

Anker Holm

De røde vender altid tilbage

FORENINGEN OKTOBER FORLAG

Forord

Af Klaus Riis

Anker Holm er en af den kommunistiske bevægelses veteraner. Født i 1921 er han omtrent jævnaldrende med det kommunistiske parti i Danmark. Som proletarbarn og søn af en kommunist blev han nærmest født ind i bevægelsen, hvor han har været uafbrudt aktiv, siden han i 30ernes begyndelse blev pioner.

Det er et vigtigt og sjældent fortalt stykke arbejderhistorie, der berettes i disse erindringsglimt. Et stykke af det 20. århundredes Danmarkshistorie, set fra gulvet i en radiofabrik, en metalvarefabrik eller et hospitalskøkken. En arbejder har ingen jobgaranti. Anker Holm repræsenterer det bedste hos den kommunistiske tillidsmand: Solidaritet, utrættelig virksomhed i klassens tjeneste, en klippefast overbevisning om socialismens nødvendighed. Ingen midlertidige nederlag – eller omvendt: ingen foreløbige sejre – har kunnet rukke ved hans smittende revolutionære optimisme, der er lige solidt forankret i livserfaringer og marxistisk-leninistisk teori.

'De røde vender altid tilbage' er også et vigtigt bidrag til kommunismens historie i Danmark. For Anker har været med til det hele, pioner, ungenkommunist, medlem af et jagtet, illegalt parti, fællestillidsmand og fagligt aktiv i årtier. Han hører til de kommunistiske arbejdere, som altid har kæmpet for at partiet forbliver stærkt og revolutionært. Pamperi og opportunisme er arge fjender af socialismen, og Anker har på fornem vis gjort sit til at gøre livet surt for klassefjender af enhver art.

Kommunistiske partier er levende organismer. Der må føres kamp for at fastholde og virkeliggøre deres revolutionære mål og holdninger. Socialdemokratiet forvandlede sig fra et revolutionært og marxistisk parti til en støttepille for kapitalismen. Også det kommunistiske parti kan miste sin revolutionære sjæl. Det skete i Sovjetunionen og østlandene. Det er sket med mange kommunistiske partier i de kapitalistiske lande. De kan degenerere og forfalde, gøre sig stuerene, tilpasse sig, indordne sig under borgerskabets magt.

Anker Holm har følt, tænkt og handlet som revolutionær kommunist i både opgangs- og nedgangstider for hans klasse og for hans parti, i

DE RØDE VENDER ALTID TILBAGE

© Foreningen Oktober Forlag 2003
Forside: "1. maj" Jørgen Buch, oliemaleri
Sats og tryk: Holm Digitaltryk I/S

ISBN 87-90609-10-7

en turbulent tid for socialismen på verdensplan. Erindringerne har været bragt som en artikelserie i Dagbladet Arbejderen, men er på Nexø Forlags opfordring blevet udvidet og omredigeret til bogform.

Maj 1997

PS - december 2002

'*De røde vender altid tilbage*' udkom ikke i 1997, som ellers planlagt. Årsagen fremgår af bogen selv, der nu kommer på Forlaget Oktober. Første del af bogen er uændret den, som skulle have været trykt i 97. Til gengæld er den forøget med en anden del, hvor Anker Holm ud fra et langt livs erfaringer gør status ved begyndelsen til det 21. århundrede - med blikket rettet mod fremtiden og ikke mindst dannelsen af det kommunistiske parti til det 21. århundrede. Noget heraf har været offentliggjort i tidsskriftet *Kommunistisk Politik*.

I april 2000 deltog Anker Holm i Arbejderpartiets Kommunisters (APKs) stiftendr kongres. I august afsluttede han det sidste kapitel i denne bog. Den 3. oktober hørte hans røde hjerte op med at slå.

*Klaus Riis
Forlaget Oktober*

Del 1:

At leve er at kæmpe

Kommunistisk tillidsmand i det 20. århundrede

Anker Holm fra tiden som tillidsmand på Kommunibospitalet.

Proletarpurk i 20'erne

. . .Lerstampede huse – jo min far havde det med foreninger og organisation:

Husvilde, som her i tyverne boede ulovligt i havekoloniernes sommerhuse, organiserede han i foreningen *Hjemmets Værn*, som kom i idelig konflikt og holdt offentlige møder, demonstrationer og bataljer med samfundets jurisdiktion: Kommunen og Københavns socialdemokratiske borgmester Hedebo. I lange perioder også med pressen. Altsammen fordi det hele mundede ud i selvbyggeri af og for de husvilde selv.

Dette opsigtsvækkende foretagende stod min far i spidsen for.

Det med 'forening' må have inspireret mig som pølse og purk allerede i fem-seks-års-alderen. Jeg ville også lave en rigtig forening, men nu stillede det sig således, at jeg kun havde en betroet lille legekammerat, og det var jo ikke meget at lave en rigtig forening med. Men skidt med det.

Der var jo også det med love og den slags. Der havde jeg lyttet til min far, og så spurgte jeg ham, om han ville lave nogle love til 'min forening', som jeg havde 'tænkt mig at oprette'.

Min far var åbenbart ikke spor overrasket eller rådvild, men forstod at opfange mine åbenbart førstegangs-barnlige nedarvede intentioner.

– Det er en meget vigtig ting at lave forening, sagde han med oprigtig interesse, hvilket igen for mig bevirkede glæde og spænding over, hvad det her nu kunne føre til.

– Love, jovist, det skal jo være noget godt og rigtigt som kan betyde noget, og som man kan forstå, forklarede far. Ser du, alle børn og især drenge går som regel altid med beskidte eller møgbeskidte sko – de pudser dem aldrig eller kun sjældent. Her har I netop en opgave, som, hvis I virkelig gennemførte den, ville vække stor opmærksomhed hos alle folk. De ville bestemt sige: 'Sikke nogle fantastisk dygtige drenge, se de har altid flot pudsede sko, de må bestemt have en meget vigtig og betydningsfuld forening'. Og så ville forældrene

EN PROTEST FRA DE „ULOVLIGE“ KOLONIHAVE-BEBOERE

Ulovlig beboelse - protestmøde. I 20'erne besatte boligløse ledige jordstykker og opførte primitive huse. Berlingske Tidende 18.07. 1927

sikkert sige til deres børn igen, at de skulle se at blive medlem af den forening.

– Altså 'lovene' er den første og eneste: Altid at have flot pudsede sko, som strålende skinner alle mennesker i øjnene.

Det var dog en mægtig ide. Den fængede mig, og jeg husker, at efter at jeg havde informeret min legekammerat, stod vi en aften ved haveelågen for at tage afsked med hinanden, og jeg sagde meget højt og tydeligt:

– Og husk så i morgen, at skoene skal være pudset særlig meget, så de skinner alle folk i øjnene. Det står i vores lov.

I min iver havde jeg slet ikke bemærket, at et midalderende ægtepar kom spadserende på fortorvet lige tæt ved os. Min lille kammerat råbte 'ja, ja' og benede hjemad. Ægteparret stoppede lidt op, kiggede lidt undrende og gik videre, men vendte sig om et par gange. Det, de havde hørt, forbavsede dem helt øjensynligt.

Om jeg nogensinde efter denne 'pudsige' erindring selv pudsede mine sko, husker jeg ikke, men jeg har nok gjort en kraftanstrengelse.

Min mor gik hver dag på systue og knoklede øjnene ud af hovedet. Hun var konfektionssyerske, herreskrædder. Huslejen skulle jo betales, plus mad og klæder hver dag.

Min far tjente ingen penge, men engagerede sig hver dag og det meste af natten som sagt med sin kamp for de husvildes selvbyggeri på arealet på Toftagervej i Husum. To lerstampede huse, tofamiljers, var bygget færdig, og vi boede i det ene af dem.

Farligt selvbyggeri var det, farligt for profitsamfundet. Hensigten var jo et stort byggekollektiv for selveje af boligen. Medlemmerne af foreningen Hjemmets værn lagde selv ulønnet arbejdskraft til, og finansieringen foregik ad lovlige omveje. Låntagning og kautionering stod foreningen for. Byggeattester fra kommunal teknisk forvaltning, arkitekter og pengeinstitutter – alt organiserede min far så kløgtigt, at det hele kom i gang.

Byggeriet i hverdagen, hvor spærreerne rejste sig fra de lerstampede vægge, rejsegilde med højtaleranlæg for min faders og arkitektens festtaler – til glade selvbyggere og ikke mindst til pressens bevågenhed.

Fatter tog sågar på natlig visit til byggegrundene, sommetider med mig ved hånden, for at se om nattevagten var vågen mod tyveri af materialer. Men min far og Hjemmets Værn havde glemt at tage misteltenen i ed.

Om der var de juridiske midler til at få det fortsatte byggeri stoppet – evt. små overtrædelser af byggevedtægter – ved jeg ikke. Men et er sikkert nok: Boligbyggeri uden statens herkomst til at sikre selvedens grundlag, boligen som udbytningsobjekt for boligspekulanter, et sådant vitalt samfundsområde for den kapitalistiske stat, under bedste forvaltning af Socialdemokratiet, dét måtte der selvfølgelig ikke eksperimenteres med.

Stat, kommune og kapitalinteresser greb ind og stoppede hele foretagendet, og de husvildes drøm om egen bolig blev knust.

Min far blev syndebuk, også for Hjemmets Værns egne medlemmer, som han jo var formand for. De betragtede ham som ansvarlig, uvidende om eller med manglende bevidsthed om, at det var det menneskefjendske samfund der spændte ben.

Stormende Opgør mellem Helaarsbeboerne og Magistraten.

Et bevæget Protestmøde i Axelborg i Aftes, hvor Borgmester Hedebo fremlagde sig ethvert Ansvar for de andre Borgmestres Dispositioner.

Mr. Hedebo vilde foranstalte en politisk Diskussion, men blev kaldt til Orden.

Formanden for Foreningen Hjemmets Værn, Mr. Frederik Holm; foran ham Dirigenten, Mr. Fr. Rasmussen.

Frederik Holm ved konfrontationsmøde mellem de boligløse og borgmester Hedebo. Tegning i Politiken 24.11. 1927.

I denne sammenhæng kom jeg som barn til at opleve det dramatiske højdepunkt i min fars kamp for de små i samfundet – og dét på en sviende og særpræget, ironisk måde:

En sen aften – det var mørkt udenfor – hørtes råben af smædeord og skældsord op mod vores vinduer fra en større flok mennesker. Far var selvfølgelig ikke hjemme, men har vel været til et hektisk møde for at afværge katastrofen.

Larmen og sammenstimlen hørtes nu ganske forfærdeligt og uro-vækkende, lige udenfor på trappen op til hoveddøren. Der blev smadret ruder ved stenkast. Min tapre mor var sprunget ud af sengen – hun var alene med sine to børn, min dengang 10-årige bror og mig.

Vores schæferhund, kaldet Kingo, gøede som en afsindig da jeg i bar skjorte kom ind i køkkenet, hvorfra adgangen var lige ud til entreen. Her stod ophidsede og faretruende folk, Hjemmets Værn-medlemmer, hvis forhåbninger var bristet. De må havde brudt døren op og har sikkert kategorisk spurgt efter min far.

Min mor var i natkjole, holdt hunden fast i halsbåndet, og jeg husker tydeligt, hun sagde:

– Hvis I kommer nærmere, slipper jeg hunden løs.

Det var et drama af format. Hunden med blottede tænder hev og sled for at komme løs og angribe flokken. Jeg må være løbet ud ad køkkendøren til den anden side, og i bar skjorte og bare fødder spurtede jeg afsted ud ad Toftagervej og til Gadevænget op mod Frederikssundsvej, for her lå politistationen i en gul bygning. Forpustet styrtede jeg ind til den vagthavende betjent og råbte, at de ville slå min mor ihjel.

Politimanden dyssede mig ned og fik hørt min forklaring. Så knappede han sin uniformsjakke og formanede mig til at gå ind i det tilstødende lokale, hvor der var dejligt varmt, for jeg måtte dog fryse i den mundering. Nu skulle politiet nok komme min mor til hjælp, og det slog jeg mig til tåls med.

Da jeg senere ud på natten med lånt tøj og i følge med en politibetjent vendte hjemad, mødte der mig et mærkeligt syn. Politiet gik med hunde og blændende stavlygter og ledte efter noget på markerne omkring vores hus. Af min mor fik jeg at vide, at det var min bror de ledte efter.

Man må have forhørt sig omkring, for efter nogen tid blev det opklaret, at min bror befandt sig i god behold hos en legekammerats forældre, som boede i Birkevungen, en tilstødende havekoloni hvor han

Anker Holm (den mindste af drengene) i 1930 foran 'selvbyggeriet' sammen med sin storebror, sin mor Kristine Boline Holm og faren Frederik Holm.

var puttet i seng og fik lov at blive natten over.

Om jeg følte mig som en lille helt, som havde hjulpet min mor under tumulterne, ved jeg ikke, og om, hvordan optøjerne afvikledes, vidste jeg heller ikke noget om. Men min mor gik vel bare på arbejde næste morgen.

Det alvorlige i episoden, et spejlbillede af klassekampen, fattedes ikke i en lille barnehjerne.

Apropos spejl:

Hjemmet, vores nye hus, var dårende dejligt og smukt. Inden vi flyttede ind her, havde vi boet til leje i to tarvelige værelser med adgang til bryggers på en bondegård – ‘Toften’ – lige ved Toftagervej, hvor byggeriet skulle ske og skete. I vores nye hjem var der flot stort spisekøkken, rummelig stue og soveværelse, nye møbler. Der stod blandt andet for enden af to nye senge et pragtfuldt højt mahogniskab, hvor der i skabsdøren var indsat et kæmpespejl.

Episoden med optøjerne og indtrængen i vores hjem gled hurtigt ud af hovedet på to raske drenge. Vi var alene hjemme og legede kådt tag-fat i soveværelset omkring og over sengene, selvfølgelig med at rykke stole ud for at stoppe forfølgeren. Det måtte naturligvis ende med katastrofen: En stol væltede med ryggen ind i det flotte spejl, og det knustes.

Min broder og jeg stirrede målløse og forskrækkede på ødelæggelsen; spejlglasskårene lå der og flød på gulvet.

Mor og far kom for en gangs skyld hjem samtidig, og selvfølgelig lige efter vort uheld. Dér stod de så og så på vores brøde. Det undrede mig virkelig, hvor resigneret og fattet, ja næsten defaitistisk, de tog det. Ingen alvorlig skælden ud, ingenting.

Forklaringen har sikkert ligget i et langt alvorligere forhold for vor lille familie. En far, der som himmelstormer nu pludselig og afgørende havde lidt nederlag for sit storstilede menneskevenlige eksperiment i social henseende omkrig at bygge boliger for husvilde folk uden hus og hjem. Ikke fordi det ikke kunne lade sig gøre. Det hele var jo kommet i gang, og medlemmerne af Hjemmets Værn havde støbt byggegrunden ud samt gravet ud til kloakker med stor entusiasme og skaberglæde.

Det hele skulle bare forhindres på grund af det kapitalistiske samfunds evige lov om retten til profit og udbytning.

Intet under, at min far tog ved lære og her i tyverne ved sørgehøjtideligheden over Lenins død gik med i fakkeltog gennem Københavns gader. Han var blevet glødende kommunist og begejstret for Sovjetunionen.

Hvad det knuste spejl angår, kunne mine forældres reaktion på dette godt tyde på, at vi stod overfor noget uafvendeligt:

Vi var husvilde nu.

De lerstampede huse blev erklæret for ‘bygget ulovligt’, ikke i teknisk forstand, men i juridisk. Råt og brutalt blev vi smidt ud. Jeg husker ikke de nærmere omstændigheder og forstod dem selvsagt heller ikke, men jeg mindes, at vores dejlige nye møbler blev afhentet, for kærlig deponering af Frelsens Hær og uden omkostning for mine arme forældre. ‘Hvor var det dog godt med Frelsens Hær.’

Møblerne så vi selvfølgelig aldrig mere, og hunden King heller ikke. Den var vel blevet aflivet på grund af sin forsvarsvilje og hengivenhed.

Så husker jeg aftenen, hen ad kl. 23.00. Min bror og jeg fulgtes med vores far og mor ved hånden hen ad Frederikssundsvej, i bogstaveligste forstand sat på gaden. Hvor skulle vi sove og overnatte. Min far vidste det. . .

På politistationen skulle politiet dengang huse folk, når en familie med børn stod på gaden i en akut husvildesituation – så menneskevenlig var loven i datidens dejlige Danmark.

Vi gik altså ind på Frederikssundsvejens politistation. Min far gik hen og parlementerede med overbetjenten ved skranken og fik anvist et lille rum med håndvask, to stole og et lille bord. Senere kom en betjent med to lænestole og et par tæpper. Håndvask med sæbe og håndklæder – og et helt værelse for os selv.

– Og sov godt, sagde politimanden.

I min barnefantasi forekom det mig på en gang vældigt hyggeligt og spændende – tænk, det var vores værelse og så på en politistation. Vi to drenge blev puttet af mor og fik tæppe omkring os på lænestolene. Mine forældre har så måttet blunde så godt de kunne. Selv politiet blev nødt til at gøre som far sagde. . .

Ung pionér i 30ernes København

Arbejdsløsheden hærgede i trediverne som i dag – som følge af de velkendte lovmæssigt tilbagevendende kriser i det kapitalistiske samfund.

Min faders helbred skrantede til stadighed, højst sandsynlig som følge af et stormfyldt aktivt liv i klassekampen. Syndikalistbevægelsen først i tyverne deltog han helhjertet i og var sågar med allerede i *'Stormen på Børsen'* i 1918 – selvsagt en oprører på arbejdspladserne for arbejdernes ve og vel.

Og det har sin pris. Han opnåede den ære at blive 'blacklistet' af fabriksherrerne, hvilket ikke var en ualmindelig foreteelse.

Her i trediverne med *'Staining eller Kaos'* på valgplakaten var det helt almindelig hverdag, at min mor og jeg stillede med madspande i en stor 'jordemodertaske' bagved officersmessens køkken ved Langelinie og senere kasernen i Rigensgade. Her stod fattigfolk og ventede, til lugen fra køkkenet blev slået op og slevnen kom i gang med at øse i spandene, så langt den overskydende varme mad nu rakte – efter at kongens udvalgte befalingsmænd havde fået fyldt vommen. . .

Også huslejen kneb det med at få betalt til tiden.

Jeg erindrer da også, at viceværten var en angst og plage, hos hvilken der ofte skulle bedes om henstand. Dette var faktisk årsag til, at vi i min skoletid flyttede adresse så mange gange, at jeg kom til at gå i ikke mindre end seks kommuneskoler.

Erindringer fra skoletiden har vel alle, og jeg har mine 'mærkesager': På Brønshøj gamle skole, i første og anden klasse, var der på øverste etage et skrækindjagende torturkammer: skoletandlægeklinikken. Her måtte mor have mig ved hånden, fordi jeg ved en tidligere lejlighed var flygtet ud af den høje tandlægestol og væk fra den helvedes forbandede boremaskine, som en mandhaftig kvindelig hvidkitlet tandlæge håndterede med vældig eksekutivkraft.

Fra Husum nye skole, tredje og fjerde klasse, husker jeg morgensangen – opstillet i geledder – i skolens flotte aula. Klaveret på bal-

konen slog an til B. S. Ingemann og andre salmehøkere.

Så var der tegnelæreren – en fyrig hidsig rædselsvækkende person med en flot hvidhåret manke af hårpragt, som han svingede frem og tilbage, når han blev hysterisk a la Erhard Jacobsen.

Drengene i klassen var skidebange for ham. I en tegnetime gik det en dag ud over mig. Da han kiggede på mit makværk af en tegning, udbrød han rasende:

– Nå, så du kan ikke tegne!

Hvorefter han greb spanskrøret, knaldede det ned i min skolepult og hev opad i hårtotten ved mit øre, et særligt raffineret træk i sadistisk pædagogik.

– Så tegner vil råbte han, mens jeg rystede som et espeløv og forsøgte at gøre mig umage på det hvide tegneark.

Næste gang det var tegnetime, havde jeg et brev med fra min berømte far, hvori han med sviende satire gjorde indsigelse mod tegnelæreren behandling af mig. Her blev læreren taget med bukserne nede og spiddet for sin mangel på psykologi, indlevelse hos børnene og mangel på vilje til at fremelske deres evner.

□ h, det var et herligt brev. Det måtte alle mine klassekammerater se, det skulle være min hævn. Kuverten åbnedes i frikvarteret, og det gik fra hånd til hånd og afstedkom stor begejstring samt diverse fingerfedtpletter.

Frydefuldt afleverede jeg brevet i den åbne kuvert til min sadistiske lærer, som forfjamsket læste det og udbrød:

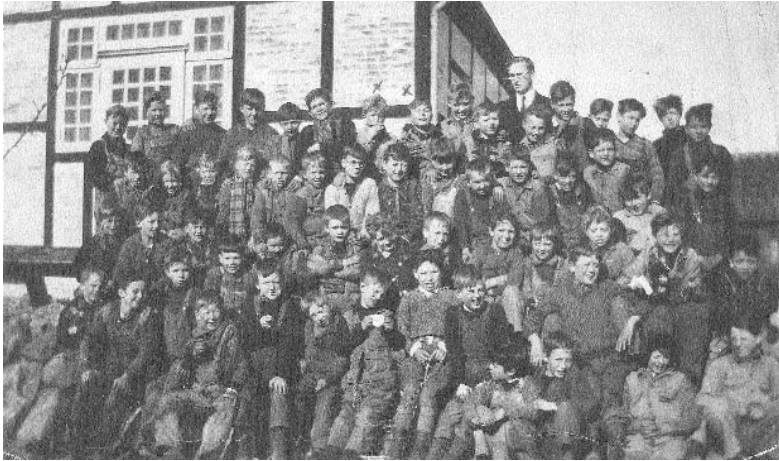
– Har dette brev fra Ankers far gået på omgang i klassen? Ja så, ja så.

. .

Der blev ikke flere udskejelser efter denne episode.

Tegnelæreren hed Otto W. Nielsen. Han blev senere inspektør på Husum skole, og stor var min forundring, da jeg mange år efter – i de første år med tv – så ham tone frem på skærmen i et interview, fordi han var blevet valgt til skoledirektør i København for Socialdemokratiet – og som det hed: 'på grund af sine fortræffelige humanistiske principper'.

Så kom Ole Suhrsgade skole i femte klasse. Dansk og skrivning var mine bedste fag, men i særdeleshed var religionstimerne en sand svir og altid til bedste karakter i karakterbogen. Jeg lyttede begærligt til

Anker på svagbørnskolonien Thorøgård ved Assens.

religionslærerens fortællinger om Adam og Eva, Kain og Abel, Sodoma og Gomorra, Maria og Tømreren, de vise mænd (Købmænd) fra Østerland (Julegaverne) og Golgata og Pilatus, der vaskede sine hænder. Og selvom jeg aldrig læste et klap på lektierne her, kunne jeg næsten ordret genfortælle de spændende eventyr og røverhistorier.

Men kommuneskolen var ikke bare den forbenede pædagogik om 'det frie initiativ' og albuestrategien 'enhver er sin egen lykkes smed'. Den havde skam også et socialt engagement, nemlig Københavns Kommuneskolers Svagbørnskoloni. Skolelægen må have forset sig på mig, for jeg blev indstillet til tre måneders ophold på Svagbørnskolonien *Thurøgård* på Thurø syd for Assens på Fyn.

Det glædede jeg mig til, men så var der problemet med rejsen – eller som der står i visen: *Jeg vil så gerne, men jeg mangler tøj*. Det havde man humant nok også taget højde for. Der henvistes til Børnenes Kontor. Fattigfolks børn tog man skam hensyn til.

Københavns Rådhus, en diskret dør ved langsiden af den pompøse bygning i Vestervoldgade. Min mor fulgte mig ind og fremviste ved skranken en henvisning om gratis påklædning til formålet. Skjorter, sokker, sko, undertøj, halstørklæde, og i al beskedenhed naturligvis. Det følte underligt at modtage denne gavmildhed fra en ret så upersonlig fremmed herre. Det lignede en Oliver Twist-situation.

Min nomadetilværelse i skolen skulle vare godt to år endnu. Et kort intermezzo var på Nørre Alle skole i det, der dengang kaldtes første mellem og gjaldt for børn med 'lidt bedre opfattelsesevne'.

Her kunne jeg ikke rigtig følge med. Selv på første række kunne jeg ikke se tydeligt, hvad læreren skrev på tavlen, og jeg nægtede at få briller, for på den tid var det almindeligt at blive drillet og kaldt for 'brilleslange' af skolekammeraterne.

At min synsevne var nedsat, skyldtes behandling på Finsensinstituttet med lys – kulbuelys. Her sad børnene på rad og række foran opsatte glødende kulbuelys, intens lysbestråling af enorm styrke for den helbredende virknings skyld. Men samtidig en akut risiko for, at øjnene tog skade.

Patienterne – børnene – fik en lille beskeden papskærm at sætte på panden, fastgjort med en elastik bag nakken. Man skulle altså løfte hovedet en smule og af nysgerrighed kigge på det forjættende lys, så var effekten der. Så uansvarligt behandlede man almindelige børn, selvfølgelig hovedsagelig arbejderbørn. Sekunders ubetænksomhed og en nat senere for en kort stund smerter i øjnene, men så tænkte man ikke mere over det.

Øster Farimagsgade skole i sjette og syvende og Holsteinsgades skole i ottende klasse, men præcis på min fjorten års fødselsdag blev jeg udskrevet af skolen.

Det var en kommunistisk lærer, der via partiet anbefalede mine forældre at få mig udskrevet. For som han sagde: Som arbejdsdreng på fabrikken lærer han mere om livet end kommuneskolens religion og kongerækker.

I Holsteinsgade Skoles arkivering for udmeldelsen står anført, citat: 'Anker har kun gået i skolen i fire mdr. i ottende klasse. Han var en flittig og god dreng, hans opførsel var upåklagelig. Faderen var sygelig og ofte arbejdsløs, så drengen måtte ud af skolen for at hjælpe til.'

*Hvad havregrød er uden salt
hvad Folketinget er uden kommunister
begge dele kort fortalt
bli'r det bare klister.*

Anker i sin pionéruniform sammen med sin mor 1935.

Sådan sluttede jeg min første tale på et offentligt møde i Enghaveparken på Vesterbro, arrangeret af Danmarks Kommunistiske Partis børneorganisation *Unge Pionerer*.

Jeg var dengang 13 år, aktiv og glødende inspireret af min far, som også havde skrevet ovenstående 'Gruk' af mit af organisationen redigerede talemanuskript op til folketingsvalget i 1935. Allerede dengang rendte jeg på trapperne og stemte dørklokker for at sælge Unge Pionerers' dupliserede blad *Trompeten*. Det fik jeg ærespræmie for, en lommebog, Pressens Lommebog Anno 1935 med inskriptionen:

'Til pioner Anker Holm som belønning for et godt stykke arbejde i konkurrencen om udbredelse af 'Trompeten' og stemplet 'Arbejdsbørnsorganisationen Unge Pionerer København K', signeret af pionerlederne Mogens Rahr og Rene Høgstedt.

'Unge Pionerer' havde lokale i Landemærket, indre by, oppe på kvis-

ten. Atmosfæren her var bare helt vidunderlig. På lange træborde flød det med papirer, brochurer, stencils, en gammel skrivemaskine og duplikator samt stakke af Trompeten, gamle og nye numre.

At være med ved duplikatoren og tryksværten var bare lykken. Politiske plakater hang på væggene med billeder af Ernst Thälman, formanden for Tysklands Kommunistiske Parti, som vansmægtede i Nazi-Tysklands fængsler. Teksten lød: 'Befri Ernst Thälman' (I 1945, da nazihorderne stod foran nederlaget til den heltmodige Røde Hær, trak SS-folk fejt og nedrigt Thälman ud af fængselcellen og skød ham ned).

En anden plakat viste billedet af den dødsdømte Edgar André, tysk kommunist, 'Red Edgar André fra Hitlers bøddeløkse' (Men opinionen var ikke stærk nok. Dødsdommen blev fuldbyrdet ved halshugning – blot enkelte eksempler på nazisternes barbari og middelalderlige inkvisition.)

Der var især en plakat, som prentede sig i min bevidsthed. Den forestillede en kinesisk bonde fra den kinesiske røde hær med karakteristisk risbondehat, smilende og med geværet på armen. Teksten lød: *Smilet der gør Imperialismen rasende.*

Unge Pionerer blev til min store skuffelse opløst efter beslutning af

Den lille Trompet

*Af alle vor' små kammerater
var ingen så dygtig og god
:som vor pionertrompeter
med det rigtige rødarmisterblod:*

*På vagten i stormende nætter
vi sad om det flammende bål
:og hørte ham synge en vise
om arbejdernes mål:*

*Da kom der en snigende kugle
al glæden af sorgen blev brudt
:med smil om de blodrøde læber
vor lille trompeter blev skudt:*

*Så tog vi vor hakske og spade
vor sang var forlængst døet hen
:i brus af de blodrøde faner
bar vi bort vor døende ven:*

*Sov roligt du lille trompeter
vi bævner dig vi kræver bod
:sov vel du lille trompeter
med det rigtige rødarmisterblod:*

partiets øverste ledelse. Det begrundedes med manglende lederkræfter. Senere har jeg bittert måttet erkende, at det måske var DKPs første skridt på revisionismens vej, der gradvist førte partiet væk fra Lenins revolutionære vej.

Et er sikkert:

Min tid i den dengang eksisterende børneorganisation gav rygrad i hele mit liv som kommunist.

Vores yndlingssang fra pionermøderne var sangen om den lille ung-pioner blandt de russiske revolutionære under interventions-borgerkrigene i Rusland. Melodien er den samme som *Spanienssangen* ('En hilsen til jer, kammerater. . .').

Kommunistisk ungdom i 30erne

Oplevelserne i min tid i DKU var festlige, brogede og alvorlige.

Set i bakspejlet kunne arbejdsforhold og omgangskreds dengang synes både mærkelige og lærerige. Som arbejdsdreng og ungarbejder sugede jeg næring til mig i klassekampen. Først på Otto Pipers Sengfabrik i Struenseegade. Her oplevede jeg det særsyn, at ufaglærte arbejdsmænd og faglærte håndværkere blev holdt adskilt i arbejdstidens frokostpause i forhold til den såkaldte Borgerstue. Hvor utroligt det lyder, så var det alene de 'faglærte', der kunne fortære deres madpakke i Borgerstuen – gemene arbejdsmænd og arbejdsdrengene kunne vær'sgo æde deres mad på de støvede og beskidte arbejdsbænke på værkstederne.

Rang og stand eller socialdemokratisme på fagligt niveau og arbejdsgivernes 'split og hersk'-metode.

Engang, hvor jeg kom for skade at komme ind i frokoststuen til de højere uddannede proletarer, lød det forbitret:

– Hvad helvede skal du her efter? Kan du se at komme ud!

Det forhindrede mig dog ikke i hver lønningdag til fyraften at overdænge spisebordet i Borgerstuen med kommunistiske pjecer omkring DKPs politik og Sovjetunionens rolle på verdensarenaen samt DKUs ungdomsblad *Fremad*. Så var alle i godt fyraftenshumør med lønningstøsen i behold – og således var mit politiske engagement det også.

Af minder fra sengefabrikken fulgte, at jeg blev forlovet med en pige, som arbejdede på en makaronifabrik lige ved siden af. Jeg kom i hendes hjem – også i Struenseegade – i en lille toværelses lejlighed. Det var en lille undselig familie med en underkuet mor. Faderen havde været udsat for en ulykke på B&W Skibsværft og var blevet delvist lammet med ulidelige jævnlige raserianfald til følge.

Det mærkelige var, at den måske kommende svigersøn var ungtkommunist, hvilket den handicappede og utålelige husfader ligefrem fandt interesse i – og husspektakler udeblev, hver gang jeg var på besøg.

Ernst Thälmann - lederen af Tysklands Kommunistiske Parti - sat i KZ-lejr af nazisterne. Dimitrov under falsk anklage for rigsdagsbranden. DKU førte store kampagner for de forfulgte ledere. Den revolutionære ungdoms blad hed bortset fra en kort periode - som her i 1934 - altid FREMAD.

Med stor patos sagde han engang ved aftenkaffen, at han havde hørt i radioen, at Stalin havde sagt, at det røde flag ville komme til at veje over hele verden – det var jeg selvfølgelig meget stolt af.

Min forlovede kom senere til at 'arbejde i huset' hos en hovedrig burgojserfamilie på Ærtevej i Brønshøj, og her måtte skam ikke være 'herrebesøg' på hendes kammer. 'Herskabet' var imidlertid en aften til 'selskabsparty', og så kunne jeg komme på visit. Selvfølgelig kom 'herskabet' uventet tidligt hjem, Else blev forskrækket, og jeg måtte lide den tort at skravle i klædeskabet. 'Klassisk' ikke for mig, men klassehad.

Det bankede på døren, og jeg hørte en fløs, sikkert en overklasseflab, kurtisere med stuepigen på en nedladende og småsjofel facon.

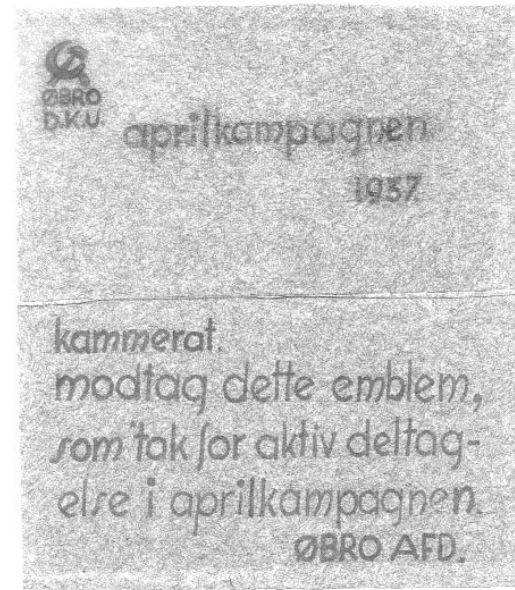
'Verdens herre' til tyendet:

– Kom dog ned til selskabet, vi morer os – men først kunne du jo lave kaffe og så . . . nå ja, du er nok sød og artig.

Stalins røde fane vajede endnu ikke over hele verden eller på Ærtevej – for ellers skulle jeg fand'ne som organiseret ungt kommunist insistere på at få den overklassedrønner ud og lære ærligt arbejde, for eksempel ved at grave grøfter. . .

Videre som ungarbejder på Møtrik og Boltefabrikken i Bragesgade

I lige linie fra 'Unge Pionérer' fik Anker fra DKU-Østerbro et smukt kommunistisk emblem for sin indsats i udbredelsen af Fremad.

lærte jeg noget, som måske har relevans til i dag:

Engang i al fabrikkens arbejdslarm blev tre af os ungarbejdere uden videre af tillidsmanden – kaldet Basse – beordret til at gå ind på værkstedskontoret til en berygtet og hysterisk driftsleder og anmode om lønforhøjelse. Vi var langt fra stolte af situationen, og resultatet var da også gyseligt: Vi blev jaget ud med et brølende nej.

Hvorfor skulle vi gå alene i lønaktion uden tillidsmanden til at argumentere for os? Såmænd fordi han var en god socialdemokrat, som bare hyttede sit eget skind, og så var der jo gjort et forsøg, ikke?

Senere blev Basse gjort til værkfører og af alle betragtet som et dumt svin, som udnyttede sit kendskab til arbejdsgang og akkorder til skade for sine tidligere kolleger. Ny tillidsmand blev Mortensen, en ældre arbejdsmand – kaldet 'Røde Morten', fordi han var kommunist, kendt og respekteret som stovt, trofast og faglig aktiv for sine kammeraters interesser.

DKU-Østerbro havde et lille kælderlokale på Vennemindevej. Herfra husker jeg møder, stemning og kampsange. Unge begejstrede kammerater diskuterede revolutionært politisk arbejde og skuede

*Fremad 1. maj 1915.
Man demonstrerede
under paroler som 'Død
over menneskehedens rov-
dyr'*

*Revolutionsåret 1917:
'Verdensfred - eller revo-
lution' hed overskriften i
maj nummeret. Det var
ment som en trussel.*

*28. maj 1919:
Urafstemning om ung-
domsforbundets forhold
til socialdemokratiet.*

manende plakater med slagord som *'Vi hilser Stalins femårsplaner'*. DKU havde masser af aktiviteter, som alle kræfter skulle lægges i. I lige linje fra Unge Pionerer fik jeg anerkendelse i form af et smukt kommunistisk emblem indsat i en folder designet med hammer og segl med følgende ordlyd:

'Kammerat – modtag dette emblem med tak for aktiv deltagelse i Aprilkampagnen'.

Agitationen gjaldt ungdomsbladet Fremad.

Socialt samvær havde vi også i DKU. Kammeraterne blev rystet sammen, bl.a. på skovtur, af sted til Hareskoven og Bøndernes Hegn. Her var fandeme gejst til stede, når vi med den røde fane vandrede i skoven og skrælede af fuld hals *'Brun er skovens hasselnød'* og *'Brødre lad våbnene lyne'*.

Alligevel blev studiekredsarbejdet prioriteret højt og med største alvor. Det gjaldt teorien i marxismen-leninismen, så vi i diskussioner med arbejderungdommen kunne stå stærkt. Vi var os bevidste, at uden teorien – ingen revolutionær bevægelse.

30ernes massearbejdsløshed hærgede. Hver dag stod endeløse rækker af arbejdsløse foran kontrolstedet i Ingerslevgade. Lange kødan-

*I en periode hed
Fremad Unge
Garde*

*I 1936 hed bladet igen
Fremad. Kommunistisk
ungdom erklærer nazis-
men krig.*

*Ungdommen skal i
arbejde. Spanien kæm-
per. Fremad glemte ikke
at popularisere sociali-
smen.*

nelser foran indgangsdørene og frem til glaslugerne, hvor trivelige fagforeningskontrollører hver morgen indtil kl. 10 gav det fornødne røde stempel på kortet for den ugentlige udbetaling af understøttelse. 'Kostalden' blev den aflange kontrolbygning kaldt. Her var også et marketenderi med kaffe og blødt brød.

På understøttelsens udbetalingsdag var der udenfor livlig handel med spegepølser, oste og cigaretpapir, men midt i det hele blandede DKUere og partikammerater sig med afsætning af Fremad og *Arbejderbladet*. Løbesedler om arbejdsløshedsdemonstrationer blev delt ud, og vi satte en stige op til Kostaldens tag, og her entrede den dygtige og iltre formand for DKPs Københavnsledelse, Ludvig Hansen, op og talte i stærke vendinger om aktion for arbejde til alle.

Trediverne var for revolutionære kommunister en historisk og følelsesladet tid:

Mussolinis massakre i Abessinien, Hitlers magtovertagelse i Tyskland, den spanske borgerkrig. Det daværende 'Folkeforbund' var lammet, og de vestlige 'demokratier' brillerede med deres ikke-intervention i Spanien. Fascismen havde frit spil i Europa. Det var alene

Thøger Thøgersen var i en kort periode i 20'erne formand for DKP. Han var en fremragende agitator.

Under besættelsen kom han i tysk koncentrationslejr hvor han udviste et fantastisk mod og udholdenhed og var en stor støtte for sine medfanger.

Afkræftet kom han til Danmark ved befrielsen, men døde ikke længe efter.

Sovjetunionen, der sendte hjælp til den spanske republik. Partiets parole var, at 'prøvestenen for enhver kommunist er holdningen til Sovjetunionen'.

Meget forståelig og indlysende var den hengivne kærlighed til Sovjet og Stalin, som bl.a. for mig og mange andre gav sig udslag i, at man fra tid til anden om aftenen kl. 22 drejede på radioens skala og fandt Moskva, lyttede til midnatsslagene fra Kremles klokketårne, hvorefter *Internationale* intoneredes. Budskabet til alverdens arbejdere: 'Vi er her og forbliver verdensbasen for alle undertrykte, for socialismens sejr i hele verden'. Alvilda Larsen, daværende formand for DKU, holdt ved en kæmpe-demonstration i Blågårdsgade – lige ud for Blågårds Plads – en flam-mende tale, og idet hun pegede op mod et vindue på 4. sal i gaden, talte hun indtrængende og bevæget om, at dér nu boede en enlig mor, som havde mistet sin eneste søn, der som spaniensfrivillig i den spanske borgerkrig i kampen mod fascismen var faldet som den første dansker i den Internationale Brigade. En værdig sørgehøjtidelighed, hvorunder vi sang *De russiske revolutionæres sørgemarch* og *Spanienssang*, mens de røde faner og spanske republikanske bannere sænkedes.

DKP var også aktiv i landsdækkende kampagner for 'Mælk til de spanske børn' via demonstrationer med transparenter for hjælp til Span-

ens folk. Borgerskabets presse rasede i sympati med Franco, og Socialdemokratiet indtog sin sædvanlige vattede holdning.

Jeg husker et stort møde, DKU afholdt på Åboulevarden. Her talte Thøger Thøgersen. Aldrig har partiet haft en så fremragende taler – han henrykkede os ungtkommunister med sin oratoriske begavelse, hans vældige hvide hårpragt bølgede frem og tilbage, og han gestikulerede ivrigt, mens han med ildhu og begejstring talte om sit ophold i Sovjetunionen og forsikrede, at selv Hitler-Tyskland ikke kunne besejre arbejdernes og bøndernes sovjetstat – ikke mindst takket være Den Røde Hær, som han henrivende betegnede som 'sukkergodt', indforstået på godt dansk, at Den Røde Hær var uovervindelig.

Efter Thøgersens tale sang vi *Flyversangen* og dét med stor entusiasme. Her nogle linjer fra denne sang, som forlængst 'gik af mode' i partiet:

*Vi fødtes til at overvinde rummet,
på ørnevinger svæve over jord,
vor kampsang ofte har propellen summet,
vort hjerte er en drønende motor,
vi stiger og stiger og stiger,
maskine og mand er ét,
og alle propeller fortæller,
at vi er på vagt for Sovjet. . .'*

Meget apropos så jeg en tv-udsendelse for nylig om havnearbejderne i Esbjerg, hvor en gæv ældre havnearbejder sang netop den hedengangne sang. Revolutionære rødder stikker dybt og vil gro frem igen.

Thøger Thøgersen kom i tysk koncentrationslejr og blev her kendt for sit fantastiske mod og udholdenhed til stor støtte og opmuntring for medfangerne.

I 1937 afholdtes skandinavisk ungdomsstævne i Aalborg. Ungkommunister fra Norge, Sverige og Danmark stævnedes sammen for at appellere om samling af ungdommen i en enhedsfront, og det med

alle ungdomsorganisationer, som ville gøre front imod nazismen. Aalborg-bådens ræling var fyldt med unge mennesker, og det summede med 'fremmede' tungemål.

Humøret var højt, og de røde flag smældede frit ombord og fra de mange kammerater på kajen ved velkomstarrangementet. Lejrliv, møder og demonstrationer i byen og i oplandet afstedkom opmærksomhed og diskussioner.

I 1938 holdt partiet landskonference i Odense. Det var en storslået oplevelse i det flot udsmykkede Fyens Forum og dét for fulde huse. Aksel Larsen talte og redegjorde fra Kominterns 7. kongres ved Dimitrovs magtfulde appel om hele arbejderklassens og hele fagbevægelsens og enhver progressiv bevægelses enheds- og folkefront mod den nazistiske fare.

I de nordiske regeringer var der røster fremme om at stå sammen mod den truende fare fra syd, men selvfølgelig holdt Stauning, Danmarks statsminister, sin berygtede tale i Lund om, at 'Danmark skulle ikke være Nordens lænkehund mod syd'.

I anledning af landskonferencen havde DKU landslejr lige udenfor Odense. En af de første dage her blev jeg syg med blindtarmsbetændelse og indlagt på Odense Amts- og Bysygehus – hvad gik jeg dog ikke glip af! Men efter min hjemkomst fik jeg et meget opmuntrende brev fra DKUs herlige formand Alvilda Larsen med ønsket om snarlig velkommen tilbage i de kæmpendes rækker.

DKU havde sin 'højborg' i 'huset i Bjelkes Alle'. Her holdt vi møder også for hele København. Indledere var – husker jeg – Villy Karlsson og Børge Thing. 'Bopa-Brandt' lige præcis – det var Børge Things illegale navn under besættelsen. Kommet fra DKU og også studiekredsleder i Østerbro-afdelingen blev han den legendariske leder af Bopa, den berømte modstands- og sabotageorganisation, som tyskerne frygtede som ind i helvede. Efter befrielsen måtte man da også gøre ham til premierløjtnant i hæren – hvad behager. . .

Selvfølgelig kunne de borgerlige mere eller mindre tyskvenlige eller passive officerer ikke affinde sig med en kommunist på så høj en militær post, slet ikke nu, hvor hæren var blevet engelsk inficeret – tænk om han kunne finde på at fortælle soldaterne, hvilken vej geværrerne skulle vende. Man skumlede og blokerede og rokerede ham til retræteposter for til sidst at tilbyde placering som motorsagkyndig.

'Bopa-Brandt' havde fået nok og forlod hæren.

Under den tyske besættelse og nazisternes ødelæggende hærgen og erobringer i Europa var partiet i fuld gang med omstillingen til illegaliteten.

På et af de sidste møder i Bjelkes Alle – før Hitler-Tyskland overfaldt Sovjetunionen, og krigen dermed skiftede karakter fra imperialistisk krig til angrebet på socialismens landvindinger – talte Ib Nørlund for os om det nyligt udkomne værk fra forlaget 'Tiden': *Sovjetunionens Kommunistiske Partis Bolsjevikernes Historie*, som nu var i oplag af 11200 eksemplarer (1939).

– Når vi går ind i den illegale kamp, må hver eneste af jer have denne bog med, for studiet af denne er garanten for sejren.

– Bolsjevikernes Historie, sagde han videre, er redigeret af en kommission nedsat af SUKP(B)s centralkomite, hvor kammerat Stalin, hele verdensproletariatets leder, har givet sit bidrag. Vi må lære af den historiske vej, bolsjevikkerne fulgte, og som ikke var nogen idyllisk spadseretur, men gik over svære illegale kår med forfølgelse, fængsel og landflygtighed.

Så vidt Ib Nørlund – dengang i DKU.

Siden hen fik piben jo en anden lyd, da revisionismen tog over. I dag har jeg kun to DKU-kammerater tilbage:

Den ene og ældste er Villy Karlsson, som vi beundrede meget for hans jovialitet og dygtighed. Senere blev han chefredaktør på Land og Folk, senere endog forfatter af fremragende bøger om klassekamp i Grønland og Irland samt romaner i besættelsestidens regi, endnu i dag aktiv i kommunistisk sammenhæng.

Den anden er ung, fra dengang DKU blev nedlagt, fuld af optimisme om fremtiden og med masser af revolutionær energi.

Mit dæknavn var Otto. . .

Kommunisterne havde i årevis arbejdet for enhed i kampen mod nazismen og advaret mod faren fra Nazityskland.

Kommunisterne er fædrelandsløse marodører, som man ikke kan have noget samarbejde med, var den socialdemokratiske ledelses arrogante og skæbnsvangre svar. Resultatet blev, at den fede selvglade nazifører Göring blev modtaget med kyshånd på besøg ved Kronborg i sin lystyacht og budt på det dejlige danske wienerbrød – det var i 1938.

Bagefter, 9. april 1940, kom så den tyske værnemagt på 'genvisit'. Man kunne fristes til at huske på sangen 'Danmark du på rænker ej forstod'.

Hvad så med Sovjetunionens 'ikke-angrebspagt' med Hitlertyskland? For at forstå dette, må man kende forhistorien.

I årevis havde Sovjet utrætteligt arbejdet for en uovervindelig alliance med 'demokratierne' England, Frankrig, Tjekkoslovakiet, men også med Polen. Det ville have stoppet Hitler og forhindret anden verdenskrig.

Men nej tak, sagde højfinanssen, de egentlige magthavere i vest- 'demokratierne'.

Allerede et år, før Molotov underskrev 'pagten' med Tyskland, havde England gennem Chamberlain i München sluttet 'ikke-angrebspagt' med Hitler. Chamberlains papir *Fred i vor tid* underskrevet af *Hr. Hitler* betød i virkeligheden en pagt med Tyskland om aldrig at gå i krig mod dette land. Meningen var, at Hitler skulle gå til angreb på arbejder- og bondestaten Sovjetunionen og massakrere socialismens land, medens kapitalismens kræmmere i vesten bagefter kunne skumme fløden.

Stalin sagde det i sin berømte tale 1939:

'Sovjetunionen agter ikke at 'rage kastanjerne ud af ilden' for den ryggesløse kapitalisme.'

Da 'de sorte fugle' fløj over Nørrebro, stoltserede værkfører Bødkær værdigt rundt på værkstederne på Otto Pipers Sengefabrik og

messede højtideligt:

– Vi er blevet besat af tyskerne, men kongen og Stauning har opfordret til fred og ro og orden – jeg beder alle om at passe sit arbejde.

Gud ved, om han havde tænkt sig, at vi alle var stormet ud fra fabrikken og havde kastet med brosten mod de invaderende tyske nazihorder. Han har vel snarere været nervøs for, at arbejdstiden skulle gå lidt til spilde med for megen snakken.

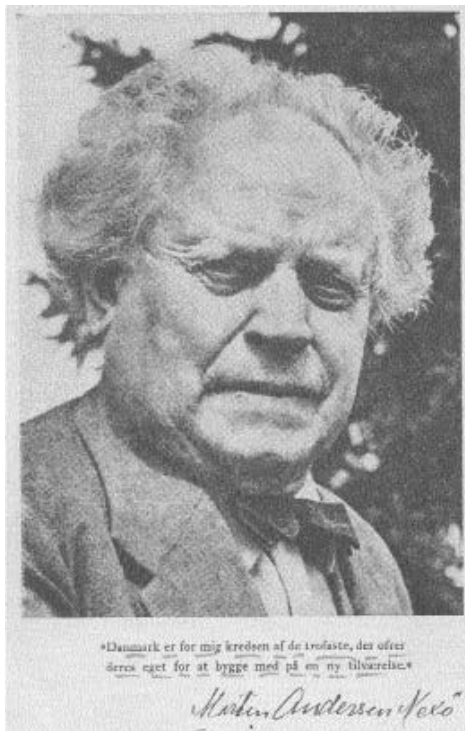
Jeg kan stadig huske Martin Andersen Nexøs stemme, lidt pibende, indtrængende, fængslende, en stor folketaler var han. Den 1. maj 1941 var de traditionelle demonstrationer forbudt, men partiet indkaldte til stormøde i KB-hallen. Andersen Nexø lagde ikke fingrene imellem, han talte sin klasses direkte sprog, da han angreb kollaboratørpolitikken og Staunings socialdemokrati. Det var arbejderne, der måtte bære omkostningerne ved den tyske besættelse i form af dyrtid og kapitalisternes glubende appetit på at udnytte situationen:

'Vi har oplevet socialdemokratismens sammenbrud, set den hules ud indvendig som de biller, der må bære fremmed yngel i sig. Kapitalismen har allerede for år siden lagt sine æg i den; det ytre sig til at begynde med som tiltagende træghed. Nu æder ynglen sig ud og efterlader en hul skal, hvis tomhed enhver kan ta' og føle på.

Den svier til os nu, denne hulhed. Fattigper kan sige, han er veI rejst med de rejseførere, han har valgt sig så langt! Men så er han så meget klogere!

Og der skal stor klogskab til, stor klogskab og erfaring for dem, der vil overtage tilværelsen og lægge den om på en menneskeligere bow! Der lurder mange farer på proletaren, nu han selv må overtage føringen fremad. Der er pieteten over for de gamle førere, intet væsen er så fuldt af pietet som proletaren – og det er både godt og ondt! Og der er alt det gamle, minderne, fædrelandet. Man kører op med det nu, gennem alsang, for at svinebinde proletaren ved hjælp af hans godtroende hjærte.

Mens han lytter og bliver rørt, krænges så slavedragten over hodet på ham.'

'Danmark er for mig kredsen af de trofaste, der ofrer deres eget for at bygge med på en ny tilværelse.'

Den verdensberømte arbejderforfatter Martin Andersen Nexø var den skikkelse der ragede højest i den kommunistiske bevægelse i Danmark. Hans kamp mod fascismen og forsvar for Sovjet gjorde ham forhadet hos borgerskabet.

Efter Hitlertysklands overfald på Sovjetunionen blev han fængslet - men løsladt igen for at han ikke skulle dø som martyr. Han måtte i eksil i Sverige og senere i Sovjetunionen.

Hans ord udtrykte, hvad vi alle følte:

'Der tales ofte om, at proletaren skal tilbageerobre friheden og menneskerettighederne! Lad os være klar over, at han aldrig har haft dem, men – for den vestlige verdens vedkommende – først skal erobre dem.

Det bliver hans store skam, om han lader sig lokke af alle de falske toner og lægge yderligere i lænker i stedet for at benytte den katastrofe, hans herrer og fjender befinder sig i, til at frigøre sig og sætte tingene på plads. Her er det store eksempel øst på til rettesnor.

Det er sagt tit, og kan ikke siges tit nok: – Kapitalismen er en affældig olding, den ville være død nu, om ikke den gennem socialdemokratismen havde fået transfusion af arbejderblod. Den kan holde livet en stund endnu, men kun på bekostning af dem, der holder det hele oppe og skulle bygge fremtiden. Selv kan den kun forvandle

verden til en stor slagmark, en kirkegård og en losseplads!'

'Vort land befinder sig i vånede, og de herskende klasser ved det. De vender også øjnene mod himlen og anråber Kongernes Konge og nedbér velsignelsen over det danske folk; men de har hænderne begravet til albuerne i folkets slunkne lommer.

Minder det ikke om et eget folkefærd, der opererer under store brande, jordskælv og andre katastrofer og udnytter ulykken til at røve og plyndre? Ligrøvere kaldes de vist, og man plejer at gøre kort proces med dem.

Men i dag optræder de maskeret som folkets velgørere. Det er udelukkende til folkets vel, de påfører det sult og stavnsbånd og tvangsarbejde; det er for at hærde det mod ulykken, siger de frækt. Kapitalismen er et grådigt uhyre, og jo ældre, den bliver, jo grådige bliver den. Glem ikke, at det er vor sag at gøre alt for at læmpe den over i evigheden med dens stab af ligrøvere, selv om de formummer sig som folkets venner og førere og fælder tårer for det arme fædreland.'

Han sluttede med at opridse verdensdramaets historiske perspektiver:

'Til Sovjetunionens frie folk går vore tanker vel hver dag i året – og ikke mindst en dag som i dag! Lad os sende en hilsen til denne tiendedel af jordens samlede befolkning, der viste os vejen til en ny verdensorden ved selv at gå den, og nu bygger en menneskelighedens verden op så smuk, som vi andre har drømt den i vore bedste drømme.

Sovjetunionen blev til som resultat af den første verdenskrig, en femtedel af jordkloden fødtes gennem den til nyt liv.

Lad det være et lyspunkt og en forjættelse nu under den anden Verdenskrigs trængsler! Kanske er det fødselsveerne forud for nye undere!'

Profetiske ord, baseret på dyb indsigt og revolutionært instinkt.

Knap to måneder senere sendte Hitler sine horder mod Sovjetunionen. Arrestationsbølgen mod danske kommunister satte ind. Den

berømte gamle digter og kommunist måtte selv vandre i fængsel.

Den 22. juni 1941:

Jeg var på vej til Arbejderbladets og partiets kontor i Griffenfeldsgade for at hente ungdomsbladet Fremad hos min DKU-afdelings bladleder, populært kaldet 'bladneger'. Spadserende ret langs St. Joseph Hospital så jeg godt nok en politibil – salatfadet – udenfor nr. 50 og også hjelmklædte politifolk vimse omkring. Pludselig mærkede jeg en hånd på min skulder. Det var Ib Nørlund:

– Kan du ikke se, hvad der sker, sagde han, se at komme væk herfra. Partiet havde forlængst omorganiseret sig til illegaliteten. DKU gled automatisk ind i DKP, og min afdeling blev afd. 20 på Nørrebro.

Det var et allerhovedes arbejde at sidde hjemme ved kakkelovnen på Sortedams Dosseringen 5A 3. th. og brænde stakkevis af kommunistiske bøger og pjecer, blade, brochurer og papirer af – nervøsiteten kravlede ned ad ryggen. Det var, som om den forbandede ild og kakkelovn ikke hurtigt nok kunne få has på alt det materiale. Tyske soldater marcherede jo på Nørrebrogade, og det 'danske' politi vidste man med glæde efterkom den socialdemokratiske parole om samarbejde med tyskerne for at få udryddet 'de kommunistiske marodører'.

Jeg havde søgt og fået arbejde på Telavox Radio i Vanløse. På fabrikken her forrettedes en del af mit illegale arbejde i afd. 20. Omdeling af Land og Folk og salg af 'Niels Ebbesen'-mærkater for økonomi til partiet. Selvfølgelig kun til dem, man mente, man kunne stole på. Partiafdelingens formand var Harry Gjør, med talegaver for teori og praksis, og indrulleret 'under jorden' blandt frihedskæmperne i hans lejlighed i Ravnsborggade holdtes ugentlige møder med studiekreds, politiske indlæg og om krigens gang.

Op mod nytår 1941-42 var sgu en mørk og trøstesløs tid med idelige forbandede radioanfarer. 'Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt' med hoverende praleri om vandalernes fantastiske sejre.

Nytårsaften var der ingen grund til at feste. Alligevel på en sen aftenvandring blev jeg lukket ind på værtshuset 'Frihedsstøtten' ved Hovedbanegården, selvom friheden, som værtshusets navn antydede, lå helvedes langt væk.

Sabotører i aktion

Sabotagerne blev mere og mere effektive - og mange unge kommunister deltog i den væbnede kamp. Men det illegale arbejde bestod også af meget andet. DKP opretholdt en omfattende illegal udgivelsesvirksomhed, og gennemførte tilmed studiekredse i marxismen-leninismen.

Kommunisterne var gået i gang med sabotage, og vi var to ungdomskommunister i afd. 20, som følte det som vores pligt at melde os til dette livsfarlige arbejde. Gennem partiet sendte vi andragende ind om at komme med i Bopa. Derefter blev jeg kaldt til en ledende partikammerat ved navn Darre i Skt. Hans Gade:

En baggårdsbygning på Blegdamsvej, hvor danske nazister havde mødelokale, skulle der sættes ild i. Darre gav instruktionerne; det var noget med brun sæbe og hammer og en molotovcocktail.

Næste aften kl. 0.30 mødte jeg min 'medarbejder', en ældre stovt kammerat ved 'åstedet'. En rude i indgangsdøren blev smurt ind og knaldet ud, bombeflasken med benzin og vat om halsen blev antændt og smidt ind bag trappen til første sal. Så hørtes et klirren-

de bump og susen af ild, der flammede op – og så afsted på cyklen. Jeg gjorde ikke nogen god figur ved den aktion. Jeg var så skidener-vøs, så knæskallerne huggede mod hinanden. Partiets sabotagein-stans var imidlertid kloge nok til at vurdere sine folk, så kort tid efter modtog jeg i en lille minikuvert svar fra partiet:

‘Anker Holm afd. 20. Kammerater! Vi meddeler jer hermed, at vi på nuværende tidspunkt ikke kan modtage jeres tilbud, men efter aftale med DL kan vi oply-se jer om, at I muligvis vil blive sat til andet arbejde, som også vil kræve mod og beslutsomhed af sine udøvere.’

Det blev til kurer-tjeneste og oprettelse af tre nye partiafdelinger på Nørrebro og ledelse af disse politisk og med studiekreds. En af mig ukendt kammerat kom med små papirstrimler med navne og adres-ser, som jeg så skulle kontakte og gennem diskussioner have på prøve en vis tid og derefter placere dem i deres afdeling.

Mit dæknavn var Otto. Når jeg kom på første besøg og præsentere-de mig med det navn, vidste man, at det var partiet.

Der var især et førstegangsmøde, jeg ikke glemmer. Vedkommende boede på hjørnet af Baggesensgade og Blågårdsgade i en kvistlejligh-ed. Tre gange gået forgæves og godt sur bankede jeg længe og ærgerligt på den eneste dør, der var her. Endelig lød en lidt anstrengt stemme:

– Hvem er det?

– Otto, var svaret.

Døren blev forsigtigt lukket op, og der stod en undersætsig mand med en finsk parabellumpistol i hånden.

– Undskyld, sagde kammeraten, jeg var ved at dække til.

Fra murstensvæggen under vinduet trak han så nogle løse mursten ud og viste mig et våbenarsenal af skydevåben af forskellig kaliber på rad og række.

En kammerat fra en anden afdeling var også sabotør og fortalte mig, hvor han mente, næste gang skulle være. Jeg bad ham indtrængende lade være med at fortælle mig den slags, for jo mindre man vidste, jo bedre. Han undskyldte sig med, at han var glad over at lære om kom-munismen, og dersom han ikke kom til næste møde så. . .

Afdelingsmøderne gav megen inspiration bag de nedrullede mør-klægningsgardiner, men man lurede sgu lidt, hvis en bil parkerede ved fortovs-kanten, og en bildør blev smækket i.

En eftermiddag smuttede jeg op på en mødeadresse for at aflevere illegalt materiale til om aftenen. Konen lukkede op. Straks kunne jeg se på hendes forskrækkede ansigt, at noget var galt:

– Min mand blev hentet i morges af Gestapo. Se dog at komme væk! Så var det med at fare rundt på de andre adresser og advare om at holde sig væk en tid og ikke have belastende materiale liggende. Ingen kendte min adresse, naturligvis ikke. Partimøderne måtte fort-sætte i de to andre afdelinger.

Midt i illegaliteten modtog jeg besynderligt nok en stencileret udga-ve af John Steinbecks roman *Månen er skjult*, hvis tema var mod-standsbevægelsen, og ovenfor på A4-arket stod anført:

‘Med tak for god indsats’.

Det siger ikke så lidt om kommunister; selv under de sværeste for-hold skulle kulturen tilgodeses. Det var i december 1943.

Igen et besøg – men ikke på ‘min egen græsgang’, jeg ville bare hilse på Darre i Skt. Hans Gade, som jeg satte stor pris på. Det var for-kert af mig, for jeg havde ikke noget at gøre dér – men altså endnu et dystert slag i ansigtet. Konen i døren sagde alvorligt og stille:

– Darre blev taget, arresteret, men han er død nu, han var jo en ældre mand. . .

Så listede jeg ligeså stille af. Det illegale partiarbejde måtte bare gå videre.

Narrespil i kløerne på HIPO

Hele dette erindringsbillede, skæbnsvangert for mig, må ses i lyset af ideligt illegalt partiarbejde fra den første dag 22. juni 1941 til hin 6. april 1945 kl. 3 om morgenen, hvor fire HIPO-folk i civil, men svært bevæbnet trængte ind i min moders lejlighed på tredje sal på Nørrebro. Ikke engang en måned tilbage indtil befrielsen 4. maj.

Spændingen og uvisheden havde gjort mine nerver tyndslidte. Jeg er bestemt ikke gjort af noget særligt robust stof, og jeg ønskede så brændende at opleve sejren og freden.

Til den ende havde jeg fostret en nødplan i et forsøg på at redde mit skind, hvis jeg uundgåeligt skulle blive 'taget af tyskerne', al den stund sejren nærmede sig ved Den Røde Hærs fremmarch:

Alt illegalt materiale, adresser og lignende blev anbragt i køkskælderen, ikke i lejlighedens – heller ikke nogen andres, men i selve kældergangen oppe i et hulrum over en loftsbjælke. Til gengæld blev lejligheden 'oversået' med nazimateriale såsom det tyske ugeblad *Signal* og andre nazistiske blade og tidsskrifter – kloakpropaganda, også nazideologens Rosenbergs bog om den germanske races 'renhed' og 'overlegenhed'.

Men ikke nok med det, i hæfter og pamfletter havde jeg sindigt understreget passager med nationalsocialismens 'åndfuldheder'. Sært nok havde jeg ikke tænkt på at have et billede af Hitler hængende på væggen, men det havde vel været for uudholdeligt.

– Så er det med at få kludene på, beordre de bevæbnede Hipoer, og jeg røg ud af sengen.

Min mor blev – skræmt til døde – jaget ind i soveværelset igen med ordre til at blive der. Så begyndte ransagningen og undersøgelsen af lejligheden.

– Aha, sagde en af psykopaterne, en syvarmet lysestage, jødesymbolet, idet han løftede den ned fra et stort mahogniskab (den havde jeg uheldigvis slet ikke tænkt på).

– Meget fornuftigt, sagde en anden psykopat, som netop læste i mine understregninger i nazilekturen – og lige meget hvor de ledte i skuf-

fer og gemmer, fandt de kun deres egne propagandistiske 'herligheder'.

– Hm, hm, meget fornuftigt.

Uheldigvis var der en lille ugeavis, der hed *Byens stemme*, et ganske vist legalt blad, men alligevel en kommunistisk publiceret avis af kommunalt tilsnit for sociale forbedringer i en tid, hvor alle byrder væltedes ud over den almindelige befolkning, medens værnemagerne skovlede fede profitter ind.

– Hov, det her er vistnok en fordækt kommunistavis, triumferede en tredje af psykopaterne.

Den klarede jeg ved at sige, at det blad snuppede jeg sgu fra min arbejdsplads, for det lort skulle de ikke have liggende der og blive læst.

Videre sagde jeg, at selv om jeg ikke var 'aktiv i nazibevægelsen', så fulgte jeg med i alt, hvad der foregik, og på min arbejdsplads havde jeg gået – isoleret og ugleset – i flere år, fordi jeg holdt med tyskerne, og så var det her altså takken, Vor Herre bevares!

– Kender du noget til kommunistiske studiekredse, blev der pludselig brøstigt udtalt.

Næsten, som en pilot ryger ud med katapultsæde, kom mit svar prompte og gnidningsfrit, men helvedes indigneret:

– I er fandeme dygtige – kommunistiske studiekredse – den er da lige til at føle på – så har de forbandede kommunister da rigtig fået ram på mig ved denne her svinestreg, og den er I hoppet på. . .

– Så, så, Holm, pas nu på, hvad du siger. Hvis du har ret, har du jo ikke noget at frygte – ellers. . . Du skal med os, og så får vi se, hvad der sker.

Den fjerde af HIPO-psykopaterne havde hele tiden stået ret op og ned ved døren i stuen uden at mæle et ord, men stod betegnende nok og ravede sig med sit skydevåben indenfor sin cottoncoat. Han så komplet åndssvag ud.

Med min isnende rædsel var det utroligt, at jeg kunne få mig selv oprømt til at sige:

– Når vi nu tager afsted, så lad os tage hen til vedkommende, hvor I har jeres oplysninger fra – så bliver I nok overbeviste om, hvordan det hele hænger sammen, men det kan I selvfølgelig ikke. . . Den har de infame tyskerhadere sgu lavet godt.

Uanende var jeg kommet til at ramme lige i plet. Hiposvinene var nemlig kommet med blod på hænderne. Følgende udsnit af senere presseomtale efter besættelsen forklarer hvorfor:

Berlingske Tidende:

'Særlig kynisk var bandens næstkommanderende Lorentzens veninde Anna Lund. Hun kom engang til at fuske slemt. Hun sendte en gruppe ud for at dræbe en friheds-kæmper, men tog fejl af adressen og opgav i stedet navnet på den mand, der havde stukket vedkommende. Gruppen kørte så ud og dræbte ved en fejltagelse stikkerens far.'

Politiken:

'Stikkens far skudt ved fejl af HIPO Korpset.

Den 5. april 1945 anmeldte stikkeren, som ville optages i HIPO Korpset, at hans arbejdskammerat Anker Holm var kommunist og gav sig af med illegalt arbejde. Rapporten blev affattet galt osv. – ved hjemkomsten til politigården opdagede HIPO'erne fejltagelsen og rykkede ud igen for denne gang at få fat i den rette mand – han kunne imidlertid klare for sig og blev mærkeligt nok løsladt igen.

Der var et andet intermezzo i lejligheden. En ungdomsven og partikammerat havde overnattet i et værelse ved siden af stuen. Han kom ind til gangsterne og virkede så bleg og forstenet, at jeg straks næsten råbte til ham:

– For fanden mand, der er ikke noget at være bange for. Det her er 'vore egne', og du ved jo godt, hvor jeg står.

Det bevirkede, at min kammerat blev klar over hele mit spil for galleriet. I øvrigt interesserede HIPO'erne sig ikke for ham – og godt det samme, for han havde sin portemonnæ fyldt med 'Niels Ebbesen'-mærkater, som dengang blev afhændet for partiets økonomi.

Lige inden banditterne tog mig med, fandt de en stak avisforsider, jeg havde arkiveret af den censurerede 'danske' presse! Og hvad skal det her betyde? blev der spurgt.

– Det skal jeg såmænd sige jer. Det er, fordi jeg mener, tyskerne taber krigen – og så vil jeg kunne fremvise alt det, Tyskland står for, og som er skrevet i aviserne om russerne og bolsjevismen, og hvordan det hele bliver af helvede til, så folk kan få øjnene op for, at Tyskland havde ret.

Der blev et øjeblik pinlig tavshed; så var det ned ad trappeopgangen med to mand foran og to mand bagved. I den mørke gård på vej til forhusets port blev der sagt:

– Du skal ikke prøve på at løbe væk, for så skyder vi, og det gør sgu ondt.

Det var ikke særligt opmuntrende – og heller ikke den lille 4-personers, vi skulle køre afsted i. Jeg blev gennet ind på et halvt sæde foran, tæt op ad en af psykopaterne, men lige op ad bildøren.

Det var netop på det sene tidspunkt af besættelsen, at clearingmordene fandt sted og hørte til dagens orden. Civile blev bare tilfældigt skudt ned som gengæld for enhver indsats fra modstandsbevægelsens side.

Vi kørte i den årle morgenstund – før udgangsforbuddets ophævelse – over Dr. Louises Bro med det søvnige skær fra glas-kuplerne midt på broen, langs Sortedamssøen, den øde Gyldenløvsgade, Rådhuspladsen – bare en stor tomt – og langs Tivoli,

Krav om Dødsstraf for 16 Hipo-Folk fra Lorentzen-Banden

Den politimæssige Efterforskning i Sagen mod Lorentzen-Banden er nu tilendebragt, og Politadvokat *Bech* har sendt Sagen til Statsadvokaten med Forslag til Anklageskrift. Sagen omfatter 22 Hipo-Folk, hvoraf 16 indstilles til Dødsstraf.

Blandt disse er Lederen, *Jørgen Børge Axel Lorentzen*, og hans Veninde og Næstkommanderende, *Anna Lund*. De er begge Invalider, idet de blev haardt saa- ret under en Ildkamp med Frihedskæmpere i Asserbo Dagen efter Befrielsesdagen. *Anna Lund* har faaet amputeret den ene Arm, og *Lorentzen*, der fik knust Laarbenet af en Kugle, er først nu saa restitueret, at han kan bevæge sig ved Hjælp af Krykker.

Lorentzen-Banden var en af Besættelsestidens værste Terrorgrupper og havde især specialiseret sig i Mishandling af Fanger. Mange af disse er blevet Invalider efter Tortur paa Politigaarden. jakt.

Anker Holm blev angivet som kommunist og faldt i klørne på Hipo - Lorentzen-banden - kort før befrielsen. Det var en af besættelsestidens værste terrorgrupper, som det fremgår af denne avisartikel fra retsopgøret. Dens speciale var tortur af fanger.

Anker Heegårdsgade til politigården, svingede op til en af portene. Henvendt til en tysk soldat med stålhelmet og maskinpistol blev der sagt:

– *Deutsches Hilfspolizei.*

Og vagten lukkede beredvilligt gitterporten op, vi kørte ind, og porten blev med 'geschwindigkeit' smækket i igen. Fy for helvede.

En kort psykoanalyse af politigården: Lange uhyggelige og buede gange, snoede trappeopsatser både herfra og derfra, etage til og fra etage, en labyrint af spøgelsesagtige passager, hvor indtrykket var, at selv en stedkendt måtte have svært ved at finde vej i dette sammenstrømning af kontordøre (fange)rum og kælderceller. Den arkitekt, der har stået for dette monstrum af bygningsværk, må have været vittig og pervers med hallucinationer om magt, politi og arrestanters og sagesløses afmægtighed.

Jeg blev ført ind i en vagtopholdsstue, hvor der sad et helt bundt 'danske' tyskhandlangere og hyggede sig.

– Hvad fa'en skal det svin herind efter? blev der sagt og givet det svar:

– Han er muligvis en af vore.

Jeg skulle have været til forhør, men til mit lyksalige held kunne det ikke lade sig gøre, fordi – blev det meddelt med et formummet blink i øjet – min 'specialist' i forhør var så udkørt i nattens løb, at han sov nu og ikke måtte vækkes.

Jeg var faldet i kløerne på den berygtede 'Lorentzen-bande'. Aftenbladet, Politiken, Land og Folk og Berlingske skrev samstemmende: *'Lorentzen-banden var en af besættelsestidens værste terrorgrupper og havde især specialiseret sig i mishandling af fanger. Mange af disse blev invalider efter tortur på politigården.'*

Lorentzen skulle i øvrigt danne sit eget korps under gestapomanden Bunkes ledelse. Han mente, at tortur var nødvendig for banden, da man ellers havde modstandsbevægelsens folk advaret indenfor 24 timer.

Lorentzen og hans Hipobanditter blev brugt af tyskerne som et særligt torturkorps. De metoder, der anvendtes ved mishandlingerne, var hovedsagelig slag med politistave, hvor man gik til et par hundrede slag for at få en mand til at tale. Desuden anvendtes knytnæ-

Aftenbladet
60. Aargang — Nr. 42 Mandag den 18. November 1946 Pris

TYSKERNES særlige

LORENTZEN TORTUR-KORPS

Stickers Fader skudt ved Fejl af Hipokorpset

Sønnen, som trods dette vilde være Hipo, i Gaar idømt 8 Aar

Den 5. April 1945 anmeldte den 18-årige Maskinarbejder Knud Erhardt Skovgaard Jensen til Hipokorpset, i hvilket han gerne vilde optages, at hans Arbejdsnummer Anker Holm var Kommunist og søv sig af med Ulegalt Arbejde. Rapporten blev afslået gult, således at Skovgaard Jensens Navn kom til at figurere, hvor Anker Holm skulde have staaet, hvilket havde til Følge, at Hipokorpset samme Nat tog ud for at anholde Skovgaard Jensen. Man traf Anker Holms Fader hjemme og vilde anholde ham. Da han satte sig til Modværge blev han skudt ned.

Ved hjemkomsten til Politigården opdagede Hipokorpset Fejltagelsen og rykkede ud igen for denne Gang at få fat i den rette Mand, nemlig Anker Holm. Hans Kunde imidlertid klare for sig og blev mærkeligt nok løsladt Dagen efter. Skønt Hipokorpset således havde klødet i det og skudt hans Fader, fastholdt den unge Skovgaard Jensen, at han vilde være Hipo. Han blev dog returneret.

I Gaar blev han ved Hverretens 24. Afdeling idømt otte Aars Fængsel og for bestandig kendt uærdig til almen Tilid.

Politikeren 28/4-46

Lorentzen 1946 - måtte ikke sælges

Avisartikler om Lorentzen-banden.

Til højre Politikens historie fra 28.4. 1946 om en stickers far der ved en fejl blev skudt af Hipo-folkene. Det var Anker Holm der skulle have været likvideret..

veslag i ansigtet, trussel om nedskydning samt skinhenrettelser.

For mit vedkommende altså ingen forhør hos 'eksperten', men nu fulgte en psykologisk thriller eller seance hos 'mine venner' i vagtopholdsstuen.

Ordre til at stille mig op ad væggen med ansigtet og næsen tæt ind til væggen. *Lidt længere til venstre – nej lidt længere endnu – nej lidt længere endnu – det var for meget – nej til højre for satan – til venstre – ryk dig lidt mere til højre – nej til venstre – ryk dig lidt mere til venstre – nej til højre – nej til venstre for behvede – næsen tæt ind til væggen du, ellers skyder vi – ret dig op, mand!*

Længe blev de ved i den dur, og hele tiden hørte jeg, at de tog lade-greb på skyderne lige bag ved mig, så det raslede. De morede sig åbenbart i deres desperate situation – Den Røde Hær, under Stalins ledelse, var jo på vej til Berlin for fuld fart. Opgørets og hævnens time var snart inde for de beskidte landsforrædere.

Endelig kunne jeg mærke en stol blive skubbet hen til mine knæhaser, og jeg kunne sætte mig ned – stadig ind mod væggen.

Op ad dagen blev jeg ført ind til et kontor, hvor en 'autoritet' åbenbart huserede i mere civiliseret kontormandsstil. Han fortalte om sine rejser i Tyskland og om, hvordan han var blevet grebet af nazibevægelsen der og nærmest følte det som 'et religiøst kald' at videreføre den bevægelse i Danmark. Jeg kunne jo ikke argumentere for, hvor abnormt forskruet og hjernevasket han var blevet, men spandt videre på mit skuespil omkring den fejltagelsens situation, jeg var havnet i, og om min 'enestående uskyldighed', ja, at jeg faktisk var offer for en infam intrige, et bagholdsangreb.

Det havde han godt hørt noget om, sagde han – nu måtte jeg bare afvente. Så meldte jeg 'hans højhed', at jeg skulle på toilettet, og så rejste den pæne mand sig, trak en skrivebordsskuffe ud, tog en revolver i hånden, og med ham bagefter mig blev jeg fulgt på toilettet. Så tilbage igen med 'rygdækning', og revolveren blev lagt i skuffen igen. Sent om eftermiddagen blev det meddelt mig, at jeg var fri og kunne tage hjem. Det utrolige var sket, og jeg blev vist ud af politigårdens uhyrlige labyrinter.

Som i befrielsens ekstase – med omvendt fortegn – smækkede jeg hælene sammen og heilede et hjerteligt farvel. Mit narrespil, min list

var lykkedes. At gå på gaden fri og som om intet var hændt – det var simpelthen for meget.

Jeg fandt linje 8-sporvognen og greb mig selv i 'ganske umotiveret' at stå og nynne foran ved vognstyreren, hvad så end passagererne må have tænkt om mig. Vognstyreren kunne jo bare styre, som sporvognsskinnerne tillod det, jeg derimod havde sgu styret mit liv uden om tortur, og hvad det kunne have ført med sig for mine illegale partikammerater – sådan må jeg have følt det.

Da jeg stod af på Nørrevold og kom til at kigge mig tilbage, så jeg to af 'mine bekendte' fra arrestationen på min bopæl. De havde skygget mig, åbenbart for at se, om jeg nu også havde rent mel i posen og tog hjem, eller om jeg evt. kunne vise dem vej til en vellykket fangst. Min øjeblikkelige reaktion var et bredt smil og en idiotisk vinken til dem, og hurtigt blev de undseligt væk fra mig; selvfølgelig var det bare med at tage lige hjem.

I gården til havehuset fløjtede jeg i vilden sky en bestemt og herlig melodi fra den berømte russiske film *Hele verden ler*, som var en pragtfuld og lystig satire over kapitalismens uduelighed og kaos.

Den havde været min kendingsmelodi til min mor på tredje sal, som altid ventede på mig, og ikke uden bekymring, når jeg kom hjem fra illegale partimøder. Inden jeg nåede første sal, kom hun stavrende ned af trappen med strømper rullet halvt ned og morgenkåbe i uorden. Grædende faldt hun mig om halsen. Det møde vil jeg aldrig kunne glemme.

Min mor fortalte mig, at hun allerede tidligt på formiddagen var taget ind på 'Dagmarhus', Gestapos hovedkvarter på Rådhuspladsen, og klaget sin nød og bedyret, at jeg var fuldstændig uskyldig. Det eneste svar, hun havde fået, var, at: 'det siger jo alle mødre, når deres sønner begår forbrydelser og bliver arresteret af den tyske ordensmagt'. Den nat sov jeg hjemme. Næste dag var jeg gemt væk i Husum ved Islevhusvej. Når jeg besøgte min mor, var en tegnestift i en opgang rundt om hjørnet og et åbent vindue på tredje sal 'adgangsbevis'.

De nærmere omstændigheder forlods, som førte til denne uhyggelige begivenhed, var, at jeg arbejdede på 'Telavox Radio' i Vanløse. Her agiterede jeg frejdigt overfor arbejdskammerater, jeg mente at kunne

stole på. En ung arbejdskammerat havde jeg fået overbevist som kommunist, og han har sidenhen trofast arbejdet i partiet både fagligt og som tillidsmand, men også organisatorisk.

Der var imidlertid en anden ung mand, som begejstret lyttede til min snak om partiet, og han forklarede jeg, at det at være kommunist ikke bare var agitation, men i høj grad et spørgsmål om skoling, om studiekredsarbejde for virkeligt at kunne forstå. Jeg følte mig sikker på, at her fik jeg endnu en kommende partikammerat – idet jeg fortalte, at jeg selv ledede studiekredse.

Jeg var ikke klog nok i mine diskussioner med ham at opfange, at han var skizofren, og han blev min 'stikker'. Som betingelse for at komme i 'Hipokorpset' skulle han først angive en kommunist. Som de skrev i avisen:

'Han kunne imidlertid klare for sig og blev mærkeligt nok løsladt igen'.

Det har jeg siden grundet over. Det var jo ikke heltemod, og jeg føler det som en ækel og ydmygende affære, når jeg tænker på kammerater i koncentrationslejre eller sabotørerne i Bopa. Dog er jeg mig bevidst, at det må have været en selvopholdelsesdrift, der gjorde det muligt for mig videre og ideligt i hele mit liv igennem at fortsætte som partiarbejder under legale forhold i mit kommunistiske parti.

Ingen revolutionsromantik!

Befrielsesaftenen den 4. maj 1945:

Et sted på Vesterbrogade nær Trommesalen. Et stort vindue blev lukket op på en tredjesal, og noget helt usædvanligt skete. Der blev råbt ned til de spadserende på fortovet, og en stor sort flage af iturevet mørklægningsgardin flagrede ned på gaden.

Min partikammerat og jeg opfattede ordene:

'Tyskerne har overgivet sig'.

Det var i nærheden af Rådhuspladsen, som kun et øjeblik endnu så helt normal ud, men også kun et øjeblik. Det føltes som en sugende stimen af mennesker, inden det hele eksploderede i et menneske-mylders jublen. En tysk marinesoldat skrædede over pladsen lige hen foran mig og udbød:

– Verdammt Scheisse (forbandede lort).

Og ligesom jeg skulle være vidne for hans foragt for 'det stortyske

*Befrielsesaftenen på Rådhuspladsen. Avisudklip.
Anker jubler i nederste højre hjørne.*

4. maj 1945.
*Anker Holm på Rådhus-
pladsen.
Kommunisterne var popu-
lære i befrielsesdagene.*

rige', flåede han sit jernkors af uniformen og kylede det ned i asfalten. Jeg håbede da, at han kom godt hjem til 'das Reich'.

Kors, hvor blev der jublet og brølet af bare lykke, glæde og begejstring – og det ville overhovedet ingen ende tage!

Arbejdsfrie dage. Hvem kerede sig om at gå på arbejde? Ingen pligter og ansvar overfor noget som helst andet end glæden over befrielsen. Dage med musik, dans og artister på gaden, og folk entrede taget på sporvognene. Besøg i venners og familiers lag, Frihedssangens hvert eneste vers, øl og vermuth, kys og kram.

Danskerne er nu kære – sammenhold, modstand og folkestrejker, når det virkelig gjaldt – og himmelråbende naivitet og bedøvende ligegyldighed, når statsministeren i den første regering efter befrielsen kom til at hedde Buhl, Vilhelm Buhl. Guddødemig samme socialdemokratiske minister, som under nazisternes besættelse i radioen opfordrede 'alle ærlige danskere' til stikkeri – angiveri af sabotører og modstandsbevægelsens folk.

Når lastbiler kom kørende med landsforrædere med oprakte arme, holdt i skak af frihedskæmpere, kom berettiget harme til udtryk. Forbipasserende råbte skældsord og spyttede efter stikkere og kollaboratører. Tyskertøse kaldet 'feltmadrasser' blev klippet skaldede, men der var ingen, der spyttede på Buhl eller pamperne i De Samvirkende Fagforbund, der opfordrede til nederlag ved at gå i arbejde

under folkestrejkerne – og de blev heller ikke klippet skaldede.

Min ungdomskammerat og jeg var misundelige på frihedskæmperarmbindet, men vi trøstede os med, at det illegale politiske arbejde, eller når vi smed løbesedler ud over befærdede steder, øverst oppe fra trappegangsvinduer på vippebræt, løbesedlerne i den yderste ende og en dåse med vand og hul i den anden ende, eller når vi satte plakater op ved udgangen fra biografen med teksten 'Sovjets sejr – Danmarks frihed', havde skabt forudsætningen for den aktive modstand, hvor Vilhelm Buhls radiotaler kom til kort. Så hvad – frihedskæmperarmbind eller ej. . .

Karakteristisk for befrielsesdagene på Rådhuspladsen var, at en masse mennesker, unge som gamle, skilte med hammer og segl uden på tøjet, revers eller kjole. Sovjet og kommunister var populært i de dage.

At Den Røde Hær befriede Bornholm gjorde ingen skår i glæden, ikke engang fra officielt hold. Det var først, efter sovjethæren havde forladt øen igen, at hetzen begyndte om det stakkels Bornholm, hvor 'russerne' havde bombet i Rønne, og hvor huse var blevet ødelagt. Nu gjaldt det om at få vendt den sovjetvenlige stemning.

Og hvad var så sandheden? Amtmanden kunne fortælle, at den krigsgale tyske kaptajn på Bornholm nægtede at overgive sig til Den Røde Hær – men gerne, hvis en befuldmægtiget engelsk budstik fra Montgomery ankom i en flyvemaskine til øen. Det kunne se nydeligt ud: Den røde fane vajede i Berlin, og sovjettropperne stod ved Elben, og så skulle Sovjet neje sig for, at den sidste fanatiske nazikommandant havde det sidste ord og udvekslede blomster med englænderne.

Krigens logik er dog ikke H.C. Andersens eventyr.

Så kom bomberne, men først efter sovjetiske flyveblade samvittighedsfuldt og i mere end god tid havde adviseret befolkningen for evakuering, så ingen bornholmeres liv skulle gå tabt.

Sovjetiske soldater ankrede op i Rønne havn, Bornholm blev befriet, den sovjetiske general og hans stab spiste til middag hos amtmanden og fru, der blev danset på havnekajen til russisk harmonikamusik, mens den nazistiske kommandant måtte bide i gulvtæppet.

Aksel Larsen led ikke Ernst Thälmanns skæbne – forholdet ufortalt – men kom tilbage fra fangenskab i Tyskland. Kort efter befrielsen afholdt DKP det største massemøde nogensinde i Fælledparken for at fejre hjemkomsten. Råbene gjaldede fra mængden: *Aksel, Aksel, Aksel*, før Aksel Larsen fra talerstolen hylkede Frihedsrådet og slog fast, at nu kunne det kun gå fremad på det sociale område.

Set i bakspejlet erindrer jeg besynderlige ting og sager. Aksel Larsen blev minister 'uden portefølje', og Alfred Jensen blev trafikminister i Buls første regering efter besættelsen. Hvad var det for en 'trafik', og hvad kunne Aksel Larsen have i 'porteføljen'?

Så var der 'enhedsforhandlingerne' med Socialdemokratiet, et spil fra galleriet og langvarigt, og selv om Martin Andersen Nexø skrev i Land og Folk, at der skulle ikke '*soves*' sammen, men '*vuages*' sammen, så blev kommunisterne udmanøvreret som 'diktaturtilhængere', og den værste hetzkampagne indledt.

Socialdemokratiets ledelse er jo ikke indstillet på proletariats diktatur, men på kapitalens.

DKP havde indkaldt til et kæmpe aktivistmøde i frimurerlogens tidligere bygning i Klerkegade (her havde tyskerne huseret under besættelsen). Alfred Jensen indledte, og jeg var fyr og flamme, og fra talerstolen udbredte jeg mig glødende om vigtigheden af at udbrede vor revolutionære presse, det havde jo altid været min kæphest. Vi skulle oprette 'salgsbrigader' i hvert kvarter i København.

Alfred røg omgående på talerstolen og svarede temmelig indigneret: – Nej tak, ikke noget med 'salgsbrigader' her. Al den 'revolutionsromantik' med 'brigader' har partiet lagt bag sig. Vi skal organisatorisk og agitatorisk virke på demokratisk maner, det er hvad demokratiet, som vi har kæmpet for, og hvad fagbevægelsen og Danmarks arbejdere forventer af os.

Den melodi havde jeg ikke ventet at høre.

Hotel Phønix var tilstedet kommunisterne og var blevet til Land og Folks hus. Her havde man bl.a. en meget flot festsal. Inden en fest begyndte, satte jeg mig til salens klaver og spillede Flyversangen, og straks kom en partifunktionær farende og lukkede brættet i. 'Nej tak, ikke den slags' – var mon revisionismen allerede kommet snigende?

Som bekendt havde kommunisterne stor tilslutning lige efter befrielsen. 18 mandater i Folketinget – værsgo'. Det indvirkede også på tilslutningen til partiets arrangementer.

Jeg husker 7. novemberfesten i KB-hallen. Tilstrømningen kunne allerede mærkes i overfyldte sporvogne omkring Peter Bangsvej, man kunne lystigt spørge '*til KB-hallen?*' og mange svarede:

– *Ja, selvfølgelig.*

Tre tusind mennesker tæt pakket i den store hal. Kapelmester Louis Petersens 24-mands store orkester for fuld udblæsning. Borgmester Johannes Hansen bød altid velkommen på vegne af osv.; efter talerne intonerede Louis *Internationale*, alle rejste sig, og første og sidste vers blev sunget med gejst og patos. Sikke tidens vingesus. . .

Sovjetisk film var det ikke god tone at vise i biograferne, men det rådede partiet bod på. I Idrætshuset på Østerbro afholdtes møder med sovjetfilm på programmet. Pragtfulde film som *Matroserne fra Kronstadt*, *Hele verden ler*, *Cirkus*, og *Partisankvinden*, *Professor Mamlock*, Eisensteins *Potemkin*, *Stormen på Vinterpaladset*, *Lenin i oktober*.

Endvidere vist 1. maj- og 7. novemberparaderne på den Røde Plads – og når Stalin kom spadserende op på Leninmausolæet og indtog sin plads, ville jubelen og klapsalverne ingen ende tage.

Kammerat Stalins 70-års fødselsdag blev også fejret med et kæmpe-møde i Idrætshuset, og her talte Børge Houmann, chefredaktør på Land og Folk. Mage til bedårende tale kan man lede længe efter – i et velartikuleret sprog og stemmeleje hylkede han Stalin og manede til forståelse for hans betydning som marxismen-leninismens banerfører i kampen for socialismen og kommunismen.

Den tale, Børge Houmann holdt, gav i høj grad tilliden til Danmarks Kommunistiske Parti. Hvem kunne drømme om en Hrustjov på den æresløse partikongres – den 20. i Moskva – og om at DKP var følgagtig. . .

Hverdag igen. Jeg husker plakater sat op i Lyngby om et politisk møde for DSU og DKU. Ib Rehné og Anker Holm indleder diskussionsmødet. Mine intentioner var det fredelige samarbejde med den sejrriige socialistiske Sovjetunion -'vi', ikke mindst socialister og kommunister, ville få gavn af dette for en lysere fremtid. For arbejdsløs-

heden skulle vi prioritere handelssamkvem med Sovjet, som havde stort behov for skibe bygget på B&Ws skibsværft i den vældige genopbygning efter krigens enorme ødelæggelser, og det ville samtidig betyde garanterede ordrer for arbejdskraft langt ud i fremtiden på Burmeister & Wain.

Ib Rehné havde intet til overs for denne udvikling, men hånedede faktisk Sovjetunionen for at være så insolvent og tilbagestående i betalingsbalance, hvad samhandel angik, så Danmark ville ende på fattiggården. På overlegen facon afvistet perspektivet for fremtidigt samarbejde med den Sovjetunion, som havde båret hovedbyrden også i kampen for Danmark befrielse.

Ib Rehné argumenterede med, at *over there* på den anden side af Atlanten var der lagt lysere udsigter for Danmark – og her var DSU med på holdet. USA barslede med Marshall-hjælpen til Europa, og vi i Danmark skulle med kyshånd tage imod Onkel Sams hjælpende dollars, for det ville skabe arbejde og fremdrift. Kapitalismens stærkeste bastion, USA, var at foretrække fremfor socialismens Sovjetunion.

Heroverfor måtte jeg så anføre, at Marshall-planen ikke var for vores blå øjnes skyld, men derimod for at involvere os og vores selvstændighed i front mod Sovjet og socialismen. Ib Rehné, den intellektuelle studentikose karriere-mager, var en hamber mundfuld for mig at tage. Han blev også senere belønnet som Danmark Radios udenrigskorrespondent i Cairo, Rom og Paris, hvor han altid sofistikeret kommenterede til reaktionens og borgerskabets glæde og fornøjelse. Altså efter devisen: *‘Stå aldrig til søs, lad de andre stå, du får stribevis af korsebånd og stjerner på’*, en passende tekst til socialdemokratisk slag-sang. Men den lokale DSU-formand kunne absurd afslutte Lyngby-mødet med: ‘Når jeg ser et rødt flag smælde’.

– *Løft de demokratiske friheders, den nationale uafhængigheds og den nationale suverænitets banner. Der er ingen andre end arbejderklassen og kommunisterne til at løfte det*, udtalte Stalin i sin hilsen til broderpartierne ved afslutningen af Sovjetunionens Kommunistiske Partis 19. Kongres.

Det fik jeg til fulde bekræftet ved mit samvær med DSU.

Hvad det interne partiarbejde angik, må studiekredsarbejdet nævnes. Efter besættelsen kom et for stort rykind af nye partimedlemmer,

hvilket selvsagt betød udvanding af, hvilken ideologisk og teoretisk ballast der var en nødvendig forudsætning. Partiet var jo ikke et almindeligt ‘vælgerparti’, men et klasseparti, arbejderklassens for-trop, Lenins parti, et parti af ny type med demokratisk centralisme, hvilket betyder, at partiets politik, strategi og taktik diskuteres fra grundorganisationerne op gennem partiorganisationen til kongres-sen.

Flertallets beslutning gælder hele vejen igennem, og i kongresperi-oden skal alle partimedlemmer og ledelser føre kongresflertallets beslutninger og politiske linje konsekvent ud i hverdagens kampe. Kammeratlige diskussioner, javel, og for at tage vare på kadrerne – men enkelte fjender af partiet dukker undertiden op, og som regel afslører de sig selv; den belastning tolereres ikke.

Partiet skal stå enigt og stærkt i alle klassekampens situationer. Partiet skal mestre tiden, tingene og udviklingen. Den videnskabelige marxisme-leninisme omkring historisk og dialektisk materialisme er ikke kapabel for hvem som helst, men til gengæld for de mest frem-skredne og klassebevidste i arbejderklassen, og det er partiets medlemmer og ledelse.

Derfor opstartedes i DKP i 1946 studiekredse overalt i partiet.

Det var herligt at være studiekredsleder i *‘SUKP Bolsjevikernes Historie’*. Ravensborg distrikt havde lagt beslag på et klasseværelse på Skt. Hans Gades skole. Kommunen forlangte som betingelse 15 deltage-re som minimum for ‘beslaglæggelsen’, men vi var 30 ‘elever’ her, som på den ugentlige studiekreds-aften kunne krydses ind på delta-gerlisten.

Fra partiets skolingsudvalg kom indimellem en ‘censor’ for at høre om kvaliteten af den ledede studiekreds og dens diskussioner, og jeg fik sgu lov til at køre studiekredsen hele efterårssemestret igennem. Det var en meget opløftende oplevelse.

I anledning af *‘Det kommunistiske Manifests’* 100-årsdag igangsatte DKP i marts 1948 studiekredse, hvor manifestet blev gennemgået.

Kommunistisk tillidsmand

På arbejdspladserne gik det faglige politiske slagsmål mellem socialdemokratiske klubber og kommunistiske faglige fraktioner i gang igen. På radiofabrikken Telavox skulle der vælges Fællestillidsmand for arbejdsmændene, værktøjsmagerne, maskinarbejdere, radioteknikere og kvinderne (arbejderskerne, som de den gang blev kaldt). Kommunisterne på Telavox opstillede mig som kandidat.

Jeg havde gode kammerater her, bl.a. en der havde haft partiets næstformand Alfred Jensen skjult boende hos sig under besættelsen, og en anden herlig kammerat, medlem af *Ampa* på Amager. Socialdemokraterne havde opstillet en ældre geskæftig maskinarbejder.

Jeg glemmer ikke, da stemmeudvalget efter generalforsamlingen i fabrikkens frokostbygning talte stemmerne op.

Socialdemokraten havde kun fået 49 stemmer mod mine 155 stemmer. Da resultatet blev meddelt, udbrød min kære modkandidat:

– Det var satans, og han er så ung og endda kommunist!

Han havde åbenbart ikke forstået, hvad risikofyldt illegalt arbejde forud havde indgydt af både respekt og anerkendelse blandt arbejderne på fabrikken.

Efter mit valg modtog jeg via 'den danske statstelegraf' et meget flot telegram fra min kære fader, der kort og godt lød:

'Anker Holm Telavox Apollovej 32 Vanløse Hjertelig til lykke. PAPANIN.'

Papadin var ment som en nem omskrivning af navnet på en berømt sovjetrussisk kaptajn på ekspeditionsskibet Tjeljuskin, som blev skruet ned af isen ved Nordpolen, og hvor hele besætningen drivende på isflager blev reddet af sovjetfly. Kaptajn Papanins sidste melding lød: *'Alle reddet – også hundene'*. En redningsaktion som vakte furore verdenspressen over.

Fabrikanten på Telavox kaldte mig over fabriksradioen ned til kontoret i 'privaten'. Fabriksejeren var en stærkt kristen og hellig mand, og det kunne jeg jo kun respektere. Fiffigt og konspirativt nok benyttede jeg mig straks af det forhold til at insistere på, at netop han og jeg skulle kunne enes om rimelige lønmæssige og lokale forbedring-

er for arbejderne på fabrikken. Det måtte da i sandhed være kristen gerning, hvilket han gav mig ret i.

Jo, fabrikanten var en god kristen, og jeg var en god kommunist med en ræv bag øret.

Det blev til en hel del forbedrede arbejdsforhold. Kort kaffe- og smøgpause formiddag og eftermiddag. Sikkerhedsanordninger ved stansemaskinerne. Bedre ventilationsforhold på værkstederne. Oprettelse af kantine i frokostbygningen, og for at det ikke skulle være løgn: dæmpet musik pr. højtaleranlæg i frokostbygningen og på værkstederne.

Dette sidste tror jeg sgu var dumt, for slagere a la 'Ved landsbyens gadekær' og 'Den gamle gartner' er just ikke videre befordrende for klassebevidsthed under arbejdsdagen.

Fabrikken holdt lukket under hvert års sommerferie, og dér, mente jeg, det kunne være god 'kristen' skik på sidstedagen kl. 14 at afholde sommerferiefest i frokostbygningen i stedet for fabrikskovtur, som jo ikke alle kunne deltage i, og desuden skete der så meget 'ukristeligt' på sådanne skovture.

Og således blev også julefesten en fast tradition i mine fem år på Telavox.

Det holdt noget mere anstrengt, når der skulle forhandles lønforhøjelser – så var det ligesom, det kristelige krakelerede. Til at begynde med fik jeg lirket timelønsforhøjelser igennem her og der, men da var fabrikantens ansigtsfolder lagt i meget alvorlige rammer. Efterhånden blev der sagt kontant og bestemt NEJ til mine idelige lønkrav.

Fabriksejeren tabte tålmodigheden med mig. Som kommunistisk tillidsmand kendte jeg min pligt – stadig at kæmpe for at arbejdskraften blev solgt så dyrt som muligt, altså at gå til fagforeningen, Fabrikarbejdernes Forbund.

Fagforeningsformanden troppede op på 'privaten', og jeg blev tilkaldt, og der blev fandeme talt med store bogstaver. Da fabrikanten ikke var medlem af arbejdsgiverforeningen, kunne fagforeningen henvise til sanktioner og blokade udenom fagretlig procedure. Heroverfor blev 'man' så forskrækket, at lønkravene gik glat igennem.

Efter den holmgang havde jeg mindre besvær med rimelige lønkrav

i tiden der fulgte. Hvert forår og efterår afholdt fællesklubben generalforsamling, hvor næsten alle ansatte deltog, og alene dét var en aktiv spore i det faglige lokale arbejde.

Der var en iver efter at fremsætte forslag, ønsker og krav vedrørende løn og arbejdsforhold. Mit politiske engagement gav sig udslag i flertal på generalforsamlingen for faglige og politiske resolutioner, selvom de af enkelte socialdemokrater blev mødt med surhed.

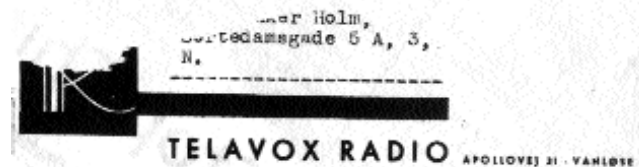
Jeg husker et fraktionsmøde af kommunisterne på Telavox, som blev afholdt på Jernbanerestauranten i Vanløse. Fra partiets faglige sekretariat kom Eigil Larsen til os og talte om arbejdspladsernes rolle i efterkrigstidens kampe.

Men hvilken Eigil Larsen! Den fantastiske organisator af Bopa under besættelsen, teknisk ekspertise i hjemmekonstruerede sprængstofarrangementer ved sabotage og den legendariske mester i udgravningen af tunnelen under Horserødlejren, hvorigennem ledende kommunister nåede at flygte, inden det 'danske' politi 'forærede' Horserødlejren til tyskerne og dermed til koncentrationslejrene. Hvilken spændvidde den mand havde fra før og nu fagligt politisk arbejde – en rigtig bolsjevik af det, borgerskabet dengang yndede at kalde 'den hårde kerne'.

På Telavox blev resultaterne både omkring arbejdsforhold og time-lønninger faktisk efterhånden så synlige, at jeg hvert år blev genvalgt som fællestillidsmand på arbejdspladsens generalforsamling, det sidste år endda med akklamation og uden modkandidat. Den socialdemokratiske faglige klub havde opgivet ævred.

Det førte så igen til, at den kommunistiske fraktion opstillede mig til bestyrelsen i Fabriksarbejdernes Forbund (nuværende SiD), hvor jeg dog kun ligesom mine kommunistiske medkandidater opnåede lidt over tusind stemmer – men det syntes jeg egentlig var meget godt. Kun to gange i de første efterkrigsår erobrede vi formandsposten i fagforeningen. Vor mand var den varme, kærlige og stovte partikammerat Willy Beck.

Jeg erindrer med glæde en stormfuld generalforsamling i KB-hallen – mindre kunne ikke gøre det. Fabriksarbejdernes Forbund var den største fagforening dengang. Bølgerne gik højt i den tusindtallige for-

TELAVOX RADIO

CLEMEN JØRGENSEN

APOLLOVEJ 31

TEL. C. 11508

Det attesteres, at *Lars Holm*

Adr. *Møndalsvej 61, E*

har haft Ansættelse her på Fabrikken i Tiden fra d. 6/6-44.
til 2/12-46, begge incl.

Aarsag til Arbejds Ophør _____

Arbejds mangel
TELAVOX RADIO

d. 2/12-49.

C. Jørgensen
Værktøjsfabrikant

Fyresedlen fra Telavox Radio.

Begrundelse: Arbejds mangel.

samling, kampen rasede mellem socialdemokrater og kommunister med tilråb af bifalds- og mishagsytringer.

Ganske uimponeret af den stopfyldte KB-hal gik jeg, da det var min tur, op på talerstolen, gjorde en kunstpause, og fordi jeg vel har set lidt ung og lidt 'for grøn' ud, må det vel have gjort mig fortjent til intens opmærksomhed og lydhørhed, for jeg fik helt naturligt og inderligt krammet ud med, hvad der var kommunisternes faglige politik.

Vi stod for indbegrebet af, at fagforeningen skulle være en kamporganisation overfor arbejdsgiverne og ikke en 'forligsorganisation' for at bjærge arbejdsgiverne. Derfor opfordrede vi til at afvise og nedstemme socialdemokraternes skammelige overenskomstforlig, som blot betød, at kapitalister og aktionærer kunne stoppe forøget profit

i tegnebogen.

Det var noget, arbejdsmændene kunne forstå, for bifaldet var derefter. Da jeg kom ned fra talerstolen, tog en partikammerat imod mig og sagde:

– Lagde du mærke til, at mens du talte, var der så stille i salen, at man kunne høre en knappenål falde til jorden.

Senere fik jeg formandskabet i fraktionen med ansvaret for tilrettelæggelsen af den fagligt-politiske virksomhed indenfor Fabriksarbejdernes Forbunds område.

Peder Møller, fællestillidsmand på den kæmpestore fabrik Laurits Knudsen, en brillant og trofast partikammerat, havde i flere år været formand for fraktionen, så det var en svær opgave at leve op til hans dygtige faglige partiarbejde.

Mit tillidsmandsjob havde været i fem år. Så indtraf krisen i radiobranchen. Fabrikken Telavox lukkede simpelthen. Radiofabrikker på stribe gik nedenunder og hjem; man kunne købe radioapparater for næsten ingen penge, og det er der jo ikke megen profit i – logisk, ikke? – eller vidner det mon ikke om, at arbejdskraften kun er til fals, når profitten er sikret arbejdsgiverne. . .

TV var på vej – og ved den nye produktion vejrede fabrikanterne og aktieselskaberne morgenluft for profit i lange baner. Magthaverne kunne glæde sig over det nye medies eventyrlige muligheder for misinformation og ordentlig sætte gang i kommunistforskrækkelse.

Hos os på Telavox blev en bestemt dag sat af, hvor så godt som hele fabrikken lukkede. Forinden blev jeg så kaldt til møde hos fabrikannten, som erklærede, at efter afskedigelserne skulle der kun blive ganske få tilbage, og han vidste præcis, hvem det skulle være – og den forstod jeg så udmærket godt.

Ved henvendelse i fagforeningen sagde man, at var der bare fem mand tilbage, kunne man kræve tillidsmandens forbliven. Fem mand, det var i hvert fald ikke noget for mig. Som organiseret kommunist drejede det sig om at finde mig en anden stor arbejdsplads med rigtig mange arbejdsmænd, så mit fagligt politiske arbejde kunne fortsætte.

Fællesklubben lod afholde en afskedsfest i Vanløse selskabslokaler. En festlig (sørgmodig) lejlighed for et par hundrede arbejdskamme-

rater, som gennem flere år havde lært hinanden så godt at kende. Vort daglige samvær på arbejdspladsen var faktisk vort halve liv, og nu skulle vi splittes for alle vinde og aldrig ses mere. Det føltes bitert.

Min sidste indsats her som tillidsmand var en politisk tale ved afskedsfesten, hvori jeg selvfølgelig fremhævede, at selvom denne afsked var urimelig hård og uretfærdig, så var arbejdsløsheden en ganske naturlig og uadskillelig følgesvend til det kapitalistiske system, vi levede i. Derfor – hvor vi end kommer hen, må vi alle som én tale, virke, kæmpe for et andet samfund, for socialismen, hvor arbejdsløshed bliver et ukendt begreb.

Stemningen var kammeratlig og indforstået med situationen. Arbejdskammerater, partiløse socialdemokrater, kommunister havde stået last og brast med mig i den faglige kamp. Politisk set var det mit indtryk, at vi faktisk havde en lokal enhedsfront: arbejderenhed for socialismen.

Faglig hverdag

Efter afskedigelserne fra Televox Radio fulgte en mærkelig og uengageret tid. Heldigvis havde jeg mine afdelingsmøder i partiet, hvor man kunne få noget at rive i, men alligevel følte det fra min tillidsmandstid som at være en fugl, der havde fået vingerne stækket.

Jeg måtte se at få mig et arbejde. Først på en foderstoffabrik på Richsvej i Vanløse (vemodigt i nærheden af Telavox). Det var med at læsse helvedes tunge halmballer op i en lade, men hvor kollegaen med forken havde tag og råstyrke til at stange op, dér måtte jeg opgive ævred. Landarbejderens kunnen og styrke havde jeg slet ikke fysik til.

Det var med at søge arbejde hvor som helst, først efter morgenberlingen, hvor man højest kunne opnå at stå i kø foran fabrikskontoret, og når den første heldige var antaget, kunne resten bare skrulle af.

En formiddag på Nørrebros Runddel fandt jeg i en baggård et kedelrenserforetagende; værsgo antaget – men kun lovning på job en uges tid, men på dobbelt timeløn, på Brede Klædefabrik.

Næste dag kl. 9 medbringende arbejdstøjet mødtes jeg så med et sjak unge og slanke mennesker og en jovial ældre sjakbajs ligeledes med passende rumfang. Sagen var, at et par af klædefabrikkernes kæmpeovne over natten var slukkede og ligeledes andre ovne ugen ud. Dybt nede i fyrgraven var så hullet eller åbningen indtil lange trækkanaler, hvor så først sjakbajsen med lygte og lang ledning samt skrabeskovl og spand ålede sig på maven fremad for at rense sod og røgslam fra en ende af. Efter ham mavede vi andre så efter, og spanden med sod og ovnkrads gik fra hånd til hånd tilbage til fyrgraven. Der var så ulideligt varmt, vel op til 70 grader, så vi måtte ikke opholde os der i mere end 20 minutter ad gangen, og arbejdsdagen var usædvanlig kort. Så – glæde og fryd i fabrikkens baderum under bruserne som gjorde sort til hvidt.

Den dobbelte timeløn blev efter underskrift udbetalt dag for dag, så det var dejligt at køre hjem fra Brede med Slangstrupbanen med bumletoget, dengang kaldet Grisen. Som kommunist kunne jeg ikke

undlade at tænke på, at Brede Klædefabriks kapitalister i den grad var afhængig af arbejderne, ja selv af et lille sjak midlertidige kedelrensere.

Soyakagefabrikken på Islands Brygge var nu i tankerne, for der måtte da være de arbejdsmænd, jeg ville være sammen med. Tænk at kunne erobre Soyakagen for partiet.

Den illusion brast omgående. En brøsig og betydningsfuld portner ville sgu ikke engang lukke mig ind ved gitterporten, men affærdigede mig skidt vigtigt med, at vi mangler ikke folk, der er intet at gøre her. I min søgen efter arbejde forekom fabriksportneren mig efterhånden at være asociale pladshunde, selvom selvfølgelig ikke alle var sådan.

Ved siden af Soyakagen lå Gosch-tændstikfabrikken. Tændstikker – den er fin, det må sgu da være nemt, det må jeg kunne klare, og jeg blev også antaget, anvist og ført frem til arbejdsstedet. Passerede store lokaler, hvor pakkeriet af tændstikker foregik, mestendels af kvindelige arbejdere, og nu forventedes let og behageligt arbejde – troede jeg . . .

Desværre videre gennem lokaliteterne ud til en åben plads, hvor der lå stabler af træstammer – altså hvor de små tændstikker faktisk kommer fra kolossale emner af afsavede kævler vel på en længde af to-tre meter. Min forventning sank til nulpunktet, da jeg kom op på en rampe med kæmpestore kokekar. Her blev disse afkortede træstammer, efter først at være blevet afbarket på en afskralningsmaskine, kogt eller imprægneret.

Rundt om kokekarret stod nogle velvoksne stærke karle med huggerter og huggede efter og trak de kogte og gennemvædede, helvedes tunge kævler op til kanten af karret for derefter behændigt at bakse dem ind på jernstativer.

For smal over skuldrene, fortvivlet og skamfuld over min fysiske uformåenhed, selvom en stor bjørn til kollega gjorde meget for at hjælpe mig, holdt jeg vel ud et par timer, så måtte jeg give op og bad om andet arbejde på fabrikken. Værkføreren afskedigede mig til samme dags fyraften, og som han sagde: 'for daglønnsens skyld'.

Herefter beordret op på toppen af et bjerg af træstikker, som nåede helt op under loftet. Her skulle jeg så sidde på min røv og med bene-

ne skubbe til stikkerne, som så gled ned på et samleband til videre forarbejdning.

Den dag var der åbenbart noget galt med maskineriet for tilførsel til samlebandet. Værkførerens 'velmente' dagløn stank fælt langt væk af dunsten fra imprægneringsvæske. Hele 'bjerget' var omgivet af finmasket hønsenet, så jeg følte mig ligeså meget til grin som den tids gøgler, ham på Dyrehavsbakken der sidder oppe på en stang og falder ned, når publikummer kaster bolde og rammer udløseren; '3 kast 25 øre'.

Efter 'fyraften' desillusioneret hjem og omkuld på divanen kl. 18 – imprægneringssyren havde gjort sin virkning. Næste morgen selvsagt tidligt op til berlingerens kødannelser. Håbløst.

Op ad dagen befandt jeg mig på Nitvej på Frederiksberg. Her lå en korkfabrik – men ikke noget at gøre. Kork, er det ikke noget der flyder ovenpå? Det gjaldt i hvert fald for mig, for lige ved siden af lå A/S Frederiksberg Metalvarefabrik. En flink portner lukkede mig ind, og endelig fik jeg det arbejde, jeg ønskede mig.

Efter at være sat til en rundskæremaskine, hvor jeg dagen igennem og samvittighedsfuldt skar stålplader til rundeller, var min lykke gjort, og værkføreren, Offenback hed han, var godt tilfreds med mig. Det var i presseværkstedet. Aldrig har jeg oplevet magen til gigantisk materiel og maskinel. Kæmpepressere, drivremme helt oppe fra det høje loft, gungrende lodder i vægtklassen 50-100 kilo eller mere ned over emnerne og formede i forskellige sektioner af vægt og rumfang, stål, jern og aluminium til mælkejunger, kosangasflasker eller rustfri vaske.

Her var larm og liv og hen imod 200 herlige fabriksarbejdere, smede, metalslibere og værktøjsmagere. Ud over det larmende presseværksted var der svejseværksted, stansemaskinhal, maskinværksted, sliberi, afsyringslokalet og glødeovnene, hvor stål og jern blev hærdet. Det var bare med at være pligttopfyldende ung mand med interesse og iver for arbejdet – og den rolle kunne jeg nemt spille, bare ikke på de faglige klubmøder. . .

Fællesklubbens møder blev holdt i Folkets Hus på Jagtvej. Her var der selvfølgelig en vattet socialdemokratisk fællestillidsmand – det

Anker (forrest) med arbejdskammerater på Frederiksberg. En arbejder har ingen jobgaranti. Efter en række jobs kom Anker til Frederiksberg Metalvarefabrik. Det varede ikke længe før den socialdemokratiske fællestillidsmand var afløst af en kommunist.

skulle der ikke blive ved med at være ret længe. Han var også formand for det kooperative marketenderi på arbejdspladsen. På klubmøderne blev der i beretningerne aldrig talt om indsats for lønforbedringer eller arbejdsforhold. Arbejdere, som tog ordet for at beklage sig over dette eller hint, fik bare en sludder for en sladder eller blev holdt hen uden noget bindende. Det var ret så tydeligt, at man fra tillidsmandens side helst ville snakke om harmløse ting som orden i marketenderiets garderober eller spild af toiletpapir. Men nu fik en tidligere kommunistisk tillidsmand fra Telavox ordet og dét gang på gang, og der blev ikke lagt fingre imellem. Selvom jeg ikke var gammel af gårde, blev der lyttet opmærksomt, og efterhånden som den socialdemokratiske måde at drive faglig virksomhed på Frederiksberg Metal blev kritiseret sønder og sammen, opstartedes der aktivitet fra arbejdernes side. Flere og flere mødte op, der kom rigtig gang i talelysten om lønkrav og forbedring af arbejdsforhold.

Der var virkelig stemning for at få udrettet noget, at få set resultater. Dagen efter sådanne klubmøder fik jeg mange oplysninger om mangler og skavanker på det lønmæssige område, dårlige akkordaf-taler og sikkerhedsmæssige forhold. Den socialdemokratiske tillids-mand og en snæver kreds omkring ham så faktisk ret så skævt til mig og havde bekymrede miner på.

Om atmosfæren på arbejdspladsen var der især ét forhold, der slog mig med forundring. Nok var der værkførere med deres værkfører-bure i værkstedsafdelingen, men der var en 'underdirektør' – uha, oh skræk, Kronenberg hed han. Aldrig har jeg set magen til, at en sådan personage kunne findes som 'inspektion' for danske arbejdere i vort lille socialdemokratiske land.

Hans adfærd, når han høj og rank som et lys, der er ved at vælte bag-over, inspicerede i sin superperfekt pressede hvide kittel og tog en runde gennem værkstederne – det var mildest talt oprørende. Opda-gede han med sit aristokratiske falkeblik en eller anden arbejder, der stod stille eller intet havde i hænderne eller stod i en kort snak med en anden, styrede han lige hen til 'den formastelige' og overfuste i groveste vendinger om øjeblikkelig fyring, hvis der ikke blev bestilt noget: Ingen snak her, pas på jeres arbejde!

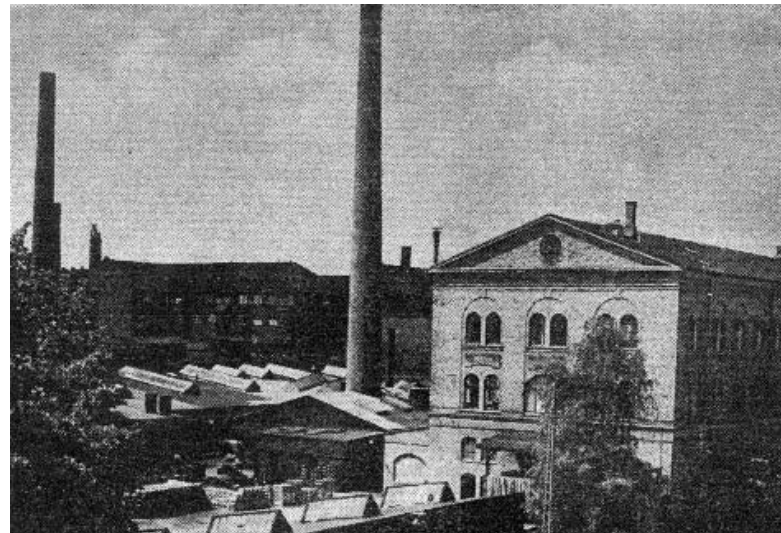
Det oplevede jeg selv i min 'inkubationstid' inden tillidsmandsjob-bet, men da var jeg klog nok til at holde kæft og bøje nakken, og jeg tænkte for mig selv: Det skal du sat'ne komme til at fortryde!

Alle frygtede ham. Især værkførerne var hundeangete, når Kronen-berg var under opsejling.

Der skulle være generalforsamling i fællesklubben, og fællestillids-manden var på valg. Af kommunistiske kammerater blev jeg opfordret til at stille op; selv socialdemokratiske arbejdere opfordrede mig. Jeg havde aldrig lagt skjul på at være kommunist: hver dag i frokost-bygningen sad jeg og læste Land og Folk til min madpakke.

Der var selvfølgelig en solid socialdemokratisk klub på Frederiksberg Metal, men den må ikke have været solid nok, for lige inden jeg havde været på fabrikken et år var den socialdemokratiske fællestil-lidsmand væltet på generalforsamlingen, og en ny – kommunisten – blev valgt.

I fællesklubbens bestyrelse var der kun én kommunist foruden mig

Frederiksberg Metalvarefabrik på Nitivej. I begyndelsen af 50'erne var alle fabrikker ramme om en kamp mellem en socialdemokratisk classesamarbejds-linje og en kommunistisk kamplinje.

selv, ellers velmenende socialdemokrater og partiløse, som intet havde imod, at der nu skulle tages fat på lønkrav og forbedrede arbejdsforhold.

Jeg ved ikke, om underdirektøren genkendte mig, da jeg første gang med mit 'tillidsmandsmandat' mødte op med 'godteposen' på hans fine kontor, som lå på førstesalen ud mod Mariendalsvej. Det lignede en fornem suite, hvor kontor lå ved kontor bag store glaseruder – og for enden af kontorgangen lå 'det allerhelligste' eller 'løvens hule'. Bag det flotte skrivebord sad Kronenberg i ensom majestæt og meget utilnærmelig. Jeg blev aldrig bedt om at sidde ned, men jeg var sgu ligeglad.

Høfligt, men præcist og kontant betroede jeg mine 'ønsker' ved det ene 'foretræde' efter det andet. Dette og hint måtte bringes i orden, det være sig sikkerhedsforanstaltninger eller forhøjelser af visse akkorder eller timelønninger ved forskelligt arbejde.

Jeg tror, 'herren' fornemmede, at han lige så godt kunne give sig, selvom hans svar altid var, at han skulle give besked til pågældende værkfører, ikke til mig naturligvis.

Reglen var så at blive kaldt ind på det ene eller det andet værkførerbur for meddelelse om, om mine krav var tilgodeset. Konspirativt nok gjorde jeg mig straks ærinde op på 'herrens' kontor for at takke for resultat og imødekommenhed. Det var skægt at se hans forskrækkede ansigt, når jeg trådte ind på kontoret, for derefter at mildnes, når han kun skulle modtage anerkendelse i stedet for krav. Det lindrede faktisk for nye forbedringer, som blev effektueret på samme måde.

Denne fremgangsmåde gentog sig ret så hyppigt, så kontordamerne spærrede øjnene mere og mere op bag glasruderne ved at se den samme beskidte kedeldragt passere forbi til selveste Kronenberg. Efterhånden kendte underdirektøren til denne 'forretningsgang', så inden foden blev sat indenfor hans dør, blev jeg med en irriterende håndbevægelse viftet af med ordene:

– Ja tak, det er godt.

Det vigtigste for mig var, at det hurtigt rygtedes blandt arbejderne, at jeg rendte den frygtede underdirektør på dørene. Man lod mig vide, at den tidligere vatnisse-tillidsmand aldrig havde kontaktet Kronenberg, men kun en værkfører engang imellem, hvor der aldrig skete mere.

I de grupper, hvor der skete forbedringer, mødte jeg varme og interesse for både faglige og politiske spørgsmål, og diskussioner kom i gang. I og med, at underdirektøren havde fået nok af mig og konsekvent afviste mine lønkrav, begyndte jeg selvfølgelig at gå den fagretlige vej, mæglingssmøder og timandsmøder i arbejdsgiverforeningen på Nørrevold. Det var vidunderligt ved de bryske afslag så at stå på dørtærsklen og meddele, at afgørelse så måtte ske ad fagretlig vej. Sikken en maske han kunne stille op. For han skulle jo for hver sag stille til regnskab og øretæver hos aktieselskabets bestyrelse: A/S Frederiksberg Metalvarefabrik.

To gange om måneden – efter beslutning i klubbestyrelsen – stillede nye krav med efterfølgende 'fagretlig rettergang', hvor jeg som regel fik resultater eller delvise resultater.

Det må lige med, at når jeg stod i samtale med en kollega på værkstederne, og underdirektøren kom spankulerende og spejdende, kom han ikke hen og overfuste os, fordi vi snakkede, men gik i en pæn

Skovtur med arbejdskammeraterne fra Frederiksberg Metalvarefabrik.

bue udenom.

Det var også herligt at hente fagforeningsformanden – det var jo Wilhelm Olsen fra omtalte dyst på Telavox og generalforsamlingsopgøret i KB-hallen – og forbundssekretæren Chr. Hansen omkring det grønne forhandlingsbord i Nørrevoldgade. Forbundssekretæren, som senere blev formand i Dansk Arbejdsforbund, bebrejdede mig, at jeg ustandselig stillede lønkrav. Men jeg svarede ham, at det var jo arbejdere, som skabte alle værdier, så skal de vel også have det hele. . .

Det var han åbenbart ikke med på, for han rystede på hovedet og mumlede '*sølle kommunist*' – men han var jo også en god socialdemokrat.

På Frederiksberg Metal blev der for alvor gået til makronerne, hvad udadventt politisk og fagligt arbejde angik.

Fra den ene fællesklubgeneralforsamling til den anden vedtoges politiske resolutioner til offentliggørelse i pressen. Det kunne dreje sig om hele klassekampsspektret: kampen mod militarismen; krav om frigivelse af fængslede soldater, der havde demonstreret mod forlænget tjenestetid; protest mod regeringens (den socialdemokratiske) godkendelse af genoprustningen af Vesttyskland; opfordring til enhed i arbejderklassen mod oprustning overalt i verden.

I kampen mod arbejdsløsheden vedtoges det at henvende sig til alle arbejdspladser for at koordinere slagkraften. Det er vel overflødigt at

fortælle, at kun den kommunistiske presse offentliggjorde resolutionerne. På Socialdemokraten i Farimagsgade blev de til makulatur. . . I Land og Folk kunne man også læse, at arbejdsmændene på Frederiksberg Metal havde opsagt alle akkorder, hvilket havde ført til lønforhøjelser (stakkels underdirektør Kronenberg, stakkels aktionærer). Af offentliggjort regnskab for A/S FM vistes et overskud på 585.000 kr., udbytte udbetalt til aktionærerne på 8 pct., tantieme for ringe ulejlighed til bestyrelsen 12.000 kr. Aktiekapitalen var året efter på 1,5 mio. kr – det var over en tredjedel indtjent på blot ét år. Fællesklubben kunne dokumentere den ublu profit og fik så gennemtrumfet en sygekasseordning lokalt, hvor firmaet så bare havde at punge ud pr. ansat på fabrikken.

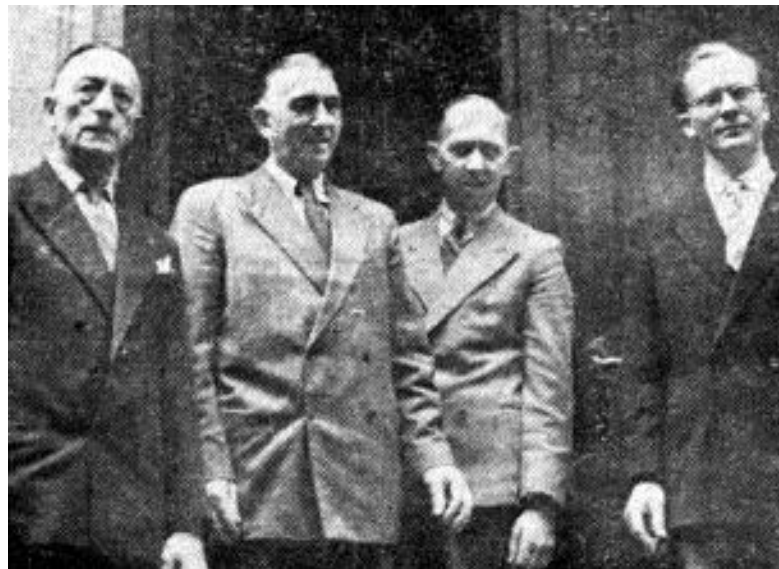
Den borgerlige regering gennemførte en lov om ‘tvungen opsparring’, hvilket betød et frækt indhug i lønningsposerne. Kommunisterne i Folketinget forlangte loven ophævet, og mange socialdemokratiske arbejdere ventede Socialdemokratiets støtte til ophævelsen af denne tvangslov – men blev selvfølgelig bittert skuffet.

Nu foreslog jeg, at tillidsmændene på fabrikken skulle tage ind på Christiansborg og protestere. Det lykkedes at få den flinke tillidsmand for blikkenslagerne til at gå med, selvom han var socialdemokrat; slibernes tillidsmand var partiløs, smedenes kommunist – sagen var klar.

Flere tillidsmænd afsted til Slottet til den fungerende statsminister, udenrigsminister Ole Bjørn Kraft (et dejligt barn!), og jeg var ordfører på holdet. Det var velgørende at læse teksten om skuespillet på Christiansborg for statsministeren – han blev edderspændt rasende, den gamle KU-fører med skråremme fra 30erne.

Af presseomtalen i Land og Folk fremgår i korthed følgende:

– *Fællestillidsmanden erklærede, vi nærmer os en akut situation for arbejderne, og hvis ikke regeringen vil foretage sig noget for at standse udplyndringen, må man selv tage ansvaret for, hvad der videre vil ske. Statsministeren svarede, at tvangsopsparingen var vedtaget med stor majoritet. Herpå fik han det svar, at arbejderne ikke forstår, at Rigsdagen vedtager noget, som alle arbejdspladser er imod, så må der være noget galt med parlamentarismen, og at forholdene nu ligner som under besættelsen, hvor arbejderne måtte anvende udenomsparlamentar-*

Tillidsmændene fra Frederiksberg Metalvarefabrik hos den fungerende statsminister Ole Bjørn Kraft. Fra venstre Charles Petersen, Willy Angelsø, Chr. Bendixen og Anker Holm. Tekst og foto: Land og Folk.

riske midler for at modsætte sig Rigsdagens udemokratiske vedtagelser; vi kunne gribe til samme udvej igen.

– *Kommer De med trusler? hvædede ‘Olemand’.*

– *Det kan De tage, som De vil, var svaret. Vi mener ikke, vi er dårlige demokrater, fordi vi modsætter os udemokratiske beslutninger.*

Ole Bjørn Kraft sagde så, at hverken arbejdsgiverne eller arbejderne skal bestemme landets love. Derefter fik han det endegyldige svar, at det netop er arbejdsgiverne som bestemmer; den tunge ende vender altid nedad. . .

‘Audiensen’ var forbi, og vi skred, nok så fornøjet over at vi havde fået luft for vores harme og ligesom fået givet den borgerlige regering et spark bagi, selvom jeg var mig bevidst, at en socialdemokratisk ikke betød nogen væsentlig forskel.

Engang senere var jeg igen på Christiansborg, denne gang med mange tillidsfolk, delegerede fra en arbejderkonference i København. Statsministeren var Erik Eriksen himself. Denne konfrontation forløb mere fredeligt.

Tillidsmændene virkede noget betuttede over at sidde med statsmi-

nisteren for bordenden; ordføreren var mig for mundlam og nøjedes med at lade skriftlige protestresolutioner blive afleveret, hvorefter Erik Eriksen kunne aflevere sin kliche.

Hvis det havde stået til mig, ville jeg jo helst have set 'Rambukken' slået på hovedporten af de første arbejdere i en rød fanedemonstration strækkende fra Brønshøj Torv til Slotspladsen.

I den kæmpestore stansemaskinhal på fabrikken bevirkede arbejdsgangen en ulidelig støj og larm, når de mange maskiner stansede metallet ud. Arbejderne klagede over hovedpine og forringet hørevne. Det skulle der fandtme gøres noget ved, og jeg henvendte mig til arbejdstilsynet, som lovede mig et uanmeldt besøg for at måle støjniveauet.

Efter at have 'konsulteret' hos underdirektøren blev herrerne fra arbejdstilsynet – gennem en værkfører – henvist til mig, som viste og førte dem rundt i støjhelvedet. Der blev foretaget støjprøver med sindigt apparatur, som viste decibel over det tilladelige. Arbejdstilsynet stillede herefter lovbeftet krav om opsætning af lyddæmpende materialer overalt på vægge og loft i hele hallen.

Mine arbejdskammerater var imponeret, og det var jeg også selv og gjorde mig tanker om, at det må have kostet firmaet en hulens masse penge. Stakkels aktionærer.

Kort efter blev Kronenberg fyret på gråt papir og med dags varsel. Der verserede historier om, hvor hurtigt og hovedkulds der var blevet pakket sammen på underdirektørens kontor.

Underligt nok havde jeg faktisk ondt af ham – men havde samtidig på fornemmelsen, at det snart var min tur.

Danmarks Kommunistiske Parti, som dengang mod midten af 50erne var 'ML', marxistisk-leninistisk, havde i Folketinget fremsat lovforslag, som forbød og fastsatte straf for forfølgelse og afskedigelse af tillidsmænd. Det hed i lovforslaget, at det skulle være forbudt at afskedige eller skade tillidsmænd på grund af deltagelse i fagforeningsvirksomhed. Overtrædelse af denne bestemmelse skulle straffes med bøde, hæfte eller fængsel i indtil to år.

I Land og Folk fra dengang følger så under overskriften: *'Et helt rigtigt forslag'*, og i et interview fremgår det, at fællestillidsmanden på

Frederiksberg Metal udtaler, at *'de faglige organisationer har gjort alt for lidt for at beskytte tillidsmændene, og i realiteten findes der ingen beskyttelse. . . Hele dette spørgsmål er betændt, og nu må der gribes ind med det udmærkede forslag, kommunisterne har stillet.'*

Selvfølge fik forslaget kun kommunisternes stemmer. Socialdemokratiet ville som sædvanlig ikke være med, selvom de kalder sig et arbejderparti.

Det, at lovforslaget blev forkastet, fik for mig – som for mange andre aktive tillidsfolk – særdeles uheldssvangre følger. Jeg fik mærke på min krop, at i kampen for arbejdernes levevilkår slår kapitalist-samfundet hårdt igen og med et gråt socialdemokrati i kulissen.

Arbejdere bygger socialismen

Østeuropa og Ungarn anno 1952

Kommunistisk partis faglige sekretariat havde indstillet mig til en tre ugers delegations- og studierejse til det daværende socialistiske Ungarn, så jeg fik andet og mere opløftende, for ikke at sige jublende tanker at tænke på.

Fredag den 11. september 1952 mødtes vi under uret på hovedbanegården, tillidsfolk fra fire arbejdspladser: Kaj, typograf i Gutenberghus, Viggo, jord og beton, 'Buen', Vesterbrogade, Christian, Aalborg Cement, og så lykkelige mig, 'Frederiksberg Metal', samt Erik, arkitekt fra Odense og delegationsleder.

Vi sejlede om natten over Østersøen her midt under 'den kolde krig' ombord på færgen Kronprins Frederik. Vi var kun seks mand som passagerer, inklusive en kammerat fra det islandske partis centralkomite.

Om morgenen præcis kl. 5 åbnedes alligevel baren til en forfriskning. Det var underligt for os alene at blive betjent af bartenderen, men Churchill havde jo holdt sin berøgtede tale i Fulton og erklæret kold krig og jerntæppe. Socialismen skulle for enhver pris bekæmpes.

Ved indsejlingen til Warnemünde så vi en kæmpetransparent med ordene 'Hjertelig velkommen til den Tyske Demokratiske Republik' – på tysk forstås – men det var let at oversætte, og det varmede. Grænservagterne tog imod os med stor høflighed. I to flotte diplomater, antagelig russiske, blev vi kørt til Berlin, DDR's hovedstad.

Fantastiske timer i Berlin; ikke alene blev vi anbragt som særlige gæster på reserveret balustrade lige ved siden af, hvor DDR's præsident Wilhelm Pieck og Otto Grotewohl fra Enhedspartiet talte ved et masse-mødet på et rejsegilde over en nybygning på Stalin Allé, men vi blev også bilet rundt i Berlin for at se seværdighederne, bl.a. Humboldt-Universitetet, Bert Brecht-teatret og det nyopførte kæmpe-mæssige stadion. Ligeledes fik vi set folkearmeenes æresvagtsskifte ved antifascisternes frihedsmuseum.

Den største og mest gribende oplevelse var dog Treptowparken, de russiske soldaters kirkegård. Her ligger i tusindvis af heltene fra Den

Røde Hær begravet, som måtte lade livet i stormen på Berlin i 1945. De faldt under kampråbet 'Med Stalin til Berlin'. Sovjetiske soldater, som brækkede ind i ondskabens centrum og gade for gade nedkæmpede nazismens bestier og blev symbolet på Europas frihed.

Selve krigergravene er på begge fløjene flankeret af granitblokke med kunstneriske relieffer af Lenin og den Røde Armé i kamp. På hver blok står nedenunder indgraveret på tysk og russisk citater af Josef Stalin, en hyldest og lovsang til rødmisterne i den store fædrelandskrig. Sluttelig for enden af kirkegården en pragtpavillon med smukke symboler og over den en imponerende statue af den sovjetiske soldat med maskinpistol på brystet og et barn på armen. Man fornemmer barnet som menneskehedens fremtid frelst fra nazismens barbari.

Opbygning. De byggede op og byggede op dengang, men ikke med USA-dollars som 'udstillingsvinduet' i Vestberlin, men af egne kræfter. Nationalsangen hed ikke 'Deutschland, Deutschland über alles', men 'Opstået af ruiner bygger vi'.

Der blev tid til at holde en pause, hvor man stod i kø foran en interimistisk pølsevogn, en slags trækvogn med en rund kedel med opfyring af brunkul. Som en rigtig dansk 'kapitalistisk' madgris og bock-

Arbejderdelegationens medlemmer fotograferet i lufthavnens ventesal efter ankomsten til København. Fra venstre: Typograf Kaj Jensen, fællestillidsmand Anker Holm, jord- og betonarbejder Viggo Jensen, jord- og betonarbejder Erik Lorenzen og tillidsmand Chr. Andersen. Tekst og foto: Land og Folk

wurste-fan købte jeg fire 'Bockwürste mit Brot und viel Senf', og DDR-borgerne lurede en kende.

Så blev det tid til at fortsætte rejsen til Ungarn. Vi takkede chaufførerne, som havde kørt og kørt, men som de sagde: 'Det gjaldt jo om, at I fik set mest muligt i den tid, der var til rådighed'.

Lige en meget sigende episode på falderebet før videre afrejse: I morgentimen, på vej hen til diplomatbilerne, kom en skraldevogn og holdt ved fortovet, og renovationsarbejderne kunne vel anse os for udenlandske gæster. I hvert fald hilste de smilende med knytnævehilsen og 'Rot Front'. For mig var det rigeligt bevis på begejstring og entusiasme i hverdagen.

Ved grænsen til Tjekkoslaviet blev der af grænsevagter foretaget en helvedes grundig undersøgelse af toget. Det var midt om natten, og vi var godt udkørt af den lange rejse. Christian, som var socialdemokrat, stak hovedet ud ad kupévinduet og kiggede på de 'fæle' grænsevagter, og det blev for meget for ham – temmelig nedtrykt erklærede han, at vi nok var fortabt her bag jerntæppet, og at vi nok aldrig kom hjem til Danmark mere.

Vi forstod ham godt og måtte forklare ham, at under den påtvungne kolde krig måtte socialismen være dobbelt på vagt mod agenter fra kapitalistiske lande. Han skulle ikke lade sig skræmme af den hjemlige sovjetfjendtlige propaganda, som var det sikre bevis på, at USA-imperialismen ville gøre alt for at erodere og ødelægge socialismens lande – også indefra.

Toget kørte omsider fra grænsen til Prag (Praha). Selvom opholdet her var kort, fik jeg indtryk af, at den 'gyldne stad' nærmest lignede et københavnerparti med tårne, spir, broer og kanaler a la Holmens, og hovedbanegården lignede vor egen. På banegårdshotellet fik vi af en sirlig tjener serveret cikorieerstatningskaffe, rundstykker og smør i den kendte lille indpakning. 'Kaffen' tilskrives sikkert nægtelsen af Marshall-'hjælp'. Tjekkoslaviet var dengang ikke til salg for dollars og indtrængen af kapitalismen ad bagvejen.

Vi blev behørigt afhentet af kammerater og anvist videre befordring, denne gang til Ungarn og dets vidunderlige hovedstad.

I Budapest modtoges vi med bravour af en modtagelseskomite fra Ungarns samvirkende fagforeninger og Ungarns Kommunistiske

Stalinvaros - den nyopførte by på Pushtan i Ungarn. Danske arbejdere ser på resultater af deres ungarske klassefællers anstrengelser for at bygge det nye samfund. Anker står som nr. to til venstre.

Parti. Vores guide var en flot ung pige ved navn Judith og af jødisk afstamning. Hun talte perfekt dansk og virkede selvsikker på hjemmebane.

Donaufloeden løber midt gennem hovedstaden og skærer byen over i to halvdele: Buda og Pest. To prægtige broer forbinder hele byen. Nedenfor den ene kæmpebro skærer ligesom en halvø ud med pragtfuld natur og et yndet valfartssted *Margarete Insel* (Margrethe Øen). Den havde dog ikke en pind med 'vores' navnkundige kongedatter at gøre.

Det store og skønne Grand Hotel ligger her, og det blev tillidsmændenes indkvartering. Ved vores velkomsteremoniel blev det betydet os, at da man ikke havde diplomatiske forbindelser med (NATO) Danmark, blev vi at betragte som ambassadører for Danmark og repræsentanter for den danske arbejderklasse.

Et væld af oplevelser både af kulturelt og geografisk, industrielt, landbrugsmæssigt og socialt og sundhedsmæssigt indhold ventede os om livet i *Arbejder- og Bonderepublikken Ungarn*.

Før Ungarn blev befriet fra de tyske nazister af Den Røde Hær, havde landet været knuget af undertrykkelsens mørke under Horthyfascismens regime og diktatur med fattigdom og elendighed til følge for arbejdere og småbønder. Overklassen af grever, baroner, godsejere og kapitalister havde været landets herrer. Eksempelvis var naturparadiset ved Donau, omtalte 'Margarete Insel', forbudt område for 'almindelige' mennesker – kun regeringsemployéer og borgere havde adgang her i fashionable omgivelser.

Eksempelvis Balatonsøen langs bredderne: Her ligger herskabelige huse og prangende villaer det ene efter det andet – det kunne godt minde om vores Strandvejen – men bare med den forskel, at overklassen og udbytterne, som lukkede her, var jaget ad helvede til, og de luksuriøse ejendomme var overtaget af arbejderstaten og overdraget til fagforeningerne og sundhedsvæsenet.

Røde transparenter viste, hvem der nu var herrer i landet. Sanatorier for arbejdere med sundhedsfarligt arbejde, børnehaver en masse, lærlingehjem, hvilehjem, feriehus for arbejdere af snart sagt alle brancher, plejehjem for gamle og udslidte og syge, sådan kunne man konstatere, at den socialistiske revolution ved befrielsen var en kendsgerning. Overalt i institutioner, fabrikker, skoler, biblioteker, varehuse og kollektive butikker hang det karakteristiske billedinteriør af Lenin og Stalin lidt sideværts hævet med Ungarns kommunistiske partis formand Matias Rakosi i midten.

På vores togter rundt i landet – også i 'diplomatbiler' – kom vi bl.a. til Stalinvaros (Stalinbyen), som simpelthen var en helt nyopbygget by midt på pusztaen. Det var imponerende og vidnede om, hvilke uhyre kræfter arbejderklassen er i besiddelse af, frigjort fra kapitalistiske profitprojekter.

En hel ny by stampet op af jorden. Vældige byggekraner, begejstrede bygningsarbejdere, fabriksanlæg, som arbejdede for fuld kraft. Boliger efter boliger med altaner enten under opførelse eller færdigbyggede i hele karréer. Indtrykket var skønne boligblokke, hypermoderne boligstil, rigeligt med åbne pladser til indretning af parklignende beplantninger for et sundt og luftigt miljø, gader bredt anlagt og med unge træer plantet ved fortovskanten.

Anker hilser på sine kammerater - bygningsarbejdere i Stalinvaros.

Ved altanerne kunne vi se, at allerede en del mennesker var flyttet ind.

Selvfølgelig besøgte vi den nye bys borgmester, en stor kraftig og venlig mand i tredivårsalderen. Han var invalideret i bentøjet eller hoften, hvilket han havde pådraget sig i krigen mod tyskerne. Vi foreholdt ham, at vi var imponerede over, at sådan en by rejste sig så smukt og i rekordtempo, men vi spurgte ham, om ikke der arbejdedes for hårdt, og at det måske var en for stor belastning. Hertil svarede borgmesteren med et stort grin, at tværtimod så havde han på

mange møder med bygningsarbejderne fået bekræftet, at de mente, det hele gik for langsomt, og at der fra arbejdernes side stilledes en række forslag om tiltag, som kunne fremskynde byens færdiggørelse. Ret så symptomatisk var det også, at borgmesteren kunne berette, at i takt med boligernes færdiggørelse, var det de selvsamme bygningsarbejdere, der flyttede ind.

Boligerne var simpelthen bestemt for dem, der byggede. Se det var jo et argument, som selv vi kunne forstå – vi kom fra et land, hvor boligen ikke var en menneskeret, men spekulationsobjekt for bolig-hajer.

Fabrikker besøgte vi rundt om, bl.a. den berømte Tungstram Elektrick. *'Arbejdets helte'* var efter sovjetisk mønster stakhanovarbejdere, som gjorde sig bemærket ved nye arbejdsmetoder, hvor arbejdet på én gang gik både hurtigere og nemmere. En sådan mønsterarbejder så vi i funktion ved drejebænken, hvor han ved en anordning havde skudt genvej til emnernes færdiggørelse. Omkring ham stod lærlinge, som han indstuderede i finessen. Hans navn var Pioker Ignac, og selvfølgelig fik vi hans autograf. Autografer er jo ellers noget med borgerlige 'pinger', forfattere, skuespillere og den slags, men her var altså arbejderne honoratiores.

Vi var på en låsefabrik, hvor arbejdet også her bar præg af ro og tryk-hed, faktisk som besidderglæde. På den i udlandet meget kendte porcelænsfabrik fik vi foræret de skønneste mindegaver, som godt kunne skyde 'Bing og Grøndal' lidt i baggrunden, smukt dekorerede skåle, vaser, askebægre samt en meget flot statuette fra eventyret *Drengen med svømmestøvlerne*. Der var buste af Lenin og Stalin, og jeg fik, synes jeg selv, symbolsk nok den af Stalin.

Så kom turen til hospitalsbesøg, hvor vi iført rene hvide kitler af hygiejnehensyn fik forevist hospitalets formåen og faciliteter. Det var tydeligt, at man ikke gav de vestlige lande noget efter, hvad angik helsebringende kirurgisk og medicinsk behandling. Vi fik af lægelig ekspertise forevist røntgen og andet specifikt apparatur.

Min tanke var, at ordene om, at for socialismen er mennesket den værdifuldeste kapital, blev efterlevet her.

Og så til kollektivbrug ikke at forglemme. Det var en underlig fornemmelse for os fra Danmark at se de første konsekvenser af revo-

lutionen for landbrugets vedkommende. I stedet for privilegerede godser i privateje med tyende af underbetalte landarbejdere, skinnede nu fællesskabets kollektivbrug i øjnene. Jorden og landbruget havde fået nye ejere, og det var landarbejderne selv, det samme billede her som alt det andet vi havde set af Ungarns nye liv, livlig aktivitet og gåpåmod. Man fremviste og fortalte om dyrkningen af jorden, man fremviste med stolthed staldene med den mangfoldige kvægbestand og fortalte om årligt stadig stigende fremgang i produktionen.

Til kollektivbruget hørte en hønsfarm, og jeg skal love for, det ikke var kold spekulation i burhøns, men et indhegnet område med et tusindtal af høns gående frit omkring til fodring og fysik.

Vores guide gjorde os opmærksom på, at her var folkerepublikken på vagt, fordi grænsen til Jugoslavien var i nærheden, og dér havde Tito forræderisk valgt overgangen til den kapitalistiske vej under beskyttelse af USA og vestmagterne.

En af de allerstørste oplevelser var *Børnenes Jernbane*, fantastisk, og decideret børnenes egen. Alle børn elsker at lege tog – i Budapest kunne børn nu oven i købet selv få lov til at forestå togdrift for alvor, idet en elektrisk jernbane var anlagt i et udflugtsterræn. Den betjentes udelukkende af børn.

Banen var 3-4 kilometer lang, men i det år udvidedes den til 12 kilometer. Funktionærerne var både programsælgere og tobaksudsalgs-ekspedienter, drenge og piger i alderen 12-14 år, og det var særpræget og skønt at komme ind i børnenes egen stationsbygning for at købe billet af et barn ved billetkontoret.

Over tusind børn fra forskellige skoler havde allerede prøvet, hvordan det var at 'lege' rigtigt tog. Om søndagene kunne der ofte være 2500 passagerer med det populære tog. I toget billetteredes man af en dreng eller pige som konduktører, der klippede hul i billetterne.

Se en pige i jernbaneuniform som stationsforstander eller de andre børn i jernbaneantræk, kasket og det hele give afgangssignaler med flaget, forrette meldetjeneste med nyeste apparater. Et barn som telegrafist – hvabehar! – eller en dreng, som ordner sporskift. Den eneste voksne ved banen var togføreren. Sådanne underværker af kærlighed til børnene og fremtiden – det er også socialismen.

Børnejernbanen gennemkørte et betagende naturskønt terræn. Jernbaneskinneerne må ganske givet være lagt efter indgående studium af indfaldsvinkler til naturens herligheder, hele tiden panorama af skovstrækninger, frodig natur oppe og nede i slugter og dale satte sig på nethinden. Uforglemmeligt.

Vi besøgte en pionerlejr i bjergene omkring Budapest. Som gammelt medlem af Unge Pionerer var det selvfølgelig af særlig opløftende karakter for mig. De talte og sang på et sprog, jeg ikke forstod, men hilsenen 'vær beredt' til kamp for arbejderklassens herredømme var den samme.

Betegnende var deres aktiviteter udover friluftsliv og lejrball: Vi så dem samlet i grupper for diskussion eller forelæsning, andre med individuelle sysler som tegning, maling eller selvstudium.

Ved besøgets afslutning tog pionererne afsked med os ved at binde de røde halstørklæder om halsen på os; nu hænger det over min gamle brune pionerskjorte i mit garderobeskab.

Vi var på et af fagforeningernes mange feriehjem ved Balatonsøen, som er på størrelse med Fyn. Fortidens fascistdiktator benævnedes 'admiral' på grund af 'indenrigske' krigsfartøjer her.

Vi kom med på en heldagsudflugt med dampskib, som var til rådighed for ferierende arbejdere med næver på skaft og nøgne overkroppe, også kvindelige arbejdere i farverige sommerkjoler. Dansen gik på dækket til harmonikaens toner; det var som at komme på krydstogt, men rigtignok ikke i overklasseregi – her var den slags fornøjelser forbeholdt arbejderklassen.

I biografen så vi en pragtfuld og flot film omhandlende Ungarns tidligere historie. Friluftsteater manglede heller ikke – en vældig masse mennesker overværede forestillingen på scenen fra stort udbyggede tilskuerpladser.

Kulturen holdtes højt i kurs. Verdens ungdomsdagen, hold da helt ferie: Kæmpedemonstrationer for verdens ungdom i kamp for fred og socialisme, jublende, syngende, leende unge, ikke alene fra Ungarn, men unge fra andre socialistiske broderlande, ja sågar fra Asien og Afrika. Slentrende arm i arm i 'uordentlige' grupper og hold gennem parker, over torve, pladser og gader.

Somme steder lød hyldestråb til kommunistiske statsledere, taktfast

lød råbene, først 'Gotwald Gotwald' (Tjekkoslaviet), så 'Georgiu Dei Georgiu Dei' (Rumænien), så 'Rakosi Rakosi' (Ungarn) for sluttelig i crescendo at ende i 'Stalin Stalin', jo der var enighed og fodslag i den socialistiske lejr store familie.

Trods glæde og samdrægtighed kom jeg ud for en kedelig oplevelse, som bekræftede tesen om, at de tidligere udbyttere, klassefjender aldrig opgiver sine tidligere privilegier uden indædt kontrarevolutionær virksomhed:

En personage, som osede langt væk af indignation og en besiddende privilegeret fortid, henvendte sig til mig og spurgte på tysk, hvor vi kom fra? Fra Dänemark, Kopenhagen, var svaret, og som bekræftelsen på 'Kopenhagen' kom han omtrent i ekstase og henådede: 'Oh Tivoli, schön schön' og videre om '*wonderful Copenhagen*' i bedste Frank Sinatrastil.

Og så en kvalfuld kort orientering om 'elendige forhold' i Ungarn, han og hans familie var sat fra hans 'bestalling', engang ejer af en stor fabrik og nu kun almindelig arbejder. Førhen kunne han rejse meget og nyde især 'Kopenhagen und schönen Rathausplatz mit vielen schönen Hotellen', men nu: '*Ach du lieber Augustin alles ist væk*'. Førhen i Ungarn var alt så dejligt (læs: for ham og kapitalisterne), og han lod mig forstå, at nu var det hele forbandet 'verdammt verdammt'. Han kiggede sig sky omkring og fik travlt med at komme væk i menneskemylderet.

I et radioindlæg over Ungarns radio berettede jeg om mine indtryk i det socialistiske Ungarn, om fabriksbesøg, børnehaver og vuggestuer, som tilfulde dækkede alle arbejdende virksomheder ind. Ungarbejdere på 19 år kunne tjene 900-1100 forinter om måneden, 20-årige 1400-1500 forinter. Om den meget korte læretid for lærlinge i modsætning til Danmark, hvor det var vanskeligt bare at skaffe sig en læreplads, og ligeledes om de danske arbejderkvinders besvær med at finde plads på vuggestuer samt om den store arbejdsløshed herhjemme, hvor begrebet arbejdsløshed slet ikke eksisterede i Ungarn.

Før vores studierejse var slut, fik vi foretræde for formanden for præsidentrådet for den ungarske folkerepublik Istvan Dobi og udvekslede meninger ved hjælp af tolken Judith, håndtryk med lan-

dets højeste myndighed, så det med at blive betragtet som gesandter var ikke bar' løgn.

De tre uger var gået, datoen blev 31. juli '52, nu rejste vi hjem til Danmark igen. Vi havde fortalt om den lange trættende togrejse her- ned gennem Europa, og som bevis for vore værter gode vilje skul- le hjemrejsen være med fly.

I Budapest lufthavn tog vi afsked med Judith – vores kære guide og tolk, afsked med kammeraterne fra partiet og fagforeningerne og så ombord i et lille grønt ungarsk militærfly fløj vi til Prag – igen i Tjek- koslovakiet – derefter ombord i SAS' kendte passagerfly. En kort pause i Berlins lufthavn og så på vingerne igen, denne gang til Kas- trup, hvor en journalist fra Land og Folk var på pletten, og her blev det til følgende udtalelser til bladet:

Tillidsmand Christian fra cementfabrikken og socialdemokrat erklærede, at det var med temmelig blandede forventninger, han rejste til Ungarn. – Efter de bor- gerlige aviser herhjemme skulle det jo være en politistat og en undertrykt, kuert befolkning, siger Christian, men jeg tør sige, at ungarerne har mindst lige så stor frihed, som vi har her i landet. De bygger op med smil på læben, arbejdsindsat- sen er imponerende. Kvinderne arbejdede mange steder som bygningsarbejdere, men vel og mærke til fuldt den samme løn som deres mandlige kolleger; ligeløns- princippet gik igennem overalt. Vi talte f.eks. via tolken med en ung kvinde, hvis mand var major i hæren. Han tjente givetvis nok til at forsørge dem begge, alli- gevel tog hun del i produktionen i stedet for at gå hjemme. Det var den ånd, der arbejdedes i dernede, og fremskridtene mærker de selv fra år til år.

Anker fra Frederiksberg Metal udtalte, at det mest imponerende var den ånd, der besjæler de ungarske arbejdere i deres anstrengelser for hurtigst muligt at bygge socialismen op. Store resultater er nået, ikke mindst når man tænker på, at Ungarn var på randen af hungersnød og krigshærgen i et omfang, man i Dan- mark dårligt kan gøre sig forestillinger om.

Kaj, tillidsmand på Gutenbergbus, gav udtryk for, at det havde været en inspi- rerende bekræftelse på, at det var den rigtige sag, vi kæmpede for. Fremgang og arbejdsglæde – og så alt det, der gøres for børnene og de unge; for dem står alle muligheder åbne. De kan uddanne sig i det fag, de ønsker. De kan gå på uni- versitetet, hvis det er dér, deres emner ligger, og når uddannelsen er forbi, behøver de ikke frygte arbejdsløshed.

Viggo, jord og beton, 'Buen' ved Farimagsgade, udtalte, at byggeriets enorme omfang virkede mest overvældende. F.eks. var der ude i Stalinmaros en hel ny by, de er ved at opføre. Der arbejdede 1800 mand på samme byggeplads, og de opfør- te gode og veludstyrede boliger for arbejderfamilier, som skal bo i byen og arbejde i de nye fabrikker, der opføres samtidigt. Taler den slags gigantiske byggearbej- der ikke deres eget sprog?'

Citater slut. Land og Folks journalist havde fået noget at skrive om.

For ligesom at afrunde om af livet og forholdene i den ungarske fol- kerepublik er her nogle fakta optegnet af vores delegationsleder Erik, arkitekt fra Odense:

Ret til alderspension for kvinder 55 år, for mænd 60 år. Pensionen udgjorde halvdelen af lønnen, og der udbetaltes fuld 'aldersrente', selvom man fortsatte med at arbejde. Arbejdsløshed eksisterede selv- følgelig ikke. Socialforsorgen var helt enestående, hospitalsbehand- ling gratis, ligeledes tandpleje, briller og behandling af enhver art. Sygepenge efter et års arbejde 65 pct. af lønnen og efter fem år 100 pct af lønnen. Fødende kvinder fik 12 ugers fuldt betalt barselsferie, ja alt vidnede om livsbekræftende tryghed under socialismen.

I nybyggeriet kostede en fuldt moderne toværelses lejlighed 110 for- inter inkl. lys og varme. Vi spurgte om 'indskuddets' størrelse, og man stirrede forbavset på os: ganske gratis at flytte ind. Udgifter til huslejen androg kun 6-8 pct. af månedslønnen inkl. varme og lys.

Madvarepriserne syntes ret høje, men her må man betænke, at de fleste arbejdere spiste deres mad i fabrikkers kantiner, hvor maden var billig og for lærlinge helt gratis. I skolerne serveredes varm mad til børnene, og børnene kunne blive på skolerne, til forældrene kom hjem fra arbejde.

Et sæt lærredstøj 250 forinter, kampgarnshabitter fra 350-1000 for- inter.

Man betalte overhovedet ingen skat – hverken kommunal eller stats- skat. Det eneste man kendte til i så henseende var et såkaldt freds- lån, som nærmest svarede til vores danske præmieobligationslån – altså fuldstændigt frivilligt. Dette fredslån blev brugt til styrkelse af femårsplanens kæmpemæssige investeringer. I dette obligationslån var der enormt mange præmier. Gennemsnitslønnen lå sjældent under 1800 forinter om måneden.

Sovjettiske tanks i Budapest, Ungarn, 1956.

Hrustjov opfordrede fra den 20. partikongres i Sovjetunionen til et opgør med Stalin. De pro-vestlige kræfter i Ungarn tog ham på ordet. Radio Free Europe opmuntrede dem til opstand ved at skabe det indtryk at der ville komme forstærkning fra Vesten. Kontrarevolutionen blev slået ned af den sovjetiske revisionistiske kontrarevolution.

I mine erindrings skrivende stunder husker jeg også den skrigende reaktionære kontrarevolution 1956 i Ungarn, hvor den nedarvede Horthy-fascisme, kapitalismens, katolicismens, borgerskabets, hele klassefjendens sammenrend slog igen. Ærkerevisionisten Hrustjov gav signalet til kontrarevolution ved på den 20. partikongres i Sovjetunionen i 1956 at defamere Stalin, som i nær tredive år havde stået i spidsen for et verdenshistoriske enestående opgør, der sønder slog imperialismen.

Vælt bare Stalinstatuerne i Ungarn, var Hrustjovs klare budskab, og reaktionen kendte sin besøgestid.

Kendte ungarske officerer og 'krigshelte', som sammen med nazityskerne havde kæmpet mod Den Røde Hærs befrielse af landet, dukkede offentligt frem af deres skjul, brillant hjulpet af våben indsmuglet fra Titos Jugoslavien og CIA.

Den ungarske socialisme skulle knuses og ødelægges, og dens arkitekter, kommunisterne, blev hængt i gadens lygtepæle, mens hele den borgerlige og kapitalistiske omverden skreg sig hæse af jubel og ska-

defryd.

Efter USSR's invasion i Ungarn indsattes Hrustjovrevisionisternes lakajer af pampere og politiske dværge, som desillusionerede det ungarske folk og banede vejen for kapitalismens tilbagevenden, afsluttende med Gorbatjovs dødslys til DDR's 40-årsdag.

MINDEHØJTID

for

J. V. STALIN

Grønttorvet, lørdag aften kl. 20

Aksel Larsen

taler

Fakkeltog

samles på Blågårds Plads kl. 19.00

Danmarks kommunistiske Parti

LARS OG POLUS TRYK

Efter Stalins død tog kontrarevolutionære magten i Sovjetunionen.

Jamen, man skyder da tillidsmænd. . .

Det blev en trist og svær tid efter Ungarnsrejsen. Arbejdet på A/S Frederiksberg Metal begyndte igen.

Selvom jeg snart engageredes i faglige opgaver og kampe, følte jeg et tomrum, som kunne nærme sig desillusion. Dette, at vi på fabrikken ikke kunne være 'herrer i huset' som i det socialistiske land, jeg lige havde besøgt, kunne godt virke trøstesløst og forstemmende. Igen at skulle forsøge sig ved det grønne bord i jernindustriens arbejds-giverforening. På den ene side: Direktører og arbejdsgivere kunne selvbevidste og nedladende overlegent skalte og valte og afvise berettigede krav fra mine arbejdskammerater. På den anden side: De indforståede socialdemokratiske fagforeningspampere, der bar på deres fine mapper og strøg nænsomt og smilede forsorent til 'herskaberne' og udtrykte klicheen:

– Ja, så kan vi jo ikke komme videre.

Sikke et forbandet skuespil. Man kunne blive edderspændt rasende, når man hjælpeløs så disse pampere på det hjerteligste trykke arbejdsgiverne i hånden ved lønforhandlingernes afslutning. Det stod indlysende klart for mig, at mine arbejdskammerater måtte se i øjnene, at i kampen for levevilkårene havde de både arbejdsgiverne og fagforeningspamperne imod sig.

Der var på arbejds'markedet' indført en pølsepind kaldet 'Samarbejdsudvalg', en stor 'triumf' for socialdemokratisk tænkning om de ansattes indflydelse på arbejdspladserne. Der var bare det ved foretagendet, at intet, absolut intet, kunne bestemmes, afgøres eller vedtages; kun ønsker kunne fremsættes, så fabriksejerne var helgarderet. Arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet var en hellig ko, som stod i vejen for nogen som helst indflydelse fra arbejderside.

På Frederiksberg Metal mødte vi tillidsmænd frem med serier af ønsker på samarbejdsudvalgs-møderne, og på klubmøde efter klubmøde kunne det så konstateres overfor arbejderne, at det hele var et socialdemokratisk blålys, en gevaldig narresut.

Den 5. marts 1953 døde Josef Vissarionovitj Djugasvili - Stalin.

Peder Møller ringede til mig og spurgte, om jeg havde været på den russiske ambassade og kondolere, for det havde han været for sin arbejdsplads, og det burde jeg også gøre, for så meget skyldte vi jo 'den gamle', som han udtrykte det.

Det er klart, at jeg gik på ambassaden og indskrev for Frederiksberg Metal i kondolencebogen, som stod opslået der i foyeren nedenfor portrættet af Stalin omvundet af sorte sørgeflor og et væld af blomster.

Partiet arrangerede et mindemøde en martsaften på det gamle grøntorv (nu Israels Plads). Det var flot!

Badet i projektørlys et kæmpeportræt af Stalin – lige ud til Frederiksborggades strøg fra Nørrevold til Farimagsgade. Her holdt Aksel Larsen en mindetale, og som den oratoriske begavelse han var, udlagde han Stalins betydning for socialismen på en overbevisende og kraftfuld måde – idet han holdt brillant patos ved navnet Stalin mindst 10-15 gange.

Fakler i hundredvis tændtes til ære for kammerat Stalin, de russiske revolutionæres sørgemarch og Internationale blev afsunget.

Ved Aksel Larsens tale her følte man sig overbevist om, at DKPs formand gennem mange år var en helstøbt garvet kommunist, som aldrig kunne svigte.

Igen tog man gruelig fejl, renegater og ukrudt har allehånde vækstbetingelser i det borgerlige samfunds skød. Ansporet af Hrustjovs forræderi svigtede Aksel Larsen og opstartede SF – et vedhængsparti til Socialdemokratiet.

Nekrologen over Stalin for mit eget vedkommende som partiarbejder helt fra Unge Pionerers tid har jeg hentet fra en artikel, Martin Andersen Nexø skrev i Land og Folk 21. december 1949:

'Enhver bevægelse har de ledere, som den fortjener, det ser man tydeligt af ledelsen for reformisterne i vesteuropæisk arbejderbevægelse. Stalins storhed består, ligesom Lenins, i, at hans personlighed var et samlingsmærke for alle undertrykte folk i verden og kilden til vedvarende uro og bekymring for de rige. Lenin og Stalin tilhører den livsdygtige del af menneskeheden, som ønsker at bygge en ny og bedre verden, og det forbandes af undertrykkerne. Stalin er mere end nogen anden genstand for ondsindet bagvaskelse, men det er nyttigt at gøre sig

klar over, indenfor hvilke kredse, denne bagvaskelse lever og trives bedst.
Så vidt Andersen Nexø.

På fabrikken fortsatte min tillidsmandsvirksomhed, og det var ikke småting, der efterhånden var opnået, og arbejdskammeraterne kvitterede på det smukkeste, ikke alene ved at genvælge mig på fællesklubgeneralforsamlingerne, men også ved at forære mig de skønneste gaver, statuetter i skønne motiver, ligeså askebæger i flot porcelæn og skønt cisereret kobberskrin, dyre tilkendegivelser indsamlet af kammeraterne på arbejdspladsen.

På fabrikken var der indsat en ny underdirektør, Weis hed han, lige hjemkommet fra USA, hvor han havde studeret rationel produktion, og hvor stopursmetoden ved tidsstudier havde sin oprindelse.

Han var den forrige underdirektør Kronenbergs direkte modsætning. På smartness-yankee-manér dansede han rundt på værkstederne i sin sorte blazer med blanke knapper, smilende og smiskende med skulderklap til arbejderne, han passerede. Ih, hvor var han dog flink og friskfyragtig.

I hælene på sig havde han altid en medsammensvoren ledelseslakaj med det franskklingende navn Broné.

Jeg blev kaldt op til samtale med den nye underdirektør. Han bad en sekretær om at hente øl på bordet til 'Holm og mig – vi skal have en fornuftig snak'.

– Sid ned, Holm, og da jeg vægrede mig lidt ved de flotte stolesæder og min beskidte kedeldragt, lød det:

– Pyt med det, vi vasker det af.

Mit klasseinstinkt sagde mig, der var noget i gære, og det var der også, og det endda det næsten klassiske.

– Holm, kunne De ikke tænke Dem at ombytte kedeldragten med en hvid kittel og have en behagelig arbejdsdag uden alle de tillidsmandstrakasserier – jeg tilbyder Dem i al oprigtighed en funktionærstilling med hvad dertil hører af gage og kontrakt for tryghed fremover.

Det blev ikke til nogen lang dialog, ej heller til en øl mere, da jeg foretrak fortsat at varetage mine arbejdskammeraters interesser, men det trak om mundvigen på friskfyren, og han har sikkert fornemmet en satans bolsjevik i sin amerikaniserede tankegang.

På tillidsmandskursus i Karlslunde

Det blev tidsstudiernes tid på arbejds'markedet'. Som altid var Socialdemokratiets faglige spidser med på den gode amerikansk indførte idé.

I informationer til arbejdspladsernes tillidsmænd udsendtes tilskyndelse til at gå ind for de nye 'arbejdsfremmende' metoder, som ville betyde fremgang for både de ansatte og samfundet. Fagpamperne arrangerede endog tillidsmandskurser – om aftenen – i tidsstudietagning på Teknologisk Institut. Her deltog jeg et par gange, men væmmedes ved hele forestillingen, som kun havde til formål at presse citronen mest mulig for profit til aktionærerne.

I stedet gik jeg ganske enkelt rundt ved stansmaskinerne og advarede arbejderne om tyvestregerne og indprentede dem naturlige, dvs. langsomme bevægelser og ikke lade sig lure, når eksperten med stopuret stod bag ved dem for at ødelægge akkorden.

Efter nogen tids hærgen med stopuret blev jeg kaldt op til yankeedirektøren, og her blev sekretæren ikke sendt efter øl, men frækt betydede han mig, at indvendingerne mod tidsstudierne havde været så kolossale, at man faktisk kunne tale om 'tyveri ved maskinerne af de dovne labaner', og at de opsagte akkordpriser skulle sættes betydeligt ned. Mængden af enheder i akkorden under tidtagning beviste, at

priserne gennemsnitlig kunne sættes 40 pct. ned, og herefter ville akkordpriserne nu blive reguleret.

Det slog mig med det samme, at tidsstudierne afgjort havde været produktionsfremmende, og det ville eller kunne jeg jo ikke stejle over, men tillod mig at sige tillykke med det, men stillede omgående krav om, at tidsstudieeksperternes resultat, altså den forøgede produktion under akkorderne, som udgjorde 40 pct., måtte deles med 20 pct. af merproduktionen til de nye akkordsatser til arbejdernes for-tjeneste. Det var vel ret og rimeligt, at vi delte 'rovet', og dermed så jeg hen til en betydelig prisforhøjelse, når de nye akkordsatser skulle indregnes.

Det fik bægeret til at flyde over – tænk at have den frækhed at forlange af overskuddet for det arbejderne selv fremstillede i den for-cerede akkord.

Jeg blev fyret på stedet. Eksekutionen var uigenkaldelig og med to måneders varsel.

Jeg følte et sug i maven af magtesløshed ved at modtage fyringen så kategorisk, og næsten bedøvet skred jeg ud af kontoret og ned på arbejdspladserne og kunne fortælle arbejdskammeraterne, at jeg nu var fyret.

Hvad mine to måneders opsigelsesfrist, 'the last mile' angår, kunne jeg ikke sætte erindring på print, dertil var jeg altfor forstemt eller rettere forbandet på hele det infame og bundrødne kapitalistiske og socialdemokratiske system, men her i stedet nedskrive presseomtale i de dage. For sandhedens skyld må jeg henholde mig til den kommunistiske presse, fordi borgerpressen kun opskræmt skrev i arbejdsgivernes favør om en fællestillidsmand, der ikke overholdt husordenen!

11.5.1955:

'I går morges kl. 7 samledes arbejderne på Frederiksberg Metalvarefabrik til møde i marketenderiet, der varede lige til kl. 11.30. Alt arbejde på fabrikken lå stille i den tid.'

10.6.1955:

'Følgelse af omstridt tillidsmand. Anker Holm har arbejdet i mange år på fabrikken, og de sidste fem år været tillidsmand for fabriksarbejderne og fælles-

tillidsmand. Det er ikke småting, han og hans kammerater har fået gennemført i disse år. Foruden ikke så få lønforhøjelser er der gennemført en sygekasseordning på virksomheden, og der er lavet en skadestue. Der er skaffet gratis mælk til arbejdere beskæftiget ved syrebådene, idet mælk virker som modgift mod syre-dampe. Der er indført obligatorisk TB-undersøgelse. Der er givet tilladelse til tobaksrygning i arbejdstiden, og der er skaffet arbejderne 12 + 4 dages sammen-hængende sommerferie, hvilket er en væsentlig forbedring af ferielovens bestem-melser.

For øvrigt blev Anker Holm i denne periode tilbudt en funktionærstilling på fabrikken, og den tilbyder man dog ikke en umulig person. Så sker der imidler-tid det, at A/S Frederiksberg Metalvarefabrik noterer et underskud, og det kan den store koncern (Landmandsbanken og ØK), der står bag virksomheden, naturligvis ikke tolerere. Koncernens vane tro, skal arbejderne betale dette under-skud.

Driftsleder Kronenberg blev 'gået' for et års tid siden, og i hans sted indsattes den direkte fra 'Staterne' hjemkaldte driftsingeniør Weis – og han kunne sit job. Han lod kort og godt arbejderne vide, at de var nogle dovne, der intet bestilte, og han forbød tillidsmanden at stille flere lønkrav.

Herefter satte Weis sine kort ind. En systematisk forfølgelse af tillidsmanden begyndte, som skulle umuliggøre kontakten til arbejdskammeraterne. Det meste af tiden havde Anker Holm været beskæftiget ved fabrikkens glødevov; nu blev han flyttet til akkordarbejde ved en pudsemaskine for aluminiumsgenstande, det mest snavsede og usunde arbejde, der var på fabrikken – akkordarbejdet kunne jo ikke forlades uden at sætte penge til. Det hjalp naturligvis ikke, tillids-mandsarbejdet fortsatte.

Så faldt næste kort. Uden videre blev han igen flyttet til andet arbejde, som bestod i at holde en lang række lokummer rene, hvilket naturligvis er et lige så hæder-ligt arbejde som alt andet, men ikke just den bedste forudsætning for at kunne være tillidsmand for fabrikkens arbejdere.

I dagene før strejkens udbrud var fællestillidsmanden sat til at brække beton op i virksomhedens gård. Så blev det arbejderne for meget – de nedlagde arbejdet som protest mod forfølgelsen af deres tillidsmand.'

10.7.1955:

'Groft krænkende voldgiftskendelse i sagen om den afskedigede tillidsmand og de strejkende idømt bod. En forståelig tavshed. Formanden for Fabriksarbejdernes Forbund (socialdemokratiske selvfølgelig, min anm.) Wilhelm Olsen ønskede

Afskediget fællestillidsmand tilbudt funktionærstilling

Da han ønskede at fortsætte som sine kammeraters talsmand, satte Frederiksberg Metalvarefabrik forfølgelserne igang

Både arbejdsgiverne og de øverste faglige ledere råber hver dag på højere produktion og større produktivitet pr. arbejder, og de fortæller vidt og bredt, at forudsætningen for, at dette kan nås, er et højere samarbejde mellem ledere og medhjælpere (som arbejdsgivere og arbejdere jo nu skal hedde efter den sidste amerikanske lov), og at dette samarbejde især må vise sig mellem ledelse og tillidsmændene. Det lyder jo såre smukt, men hvordan praktiserer arbejdsgiverne dette samarbejde ude på arbejdspladserne? Strejken forleden på Frederiksberg Metalvarefabrik, der drejede sig om afskedigelse af en fællestillidsmand, fortæller lidt derom.

Ikke småting er nådt

Den omstridte tillidsmand Anker Holm har arbejdet på virksomheden i mange år og de sidste 5 år været tillidsmand for fabrikarbejderne og fællestillidsmand. Der har gennem de 4 af disse år aldrig været klaget over hans arbejde eller hans funktion som tillidsmand.

Det er ellers ikke småting, han og hans kammerater har fået gennemført på arbejdspladsen i disse 4 år. Foruden ikke så få lønforhøjelser, er der gennemført en sygekasse-ordning på virksomheden, og der er lavet en skadestue. Der er skaffet gratis mælk til de arbejdere, der beskæftiges ved syrebædene (fabrikken fremstiller bl. a. emaillevarer, der skal i syrebæd, og mælk virker som modgift mod disse syres dampe). Der er indført obligatorisk tb-undersøgelse. Der er givet tilladelse til tobaksrygning i arbejdstiden, og der er skaffet arbej-

Anker Holm

flikt med Fabrikarbejdernes Forbund.

Tillidsmandens funktioner skulle umuliggøres

Det meste af den tid, Anker Holm havde været på F. M. havde han stået og arbejdet på timeløn ved en glødeværk.

Da Weiss kom til, flyttedes tillidsmanden pludselig over til akkordarbejde ved en pudsemaskine for aluminiumsgenstande. Det var det mest anvendte og usunde arbejde, der var på fabrikken, og da det var akkordarbejde, kunne tillidsmanden ikke forlade det uden at sætte penge til. Arbejdsgiverens hensigt var tydeligt nok at bremse hans muligheder for at udøve sit tillidsmandsarbejde tilfredsstillende for arbejderne.

Det hjalp naturligvis ikke. Anker Holm fortsatte sin funktion. Så faldt næste kort. Uden videre blev han flyttet fra værkstedsafdelingen og ud i gården til arbejde, der bl. a. bestod i at holde lokummerne rene. Det er naturligvis lige så hæderligt et arbejde som alt andet, men ikke just den bedste forudsætning for at kunne være tillidsmand for fabrikarbejderne.

Forbundet klagede, og der kom forlig — uden resultat. I dagene før strejken udbrød, var fællestillidsmanden sat til at brække beton op i virksomhedens gård. Så blev det arbejderne for meget — de nedlagde arbejdet som protest mod forfølgelsen af deres tillidsmand.

Anker blev fyret og forfulgt af Frederiksberg Metalvarefabrik - og tilbudt en stilling som funktionær. Land og Folk 10. juni 1955.

ikke at kommentere dommen og ville overhovedet ikke udtale sig om sagen, da vi henvendte os til ham. Det er forståeligt. Det var Wilhelm Olsen, der på et møde for de strejkende bedyrede, at det var en sag, de faglige instanser kunne vinde så let som at kelo sig i nakken. Nu skulle man bare gå i arbejde igen, så skulle han — fagforeningsformanden — nok belære de arbejdsgivere om, hvad der var ret og rimeligt.

De strejkende bojede sig herfor og gik i arbejde igen, og nu har Wilhelm Olsen ført sagen gennem de fagretlige instanser — med det nu foreliggende — og for andre

ikke uventede — resultat, at voldgiftsdommeren har givet arbejdsgiveren uindskrænket ret.'

Nogen tid senere:

Nu foreligger der meddelelse fra Frederiksberg Metal om, at der på lørdag skal spilles fodboldkamp mellem arbejdere og funktionærer, og det fortælles, at selve direktøren skal spille med. Virksomhedens arbejdere er inviteret med koner og børn, og bagefter giver firmaet kaffe, brød og øl. Hvad meningen er, kan der jo ikke være tvivl om. Den slyngelagtige behandling af tillidsmanden skal skrives i glemmebogen.'

Så vidt den kommunistiske presse — dengang

I mine egne sluttelige erindringer om strejkekampen og afgørelsen i den faste voldgift husker jeg Inger Gamborg, formanden for Kvindeligt Arbejderforbund afd. 5 kom ud fra 'sammenrottningsforhandlingerne' skraldgrinende, og henvendt til mig, sagde hun:

– Du må jo være alle tiders tillidsmand. Direktøren derinde påstod i fuldt alvor, at du nær havde ruineret fabrikken, og at du havde kostet dem en hel million.

Inger Gamborg var den eneste fagforeningsrepræsentant, som virkelig støttede mig, men hun var jo også kommunist.

Jeg husker også den herlige Alvilda Larsen, medlem af partiets centralkomite, i årle morgen før arbejdstids begyndelse stå udenfor fabriksporten og sælge Land og Folk, som beskrev situationen, det var i tiden lige før strejken, hvor jeg 'afspadserede' mit opsigelsesvarsel.

Eksekutionspeletonen på Nørrevold — Jernindustrien, 'den faglige voldgift'. Arbejdsgiverrepræsentanter og virksomhedsledelse til den ene side af bordet og fagforeningsrepræsentanter på den anden side (men ikke fabrikkens omstridte afskedigede). For bordenden en 'opmand', som er højesteretsdommer — jeg husker ikke hans navn, men det er også ret ligegyldigt, de er alle ens: Højesteretsdommer med hans klassetilhørsforhold — hvis interesse varetager han — arbejdsgivernes selvfølgelig.

Man skal sgu være mere socialdemokrat end naiv, hvis man ikke kan se det forbandede skuespil, der foregår her.

Allernådigst blev jeg tilkendt en symbolsk økonomisk erstatning,

men den fik de lov at stikke skråt op, mine strejkekammerater blev idømt bod, og jeg nægtede at modtage 'symbolsk' erstatning.

På min allersidste arbejdsdag fik jeg af en pragtfuld partiløs arbejdskammerat med en digterisk åre et digt, som gik mig til hjertet. Digtet var skrevet med blyant bag på en dagarbejdsseddel.

Dagens afskedsdigt

*Ja, så nåede vi den bitre dag
hvor du altså skal væk herfra
som fællestillidsmand du var så god
altid gik du på med kraft og mod
Kronenberg var en alvorlig herre
men de to Boné og Weis er værre
de kom altid med smil på læben
men samtidig gi'r de os en på kæben
når du sidste gang går ud af fabrikkens port
vil vi takke dig for alt hvad du har gjort.*

*Kronenberg var streng men du kan' ta' det
for det blev jo altid som du ville ha' det
med Boné og Weis er det noget lort
de ville ha' dig ud af fabrikkens port
og nu har de altså fået deres vilje
men du ligner ikke en knækket lilje
du lyttet ikke har til deres lokketoner
om at gå herfra med mange kroner
du holdt troligt med os til det sidste
og det var jo noget vi alle vidste
du kunne gi' dem en ord'lig gang lak
og derfor siger vi alle dig tak*

For mig var det ud at søge arbejde på andre græsgange skidt og kanel, men mit næste kommunistiske tillidsmands-stop blev Kommunehospitalet 1962.

Nedturen begynder

Tillidsmand eller ikke – min tid gennem alle år var travlt beskæftiget med partiarbejde som kommunist. Det kunne være slidsomt, men altid opløftende i bevidstheden om at kæmpe uophørligt for kapitalismens endeligt og arbejderklassens sejr:

Bladleder for Land og Folk-salg, opkrævning af kontingent, litteraturlleder for salg af marxistisk-leninistisk litteratur, afdelingsformand, organisere møder, studiekredse – og til sidst distriktsformand på Nørrebro.

I mit distrikt havde vi også medlemmer, som var invalider og krøblinge på Nørrehospital i Ryesgade. Vi var så energiske, at vi lavede et beredskab af kammerater som påtog sig den opgave at transportere de handicappede i rullestole til sommerafdelingsmøder i Fælledparken og ligeledes til 1. majarrangementer. Her måtte vore invalide kammerater hjælpes på alle måder, sågar måtte de hjælpes til at besørge deres nødtørft og knappe tisehullet op og i. Kommunistisk etik og solidaritet.

I november 1958 deltog jeg i Danmarks Kommunistiske Partis 20. kongres på Christiansborg. Her blev jeg indvalgt i konferenceudvalget, hvis opgave var – troede vi – at få stoppet revisionismen, dvs. at få smidt partiets formand Aksel Larsen ud af partiet. Aksel Larsen, engang mit herlige forbillede, nu en lallende latterlig overløber på grund af kontrarevolutionen i Ungarn. Selvfølgelig kunne Hrustjovs sindssvage nedrakning af Stalin måske undskyldte hans skizofreni. Ironisk nok var partiets 20. kongres herhjemme i virkeligheden en tro kopi af den sovjetiske 20. kongres, hvor Hrustjov-revisionismen endegyldigt sejrede.

Siden, i efterfølgende år, skulle det da også komme til at gå jævnt ned ad bakke for partiet. Det skyldtes ikke mindst 'nyskabelsen' om 'anti-monopolistisk demokrati', hvor partiets '20. kongresvisioner' gav grønt lys for antileninistiske forestillinger om, at man kunne nå til socialismen ad parlamentarisk vej, og dermed gjordes den borgerlige parlamentarisme fuldt ud respektabel.

Vor berømte og hæderkronede partikammerat, landsretssagføreren

Af de socialistiske lande gik kun Kina og Albanien op imod Hrustjov og Co's nye linje for genoprettelse af kapitalismen. I lang tid skyggede Mao Zedong for Enver Hoxha. I det lange løb viste det sig at den albanske partileder førte det mest konsekvente forsvar for marxismen-leninismen mod den moderne revisionisme, der blev knæsat på SUKPs 20. kongres.

Carl Madsen, som gennem mange år havde ført stormfulde kampe for partiet midt imod det borgerlige parlamentariske justitsvæsen, råbte vagt i gevær og nægtede at følge i revisionismens kølvand og blev bare ekskluderet. Det skete i 70'erne.

Aktivitetsniveauet faldt betragteligt, mange partikammerater kløede sig i nakken: Hvad er der ved at ske? spurgte man.

Senere endnu kunne ikke engang de grufulde begivenheder i Chile – hvor borgerskabet med al tydelighed viste, hvilken skæbne der ventede arbejderklassen i troen på valgsejrens lyksaligheder under parlamentarismen – rukke ved partiets 'antimonopolistiske demokrati'.

Men tilbage til dengang, hvor 60'erne var ved at blive indledt:

På den internationale kommunistiske front var det mest ødelæggende Sovjetunionens kampagne mod Kina og Albanien, som ikke ville følge revisionismens taktstok, og dermed splittelsen mellem alverdens kommunister.

Jeg husker tydeligt referater fra en brovtende Hrustjov, som i sin tale på en stor fabrik i Budapest erklærede, at Mao 'var rundt på gulvet', og at han hellere skulle sørge for at kineserne havde bukser på. Eller

under et besøg i det socialistiske Albanien, hvor han pralende udtalte om den albanske kornhøst, at det var jo ikke mere, end hvad musene i Sovjetunionen fortærede.

Da Stalins efterfølger, som ville følge Lenins og Stalins vej, var blevet fjernet og ansat som leder af et stort elektricitetsværk i Mongoliet, fabulerede Hrustjov, at her kunne kammerat Malenkov ikke gøre skade, for elektricitetsværket var fuldautomatisk.

Jo, Hrustjov var en særpræget personage. Han endte som bekendt i Sovjetunionens skraldespand, men stagnation og ligegyldighed om socialismens skæbne var stadig det fremherskende – den sovjetiske arbejderklasse var ikke længere herre i eget hus.

Ved sydenden af Islands Brygge ligger et område kaldet Nokken, som hørte under Københavns Havnevesen. Slum eller ikke slum, men her holdt ældre fiskere, folk på socialkontoret (som det hed dengang) og også boligløse til.

Her var både redskabsskure, hytter af sildekassebrædder, men også små nydelige sommerhuse, og et sådant havde jeg anskaffet mig. Lige i nærheden lå en stor losseplads. Her kom hver dag lastbiler med affald fra maskinfabrikken Vølund og Titan, så her gik jeg i en arbejdsløshedperiode og legede Jack London i Klondike og klunsende metaller, kobber, messing, ledninger og 'rødgods' af udsmetet kobber.

Det var herligt afslappende, hvad jeg nok kunne trænge til, men det gav også ganske gode penge som supplement til den elendige understøttelse.

Lige overfor Nokken lå Georg Larsens Skibsreparationsværksted, en værkstedshal med drejebænke svejseapparater og hejseværk. Ejeren Georg Larsen var en frygtelig selvglad og indsmigrende personage og havde næse for at skaffe sig folk og arbejdskraft, som ingen betingelser stillede.

En ældre drejer og knagende dygtig maskinarbejder arbejdede usoigneret og beskidt både dag og nat, overarbejde til langt ud på aftenerne, og jeg var sikker på, at det uhyrligt nok var til almindelig timebetaling. Det lille sjak på vel syv til ti mand virkede alle som fribyttere og indspiste med chefen.

Ordrebeholdningen kom fra lastskibe i havn, som skulle have repa-

reret motorer, maskinanlæg og lignende. Det var force majeure-arbejde, der skulle være færdigt til den tid, skibene lå i havn og skulle afsejle igen. Man kunne begynde arbejdet kl. 7 om morgenen eller hen ad formiddagen, man skulle bare være indstillet på aldrig at have fyraften. I sandhed en 'gul arbejdsplads' – ingen overenskomst, ingen organiseret arbejdskraft, ingen bestemmelser for løn, arbejdstid eller noget som helst.

Det var i høj grad mærkeligt for mig at komme til at arbejde her, hvor forholdene var mig komplet imod, men det kildrede min nysgerrighed at opleve arbejdsforhold af den art, og desuden havde jeg gået længe arbejdsløs.

I det helvedes varme maskinrum kunne jeg da bruges til at tørre olie op med savsmuld, og banke rust i skibets forpig kunne jeg såmænd også klare. Når arbejdet ombord var færdigt ved sen aften eller dag, stoppede lastbilen på hjemvejen foran et værtshus, og så var 'mester' den glade giver med øl og brændevin i sympati med sine gode arbejdsfolk, for topfortjenesten af profit var i hus, og rederiet betalte prompte for den videre uopholdelige sejlads.

Min proletariske bevidsthed sagde mig, at hvad løn og regnskab angik, blev røven gevaldigt taget på sjakket, og uvilkårligt erindrers man sig Martin Andersen Nexø's ord om, at '*det private initiativ er den rene svindel*'.

Senere fik jeg selv at føle, at udover værkstedsejerens joviale gøren og laden viste han sig at være den største og kyniske slubbet:

I værkstedet skulle et langt halvanden tomme kobberrør bøjes og bukkes – det blev fyldt med flydende gloende harpiks. Harpiksen, husker jeg, hældtes skråt ned i røret fra en jernøeskål med skaft, efter det over ilden var gjort til flydende vædske. Træpropper i begge ender, og så blev kobberrøret sat fast i skruestikken.

'Mester' og tre mand halede så til for at bøje. Røret bøjede ikke tilstrækkeligt, så jeg blev kaldt til for at hive med, men heller ikke det var nok. Så foretog mesteren sig noget helt idiotisk, idet han oppe ved skruestikken satte svejsebrænderen på for at blødgøre materialet, dernæst sprang han til – bag ved mig – så min placering var nærmest skruestikken og så: *Træk, manner. . .*

Kobberrøret eksploderede med et skrækeligt knald, og den gloende

harpiks sprøjtede selvfølgelig lige ind i ansigtet på mig. Med et kæmpechok rendte jeg i blinde og ude af mig selv af rædsel ud på jernpladsen bag værkstedshallen, hylede og skreg: *Mor, mor.*

Der blev taget hånd om mig, og snart hørte jeg ambulancen for fuld udrykning. Så tre uger på Rudolph Bergs Hospital med tredjegrads forbrænding. Jeg måtte ikke se mig selv i spejlet. Lægerne fortalte mig, at mine briller havde reddet mit syn – uden dem var jeg stensikkert blevet blind. Brillerne, som var afleveret ved ambulancen, har jeg endnu: glassene er dækket af et tykt lag brunt og stivnet harpiks.

Efter en tænkepause nølede jeg mig op til at gå ind til Georg Larsen på åstedet for at snakke om erstatning for ulykken – svie, tort og smerte, som det hedder. Men jeg kom hurtigt ud igen efter på det groveste at blive overfuset med besked om, at sådan et 'hændeligt uheld' havde fandeme ikke en skid med erstatning at gøre. Ikke så meget som en rød reje. Jeg havde bare opført mig som en hysterisk tøsedreng, som han så hensynsfuldt udtrykte sig.

For sagtmodig må jeg have været, måske under indtryk af kampen på Frederiksberg Metal, men rode op i en sag med en gul arbejdsplads. . . Nej tak, det var bare med at holde sig langt væk fra Georg Larsens Skibsreparationsværksted. For mig var det bare endnu en konfrontation med kapitalismens hensynsløshed og menneskeforagt.

Mit næste job var på M. Clausens Presenninger, som også lå på Islands Brygge. Det var et datterselskab af Hempels Skibsfarve, altså et fidusselskab til afskrivninger for Hempels aktionærer til den størst mulige profit. Sådan er der jo så meget i den kapitalistiske jungle.

Der arbejdede kun to mand på 'presenningen' på værkstedet, og de var sadelmagere. Sammen med en velvoksen arbejdsdreng blev jeg sendt i entreprisearbejde med kalfatring af nybyggede sovjetiske fiskefabriksskibe på Burmeister & Wain på Refshaleøen.

Her skulle kalfatres om bord på dækket mellem dæksbræddernes riller. Det foregik med en håndpumpe, hvor stemplet pressede det bløde sorte dejasfalt ud. Smukt arbejde – det følte som om jeg virkede for Sovjetunionen og socialismen.

Når jeg slap kalfatringspumpen og rettede ryggen for et hvil, kunne jeg bare kigge op på skibets kæmpeskorsten og se symbolet hammer

og sejl – ikke noget at tage fejl af. I mit stille sind tænkte jeg på et forgangent møde med DSU og DKU i Lyngby i 1945, hvor jeg havde talt for handelssamkvem mellem Danmark og Sovjet, og hvor DSU-udhaleren Ib Rehné arrogant afviste noget sådant og betegnede Sovjetunionen som en fattiggård efter krigens ødelæggelser. Ib Rehné kunne vel ikke i sin vildeste socialdemokratiske fantasi forestille sig, at sovjetfolket på bare 5-7 år efter krigen kunne præstere en genopbygning, som var uden sidestykke i historien.

Sovjetunionen var blevet en givtig handelspartner, og B&W kom til at bygge skibe for Sovjet, sådan som 'DKUeren' foreslog på mødet dengang. Det var herligt at gå fra sovjetskibene og til arbejderne kæmpekantine, hvor hundreder af arbejdsklædte i kedeldragter og med arbejdshjelme indtog deres frokost i den sparsomme halve time. Over højtaleren kunne man høre klassebevidste tillidsfolk berette om fagligt og politisk klubarbejde. På den tid stod B&Ws arbejdere som spydspidsen i kampen mod den socialdemokratiske 'arbejderregnings' ophøjelse til lov af et elendigt overenskomstforlig, som arbejderklassen havde forkastet.

Altid var fællesklubben på B&W foran ved talrige arbejdsnedlæggelser og strejker, som mobiliserede københavnske arbejdspladser til kamp mod overgreb og udhuling af realløn og levestandard.

Efter endt arbejde kom jeg igen på presenning-værkstedet, hvor min indsats var at sy lapper på gamle presenninger samt forefaldende arbejde og montering af redningsveste.

Da jeg spurgte de to sadelmagere, om de var i fagforening, svarede de begge benægtende.

Det skulle der gøres noget ved, og jeg foranledigede besøg på værkstedet af fagforeningsformanden for sadelmagerens forbund, og det resulterede i en kontant lønforhøjelse, også for arbejdsdrengen. Kort tid efter kom direktøren for M. C. Clausen-presenninger på besøg på værkstedet inde fra Hempels Skibsfarves kontor i Amaliegade. Han havde åbenbart en længere alvorlig samtale på kontoret hos forvalteren. Efter direktøren var gået, kom forvalteren så ud og betroede mig, at jeg var fyret og skulle holde op til førstkommende lønningdag. Det var han ked af. . .

Tja, vi lever jo i et dejligt demokrati med ret til at melde os i fagfor-

ening, men også med arbejdsgiverens ret til at smide folk ud i arbejdsløshed. Hvis demokrati er det egentlig?

Inden jeg forlod presenningsjobbet, oplevede jeg noget højst ejendommeligt:

Forvalteren havde flere gange om ugen besøg til hyggelig snak på kontoret, men af hvem dog? Ingen ringere end den legendariske og tidligere mangeårige formand for Søfyrbødernes Forbund, Richard Jensen. Tidligere medlem af DKPs centralkomite og Aksel Larsens rival i allerhelvedes fraktionskampe og intriger i partiet.

Richard Jensen var før Anden Verdenskrig det internationale kommunistiske Kominterns betroede mand for den danske sektion af Tredje Internationale. Ved et møde i Moskva skriver han i sine erindringer om Stalin, som var til stede. Denne forkætrede betegnede han som en rar og kammeratlig mand, der både gav hånd og var en behagelig generalsekretær.

I mine øjne var Richard Jensen helten fra sprængningen af fiske-trawlerne i Frederikshavn i tiden under den spanske borgerkrig, efter at general Franco gjorde krav på disse den lovlige republikanske regerings ejendom. Partiet ekskluderede ham efter verserende retssag, og Aksel Larsen var lykkelig over at være sluppet af med denne ægte og glødende kommunist.

Richard Jensen blev en skuffet og dermed frafalden kæmper, men selvom han forlod kommunismens sag, kan billedet af en uforfærdet revolutionær ikke helt udslettes.

Som tak for sin deroute og som fattig pensionist fik han af løgnhal-sen omkring atombomber på Grønland, statsminister H.C. Hansen, foræret en lotterikollektion i klasselotteriet. Højt at flyve dybt at falde, engang på hat med Stalin – og efter frafaldet blev han faktisk kattedefar, idet han ankom til 'presenningen' om formiddagen i sin gamle Folkevogn medbringende en stor pakke katteguf. For dér bag værkstedet vrimglende det med vilde katte. Underligt at se den fordums berømt i den rolle, stadig stor og kraftig af statur, men aldrende sagtmodig.

I min nye arbejdsløshedsperiode trængte jeg til luftforandring, selvom det var sommer. Gennem DDR's turistbureau på Vesterbrogade

Anker Holm med sin 'pressede citron' på Ferienlager i DDR 1962.

fik jeg visum til min veninde og hendes lille datter for en bil-campingtur til en Ferienlager syd for Berlin. Med mine trafik kundskaber kørte jeg selvfølgelig forkert på ruten. Ellers var det en herlig tur, hvor jeg troede mig på 'politisk hjemmebane'.

Overalt hvor vi kom frem, stimlede venlige folk sig omkring den 'pressede citron' og stirrede, som var den et rumskib, der var drattet ned.

Det blev sent, inden vi nåede Berlin, og selvfølgelig var det svært at finde ud af byen igen, og bytrafikken ragede jeg uklar med, så en brøsig og nidkær 'folkepoliti' stoppede mig og spurgte, om jeg ikke kendte 'internationale regler'. Godt træt og godt gal i skralden og med min partibog til Danmarks Kommunistiske Parti i baglommen lod jeg 'policisten' forstå, at vi havde kørt helvedes langt, og at han for øvrigt godt kunne rende mig i røven og ellers vise os en 'folkepolitistation', for vi agtede at søge hjælp der for overnatning.

Policisten tabte mælet og pegede over mod en stor bygning hvor Volkspolizei holdt til. Vi kørte ind og jeg glædede mig til en god behandling i socialistisk og solidarisk ånd. Året var 1960 – og kors hvor blev jeg sørgelig skuffet. Man var ligegyldige og arrogante og afviste os pure; vi måtte bare se at klare os selv.

Min begejstring fra mit tidligere besøg i Berlin krakelerede ikke så lidt, og ved henvendelser på kontorer og myndigheder mærkedes for-

andring i stilen: den proletariske hjælpsomhed var forduftet, og det lugtede langt væk af bureaukrati.

Stalin Allé havde fået navneforandring, og det kunne tydes som *mene mene tekel* eller skriften på væggen. Vi nåede omsider frem til campingpladsen ved Potsdam. Potsdam er den by, hvor 'den gamle' på en historisk konference havde fået USA's præsident og Englands Churchill til 'at sidde pænt' i 1945.

På campingpladsen var der ikke andre end os, ingen arbejderungdom, ingen blåskjortede FDJ'ere. Det virkede mærkeligt på denne store Ferienlager. Desværre kunne vort lille telt ikke klare et regnskyl af skybrudsformat – vi formelig sejlede væk. Min sidste rest af kærlighed til DDR blev gengældt af lejrlederen, som hurtigst mulig fik slået et militærtelt op med vinduer, oversejl og det hele. Om aftenen kom han med varm mælk til lillepiggen, for at hun ikke skulle blive forkølet efter det skrækelige regnvejr.

Køkkenkarlen på Kommunehospitalet

I 1962 fik jeg arbejde på Kommunehospitalet i centralkøkkenet. Det var en arbejdskammerat på min tidligere arbejdsplads, presenningværkstedet, der havde givet mig det tips ved min afskedigelse.

Pænt og forsagt gik jeg ind på centralkøkkenet og til økonomaens kontor. Økonomaen, en fru Sejer, var en pyntet dame med røde negle, højhælede sko og elegant klædt. Hun tog mig nøje i øjesyn og spurgte, om jeg kendte til madlavning. Næ, det gjorde jeg jo ikke, men jeg var meget interesseret i madlavning på et hospital, for det måtte da være det allervigtigste.

Den tog kegler, og jeg blev antaget. Kommunal månedsløn, kost, træsko og hvidt arbejdstøj, arbejdstid fra 6 morgen til 15.30.

Centralkøkkenet var et kæmpeforetagende med bueloft højt oppe og søjler i gammel stil fra forrige århundrede. Dengang havde bygningerne været fattighus, herberg og spisested for byens 'lemmer'. Der var kedler af kæmpegryder og mindre gryder, stegeovne og kartoffelkogeovne og opvaskerum med kæmpekar.

Hårdt og glat flisegulv overalt, og på hylder var der madspande og madkasser til den varme mad.

I en kælderetage ved siden af lå smørrebrødkøkkenet, også med flisegulv. Der arbejdede vel en tyve kvinder i centralkøkkenet og vel ti kvinder i smørrebrødkøkkenet.

Mit job var at gå til hånd med at løfte tunge ting og sager ved gryderne og skrælle kartofler på skrællemaskine i grøntkælderen samt være med ved rengøring af de store gryder og spuling af flisegulvet, når maden var bragt ud af portørerne.

Min fagforeningsbog var således skiftet ud et par gange fra Fabrikarbejdernes Forbund til Sadelmager og Tapetserarbejderforbundet og nu Kommunal og Specialarbejderforbundet.

Arbejdet i centralkøkkenet var jeg glad nok for, men efterhånden blev jeg noget forstemt over det helvedes knokkelarbejde, som kvinderne blev udsat for. Der gik næsten ikke en dag, uden en af

kvinderne brød sammen i gråd over det stressede og hektiske arbejde, især op til anretningen, dvs. når maden skulle klargøres til afhentning. Økonomaen sad i 'helligdommen', nemlig kontoret, hvor der over døren lyste en rød elpære når 'dronningen' ikke måtte forstyrres.

Der var et stort smukt spejl på kontoret, og her kunne isdronningen, som nogle af de fremmeste kvinder kaldte økonomaen, så efterprøve sin attitude i dress, røde læber, negle med videre. Hun havde en 'næstkommanderende', men det var kun hende, der kommanderede, et mandhaftigt væsen med tæft for at kujonere alt og alle i køkkenet.

Næstkommanderende Frk. Rasmussen råbte og skreg, så det var en pine at høre på, og ellers stod hun med sur mine og korslagte arme og vogtede tyendet. Underdirektør Kronenberg fra Frederiksberg Metalvarefabrik var en ren spejderdreng ved siden af denne vogterske.

Her i 60erne havde jeg ikke troet det muligt, at tyendeloven efterledes og fungerede endnu, men det var faktisk tilfældet her.

Kvinderne, 'køkkenpigerne' var den gængse betegnelse, arbejdede med ærbar hvid tyende-hovedbeklædning, som kunne minde om engelsk tyende for hundrede år siden, og dertil en matblå arbejdskjole med forklæde. Her var hakkeorden, så det baskede: først 'dronningen', så 'vogtersken', så økonomaassistenter (som endelig ikke måtte have noget med 'køkkenpigerne' at gøre), så et par anciennitetsbevidste skrappe kvinder af 'fedterøvstypen' – og endelig de mange sagtmodige.

Det var virkelig en ynke, og det på trods af det opslidende og dygtige arbejde, der udførtes.

Jeg forholdt mig passiv (endnu) til dette inferno. Af hospitalsportører var der antagelig et par hundrede. Halvdelen heraf var tjenestemænd (hvad de ikke undlod at lade sig mærke med) og medlemmer af tjenestemændenes organisation. Den anden halvdel var 'gemene' arbejdsmænd, organiserede i Hospitalsarbejdernes Klub under Kommunal og Specialarbejdernes organisation, som igen henhørte under Dansk Kommunalarbejderforbund. Altså alt under devisen 'split og hersk' – hvilket Eldorado for pampere.

På arbejdsmændenes klubmøder og generalforsamlinger var billedet det samme, som jeg kendte fra Frederiksberg Metal: Den vattede socialdemokratiske tillidsmand, der bare betragtede møderne som kammeratlig sammenkomst og kun ævlede om regler og regulativer fra Hovedforbundet, ikke en lyd om arbejdsforhold eller overenskomstkrav fremover. Det irriterede mig over al måde med min faglige og revolutionære holdning.

Kollegaerne vidste godt, at jeg var kommunist fra diskussioner i garderoben efter fyraften og min daglige avislæsning til frokost i kantine.

Igen bragte jeg 'kontroversielle' emner på bane ved klubmøderne. F.eks. transporterede portørerne de drøntunge madspande ved hjælp af remme og åg over skuldrene, så de næsten sank i knæ ved slæbet. Ågrtransport stammede fra forrige århundrede herhjemme og var ellers kendt fra Kina. Det skældte jeg udover og spurgte hvad i alverden klub og organisation foretog sig for at få ågbærieret afskaffet og erstattet med elektrocars som andre steder.

Så blev der røre i andedammen. Arbejdskollegerne bakkede mig lynhurtigt op og fortalte om arbejdskammerater, der havde fået diskusprolaps og langvarige skader. Jeg havde også hørt om portørers tilskadekomst ved at stikke sig på smittefarlige stafylokokkanyler ved fjernelsen af affald anbragt i gemene papirposer.

Hvad i alverden foretog klubben sig ret overfor hospitalsledelsen for at få stoppet det svineri, så kanyler blev bandlyst til særskilte og sikre emballager? Igen et pletskud, men også andre skævheder vedrørende arbejdsforhold blev bragt frem. Der blev lyttet til 'køkkenkarlen', og det skabte rødglødende diskussioner om, hvad tillidsmanden og bestyrelsen i det hele taget beskæftigede sig med.

Situationen fra Telavox og Frederiksberg Metal gentog sig, og i dagene efter møderne kom portører til mig i kantine og ankede over forskellige utilfredsstillende arbejdsforhold, som jeg måtte love at bringe på bane, og alt blev noteret ned. Selvom jeg arbejdede i centralkøkkenet isoleret fra det øvrige hospital og terræn, så fik jeg leveret ammunition til faglig kamp og aktivitet.

Tillidsmanden foretog sig intet, og det var faktisk pinligt for ham og bestyrelsen at måtte 'melde pas', når der på klubmøderne blev forlangt svar på, hvad man havde foretaget sig omkring de krav og ønsker, der var stillet.

Tillidsmanden havde 'tidligere været kommunist', men havde så senere overfor kollegerne erklæret, at han havde meldt sig ind i Socialdemokratiet. Det havde selvfølgelig fagforbundsledelsens og hospitalsledelsens bevågenhed – dels blev han formand for hospitalssportørerne (arbejdsmændene) i København, og dels fik han herlig favorabel og behagelig 'tjeneste' på arbejdspladsen.

I øvrigt skulle han efter anciennitetsregler overgå til tjenestemændene, altså skulle der vælges ny tillidsmand for arbejdsmændene på Kommunehospitalet. Det skulle foregå ved skriftlig afstemning, og 'køkkenkarlen' fik flest stemmer – det var tredje gang i min tilværelse, altså nu på Kommunehospitalet.

Der blev furore i centralkøkkenet, da portører kom midt i madlavningen med problemer til den nye tillidsmand. Frk. Rasmussen var blevet økonoma, idet Fru Sejer var flyttet til en højere silling, som passede til elegancen. Økonomaen var rasende over portørernes renderi og havde klaget til inspektøren og fået at vide, at tillidsmanden ikke måtte snakke *inside* med sine kolleger i arbejdstiden.

Nu kendte jeg af bitter erfaring den elendige tillidsmandsbeskyttelse i regi af fagpampernes samarbejde med arbejdsgiverne, så jeg måtte bede portørerne komme igen i kantine eller garderoben efter fyraften.

Det kunne dog ikke forhindre mig i at komme ud på afdelingerne efter pænt at have spurgt om forlov. Der var arbejdsformænd eller oversygeplejersker som skulle skældes ud, når de havde været for rigoristiske overfor portørerne. Jeg truede altid med sagsførelse i organisation eller direktorat, hvis man ikke på behagelig samtalevis

kunne få klaret divergenserne. Arbejdsledere, som portører klagede over, faldt altid til patten, så det var en fryd, og bagefter kom arbejdskammeraterne fornøjet til mig og sagde tak for hjælpen.

Dette med økonomaens infame behandling af kvinderne i køkkenet irriterede mig efterhånden i den grad, at selv om jeg ikke var tillidsmand for køkkenpersonalet – som end ikke var organiseret noget sted – gik jeg alligevel til inspektøren for at få ændret kommandantens tone overfor de stressede og myreflittige ‘køkkendamer’.

Inspektøren kaldte økonomaen til kontoret, mens jeg var til stede. Økonomaen benægtede pure min fremstilling af sagen og forsøgte endda at ironisere, og inspektøren var selvfølgelig tilbøjelig til at give økonomaen medhold. Jeg blev splintrende rasende og vendte ryggen til for at gå mod døren, idet jeg heftigt udbrød:

– Det her nytter altså ikke noget. Jeg må til hospitalsdirektoratet.

Inspektøren kaldte mig forskrækket tilbage og sagde:

– Det vil jeg ikke vide af, og henvendt til økonomaen sagde han:

– Jeg må så indtrængende anmode Dem om herefter at behandle Deres personale pænt og ordentligt og helt problemfrit. Jeg betragter denne sag som afsluttet.

Mødet hævet. Økonomaen skred forfjamsket ud af kontoret og jeg for min del både ophidset og tilfreds.

I det følgende blev tonen og stemningen på arbejdet en ganske anden, og økonomaen kunne endda smile. Situationen udnyttede jeg hurtigt og diskuterede faglige spørgsmål i kaffepausen, når økonomaen var på kontoret og økonomaassistentene sad ‘for sig selv’ i ‘funktionærkøkkenet’.

Min opgave var at tilskynde mine kvindelige arbejdskammerater til at danne en faglig klub for hele køkkenregionen, også kollegaerne i smørrebrødkøkkenet, og til den ende kunne vi mødes efter fyraften i kvindernes garderober.

På mødet her gik man ind for den faglige klub og for at tilmelde den til Kvindeligt Arbejderforbund, og en Fru Brenø, en meget afholdt kammerat, blev valgt til tillidskvinde.

En repræsentant fra Kvindeligt Arbejderforbund kom på besøg i centralkøkkenet og talte med tillidskvinden og dernæst økonomaen på kontoret. Kort tid efter fortalte tillidskvinden mig, at arbejds-

kammeraterne ikke længere måtte kaldes køkkenpiger eller køkkendamer – nu hed det køkkenassistenter. Tyendeuniformen med den åndssvage hovedkappe blev afskaffet, og i stedet fik køkkenassistenterne nu smarte hvide kjoler a la sygeplejerskerne.

Mit mål var imidlertid at få banket alle faggrupper på hospitalet sammen i en fællesklub som på øvrige hospitaler for at stå stærkest muligt overfor det elastiske og gummiagtige væsen, der kaldes kommunale arbejdsgivere. I diskussioner med folk fra de forskellige grupper kom jeg så langt som til at kunne indkalde interesserede i hospitalets gymnastiksal, som jeg af forvalteren fik lov at låne til fagligt møde.

Til stede var tjenestemænd, arbejdsmænd og køkkenassistenter. En god kammerat, tjenestemand og socialdemokrat blev valgt til dirigent, og efter en god og grundig diskussion blev Fællesklubben på Kommunehospitalet dannet, idet vi så håbede på at få tilslutning fra andre grupper på hospitalet.

Forvalteren tog godt imod mig ved min meddelelse om fællesklubbens oprettelse. Det var han kun glad for, fordi der så kunne forhandles under ét i stedet for besværet med at snakke sig til rette til så mange sider. Så langt så godt. I parentes bemærket var det køkkenkarlen, der var blevet valgt til fællestillidsmand.

A-hold og B-hold

Inspektøren på Kommunehospitalet var en forsigtig mand. Den røde lampe over døren var tændt, når jeg trængte mig på. Ved grønt lys bemærkede sekretæren:

– Værsgo, hr. Holm.

Mit første møde med inspektøren var ren introduktion, og her fik jeg at vide at:

– De drikker jo ikke, hr. Holm? Jeg har hørt, at De drikker mælk til Deres frokost!

(Et mindre antal og fast team af portører drak ad helvede til hver dag.)

Det skulle være et kompliment til en skikkelig tillidsmand. Hvor i alverden havde inspektøren sin viden fra – jo, såmænd: Systemet fungerede, der var ‘underrettere’ nok.

Mine senere aktiviteter for forbedringer af utidssvarende arbejdsforhold gjorde det helt klart, at ‘den med mælk’ ikke var nok. Hver gang jeg troppede op på inspektørens kontor, fik han et forskrækket udtryk i ansigtet; så bøjede han sig ligesom nervøst til siden og rakte en arm lidt nedenfor skrivebordet. Det havde undret mig længe, indtil det var op til mig selv at finde ud af, at vore samtaler antagelig blev optaget på bånd af ‘forsigtighedshensyn’.

Det gik hurtigt op for mig, at der var en indædt modstand mod fællesklubbens oprettelse, ikke fra de ansatte i almindelighed, men fra slatne tillidsmænd rundt om tjenestemændenes og øvrige kvindelige klubbers repræsentanter – og i særdeleshed blandt forbundsledelserne i tjenestemændenes og sygehjælpernes organisation og ikke mindst Kvindeligt Arbejderforbund. De må have været rædselsslagne helt ind i deres socialdemokratiske sjæl ved tanken om en aktiv kommunist som fællestillidsmand.

En dag blev jeg kaldt op på forvalterens kontor, og i beklagende vendinger meddelte han mig, at hospitalets accept af fællesklubben måtte trækkes tilbage, da formanden for Kvindeligt Arbejderforbund, Elna Jørgensen, havde ringet til ham og på det ‘indstændigste’

frarådet nogen som helst forhandling med fællesklubben. Det var sgu en ækel opvisning af ægte socialdemokratisk, ‘solidarisk’ tankegang.

Men nu viste inspektør og hospitalsledelse sit sande ansigt, idet man uhørt og forbandet ulovligt afskedigede en partiløs, men faglig kvindelig aktivist, som virkede ihærdigt blandt sine kolleger for fællesklubbens sag.

Omgående fik jeg trykt løbesedler til omdeling på hele hospitalet, dels om Elna Jørgensens sabotage fra Kvindeligt Arbejderforbund og dels om den ulovlige afskedigelse. Det hed bl.a. heri under overskriften ‘Meddelelse fra fællesklubben på KH’:

‘Uden de kvindelige hospitalsmedhjælperes vidende eller godkendelse har Elna Jørgensen opfordret hospitalsledelsen til at afvise fællesklubben og endvidere ikke rørt en finger for at forbinde et medlem af sin fagforening i at blive ulovligt afskediget på grund af fagligt virke.’ Underskrevet for fællesklubbens bestyrelse: Anker Holm.

Senere fik jeg ad omveje at vide, at Elna Jørgensen var blevet rasende over mit skriveri og havde truet mig med repressalier. Det kunne selvfølgelig kun glæde mig.

Det hele spændte af, som jeg frygtede: Ingenting, ingen solidaritet med den udstødte fagligt aktive. De ‘glade tresseres’ boom havde skabt en aura af faglig ligegyldighed.

Ved min indvælgelse i bestyrelsen for hospitalsportørerne i København blev jeg vidne til denne passivitet. På bestyrelsesmøderne på Thorvaldsensvej i Dansk Kommunalarbejderforbunds bygning ævledes kun om formalia, og hver eneste gang jeg forsøgte at slå igennem for handling og aktivitet, blev jeg dysset ned. F.eks. ville jeg, at vi skulle slås for, at arbejdsmændene hver og én skulle overgå til tjenestemænd med de betragtelige fordele, det indebar for portørerne – arbejdsmænd og tjenestemænd lavede nøjagtig det samme arbejde. De åndssvage og splittende regler om, at kun ansatte fra før det fyldte 32 år kunne blive tjenestemænd, stod skam ved magt, og det kunne jeg altså aldeles ikke lave om på og bla bla bla.

Det skulle senere vise sig, at det kunne lade sig gøre, for på de årlige forårs- og efterårsgeneralforsamlinger hamrede jeg løs på splittelsesreglerne og argumenterede med, at de var at sammenligne med apar-

Masser af møder:

Til bestyrelsesmøde i Hospitalsportørernes Klub på Thorvaldsensvej.

theid i Sydafrika – eller om en portør ansat ved det 33. år efter at have arbejdet på fabrik i 10 år forud var et ringere menneske. Det kunne mine arbejdskammerater lide at høre og kvitterede med larmende bifald, mens pamperne blev forlegne.

Men som sagt: Bestyrelsesmøderne på Thorvaldsensvej var meningsløse og trættende. Jeg skulle møde og være omklædt i centralkøkkenet kl. 6 om morgenen til hektisk arbejde efter ordsksvalder, der trak ud til kl. 23-24, mens 'formanden' og de øvrige havde loppetjanser som kommende tjenestemænd.

Vi havde fået en ny forvalter med det for ham misvisende navn Engel, og forholdsvis ung og pertentlig skulle han gøre sig bemærket. I kantinen havde han overfor en flok portører ved bordene oprådt provokerende og fundet ud af for megen snak, selvom der var gået fem minutter over frokosttiden. Portørerne klagede til mig, og vi besluttede at give *Englen* en lærestreg i begyndelsen af hans karriere.

Jeg troppede op på forvalterens kontor med samtlige implicerede hvidklædte portører og forklarede geniet, at nok var der en vis tid i frokostpausen, men samtidig havde portørerne tidsmæssige forskudte aftaler med oversygeplejersker og læger om, hvornår man skulle stå til rådighed – så derfor var forvalterens optræden aldeles utilstedeilig, hospitalet var ikke en fabrik, hvor portørerne som 'hvide mus' rendte rundt i en trædemølle.

Efter den svada blev forvalteren så forskrækket, at han insisterede på at give portørerne en undskyldning, hvilket jeg ikke fandt nødvendigt, for '*nu forstod vi jo hinanden*'. Bagefter grinede kollegerne og fortalte vidt og bredt om den ny forvalter, der var blevet taget i skole. Episoden bevirkede også, at jeg havde held til at få arbejdskammeraters afskedigelser annulleret ved grundig argumentation ved harmløse forseelser.

Mine arbejdskammerater lærte også kommunisten at kende fra en anden vinkel:

En ung og meget afholdt portør havde begået selvmord ved at springe ud fra rådhusårnet. Årsag: kærestesorg.

Det vakte stor opstandelse, og kollegerne mødte talrigt frem ved begravelsesceremonien i kirken. Som kommunist – ikke som præst – formastede jeg mig til at tale ved båren og sagde bl.a., at ingen – slet ingen her – er værdig til at fordømme vor kollega, som var så afholdt af alle på arbejdspladsen ved sin joviale og kammeratlige adfærd. Vor kollega var et ædelt menneske, som vi har mistet og fyldt med kærlighed over al forstand, ære være. . .

Forældre og pårørende faldt mig om halsen, og arbejdskammeraterne vidste nu, hvad en revolutionær tillidsmand også kunne indestå for.

Jeg husker endnu en begravelse med meget stor deltagelse:

Mille – en herlig kvindearbejdskammerat i smørrebrødkøkkenet. Mille var grønlander, lille af statur, i halvtredsårsalderen. Hun var altid i godt humør og rap, ja dygtig til sit arbejde. Af hendes flid fremgik det, at hun ene forsørgede sin familie, børn og mand. Ulykkeligtvis var Milles mand syg og lam og ude af stand til at arbejde. Man forstår i den sammenhæng, at Mille var den stærke livgivende sol, der gav den familie næring og mening. Hun var sine kolleger

meget hengiven, hvilket er karakteristisk for grønlænderne – og derfor højt skattet og afholdt af alle. Hun virkede faktisk som en vitaminpille af arbejdsglæde og humør i den daglige trummerum.

Derfor kom det som et chok for kollegerne, at hun ikke var mere. Hjemme skrev jeg mindeord. Jeg ville give udtryk for Milles kollegers følelser og takke for hendes varme kammeratskab.

Efter præstens lovformelige standardpræk, som han fik sin gode hyre for, tog jeg så til orde. Mindeordene har jeg ikke mere, for nogle dage efter bisættelsen kom Milles grønlandske familie ind i central-køkkenet og bad om at få ‘den tale, der var læst op’. Den ville de have med til Grønland. En hilsen memorabel til Grønland fra danske arbejdere. Det må siges at være en modsætning til officiel dansk ‘hilsen’ og indsats af djævelsk Grønlands-politik med forskelsbehandling og fordærv af Grønlands kultur.

Trods mine anstrengelser på snart sagt alle områder vedrørende arbejdspladsen sygnede fællesklub-foretagendet ganske upåagtet hen. Modstanden var for kompakt. En anden årsag var, at der nu indenfor hospitalsvæsenet stilledes ‘samarbejdsudvalg’ i udsigt. Herrejemi! I den private sektor havde man haft samarbejdsudvalg i flere år, og arbejderne her havde forlængst opdaget, at de var lig med en kæmpe narresut.

Efter de private arbejdsgiveres succes med at holde arbejderne hen med idelig snak, som ingenting førte til – det skulle da lige være indskrænkninger, besparelser og rationaliseringer – så tog altså rævesmart hospitalsdirektoratet ideen op, hvad de kommunalt ansatte angik. De socialdemokratiske tillidsrepræsentanter på Kommunehospitalet gik næsten rundt i ekstase og forventede ‘stor indflydelse’. Industriarbejderne var langt foran hospitalarbejdere, hvad erkendelse angik.

Selvfølgelig blev samarbejdsudvalgsmøderne henlagt til næsten fyraften, så fritiden kunne blive til ren spildtid. Skidt med fællesklub – nu havde vi jo samarbejdsudvalg. Det var pinligt at se tillidsrepræsentanterne føle sig bæret over at kunne sidde til bords med ‘pingerne’: ledelsen, fuldmægtigen, viceforstanderinde, apoteker, oversygeplejerske, overlæger.

Disse kaldtes selvfølgelig A-gruppen (hvad ellers). B- gruppen var

tillidsrepræsentanterne og enkelte mundlamme arbejdsformænd og kontorfiduser. Kaffe og blødt brød.

Karakteristisk nok blev mine indlæg og krav overhovedet ikke omtalt i mødereferaterne, og det klagede jeg over, men inspektøren svarede, at det her skulle været kortfattet, og at ‘konklusioner’ var det vigtigste, og så var den klaret.

Andre på B-holdet erklærede sig selvfølgelig selvtilt enige heri. Så blev jeg forbandet og satte mig for at tage teten ved efterfølgende SU-møder med krav og ‘ønsker’ nok til at flyde i referaterne. Det blev efterhånden soden, at vattillidsmændene opgav at blande sig under mine slagsmål med ledelsen, og inspektøren måtte så mobilisere A-holdet mod mit angrebsspil fra B-holdet.

Referaterne kom nu til at handle om afskaffelse af ågbæring, sikkerhed for portører vedrørende stafylokok-smitte, forbud mod at køre med to patienter ad gangen, ansættelse af flere portører, behov for flere brusebad, diskret afmærkning af smittfarlige patienters senge for portørernes skyld, fortravlede portører måtte have ekstra kaffe-pause, kontor for tillidsfolk med kontakttid, ordentlige opholdsrum for portører, musik til arbejdet i centralkøkkenet forud for den stressede anretning, afholdelse af årlig fest for de ansatte (Marienlyst f.eks.) Det var ønsker, jeg fik stillet i opdrag af forskellige grupper på Kommunehospitalet.

I referaterne, som omdeltes på hospitalet, fremgik det lakonisk: *‘Også dette punkt blev fremsat af portør Anker Holm.’* Hold da kæft, hvor jeg nød at køre på, også selv om jeg vidste, at det var som at slå i en dyne.

Resultaterne var uhyre begrænsede. Først i 1969-70 blev den middelalderlige ågbæring med udbringning af mad til patienterne afskaffet med elektrocars. Kommunalt ansatte var nu efterhånden klar over, at ‘samarbejdsudvalg’ var et stort blålys.

Partibygning og Vietnamkrig

I mit tillidsmandsarbejde på Kommunehospitalet udgjorde det faglige næsten det hele, og det politisk udadvendte manglede, men Kommunehospitalet blev for mig til en stormfuld og smertende periode. Land og Folk købte jeg ikke mere. Den var efterhånden blevet mig for tandløs og socialdemokratisk fikseret.

Information skrev på den tid næsten hver dag om Kina og maoismen. I striden mellem sovjetrevisionismen og Kina-Albanien tog jeg parti.

Land og Folk bragte kun Hrustjovs himmelråbende afvigelser og forræderi mod leninismen. DKP var ikke længere et leninistisk parti. Jeg holdt op med at betale kontingent.

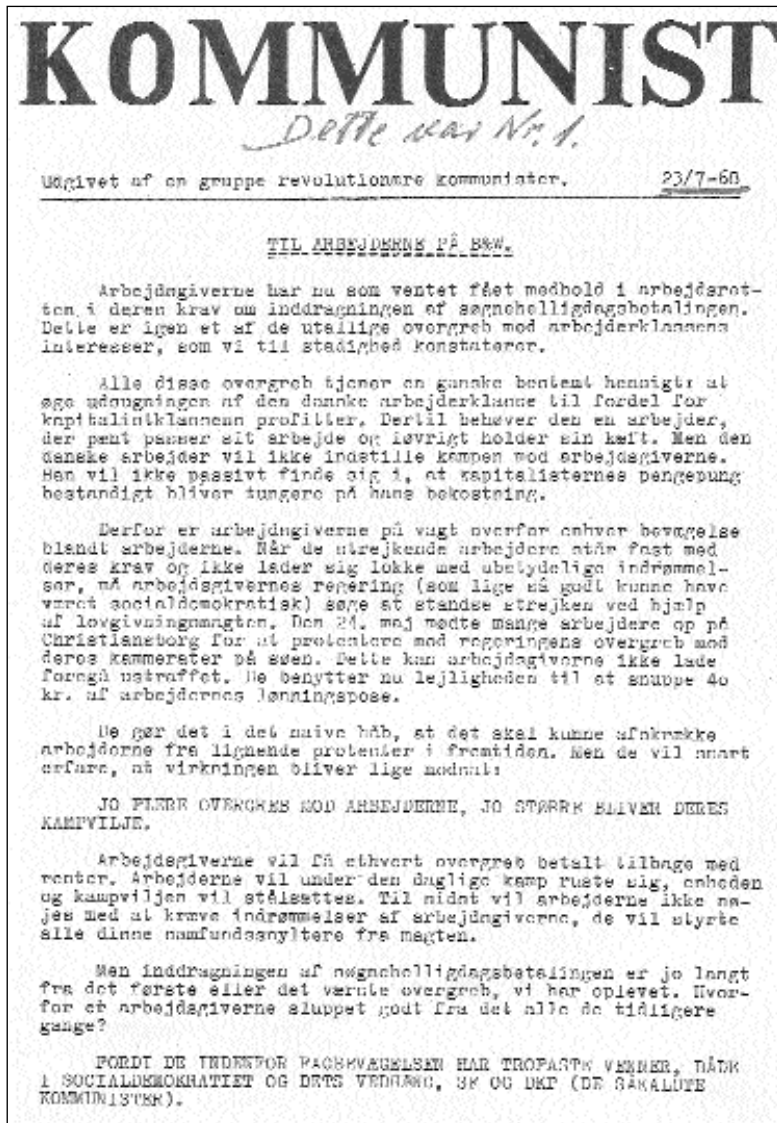
Helt fra min tid i Unge Pionerer havde jeg bevaret mit revolutionære sindelag, så hvad måtte der gøres? Jeg ledte med lys og lygte efter folk med revolutionære holdninger, men det så sort ud, næsten som at kigge ned i et stort sort hul. Maoismen var på mode, og det var vel her jeg skulle søge, og jeg fandt også frem til revolutionære grupper. Mit gamle og hæderkronede DKP skulle for enhver pris genetableres.

Med mit tillidsmandshverv stillede jeg mig i juli 1968 til rådighed ved det allerførste nummer af en tryksag kaldet Kommunist, som jeg uddelte ved fyraften på B&Ws skibsværft.

Det var ikke mig selv, der havde forfattet tryksagen, og den var ikke særlig spiselig i sin altfor langstrakte, studentikose stil. Det hed til slut efter overskriften 'Til Arbejderne på B&W':

Vi behøver et nyt parti, et revolutionært kommunistisk parti, et parti der ikke svigter, men bestandig søger at styrke arbejderne kamp og ser den daglige kamp som et led i den mere langsigtede kamp for at styrte kapitalistklassen og bringe arbejderklassen til magten – for socialismen. Vi ønsker at skabe et sådant parti. Er du parat til at være med?

Henv. Anker Holm, tillidsmand, Kommunehospitalet.'

DKP var fulgt med det sovjetiske parti over på revisionistiske positioner. Det var marxistisk-leninistisk i ord, men reformistisk i handling. I 1968 blev den første ml-organisation dannet i Danmark, som skulle genskabe et revolutionært kommunistisk parti. Det var KFML - og Anker Holm tog initiativet.

Men det var en sej proces, for det var kommet så vidt, at spørgsmålet om at opbygge et nyt leninistisk parti blev sat på dagsordenen. Det spørgsmål har sat sit præg på de danske kommunisters dagsorden helt frem til i dag.

Vietnamkrigen rasede, og under ledelse af Vietnams kommunistparti kæmpede Vietnams folk en heroisk kamp mod USA-imperialismen.

Selvfølgelig hed det sig i kapitalistiske medier, at det var Nordvietnam, der overfaldt deres eget land i syd, men virkeligheden skulle ikke være svær at finde, eftersom Sydvietnam var besat af og spækket med tusindvis af amerikanske soldater og 'læderhalse' til brug for afværgelse af kommunistisk dominans i Asien.

På Kommunehospitalet tog jeg initiativ til dannelse af en Vietnamkomite for indsamling af penge til rådighed for Nordvietnam og partisanerne i syd. Det var min mulighed for udover det faglige at komme til at arbejde politisk udadtil og det for fuld udblæsning.

Indsamlingen foregik på hele Kommunehospitalet rundt om alle progressive lige fra portører, håndværkere, sygeplejersker og læger. Store pengebeløb blev sendt via Nordvietnams ambassade i Prag. Diskussionernes bølger gik højt, men det var en glæde for mig at få opbakning af menige venstregående socialdemokrater. De var i høj grad et værdifuldt potentiale, på trods af at den socialdemokratiske udenrigsminister Hækkerup havde givet grønt lys for myrderierne i Vietnam – jo mere napalmafbrænding af vietnamesiske menneskekropper, jo bedre for 'demokratiet'.

(I skrivende stund falder min tanke på vor nuværende forsvarsminister Hans Hækkerup; æblet falder sjældent ret langt fra stammen). Berlingske Tidende 14. august 1968 har overskriften:

'Politiet ser på indsamlingen til Vietcong. Lovlig eller ulovlig, omstændighederne ved Vietnamkomiteens indsamling til fordel for Hanoi og Vietcong, som foregår på arbejdspladserne, skal efterforskes. Rigsadvokaturet har givet ordre til politundersøgelse efter indstilling fra Justitsministeriet.'

Vort 'demokratiske, humane' politi har jo sine kendemærker. Først lakajer for tyskerne under besættelsen og siden for amerikanerne

Juni 1968.

K.H.⁵ Vietnam-indsamlingskomite' meddeler:

Kære Kammerater, Koleger -
-til alle ansatte på Kommunehospitalet.

På Komiteens sidet i Høj, hvor sætliche Komiteemedlemmer forestod Revision, stod det helt klart at vi snart kunde afsænde trede Pengebeløb til vore kæmpende Kammerater i Vietnam-
Og således blev det.. fredag d.14/6-68 afsendes herfra Kr. 1350,00
Med Forsendelser: første Gang, 1150,00- anden Gang 1200,00- og nu 1350,00- er der ialt sendt Kr. 3700,00 afsat.
-som sædvanligt når Kvittering ankommer fra Nordvietnam og P.N.L. vil denne blive ophængt i Tavlen ved Markotenderiet.
H.B. Indsamlingen fortsætter!

På Komiteens Vegne:
Anker Holm, Paul Andersen, Flensig Bjel,
Helge Nielsen, Leif Rasmussen, Bodil Marcussen,
Thorild Nielsen.

Det var store beløb der blev indsamlet på arbejdspladserne til det kæmpende Vietnam. Borgerskabet gerådede i raseri.

under Vietnamkrigen. Nu er det også for monopolernes union. Det blev slået fast med 117 skud på Nørrebro den 18. maj 1993.

Det var under mit arbejde med Vietnamkomiteen på Kommunehospitalet, at jeg kom i kontakt med KAK, Kommunistisk Arbejdskreds. Det må have været i 1965 eller 66. En skiltemaler og kollega på arbejdspladsen stak mig en dag et blad, som hed *Kommunistisk Orientering*, KO. Redaktøren og eneskribenten var Gotfred Appel, Forlaget Futura. Død og pine, nu var den der, tænkte jeg, nu kommer mit kommunistiske parti igen.

Gotfred Appel kendte jeg fra min DKP-tid, hvor han og andre fra DKP-ledelsen gav sit bidrag til en 'fabriksavis', en folder for Bordings Trykkeri på Nørrebro, som jeg havde taget initiativ til i mit distrikt dengang.

Mange gange rendte jeg op ad jernvindetrappen i baggården på Svannevej, hvor Futura og Gotfred Appel havde sin højborg. Her var Mao-litteratur i stabler, så det klodsede, men mærkelig nok så jeg ikke noget til litteratur omkring Enver Hoxha og Albanien, som Mao

betegnede som socialismens fyrtårn i Europa. Albanien stod mit hjerte nær. Hvor mange gange havde jeg ikke lyttet til Tirana radios internationale udsendelser om marxismen-leninismen og frydet mig ved at høre Internationalen intoneret. Men Gotfred Appel var basant orienteret om Kina og Mao og stod da også i 'forretningsmæssig' forbindelse med den kinesiske ambassade på Øregårdsvej i Hellerup.

Futura forestod ved dansksproget oversættelse til udgivelsen af det kinesiske ambassadeblad Bulletin.

I mine diskussioner med Gotfred Appel 'forlangte' jeg, at KAK da med det samme kunne starte partiet – det var på høje tid, at revisionismen fik et modspil, for vi havde jo Marx', Engels', Lenins og Stalins skatkammer at bygge på, og man kunne korrekt sætte ML efter det rigtige DKPs navn.

Et andet 'forlangende' var, at arbejderklassens internationale kampdag 1. Maj skulle markeres ved offentligt møde. Gotfred Appel bad mig om at slå koldt vand i blodet, for jeg havde åbenbart meget at skulle lære om i KAK endnu.

Efter svære overvejelser i KAK kunne jeg blive medlem og komme med til møderne. Ved mit første møde i organisationen hævdede jeg mine meninger, og flere kommunister gav mig ret.

Gotfred Appels oplæg gav mig kuldegysninger: Klassekampen skulle føres i Palæstina, og vi i den industrialiserede verden var faktisk klassefjenden og udbyttere af den tredje verden.

Jeg, der fra seks om morgenen knoklede i centralkøkkenet på Kommunehospitalet, foruden mit tillidsmandsjob, var i virkeligheden en forbandet udbytter og i klassefjendens sold. Det var det rene galimatias.

På det næste møde – og mit sidste – i dette foretagende, som også afholdtes i Jord og Beton i Hestemøllestræde, insisteredes igen på nødvendigheden af partiets dannelse, skønt det håbløse i den anskuelserundervisning der herskede her. Gotfred Appel afviste mig blankt, og i raseri kaldte jeg ham for en forbandet lyslukker. Stor opstandelse, og så skred jeg.

Imidlertid opgav jeg ikke at markere 1. maj, i hvert fald ikke for Kommunehospitalets vedkommende. En henvendelse på den kinesiske ambassade med anmodning om at måtte invitere mine portør-

kolleger ind på ambassaden den første maj blev så villigt modtaget, at jeg straks blev inviteret til middag med ambassadøren – der var jo det med kulturrevolutionen. Nudler og fjerkræ og alskens lækkerier, mens jeg via tolken kunne berette om kommunisternes situation i Danmark.

Og sikken 1. maj det blev. Først pragtfarvefilmen *Østen er rød*, så bagefter dækket op til ta'-selvbord med diverse vine. Endnu tre efterfølgende 1. maj'er blev afholdt her, og flere og flere portører arbejds-mænd, tjenestemænd og køkkenassistenter meldte sig til hos mig, så der var mere end fulde huse på Øregårdsvej på arbejderens 1. majdag.

'Kommunistisk Arbejdskreds, Anker Holm.

Den provisoriske ledelse har på sit møde diskuteret din handlemåde i forbindelse med henvendelsen på den Kinesiske Folkerepubliks ambassade. Der var fuld enighed om, at dette var et brud på den nødvendige disciplin, og at det måtte indbringe dig en alvorlig advarsel mod gentagelser. Vi har derfor set os nødsaget til med øjeblikkelig virkning at udelukke dig fra organisationen Kommunistisk Arbejdskreds.

For den provisoriske ledelse: Gotfred Appel.'

Det politiske arbejde fortsatte jeg selvfølgelig med, og til den ende havde jeg korrespondance med Niels Holmberg i Sverige, som stod for Kommunistisk Forbund ML og fik derfra anvisninger til mig og mine kammerater på Kommunehospitalet om, på hvilket grundlag vi skulle søge kontakt med andre interesserede.

Niels Holmberg var blandt de første ledende kommunister i Norden, der vendte sig mod revisionismen. Hans bøger herom – blandt andet *Den fredelige kontrarevolution* i to bind – vandt stor udbredelse ikke alene blandt svenske kommunister.

Fra et materiale i Kommunistisk Arbejdskreds fandt jeg ud af, at en Benito Scocozza havde været medstifter af KAK, angiveligt for at imødgå Hrustjovs revisionistiske anslag mod kommunismen.

Fra længere tid tilbage huskede jeg lektoren fra Københavns Universitet for en kronik i Land og Folk om marxismen-leninismen, så her var måske en mulighed. Benito Scocozza boede i Skovbogade. Her traf jeg ham ikke hjemme, han var desværre til tennis, sagde hans

kone, Lone Scocozza, som var meget venlig og engageret, meget vidende indenfor lægevidenskabelig medicin.

Mit proletariske instinkt sagde mig noget om, at det nok ikke var proletarer, Benito færdedes med i den sport.

Ved mit første møde med lektoren erklærede han, at Gotfred Appel fra KAK var gal, simpelthen, og rent politisk var vi enige om det, selv om jeg vidste, at i andre henseender, for eksempel litteraturforskning, sprog og Shakespeare var det ikke tilfældet. Men det var genoprettelsen af partiet, vi skulle tale om.

Benito var utrolig tøvende, selvom min Vietnamgruppe på Kommunehospitalet var ivrige efter at komme i gang. Lektoren var medlem af VS, hvilket jeg fandt besynderligt, men han undskyldte sig med at det var for at præge VS i marxistisk retning.

Scocozza fik mindre tid til tennis, for jeg ringede og rendte ham på dørene med forslag om at opstarte et kommunistisk blad eller folder på gruppebasis til revolutionære kræfter – alt for at bevæge os og komme i gang.

KAK havde i en overenskomstsituation delt løbesedler ud på B&W med opfordring til at stemme nej til et forlig, og det var Benito så imponeret over, at han i et brev til mig i sommeren 1967 endog roste KAK, og at der således ikke var brug for en ny 'kineserorganisation'. Brevet sluttede: *'Kære Anker, det var jo trist tale, hils dine kammerater på Kommunehospitalet.'*

En besynderlig respons på mine anstrengelser. KAK havde jo en destruktiv ideologi, og der var da ikke tale om et kineserparti, men om genoprettelse af det kommunistiske parti.

På'en igen, og med tre af mine kammerater mødte vi igen op i Skovbogade. Fra VS-miljøet måtte der da være folk i marxistisk retning, som Benito havde en så kærlig tillid til. Enden på legen blev, at Benito indvilligede i et møde, som blev til flere møder mellem os for at vurdere.

På den internationale front var linierne trukket skarpt op mellem Kina-Albanien og Sovjet-revisionismen i 68-oprøret i Frankrig og Tyskland, og også det lille Danmark tegnede sig. Selvom vores kreds fra Kommunehospitalet og Benitos VS'ere ikke var særlig talstærke, blev det alligevel kendt, at noget var i gære. Sikke rivegilder de møder

blev til blandt interesserede, heriblandt nu også en gruppe omkring et blad kaldet Ekstrakt, som hyldede Stalin, men alligevel betragtede maoismen som verdens frelse, altså en broget flok, hvor man bogstavelig talt slog hinanden oven i hovedet med citater fra Maos *Den lille Røde* og havde de besynderligste forestillinger om politiske muligheder.

For min del måtte jeg selvfølgelig forfægte, at det kommunistiske parti, vi skulle rense for revisionistisk udartning, ikke skulle baseres på skriftsteder fra den kinesiske Lille Røde, men bygge på marxismen-leninismens videnskab.

KFML, Kommunistisk Forbund Marxister-Leninister, stiftedes den 15. september 1968. Forbundets formål var at virke for genskabelsen af et revolutionært kommunistisk parti i Danmark. Der var cirka 30 mennesker i den lille sal i Rømersgade i Folkets Hus. Lektoren blev formand med diverse 'marxistiske' VSere og to kammerater fra Kommunehospitalet i forbundsledelsen.

Højtideligt meddeltes til Ritzaus Bureau, at Benito og hans medløbere udtrådte af VS. Borgerpressen fik noget at skrive om. Glad og lettet kunne jeg møde på min arbejdsplads dagen efter i forvisningen om, at det der var opnået var vigtigere end trakasserierne som tilidsmand på Kommunehospitalet. Nu kunne der arbejdes politisk for fuld kraft i agitationen for KFML.

Vort første offentlige møde fandt sted i februar 1969, også i Rømersgade, men i en større sal. Forud for mødet delte jeg løbesedler ud på Kommunehospitalet, men også Bispebjerg Hospital. Jens Kampmann, tidligere socialdemokratisk miljøminister og senere direktør for Kommunekemi mm. (de har jo så mange ben sådan nogle), men ham var en kollega på Kommunehospitalet nær ven af, så jeg foreslog arbejdskammeraten at invitere Kampmann med til dette diskussionsmøde i Rømersgade – og fandt me om det ikke lykkedes.

Salen blev fyldt, og portører fra Kommunehospitalet var også med. Det var herligt. Jens Kampmann blev politisk klædt af til skindet, og forskrækket som en afpillet høne spurgte han, om ikke det var DKP-kommunister, for dem respekterede han for deres korrekte parlamentariske adfærd. Men det her er jo noget helt andet, sagde han og fortsatte: Man kunne måske sige, at det her er den rene vare. Dagen

efter på Kommunehospitalet talte mine kolleger om Socialdemokratiets Jens Kampmann, som kom til kort overfor KFML.

En bevæget oplevelse havde jeg foran indgangen til mødesalen. En høj, lidt haltende mand gjorde sin entre; det var Mogens Rahr, min kære pionerleder fra Unge Pionerer i trediverne.

Han havde været i koncentrationslejr og blev befriet ved Den Røde Hærs sejrige fremtrængen i Tyskland. Siden jeg var tretten år, mindes jeg ikke at have set ham, og han udtrykte glæde over, at en af hans pionerer fra dengang stadigvæk var aktiv revolutionær og holdt fast ved det, vi stod for.

Efterhånden, som KFML konsolideredes, blev flere offentlige aktiviteter sat i værk. Her havde 1. maj-dagen førsterang. Af uransagelige årsager ville Benito og hans VSergæng afholde 1. maj på Nytorv, om det skulle være for at tiltrække bedsteborgere på strøgtur. Det syntes mig ikke særligt glørværdigt, og jeg holdt i stedet for på stentalerstolen overfor den gamle musiktribune i Fælledparken, for uanset fællesorganisationen og revisionisterne, så var det dog her Slaget på Fælleden foregik, hvor Louis Pio og Geleff figurerede. Det blev Nytorv, uhørt i mere end en forstand.

Vi havde også en filmgruppe, *Gnisten*, som bestod af unge revolutionære, som kunne det håndværk. Og på Kommunehospitalet optoges en film i propagandaøjemed. Heldigvis havde økonomaen fridag, og vel sagtens under dække af Statens Filmfond fik man lov til at filme køkkenkarlen under sit arbejde i centralkøkkenet. Bagefter holdt jeg en tale i arbejdstøjet udenfor hospitalet, hvor KFMLs marxistisk-leninistiske kamp og målsætning blev slået fast med syvtommersøm. Filmen blev så vist i filmmuseet ved Christianshavn og på offentligt møde i Grundtvigshus, hvor den blev honoreret med klapsalver.

I august '69 afholdt KFML en weekendkonference i provinsen. Her var indlæg, plenum og gruppediskussion omkring et års erfaring. Her mødte jeg for første gang John Max Pedersen, og her var ingen slingere i valsen – en ildsjæl, som glimrende afspejlede marxismen-leninismen og vore opgaver, så det var en fryd.

Jeg husker, der var en Benito og hans mellemløse vare af forgang-

1969: KFML holder 1. maj møde på Nytorv - med Mao som emblem.

ne VSere, der krympede sig i forlegenhed, når John Max skar igennem akademisk tågesnak. Jeg var begejstret og dristede mig til overfor dem, der stod mig nærmest, at udtrykke et fromt ønske om, at det var John Max Pedersen, vi skulle have som formand, for så kunne vi aldrig køre af sporet.

På efterfølgende generalforsamling kom John Max selvsagt i forbundsledelsen, og jeg var meget stolt af, at han for øvriges vedkommende rejste sig fra sin stol og foreslog Anker genvalgt på grund af hans proletariske holdning.

Når der evindeligt tales om Mao og Kina, var det karakteristisk for John Max Pedersen, at han ville lave et oplæg til debatblad om udbytning om det forvrøvede socialdemokratiske ØD, som skulle forestille 'økonomisk demokrati'. For ham var det klassekampen i Danmark, der havde første prioritering.

John Max Pedersen var en stor kommunistisk leder. Han blev senere mangeårigt medlem af DKP/MLs centralkomite og nåede at fuldføre et blændende kommunistisk forfatterskab inden hans alt for tidlige død som 50-årig i 1992.

Pampersprog – klassesprog

Arbejdsgivernes og fagforeningspampernes 'samarbejdsudvalg' måtte have en saltvandsindsprøjtning på grund af, at tillidsfolk og arbejderne havde gennemskuet komediespillet. I den pompøse kongressal i Folkets Hus på Enghavevej afholdtes en kæmpekonference for kommunale SU-medlemmer i hospitalsvæsenet.

Her var notabiliteter fra Hospitalsdirektorat og hospitalsledelse, referenter og ganske almindelige månedslønnede 'B-hold' i stiveste puds – åh, hvor herligt demokratisk. Den trinde og joviale hospitalsborgmester Edel Saunte holdt en indledende og poetisk tale om kommunikation. Hør bare:

– Kommunikation er svær og vanskelig. Jeg elsker selv ironien, at sige sådan noget, der er underforstået, og sige det modsatte af, hvad jeg egentlig mener. Jeg opdager nogle gange, at det kan være farligt, fordi man har såret et andet menneske, hvor man måske ville glæde det. . .

Og bla bla og ih, hvor lød det kønt, men hvad kunne det bruges til? Bagefter kom meningen med det hele, idet produktionsleder Sten Danø fra Danfoss i ekvilibristisk stil holdt hovedtalen om med 'tanke, sind og vilje' at gennemføre effektiv rationalisering, som han med så stort held havde gennemført på Danfoss. Det gav besparelser, han sagde ikke profit eller større muligheder for direktoratet til at spare på udgifterne til det livsvigtige hospitalsområde. Med en pegepind og tidstavler gestikulerede han og kom med dårlige vittigheder om personalet, som med liv og sjæl 'skulle se at komme op på dupperne'.

Senere kom mikrofoner rundt i salen til indlæg og kommentarer. Bortset fra 'pingerne' var sygehjælpere og andre månedslønnede fra 'B-holdet' ret så betænkelige; man havde med syge menneskers ve og vel at gøre, og det var jo ikke fabriksarbejde.

Da mikrofonen kom til mig, kunne jeg så til både 'pinger' og kommunale kolleger, jævnfør Sten Danøs tale og optræden, fortælle om, at konferencen bare skulle tilskynde de ansatte til at rende stærkere og idiotisk nok finde ud af at forcere arbejdet endnu mere. For at

standse op for denne utænkelige udvikling kunne jeg kun opfordre de ansatte på alle hospitaler til at oprette fællesklubber i lighed med fællesklubben på Bispebjerg Hospital.

I skrivende stund berettes i Radioavisen, at 37 procent af de arbejdende registreres med rygskader og andre erhvervs sygdomme på grund af arbejdsforhold. . .

For i øvrigt blev jeg selv ramt af forceret og hektisk arbejde:

I den allertravleste tid i centralkøkkenet om formiddagen, lige inden anretningen skulle være klar, havde man glemt at koge gulerødder, som hørte til. Ivrigt smiskende bad økonomaen mig om lynhurtigt at hente to kasser op fra grøntsagskælderen. Velvilligt sprang jeg ned i kælderen, og for at være så tjenstvillig som mulig i situationen, tog jeg mod sædvane ikke én, men to kasser på en gang.

Det skulle jeg aldrig havde gjort – det gav et voldsomt knæk i ryggen – det føltes, som havde et helt flygel forskubbet sig.

Det meddelte jeg så økonomaen, men nu hvor dagens tilbehør korrekt var reddet og til tiden, var økonomaen ganske udeltagende i min kvide. Smerter i ryggen resten af dagen og de følgende dage.

Så en sen aften med ambulance kørt til min arbejdsplads og indlagt til observation for senere at blive opereret for diskusprolaps. Mens jeg lå til undersøgelse på Kommunehospitalet, gik jeg ned i centralkøkkenet og foreholdt økonomaen mit uheld i grøntkælderen og insisterede på, at hun da måtte kunne bekræfte, at jeg havde forloftet mig, men fik kun det arrogante svar, at hvis jeg var ude efter erstatning, så kunne jeg godt spare mig, for det, De taler om, kender jeg overhovedet ikke noget til, så kunne jeg få nok at gøre, når man arbejder her. . .

Økonomaen havde fået sin hævn for sin galde over mit tillidsmandsrenderi. Senere skulle det vise sig, at økonomaen og den nu til kontorchef avancerede Engel skulle få endnu mere korporligt ram på mig.

En stor sorg ramte mig i centralkøkkenet: Telefonopringning. Min revolutionære fader var død; han blev kun 74 år, kræften tog ham, og han døde hjemme. To lys brændte ved hans bære, da jeg ankom. Min kind ved hans, ak materien forandret, han var der jo ikke.

I sine sidste leveår boede han i et dejligt solidt træhus på Islevhusvej i Husum. Af økonomiske årsager havde min far solgt sin halve grund fra, så bagved træhuset var opført en flot villa i sten, og han sagde så stolt til mig:

– Se, som bolsjevik holder jeg borgerskabet pænt nede i baghaven, mens jeg bor foran til vejen.

Humor manglede han ikke.

Han ledede studiekredsen for partiets Husum-afdeling efter besættelsen. Senere blev han formand for pensionisterne i København med kontoret i Rømersgade, en post han bestred lige til sidste åndedræt trods bagstræberiske socialdemokratiske forsøg på at vælte ham.

En fæl skæbne blev min far til del på det sidste. Han skrumpede mere og mere ind. Det fantastiske ved ham var, at trods dødens nærhed spøjte og skæmte han og var i godt humør. Jeg husker han morede sig over, at lægen havde sagt:

– Holm, De er for syg til at leve og for rask til at dø.

Min far kæmpede hele sit liv for de underste i samfundet og for retfærdighed, og jeg beundrede ham også for hans lange seje kamp mod kræften. I tankerne forbandt jeg ham med den russiske forfatter Nikolai Ostrofski, som skrev romanen *Stålet blev hårdet*.

Blandt mine papirer opbevarer jeg også et fotokopi af et gammelt nummer af Arbejderbladet. Lige under det store bladhoved stod Udgivet af Danmarks Kommunistiske Parti – med den stolte tilføjelse *Sektion af Kommunistisk Internationale*. Det er dateret den 30. september 1922. 5. årgang. På forsiden er der et stort fotografi af glade proletarunger. Det er børnekolonien *Fa-Sa's* første tur. Den sære forkortelse betød vistnok Fagoppositionens Sammenslutning, men det kan være, jeg tager fejl. Jeg var ikke med på billedet, og endnu ikke fyldt et år, da det blev taget. Midt blandt børnene står min unge far, i jakke og med knækflip. Inde i bladet finder man en artikel, *Kommunistisk børnearbejde*, af far. Frederik Holm skriver:

‘Hvem skal i kommende tider bære de revolutionære ideer frem til realisation? Hvem skal, når vi ikke mere kan, føre kravet frem om retfærdig samfundstilstande, hvor ikke en snyltende overklasse

KOMMUNISTISK BØRNEARBEJDE

udbytter og udsuger den produktive arbejdende del af befolkningen, men hvor løsenet skal være: Af enhver efter evne, til enhver efter behov?

Det skal den kommende slægt – børnene.

Hvad er da mere naturligt og ligetil, end at vi, der ser og forstår dette, forsøger at gøre et stykke arbejde blandt dem, som skal føre de ideer, vi fandt var de største og helligste, frem for målet? Hidtil har dette arbejde ligget ganske upåagtet hen, og de forsøg, der har været gjort for at grundlægge en virkelig børneorganisation, har strandet på en vis stædighed og uvilje hos de, der egentlig burde tage initiativet; man har nærmest betragtet det arbejde, som Fa-Sa fra sin start har gjort med at sende børn ud på feriekolonier om sommeren, som et filantropisk foretagende, som man vel kunne anbefale, fordi det var børn af det revolutionære blads læsere, der kom med Fa-Sa på landet, men herudover ville man ikke indse nogen betydning af arbejdet blandt børnene. Jeg vil indrømme, at for dem, som tror, at det kun kan dreje sig om et par år eller tre, inden revolutionen kommer, så kan udsigterne muligvis være for lange, men for dem, der nøgtern regner med, at vi kun hidfører den sociale revolution ved målbevidst at nedbryde den forløjede samfundsmoral, der er grundlaget for opretholdelsen af det bestående samfund, og i stedet for bringe arbejderklassen forståelse af dens ret og pligt til at kæmpe for retfærdige samfundsforhold – for dem vil det ikke være så svært at se betydningen af, at man på en nænsom måde lægger et lille frø i den letmodtagelige barnesjæl – et frø, som, når barnet fatter, at det er retfærdighed vi kræver, vil bære de skønneste frugter, en revolutionær bevægelse kan ønske sig.

Overklassen har på dette såvel som på andre områder været mere bevidst end arbejderklassen, den har forlængst noteret sig det faktum, at på børnene bæres fremtiden, og har derfor draget omsorg for efter alle kunstens regler at søge at bibringe børnene en samfundsmoral, der kunne være til gavn for det bestående samfund. Gennem skoleundervisning, hellige søndagsskoler og senest ved dannelse af

militærgale børneorganisationer, Frivilligt Drengesforbund og spejderbevægelsen, har man proppet vore børn med religiøs, militærtosset og nationalistisk propaganda og lært dem at tro, at de synder mod de himmelske magter, hvis de sætter sig op mod det bestående samfund, lærer dem, at de ydmygt skal finde sig i, hvad der bliver budt dem her på jorden, mod en passende belønning på den anden side af dette liv, lærer dem at se noget stort og heltemodigt i at drage sværdet og slå sine egne klassefæller ihjel, når det måtte behage overklassen at diktere krig, og så fremdeles.

Vi må ikke længere roligt se på, at overklassen på denne måde demoraliserer vore børn, vi må tage initiativet til planmæssigt og målbevidst at give børnene modgift mod denne samfundsmoral, som de til dagligt bliver indpodet, og er vi enige om dette, står spørgsmålet åbent: *‘Hvordan skal vi sætte arbejdet blandt børnene i system?’*

Far talte sin klasses sprog. Ingen socialdemokratiske baciller der.

Og måske han alligevel fik lidt held med sig i sit revolutionære opdragelsesarbejde.

Solidaritet var nøgleordet

Tiden gik, og mit tillidsmandsarbejde gik sin skæve gang. Et forhold, som især syntes helt skævt, var forskellen mellem arbejdsmænd og tjenestemænd, hvad ansættelsesforhold angik – og det på trods af, at portørarbejdet var nøjagtigt det samme dag ud og dag ind. Det var faktisk det spørgsmål, der optog ‘mine’ arbejdsmænd mest. De forlangte de samme goder, tryghed i ansættelsen og lignende fordele, som tjenestemændene havde, herunder tjenestemandspension i tillæg til kommende folkepension.

Som tidligere omtalt talte jeg dunder på arbejdsmændenes generalforsamling i Kommunal og Specialarbejdernes Forbund om, at vi ikke ville finde os i at blive negligeret af veldædige forbandede pampere i Dansk Kommunalarbejderforbund af Offentligt Ansattes maskepi med Hospitalsdirektoratet for at bevare status quo.

Selvfølgelig blev jeg beskyldt for at miskreditere det gode forhold på arbejdspladserne, men stemningen var ikke til at tage fejl af. Harmdirrende resolutioner, som den kommunistiske tillidsmand stillede, blev igen og igen vedtaget med overvejende majoritet og sendt til både hovedforbund og direktorat.

Resultatet udeblev heller ikke. På en kommende generalforsamling i fagforeningen kom selve hovedforbundsformanden for DKA af offentligt ansatte godt glinsende og veloplagt. Hans navn huskes ikke, men lige meget – de er jo alle ens – og erklærede at alle arbejdsmænd, der var portører på kommunens hospitaler, nu skulle overføres til tjenestemændenes organisation. Dermed var forskelsbehandlingen slut.

Efterhånden kom så portørerne til mig tid efter anden og en efter en og fortalte, at nu havde de været hos kontorchefen og fået overdraget deres tjenestemandsbrev. Således havde jeg snart ikke flere arbejdsmænd at være tillidsmand for.

Det undrede mig slet ikke, at jeg var sidste mand, der blev kaldt til kontoret for at få overstået ceremoniellet. I tjenestemændenes organisation gjorde man sig til af, at gammel uretfærdighed nu var elimi-

neret. Man havde 'altid' ønsket, at alle portører blev stillet lige. Det var dog langt fra tilfældet. Tjenestemændene på Kommunehospitalet havde altid 'følt sig' og betragtet arbejdsmændene med stor ligegyldighed, og efter min opfattelse havde tjenestemændene, i hvert fald hidtil, fungeret som stødpude mellem direktorat og lønkamp – sært at jeg skulle virke på det her felt.

Nu skulle jeg ikke mere til skabagtige 'samarbejdsudvalgsmøder' og var ikke mere tillidsmand for nogle arbejdsmænd, altså ikke tillidsmandsbeskyttet mere, og det skulle inden længe vise sig, at ledelsen på Kommunehospitalet kendte sin besøgstid. Man havde et længe ventet regnskab at gøre op.

Efter to år i KFMLs forbundsledelse orkede jeg ikke mere de alenlange, oftest ugentlige møder, for på Kommunehospitalet var der problemer nok. Min opsætning af plakater for KFML i alle garderober samt anbringelsen af politiske foldere ved indgangen til kantinen vakte bestyrtelse hos såvel hospitalsledelsen som indignerede socialdemokratiske tjenestemænd.

LO-pamperen Thomas Nielsen og arbejdsgivernes formand Arne Lunds kontrafej stod i aviserne under fede overskrifter: *'Kineserne udgør en stor trussel. De vil nedbryde samfundet, så derfor må virksomhederne og arbejderne se sig godt for og tænke sig om'*.

Økonomaen i centralkøkkenet meddelte mig frydefuldt, at jeg skulle henvende mig hos kontorchef Engel, som anklagede mig for grov tilsidesættelse af mine tjenestemandforpligtigelser, hvorfor man ville klage til direktoratet for at få mig afskediget.

Tillidsmanden for tjenestemændene blev tilkaldt, og der var selvfølgelig kun den kommentar, at han ikke kendte omstændighederne i sagen og derfor måtte hælde vand ud af ørerne og tage til efterretning. . .

Det kom som et chok for mig, at man ville gå så rigoristisk til værks, at man ville gå til hospitalsdirektoratet for at få mig afskediget på Kommunehospitalet, hvor jeg havde arbejdet i centralkøkkenet i over tretten år. Selvfølgelig som faglig aktiv til irritation for hospitalsledelsen, men også pamperne i tjenestemændenes organisation så skævt til mig på grund af faglig aktivitet og politiske resolutioner, her henholdsvis protest mod kontingentforhøjelser og protest til den

spanske ambassade mod Francos vilkårlige henrettelser af modstandsfolk. Så jeg fornemmede en samforståelse for at slippe af med mig.

Efter det infame anslag mod mig på kontorchef Engels kontor, tilbage til centralkøkkenet, hvor der blev herset og råbt i fin stil, fordi økonomaen var i påfaldende godt humør.

Pludselig sad jeg i bus 31 midt på formiddagen et godt stykke ude ad Kongelundsvejen, og da det gik rigtigt op for mig, blev jeg bange og tænkte: Hvad helvede er nu det?

Straks dagen efter konsulterede jeg min læge. Uden at ane eller erindre noget havde jeg forladt min arbejdsplads midt i arbejdstiden.

Lægen beroligede mig med, at det var et *'black out'*, og det var *'meget almindeligt'* for folk med stresset arbejde. Derfor sendte han mig omgående en sygemelding af længere varighed.

Mine nerver stod på højkant.

Min økonomi var i forvejen anstrengt på grund af mit hus og dertil et nyt optaget banklån for kloakering. Hvordan skulle jeg klare det med udsigt til afskedigelse på gråt papir?

En prægtig arbejdskammerat ringede mig op og fortalte, at han havde sat en underskriftsindsamling i gang på arbejdspladsen med protest mod den uretfærdige behandling af mig og med krav om, at klagen til direktoratet blev trukket tilbage. Med jævnlige mellemrum meddelte han mig, at han nu var nået op over hundrede af arbejdskammeraternes underskrift, og at listerne nu ville blive tilstilet hospitalsledelsen og fagforeningen.

I min ensomhed styrkede det mig så nogenlunde. Jeg havde dog min mor på 87 år boende hos mig. Hun kunne ikke klare sig alene på Sortedams Dossering, og plejehjemsplads var der endog lange udsigter til i 'velfærden'. Hendes slogan var: *Som kommunist er man stærk.*

Så en sen eftermiddag – midt i min uhyggeligt pressede situation – bankede det på ruden til min lille niche i mit træhus i Kongelunden. Ved at se ud så jeg selveste formanden for tjenestemændenes organisation lidt duknakket og beklemt og med mappedyret under armen. Jeg fik travlt med at få lukket ham ind i mit beskedne gemak. Sid ned og alt det der. Min mor havde jeg fået gennet ind i det lille

soveværelse, undskyldende med, at noget vigtigt forestod ved dette besøg.

Fagforeningsformanden trak alle underskrifterne fra Kommunehospitalet op af mappen, som jeg nysgerrigt kiggede på. Det var som manna fra himlen at se de lange rækker af navne. Der havde været kontakt mellem organisationen og den nye inspektør på Kommunehospitalet, ikke forhandlinger, selvfølgelig.

Den næste dag kl. 10 skulle jeg stille på inspektørens kontor, men der var ingen sikkerhed for, at anklagen til direktoratet blev trukket tilbage, men inspektøren ville tale med mig, og så må vi jo se.

Ved ankomsten til arbejdspladsen lidt før kl. 10 var der et lille opløb i portnerrummet ved indgangsporten, og sympatitilkendegivelser kom mig i møde. Sammen med fagforeningsmanden stavrede jeg så op til inspektørens kontor. Inspektøren kom selv ud lige på minuttet, ikke for at lukke os begge ind, men kun mig alene. Fagforeningsbossen blev pænt bedt om at vente på en lille træbænk ude på gangen.

Gud fader bevares, min 'snak' med inspektøren varede mindst en time, så det var her der foregik forhandling, og jeg tror, vores samtale var af en sådan karakter, at inspektøren helt havde glemt den ærværdige fagforeningsmand, som slet ikke blev kaldt ind for at høre resultatet.

Inspektøren startede med at sige, at som nytiltrådt inspektør kunne han ikke leve med at gå imod hundrede af ansatte på hospitalet, og han sagde til min store overraskelse, at 'jeg skulle hjælpe ham' med det gode samarbejde.

Den smøre og taktik kendte jeg jo alt for godt og besluttede mig til at spinde en ende over den nye inspektørs image.

Halleluja, hvor blev vi 'gode venner'.

– Holm, sagde han, var De ikke en ret så barsk tillidsmand?

Og samtidig refererede han til den afgående inspektør, som overfor ham alligevel havde talt pænt om mig på grund af et møde, jeg havde arrangeret engang med afgående og portørerne i gymnastiksalen, og den med at jeg ikke drak øl, men mælk i kantinen.

– Og så er De jo kommunist, hører jeg. Men, sagde inspektøren, jeg selv er nok så fordomsfri og mener heller ikke for godt om det, der skete i Vietnam.

Så roste jeg inspektøren ved at sige, at han var en særdeles usædvanlig mand, som måtte have alle forudsætninger for at vinde alle medarbejdernes tillid og samarbejde (den væltede alle keglerne), og sådan blev vi ved – han ved at vise sin ledelsesstil og jeg ved at fortælle jeg ikke var så umulig endda.

– Holm, sagde han efter den lange konversation, der bliver ikke sendt nogen klage til direktoratet, det indestår jeg for, og De har bare at begynde på arbejdet igen.

Dermed var sagen afgjort, og økonomaens favorit, kontorchef Engel, havde igen fået en ordentlig begmand.

Da jeg forlod kontoret, sad tjenestemændenes organisationsformand på sin ventebænk, kiggede op og plirrede med øjnene og blev vel klar over, at han ikke havde nødig at være med i 'frifindelsesprocessen'. Jeg sagde bare til ham:

– Det var så den forhandling. Sagen er klar, i morgen tidlig er jeg på arbejde igen.

Solidaritet var nøgleordet.

KAP-Farvel

Nu blev der igen tid og mulighed for mit politiske arbejde, både på Kommunehospitalet, men i særdeleshed i Kommunistisk Forbund Marxister Leninister, KFML. De alenlange og idelige møder begyndte igen.

Benito Scocozza betroede mig glædestrålende, at nu var det os, der havde forretningsmæssige forbindelser med den kinesiske ambassade, idet et medlem hos os nu havde overtaget Gotfred Appels arrangement ved udgivelsen af det kinesiske ambassadeblad Bulletin.

Hvad Benito ikke vidste var, at jeg ret så hyppigt og i moderigtig kulturrevolutionær stil og efter fyraften stillede mit 'vaskebræt', min lille Citroën, udenfor vennerne på Øregårdsvej i Hellerup, og i bedste proletarisk internationalistisk ånd overbeviste dem om, at KFMLs politiske linje internationalt omkring Kina-Albanien var den rigtige. Til 'bombardementet af hovedkvarteret' medbragte jeg internt og eksternt materiale samt avisudklip om hele polemikken KFML kontra KAK.

Det endte med, at man erkendte, at KFML havde den rigtige holdning, og deraf 'kurs'skiftet.

Den partibyggede organisation fik vokseværk.

Nu skulle vi have eget lokale, og det blev et rummeligt førstesalslokale i en baggård i Viktoriagade nær ved Halmtorvet.

Der gik jeg så efter fyraften næsten alene, for der trængtes til en ordentlig gang rengøring og maling. Der kom aldrig nogen fra ledelsen, heller ikke Benito, for at inspicere renoveringen, og lejen blev annulleret. Om det var kvarterets skyld med dets megen prostitution, eller hvad det var, ved jeg ikke, men besynderligt nok ligger det i tidens symbolik, at det partibyggede kommunistiske arbejderparti KAP prostituerede sig selv, men det er den senere historie.

Der var storhedstid for KFML-KAP. Jeg husker, at vi indtog Odd Fellow Palæet ved etorstilet møde og festarrangement, hvor der var stuvende fuldt hus, mestendels af unge, og hvor begejstringen nær havde revet taget af det gamle agtværdige palæ.

En fremgangsrig ung og estimeret skuespillerinde (Karen Lise Mynster) fremførte en fremtidens prolog, og rødt ungdomskor sang revolutionære sange. Festtalen blev holdt af en ung kammerat og sydede af revolutionær begejstring, hvor formand Benitos oratoriske evner ville være at sammenligne med en præst i folkekirken.

Hvem havde tænkt sig efter denne begivenhed dengang, at KAP ville smuldre, og at årsagen hertil netop var ovenstående teologiske sammenligning.

KFML holdtes i hævd frem til 1976, hvor Kommunistisk Arbejderparti (KAP) blev stiftet, og det var ikke Viktoriagade, der stod på dagsordenen, men 'Huset' i Studiestræde 24.

Hvordan man økonomisk gebærdede sig, ved jeg selvsagt ikke. Først leje, så købe og så i hensygningsperioden leje sig selv ud af huset for til sidst at opgive ævred til Den røde tråd og Enhedslisten, men spekulationsobjekt er det vel så blevet til.

KFML-KAP havde en overgang også bogbutik her, og jeg tog arbejde med at passe butikken, og ligesom ved arbejdet i Viktoriagade så man aldrig ledelsesfolk her, endsige formand Benito. Den eneste 'ping', jeg observerede, var Torben Weinreich, børnebogsforfatteren. Op til og efter KAPs stiftelse var der linjekamp: 'Oppositionen' kritiserede KAP for højredrejning og for følgagtighed overfor den nye kinesiske generallinje, teorien om de tre verdener. De to supermagter udgjorde den første verden, de udviklede kapitalistiske lande udgjorde den anden, og resten, indbefattet Kina, var så den tredje. Den tredje verden skulle slutte sig sammen med den anden i kamp mod supermagterne. Med tiden blev det kun mod én supermagt: Sovjetunionen.

Denne teori 'retfærdiggjorde' Kinas samarbejde med EU og åbningen overfor USA. Som linje for et kommunistisk parti i et kapitalistisk land var det en linje for klasseforræderi. Mange maoistiske partier gik da også til grunde, fordi de fulgte den.

Der opstod vild panik i ungdomshuset i Suhmsgade ved et møde her. Året var 1977. Rygter var blevet virkelighed: *Albanien havde brudt med maoismen*, og blandt kammeraterne var der bekymrede og betænkelige miner på.

Jeg ved ikke, om man helt troede på telegrambureauerne, men frem måtte altså meddelelsen nu, og jeg husker at fra forbundsledelsen sprang Andreas Nissen op fra sin stol og råbte, at før meddelelsen skulle gives, måtte alle vinduer og døre lukkes og gardinerne trækkes for. Det virkede fuldstændig åndssvagt.

Andreas Nissens senere 'karriere' gjorde det klart, at maoismen ikke var marxismen-leninismen, og på mig virkede han nærmest som en intellektuel spejderdreng, der som KAPs udenrigspolitiske 'ekspert' kørte på med maoismens teori om verdens deling i tre, nemlig USA og Sovjet som første del, det traditionelle vesten i Europa som anden del og så ulandene som tredje del. Med den model skulle KAP være solidarisk med Englands Margaret Thatcher og nogle andre imperialister i Europa – en teori som var lige så absurd som Gotfred Appels.

Dertil kom så, at maoismen fremstod som et forsonende moment for borgerskabet i spørgsmålet om Stalin, idet man ved regnebrættet opgjorde Stalins fejl til 30 pct., og meget apropos viste Benitos regnebræt, at Stalins fejl var mindst 70 pct.

I 77-78 tilspidsedes partikampen, og det endte med, at en større gruppe omkring Klaus Riis blev tvunget til at gå. Disse kammerater samlede sig med en række marxist-leninister udenfor KAP, mange ligesom mig fra det gamle DKP.

I slutningen af 78 dannedes Danmarks Kommunistiske Parti ML med Klaus Riis som formand. Senere sluttede også en gammel revolutionær bekendt som John Max Pedersen sig til det nye parti, og folk som den gamle seje modstandsmand Frede Klitgård, hvis hjerte banker lige så rødt i dag som i hans antinazistiske ungdom, og Thomas Koppel og Annisette...

Jeg forblev imidlertid i KAP, indtil videre.

På Kommunehospitalet var mine arbejdsforhold ændret til det værre: Ved økonomaens 'mellekomst' var jeg blevet flyttet fra Central-køkkenet til rengøringsafdelingen, som havde et rengøringslager i kælderetagen lige under trappenedgangen, hvor der kun var to ganske små rum, hvor ellers kun en mand havde forestået udlevering. Her var jeg altså proppet ind og gemt af vejen.

Klaus Riis og John Max Pedersen ved demonstration i Esbjerg for løsladelse af den fængslede faglige aktivist Karl Jørgensen (1985). Klaus Riis blev efter bruddet med KAP i 1978 valgt som formand for Danmarks Kommunistiske Parti Marxist-Leninister (DKP/ML). Han fortsatte som formand frem til 1997. Arbejderforfatteren John Max Pedersen var medstifter af KFML og blev efter DKP/MLs dannelse medlem af Centralkomiteén. Han sloges indædt for at sikre partiets revolutionære kurs indtil hans alt for tidlige død som 50-årig i 1992.

Døren ud til kældergangen var altid låst, men jævnligt buldrede det på døren, for her holdt teamet eller kliken af de værste asociale og apolitiske drukmåse til. Selvom det var en 'offentlig hemmelighed', blev der fra ledelsens side overhovedet ikke reageret på det.

Kollegaen, som stod for lageret, kunne selv konsumere uanede mængder af bajere og var tillige kommunisthader af værste skuffe, og han og de daglige drukkammerater satte en ære i at gennemhegle mig på det groveste. Alligevel holdt jeg det ud et års tid.

Det mest enerverende var, at der intet var til mig at lave rent arbejdsmæssigt. Kun min madpakke og avislæsning – når jeg kunne få fred til det af mine plageånder – og ellers høre radio, når jeg indimellem var alene. Jeg var som 'Fangen på Zenda', og jeg var klar over, at min isolation var helt tilsigtet.

Til sidst henvendte jeg mig på rengøringskontoret, og her var de mig 'behjælpelige': Jeg skulle hver morgen vaske trapperne op til ledelsens lokaliteter. Dvs. kontorchefens og inspektørens, som lå fra hospitalsportene og op i forbygningen.

Når det var gjort, var det med på alle afsatser at rense alle askebægrene, dvs. disse støbte kar, som står med sand i til cigaretskodder og andet affald – til stor moro og spydigheder fra forestående eller snarere indforståede loyale tjenestemænd.

Det blev jeg syg af, erindrende A/S Frederiksberg Metalvarefabrik, hvor jeg i forfølgelsesøjemed blev sat til at brække beton op på gårdspladsen og til at rense lokummer. Forfølgelsen og chikanen her var bare i kommunalt regi.

Min åndelige konstitution kunne ikke fortsat stå til presset, og nu var jeg endelig slået ud af systemets vilkårlighed. Jeg forlod simpelthen Kommunehospitalet og gik hjem.

Læge og sygemelding indtil fristen udløb, sygedagpenge indtil mellemste invalidepension, som blev til højeste invalidepension. 'Uegnet til erhvervslivet', psykisk og nervemæssigt.

Min fagforeningsformand, som jeg havde arbejdet sammen med i Vietnamkomiteen og på Kommunehospitalet, og som engang var erklæret meget rød og revolutionær VSer, men som gik den letteste vej og derfor nu som god socialdemokrat var avanceret i Tjenestemændenes Organisation, han hjalp mig nu – efter min udmeldelse – med at føre sag for at redde min tjenestemandstatus, så der blev ro over feltet.

Fra omkring midten af 70erne var jeg faktisk inhabil, hvad praktisk partiarbejde angik. Ikke engang KAPs stiftelsesmøde i 1976 var jeg med til, og det skulle ellers være den begivenhed, min lange kamp havde tilsigtet.

KFMLs blad *Kommunist* fik navneforandring til *Arbejderavisen* (selvfølgelig ikke Arbejderbladet fra DKP's revolutionære fortid, man aner moderniteten). Her fik min 91-årige mor alligevel fyret af fra et ægte rødt hjerte. Hun skrev i 'Avisen':

Helt fra syndikalisternes tid var jeg med. Så blev DKP dannet i 20erne af kommunister og daværende venstresocialister, og det var en lang og sej kamp med

hårde prøvelser. Det mest sørgelige for mig var, at Sovjetunionen og dermed DKP svigtede, og tabet for vores store sag, men jeg vidste, at når forraderne svigtede fanen, så ville andre og ærlige gribe den, og det er en stor opmuntring for mig som gammel bolsjevik at genopleve kampen for det rigtige og ægte kommunistiske parti, som engang kan nå målet: socialismens sejr i Danmark.'

Min mor døde få år efter, og det blev ligesom ved min fars død en revolutionær begravelse uden præst og salmehøker. Ved båren læste jeg med uhyre stort besvær følgende linier op:

*Evigt unge mor,
Gennem disse tider
har du holdt det løfte,
som du stærkt og trodsigt svor,
evig ild du tænde, du gav os i bånd
at din kamp fuldende,
evig ild skal brænde
sejr i hjertet ind,
røde faner frit for vinden,
det er moders sind.*

Som årene gik, blev det helt tydeligt, at formand Benito Scocozza førte KAP på afveje og kapitulerede for den borgerlige hetz. Som konsekvens heraf meddelte jeg 'partiet', at jeg ikke længere kunne betale kontingent, angiveligt af økonomiske årsager, og fik som svar, at jeg sagtens kunne bevare medlemskabet, selvom jeg var totalt passiv.

Heraf fulgte, at jeg hele tiden fik tilsendt internt materiale og kunne gå i felten mod partiets likvidatorer med idelige indlæg i medlemsbladet. Benito skrev som svar på et af mine indlæg i partikampen: 'Jeg kaster 'den røde handske' til dig, Anker.'

Men af alle mine indlæg til forsvar for marxismen-leninismen i medlemsbladet fik jeg ikke en eneste gang noget svar.

KFML/KAP skulle have en ungdomsorganisation, og de unge ville kalde den Rød Ungdom. Det måtte de bestemt ikke for formanden, og det blev heller ikke til noget, men senere blev Rød Ungdom den største og stærkeste ungdomsorganisation på venstrefløjen.

I tv kunne Benito glæde sig i det fine stuerene selskab med Familie Journalen-historikeren Erik Kjersgård og en anden historisk ping. Her forsikrede han, at Stalin og general Pinochet i Chile var *'et fedt'*, selvfølgelig til stor huldsalighed for borgerskabet.

I Norge talte jeg med kammerater fra Arbejdernes Kommunistparti om Benitos sammenligning og fik som kommentar, at der måtte være tale om skizofreni, og AKPs teoretiske tidsskrift *Røde Fane* skrev kort efter om *'KAP-farvel'*.

Det er let for en renegat at komme i tv og radio. For en revolutionær er det som kamelen og nåleøjet. Alligevel tordnede John Max Pedersen gennem tv-monopolets lydmur i TV-avisen, hvor Steen Bostrup måtte lægge øre til udgivelsen af bogen *Et ualmindeligt dumt svin*.

I et af KAPs seneste medlemsblade, før foretagendet opgav ånden, skriver Benito i forbindelse med Danmarks Kommunistiske Parti MLs bestræbelser på at samle alle landets kommunister i ét stærkt kommunistisk parti:

'Heldigvis holdt det daværende Kommunistiske Forum og nuværende KPID sig udenfor samlingen af kommunisterne, da det jo ville betyde at blive kastet tilbage til stenalderen.'

Man forstår Benitos angst, for selvfølgelig forener alle kommunister sig både i og udenfor organisationerne, når tidens fylde kommer.

Jeg dristede mig på KFML-KAP's 20-årsdag ind til festmøde, som afholdtes i Pumpehuset. Aftenens clou var en film, som viste Benito og hans KAP-pinger på gæsteoptræden hos Hua Kuo Feng i Beijing – men ikke køkkenkarlens filmoptagelse af filmgruppen Gnisten på Kommunehospital, som fortalte om KFML's start på et marxistisk-leninistisk grundlag. På forespørgsel om hvorfor var svaret, at båndet vist ikke passede til filmmaskinen . . .

Kontrarevolution og 'ny verdensorden'

Det blev 1989. Berlin-murens fald. Et kontrarevolutionært stormløb gennem Europa. Nu skete det, som de kommunister, der havde modsat sig revisionismen, havde fornemmet og forudsagt: Resultatet af omvæltningerne i 89-91 blev udslettelsen af socialismen i Europa. Også det lille Albanien, som i så mange år havde fulgt sin egen vej i håb om at sikre den socialistiske udvikling, blev revet over ende.

Hvor borgerskabet dog triumferede. Den engelske premierminister Margaret Thatcher kunne meddele, at nu – med kommunismens fald – kunne hun for første gang i sit liv sove roligt, uden mareridt om natten.

Sejrherrene var USA og EU med Tyskland i spidsen. Imperialismen. Vesttyskland kunne sluge DDR i en mundfuld, som en anden kolonimagt. Fra den ene dag til den anden ophævedes talrige af de sociale landvindinger, som det endnu ikke var lykkedes revisionisterne at gøre op med. Mange 'kommunistiske' partier, der havde fulgt den skiftende kurs, som udgik fra Moskva, gik i opløsning. Nogle blev omdannet til rene socialdemokratier. DKPs sidste formand Ole Sohn endte som forgængeren Aksel Larsen i SF. I løbet af nogle få år var generationers arbejde endeligt sat overstyr. Land og Folk gik ind, partihuset blev omdannet til hotel opkaldt efter bondeplageren von Plessen, DKU blev opløst, partiet selv smuldrede i fraktionskampe.

Omvæltningerne i 89-91 var dramatiske. De beviste endnu engang, at den langsomme udvikling afløses af de stormfulde spring. Også når springet går baglæns og ikke i revolutionær, men i kontrarevolutionær retning.

Socialismens fald var resultatet af mange års undergravnings- og erobningsarbejde. Socialismen stod meget stærkt i verden efter krigen. Og ikke mindst i Sovjetunionen, som havde båret de tungeste byrder.

Fra Hrustjov til Gorbatjov går der en lige linje. De lagde grunden til Sovjets fald. Gradvist fjernede partiet sig fra de brede folkemasser, folk mistede tiltroen til socialismen, passiviseredes og afpolitiseredes.

Toppen i det kommunistiske parti forpampredes.

Det er bizart at se: Efter Hrustjov- og Gorbatsjoværaen, hvor socialismen blev eroderet og ødelagt og førte til Sovjetunionens og folkedemokratiernes undergang, så viser det sig nu, at selvsamme revisionistiske marodører og tidligere partibosser sidder på magten i Polen, Bulgarien, Ungarn m.v., efter at de som socialdemokrater med falske socialistiske lokketoner har vundet valgene i de borgerlige parlamenter.

Her sidder de så højt og flot og fedt på ryggen af arbejderne, og kynisk fortsætter de liberalismens markedsøkonomi, hvor de rige bliver rigere og de fattige fattigere. Ja, tidligere partispidser arrangerer sig sågar som forretningsfolk i millionklassen, alt imens man uden blusel fra regeringssæderne taler om at lede samfundsøkonomien på kapitalismens præmisser for at komme ind i kansler Kohls forenede Europastat, som i 40erne hed Neuropa.

Man kommer uvilkårligt til at tænke på Marx' ord om den borgerlige parlamentarisme som et instrument, hvor arbejderne hvert fjerde år kan stemme folk ind, som ud- og undertrykker deres meninger.

Den tidligere DKP-formand, renegaten Ole Sohn, der havde himlet op om, at Gorbatsjovs linje førte til mere socialisme, har med røde ører måttet erkende, at magtforskydningen i Østeuropa ikke gik i socialistisk retning. I Polen kom den reaktionære 'fagforening' Solidaritet til magten. Dens katolske præsident Walesa gjorde mere for at skabe nye klasseskel, en ny herskende overklasse, på kortere tid end nogen anden polsk præsident før ham. Paven priser ham. Arbejderne og kvinderne forbander ham i dag.

Den nye verdensorden er en meget gammel orden. Det er kapitalismens uorden. Det er løftepolitik om fred og social fremgang. Men realiteten er krig, udplyndring og stadig større forarmelse. Bedst som fredsforkyndelserne lød højst, indledte en hel imperialistisk koalition i krig i Golfen mod Irak. Alt, hvad man havde lært af Hitler om lynkrig og talrige eksperimenter i luftkrig, blev taget i anvendelse. Omkostningerne i menneskeliv var forfærdelige. Det drejede sig om olie. . .

Og der blev krig i Europa. Balkan eksploderede. Og i det tidligere Sovjetunionen lagdes byer igen i ruiner, som i Tjetjenien.

Jørgen Buch: '18. maj 1993'.

For første gang siden besættelsen blev der skudt ind i en folkemængde. 13 demonstranter og forbipasserende blev såret.

Fred og fremskridt: De rige er blevet rigere, de fattige fattigere. Gennem de sidste 30 år er skellene mellem rige og fattige lande vokset hurtigere end nogensinde før. Og også i relativt velstående lande som vores eget vokser klasseskellene.

2. juni 1992:

Jubelscener foran Christiansborg. Jubel i de små hjem. Arbejderne havde sagt dundrende nej til Unionen. Et flertal af danskerne havde sagt nej til Europas Forenede Stater, nej til tysk overherredømme. Det var et af de største politiske nederlag for de herskende i efterkrigstiden. Dønningerne kunne mærkes overalt i Europa. Modstanden mod Maastricht voksede og voksede. . .

18. maj 1993:

Pistolbevæbnede betjente med civile uro'er i spidsen fyrer 117 skud ind i en menneskemængde af unionsmodstandere på Skt. Hans Torv på Nørrebro. Det er omafstemningsaftenen. Det bliver en ren masakre.

Folkets nej af 2. juni var blevet omstødt af pengemagt og bedrag. Ikke mindst takket være SF's Holger K. Nielsens forræderi med det

'historiske kompromis'. Historisk svindel var det. Mindst 11 unge blev såret af pistolskud. Så vidt var det kommet, at det danske politi som i en anden bananrepublik kan skyde løs på en menneskemængde. Som tyskerne under besættelsen. Eller som amerikanerne i Vietnam.

Det var et rent svineheld for politiet, at ingen blev dræbt. Og for politikerne, der uden at give sig tid til at undersøge sagen på stedet frikendte politiet for alle anklager. Den socialdemokratiske statsminister Nyrup Rasmussen gav korpset sin uforbeholdne støtte. Nu, flere år efter, hvor det ligger klart, at politiet ikke var i overhængende livsfare, og at skuddene blev affyret uden enhver begrundelse, er der fortsat ikke sket noget som helst. Ingen er blevet draget til ansvar for massakren på Nørrebro.

I et borgerligt blad læste jeg om mit ungdomsidol Alvilda Larsen, som var formand for DKU i trediveerne - og samtidig en stor forargelse over et dagblad, som hed Arbejderen. Død og kritte - øjeblikkelig blev jeg abonnent på det røde dagblad.

Det førte til et møde i et medborgerhus for sympatisører, hvor medlemmer af DKP/ML - Danmarks Kommunistiske Parti Marxister-Leninister, tog mig i kraven og betydede mig, hvor jeg hørte hjemme.

Det var bare lykken for mig, ihukommende John Max Pedersens *'at leve er at kæmpe'*.

I begyndelsen af '94 var jeg i Tunesien. Det blev til følgende skildring med rejseglimt i Dagbladet Arbejderen:

'I afrejseflyet sendte jeg ikke vemodige tanker til Billedbladets evigt sprudlende rejsedronning Janni, selvom hverken Tjæreborg- eller Conair-flyet er hendes mere. Kapitalen er på andre hænder, men kaptajn og pilot flyver jo maskinen alligevel. Det gør de jo, sådan nogle, selvom de ikke er Janni og Kapitalen – de gjorde det ligefuldt og lige dygtigt 'selv' under socialismen.

Nå, men her om dage foldede kulturen og minifjernsynet sig ud og ned foran flypassagererne med åndssvage reklamer og halvporno-grafiske film, mens kabinepersonalet havde travlt med at opfordre til køb af billig sprut.

Landing i Monastir lufthavn. Tunesisk menneskekærlighed ved forefindende toiletter først foran i ankomsthallen forud for den langsommeligt granskende paskontrol (ikke noget med israelske agenter her). Videre til Sousse hotel Mahaba Club – smukt i arabisk stil. Smukke mørklødede tunesere udgør hotellets kvindelige rengøringspersonale og mandlige opvartere i spisesalen. Miskundhed og tænk-somhed var malet i deres ansigter – her var vi altså 'kapitalister', som havde råd til at rejse.

Valutaforholdet dansk-tunesisk kunne udmærket give dem denne opfattelse. Alt var med turistens penge omvekslet til dinarer ufor-skammet billigt og vidnende om kolonialismens grove udbytning af deres land. De forhutlede og traumatiske gartnere i hotellets prægtige palmehave talte deres tydelige sprog.

Men i hotellets elegante bar var der ingen smalle steder – her larmedes og grinedes der i snabelvand og tunesisk øl og figensnaps og cola. Det var bestemt ikke dybsindigheder, endsige klassebevidsthed, der indgik i 'konversationerne'. Jeg forsøgte mig med en enlig dansker i baren at komme ind på politik og erklærede mig som kommunist. Det blev han sgu ikke engang ædru af, men svarede:

– Nåja, kommunister, de er jo alligevel ikke til at slippe af med. Selv efter alt det med Sovjetunionen osv. osv.

Det kom selvfølgelig ikke bag på mig – tværtimod, det lusede. . .

Nok så aktuelt kom jeg ind på de serbiske militærnægtere i Danmark. De skulle da for alt i verden ikke sendes tilbage og i fængsel, når de var så resolute ikke at ville deltage i myrderierne i Jugoslavien.

– Ved du hvad, sagde han, jeg er rekord-ærkedansker! Ud af klappen med dem!

Så forlod jeg baren. Ikke engang en gibbernakker til kunne have forbedret mit humør i erkendelse af, at Glistrup og Birthe Weiss havde gjort hvad de kunne. . .

Medinaen i byen Sousse var uhyre spændende i al dens fremmed-artethed. Der fik man en standardisering af livet i Tunis for almindelige mennesker. Kaffe og kun kaffe på barerne til arabisk musik. Folklorisk javel, en myldren af fattigt klædte mennesker, så man dårligt kunne komme frem eller tilbage i markedshaller, hvor det efter ulandsforhold bugnede med Afrikas frugter og grønt, slagtervarer blev budt frem på boder af uappetitligt tilsnit, for slet ikke at tale om

fiskeboderne, hvor odøren af et utal af fisk hang fast i næseborene. Ved indgangen til markedshallerne stod små drenge og solgte sorte poser til indkøbene for en såkaldt milimeter, den mindst værdifulde mønt af dinaren. I de krogede og dårligt asfalterede gader masser af fodgængere og af og til en bil eller en knallert midt i det hele. Og så Islams velsignelser, de af hængende gevandter tilslørede kvinder; ingen bare arme her, selvom heden kunne være ulidelig. Jeg havde ventet at møde tiggere, men så ingen, det skal man altså til vore dages Moskva for at opleve.

Udenfor medinaen lå den tunesiske statsbank, og her på hvert gadehjørne ind mod hovedindgangen stod maskinpistolbevæbnede vagter. Moskeer er der mange af, skoene af, men jeg skulle ikke ind og ligge med enden i vejret.

Fra mit hotelværelses altan kunne jeg se et nyt hotelbyggeri i gang. Det ydre var næsten færdigt, og allerede inden dagslyset brød igennem, var mange tunesiske arbejdere oppe på kæmpetaget og travlt beskæftiget med arbejde.

På afstand at se i det dunkle dagskær mindede de om små flittige myrer, der flintrede rundt mellem hinanden. Jeg har aldrig hørt om kommunister i Tunis, men engang som ungkommunist hørte jeg Martin Nielsen tale, og heri sammenlignede han den revolutionære opofrende arbejderklassens kamp med milliontallige myrer, som absolut skulle over på den anden side af bækken. De ofrede sig i stimer og dannede bro indtil den sejrige landgang. . .

Turistbussen kom for at køre os tilbage til Monastir lufthavn, men lige forinden så man på et lille græsplæneanlæg en hærdet gartner flintrende fra side til side og pløje med et gammeldags plovskær forspændt af et mulas, en mellemting mellem en hest og et muldyr. Ak ja, den tunesiske arbejderklasse skal kæmpe både med kolonialismens ydmygelser og Islam. Marx har ret: *'Religion er opium for folket'*. Der er lang vej hjem. Men ikke for mig, jeg glæder mig til at læse otte numre af Dagbladet Arbejderen, som venter derhjemme."

Det var i slutningen af marts. Telefonen ringede kl 21.05 lige før tv-serien *Doktor Finlay* (efter roman af Cronin), noget der lignede socialrealisme. Det var partiet, der ringede og fortalte, at jeg var blevet optaget i DKP/ML, efter at jeg havde indsendt min medlemsansøg-

ning.

Jeg blev meget opstemt og lykkelig, noget i retning af at føle mig som et helt menneske, som næsten skubbede mig hen til skrivemaskinen for at få luft for min begejstring:

'Organiseret, så er man helt og fuldt med i kampen for et bedre samfund – for socialismen.

De smadrede Lenins parti i USSR og i Albanien, renegater og marodører lever højt, og revisionismen tog over, men de gjorde regning uden vært. Man kan ikke smadre Lenin, for hans parti lever videre i bedste velgående over hele kloden.

Kapitalismen er dødsyng og i sin hidtil værste krise med massearbejdsløshed, elendighed og krige. De kommunistiske partier vil uundgåeligt sejre, fordi de er i pagt med tiden, tingene og udviklingen, og går i spidsen for de undertrykte og udbyttede.

Revisionisterne herhjemme ødelagde også mit hæderkronede gamle parti DKP, og for mit eget vedkommende var jeg for længe passiviseret af lallende intellektuelle KAP'ere, men nu er det heldigvis slut. Det er med stor glæde og begejstring, at jeg nu ser Dagbladet Arbejderen vinde i indflydelse og udbredelse. Partiet bliver stærkere og stærkere.

Dette er ikke nogen hvervekampagne. Det kan man lade de forenede partier i Folketinget om i deres skræk over, at deres partiforeninger affolkes i rivende hast, hvad der vel er en indlysende forklaring på. Nej, dette er en mening fra kommunist til kommunist.

Jeg ved, at der i dag er partiløse fra det hedengangne parti og dets turbulens – og træden vande – ja, og tilligemed læsere af Dagbladet Arbejderen, ja, der er endog tidligere fremtrædende kadrer, som har trukket sig tilbage i partiløs afmagt. . . Og her er det, jeg mener, at det er der fand'me ingen grund til.

Hvad venter I på, se dog at få hænderne op af bukselommerne! Partiet er her jo.

Måske forekommer det her jer noget rørstrømsk, men det generer mig ikke. Uden parti, uden revolutionær geist, uden den revolutionære teori – ingen revolutionær bevægelse, der kan omkalfatre det dødsmerkede gamle samfund. . . ?

*Anker Holm ved DKP/MLs Rød 1. maj i Fælledparken midt i 90'erne.
For at give sine revolutionære erfaringer videre begyndte han i 1994 at skrive sine erindringer som en artikelserie til Dagbladet Arbejderen.*

I Danmarks Kommunistiske Parti ML's medlemsblad skrev partiformanden Klaus Riis omkring min optagelse:

'Anker Holm er et nyt – eller meget gammelt – partimedlem – med fortid i både det gamle DKP og KAP'.

Det er jeg meget stolt af.

Der fulgte et par år med rivende aktiviteter og agitation, som det for mig var herligt at deltage i. Udover møder i grundorganisationen afholdt vi gadeagitation med salg af 'det røde dagblad' Arbejderen, og det var lige min force. Havefester til støtte for bladet blev årligt afholdt i min have, hvor det ikke skortede på humøret og samtidig økonomisk offervilje.

På et tidspunkt løb Dagbladet Arbejderen ind i en alvorlig økonomisk krise, hvorfor bladets sideantal måtte sættes ynkeligt ned til en katastrofal tynd avis - hele bladets eksistens stod på spil. Hele partiet blev mobiliseret i en fantastisk og langvarig indsats for at redde den kommunistiske presse. Der blev solgt aktier a 500 og 1000 kr., som gik som varmt brød, for de klassebevidste arbejdere vidste, hvad det gjaldt. Partiets bedste kadre og aktivister tog med en kammerat Flemming i spidsen med ildhu land og rige rundt for at samle penge ind og agitere for vort blads overlevelse. Denne kraftanstrengelse ikke alene bragte Dagbladet Arbejderen på ret køl igen og udvidede sideantallet op igen til det normale - den økonomiske krise for bladet blev overvundet, og det kunne igen blive en slagkraftig faktor for en ægte kommunistisk indsats i klassekampen.

Jeg husker sympatisørmøder kort efter min indmeldelse i DKP/ML i bestræbelserne på at samle kommunisterne. Ved et af møderne troppede min gamle bonkammerat Ingmar Wagner op og forsvarede Gorbatsjov, som han kærligt kaldte 'Garba-Fornyreren' som udtryk for den ideologiske linje, som hørte hjemme i de fallerede rester af DKP. Ikke ret længe efter kunne Ingmar Wagner ved selvsyn i TV se Garba aflevere dødschoket til overpamperen Honecker i det af Ingmar forherligede DDR, hvorefter 'Muren' fik lov at rasle sammen for de indespærrede i det alt andet end socialistiske land . . .

Så et andet sympatisørmøde, hvor en professor og medlem af KPId på det bestemteste hævdede, at den kapitalistiske stats skingrundlov,

nemlig Danmarks 'riges' grundlov, gav en helt sikker mulighed for en fredelig overgang til socialismen. Jeg tror aldrig, jeg glemmer en kammerat Lars' - medlem af det revolutionære DKP/MLs centralkomite - sønderlemmende og fantastisk ironiske svar på professorens godtroenhed.

Hvordan i alverden mon de kapitalistiske magthaveres instanser for sikringen af deres udbytter og privilegier ville forholde sig, hvis arbejderklassen venligst ville al magt i samfundet? Politi, militær - hvad kunne det mon bruges til? Skulle PET og FETs grundige og nidkære arbejde bare være til ingen verdens nytte - og videre i den nok så aktuelle dur.

Efter den udredning løjede diskussionen gevaldigt af, for der var ikke en trevl kød på det ben.

Min deltagelse i en sommerlejr i vestjylland - her var der optimisme og gejst:

For mit vedkommende havde jeg arrangeret en teaterforestilling med børnene i lejren, som vi kaldte de unge pionerer. Her fik jeg, akkompagneret i tale og sang af ungpionerne, givet udtryk for det hedengangne revolutionære DKPs børneorganisations Unge Pioneres gøremål og politiske agitation helt i Lenins ånd.

Det vakte i salen stor jubel og begejstring, og jeg blev fandme på stedet udnævnt til æresmedlem af pionerne - endda i glas og ramme, som jeg værner om som mit eget hjerteblod.

Stalin in memoriam

Om historikeren er der en eller anden, som har sagt:

'Det er en reporter, som aldrig har været med, hvor det skete'

Jeg kan i hvert fald hævde at være aktivt med helt fra ganske ung i trediverne og fyrrenes ulvetider, frem til Stalins død i 1953, og også senere, da opfattelsen af ham skiftede hos nogle – og erindrer klart den kommunistiske bevægelses opfattelse af Stalins indsats i den epoke, hvor grundlaget blev lagt til kapitalismens værste afart nazismens og fascismens nederlag – og dermed også Europas og Danmarks frihed, som vi vel burde være taknemmelige for. . .

Læg mærke til at det først var efter revisionismens indtog på Sovjetunionens kommunistiske partis 20. kongres (i 1956) og dermed starten på Sovjetunionens ødelæggelse og senere fald – at tilsviningen og nedværdigelsen af Stalin satte ind. De to forhold hænger nøje sammen.

Jeg husker, som var det i går, dengang socialismens sejr var en kendsgerning på en sjettedel af jordkloden, og kan endnu ord for ord teksten til denne forjættende sang Sovjethymne fra Lenins og Stalins tid:

*Helt fra Moskva til de fjerne grænser
helt fra sydens fjeld til isbavs strand
strider mennesker frem som egen herre
i sit store vide fædreland
overalt er livet frit og lystigt
Volgas strømme glider jævnt sin gang
overalt vi elsker vore unge
og de gamle ejer hædersrang*

*:/Du mit land, du vældige og kære
mark og skov og elv og alt er mit
ikke noget andet land jeg kender
hvor et men'ske ånder mere frit:/*

Vore marker kender ingen grænser

vore byer er som stjerners hær
kammerat er ordet som vi elsker
mest af alle ord som er os kært
med det ord der føler vi os hjemme
hvid og sort hos os har samme ret
kammerat det ord det gi'r til kende
at vi alle er af samme at

:/Du mit land. . .:/

Over landet suser vårens vinde
mere lyst bli'r livet for hver dag
intet steds i verden kan du finde
smil og kærlighed som i vort lag
Men hvis fjenden prøver at slå os ned
står vi vagt om vore fædres jord
og i hellig vrede vil vi værges
landet som en søn sin kære mor

:/Du mit land. . .:/

Melodien var dårende dejlig, og en strofe herfra var pausesignal i sovjetisk radio.

Den borgerlige propaganda oses stadig af had til Stalins Sovjet. Det er en myte, at borgerskabet med fryd udnyttede den tids elendighed i landet. Næ, den borgerlige propaganda dengang var simpelthen skræk og rædsel for femårsplanerne, som i gigantisk og forrygende tempo forvandlede Sovjetunionen fra et uland med folket i laser og pjalter, udhungret og med klude om benene – zarismens arv – til et industriland med mad på bordet hver dag og ordentligt tøj på kroppen. Sovjetunionens forvandling dengang var en farlig affære for den kapitalistiske omverden og beviste socialismens overlegenhed.

Parolen dengang: *'Kendetegnet for en ægte kommunist er forsvaret af Sovjet'* var logisk nok, fordi Sovjet stod som det eneste socialistiske land midt i en kriseramte kapitalistiske verden. Var det urimeligt?

Bolsjevikkerne var fra 1933, fra nazitidens magtovertagelse, Hitlers

Stalin på tandstiksåske under besættelsen - illegal sabotage-agitation:

Sovjet-unionens sejr - vor frihed
Brug disse - saboter tysk arbejde
Leve et frit Danmark

Det var Stalins Sovjet som knækkede halsen på Hitler-Tyskland. Ved Stalins død vajede den røde fane over en stor del af jordkloden. Den internationale kommunistiske bevægelse var den stærkeste globale politiske kraft. Socialismens sejr er grunden til borgerskabets afsindige had til Stalin.

fjende nr. 1. Man kan ikke forstå noget af historien uden at fatte det. Heller ikke 'Moskvaproceserne', Finlandskrigen, udviklingen i de baltiske lande, eller selve verdenskrigen.

Frankrig blev løbet over ende, da Hitlers krigsmaskine satte sig i gang, fordi Frankrigs ledende officerer var inficeret af Hitlers baciller. Der er ingen grund til at tro, at Sovjetunionen ikke var tildelt samme skæbne, hvis det ikke var blevet forhindret gennem 'udrensningerne'. Der blev ingen paralleller.

Hvor meget det end vendes og drejes, så var Finland ikke en lille uskyldighed, der blev overfaldet af en supermagt, men et reaktionært land, der brutalt havde slagtet kommunister i tusindvis og konspirede på livet løs med Hitlertyskland. Og allerede før anden verdenskrigs udbrud indløb der alarmerende nødråb om overgreb mod de baltiske landes fagbevægelser og kommunister og socialdemokrater. Konturerne af et fascistisk diktatur tegnede sig, og de ville ligesom Finland havde været en pragtfuld angrebsbase for nazisterne. Man behøver heller ikke at være en stor strateg for at se Den Røde Hærs indmarch i Polen som en stopklods for Hitlers horder.

Den nu så stærkt kritiserede 'ikkeangrebspagt' mellem Sovjetunionen

og Tyskland kom som resultat af, at Sovjetregeringen lige siden Hitlers magtovertagelse havde set og forstået alle tegn i sol og måne på, at han forberedte en erobningskrig. Helt frem til krigsudbruddet gjorde den alt mellem himmel og jord for at skabe en alliance med de vestlige borgerlige demokratier – en kollektiv sikkerhedspagt mod Hitler – for at bremse nazismen i Tyskland og for at redde verdensfreden.

Denne alliance blev ikke til noget, men saboteredes af England og Frankrig og et ikke-deltagende USA, som alle drømte sødt om, at Hitler og Sovjet skulle forbløde hinanden, mens vestens spekulanter kunne sidde trygt og afventende bag Maginotlinjens 'sikre mure'.

Ærkebanditten Churchill, som var foregangsmand for interventionskrigene 1917-21 (og efter krigen mester for den berygtede Fultontale 1946), erklærede, at *'kan vi ikke slå bolsjevikkerne militært, så kan vi boykotte (læs: sulte) dem til nederlag'*.

Den rævekage gik bare ikke, og Stalin udtrykte det på denne måde: *'Vi skal ikke rage kastanjerne ud af ilden for de krigsgale imperialister'*.

Anden verdenskrig startede jo som en imperialistisk krig. Det fascistiske Tyskland og det 'demokratiske' England og Frankrig repræsenterede alle monopolkapitalen. Når to tyveknægte slås, holder ærlig mand sig væk.

De danske kommunisters politik var dengang i takt med imperialismens indbyrdes slagsmål at forsvare Sovjetunionens politik og taktik, også selvom det kostede partikammeraterne øretæver i rigt mål dengang som nu. Samtidig forberedte DKP illegaliteten, og fortsættelsen hed Kopa (kommunistiske Partisaner) og Bopa – opstarten og ryggraden i modstandskampen.

Efter den 22. juni 1941 og Hitlers overfald på Sovjet, skiftede krigen karakter. Og pludselig var der samarbejde også med Churchill. . . Hvorfor? Jo, han sad såmænd ynkeligt på sin pind i London og bad til Den Røde Hærs styrke, for ellers ville England blive 'ausradiert'. Hvad taktisk samarbejde og andre artigheder angår, har Lenin udtrykt det således: *'Om det skulle blive nødvendigt for sagen, må vi tage selv Fanden i hånden'*.

Det var Den Røde Hær, som slog Hitler, der drømte om en lynkrig

og om at spankulere rundt på toppen af Kreml indenfor et par måneder. Det blev der aldrig noget af. Der blev talt så meget om den svage forbindelse og de store nederlag til Den Røde Hær i begyndelsen af krigen, om forvirring og desorganisering i sommeren 1941. Jeg læste dengang i aviserne (endda tyskkontrollerede), at russerne kæmpede som rasende, dækkende sig bag hver sten eller træ, eller hvad som helst, og at det var fuldstændig uforståeligt for nazisoldaterne, som aldrig havde været ude for noget lignende meningsløst, forfærdende og dødsforagtende – skrev tyske telegrammer. Sovjetunionen blev evakueret hinsides Kaukasus, men Stalin blev tilbage i Moskva og talte til sovjetsoldaterne på Den røde Plads den 7. november, da nazihorderne stod i byens forstæder. Så gik det los den anden vej og til Berlin.

Forvirring og desorganisering: Tænk på en i historien aldrig set evakuering af maskiner, fabrikker, råvarer, transport af hel- og halvfabrikation osv. osv. til den anden side af Uralbjergene og på våbensmedjerne, der glødede her i krigsårene. Og tænk på Leningrad, som helt modigt holdt ud i tusind dage under tyskernes belejring.

Skulle sovjetmenneskene være en slags supermennesker i socialismens hellige navn, når de bebrejdes, at det lykkedes Hitler at trænge frem til Moskva? Tænk dog på, at hele det besejrede Europa arbejdede på højtryk for Hitlers enorme krigsmaskine. Nazisoldaterne var regulære militærrobotter, kampvante opkomlinge fra mordtræningen i 1935 – har I set den vesttyske filmserie Blod og ære? – Brutale slagtere uden mindste form for skånsel eller ære. Sovjetsoldaterne var dels ikke kampvante, havde deltaget i det fredelige opbygningsarbejde – og Den Røde Hærs soldater havde internationalistiske begreber i stil med: 'Er det da ikke tyske arbejdere, der er soldater?' Stalin måtte forklare, at der ikke måtte gøres illusioner og proklamerede højtideligt ud over slagmarkerne: *'Død over de tyske okkuperanter!'*

Nu er det altså spørgsmålet om historie, jeg forfægter. Også spørgsmålet om Stalin. Klassekampens historie. Og selvom jeg ikke er belært med diplom fra et borgerligt universitet, erindrer jeg multiforfatteren Broby Johansens ord: *'Hellere ulærd klog end. . .'* Selvfølgelig ved jeg, at Stalin begik fejl, men i de ulvetider, hvor soci-

alismens landvindinger stod på spil, var nogle uundgåelige. Jeg ser ingen grund til at opgive mine årtiers ideologiske positioner, og da slet ikke for borgerlige argumenter.

Socialismen begyndte med Marx og Engels, med Pariserkommunen og 1917 ved Lenin og Stalin. Mangt og meget skal læres og forstås af socialismens historie, positivt som negativt, og det hører også til dagens kommunisters opgaver. Men at forkaste den tids kommunister og vores forsvar af Stalin og Sovjet er blåøjet idealistisk moraliseringen.

I 1995 var det 50-året for befrielsen og sejren over nazismens barbari. I den anledning var det meningen, at det danske folk for enhver pris skulle glemme Sovjetunionens indsats som den altafgørende hovedkraft.

Dertil har vi tv-mediet.

I forholdet én til hundrede præsenteres vi for Sovjets krigsindsats og for Englands-Amerikas, så man dårlig nok skulle tro, at Den Røde Hær spillede nogen særlig rolle. Dette til trods for at den bevidst forsinkede invasion i Norditalien først begyndte i juni 1944 af skræk for, at Den Røde Hær skulle komme først til Rhinen.

Sovjet erobrede Berlin, altimens amerikanerne ikke kunne besejre tyskerne i Norditalien før ved fredsslutningen maj 1945.

Når tv bringer reportager om Sovjet fra krigens tid, skal vi stoppofres med rædselsberetninger om fangelejre i Sibirien og også om Sovjets brug af koncentrationslejre i Tyskland, efter Den Røde Hær havde befriet udpinte og mishandlede fanger.

Kaptajn i den sovjetiske hær, Messias Solsjenitsyn, var i fangelejr, fordi han midt under krigen mod Nazityskland kritiserede og konspirerede med andre militære ledere stik mod Stalins og den øverste hærledelses ordrer, strategi og taktik i operationerne. Solsjenitsyns oplevelser er *in*, og Sovjethæren er *out*.

Vi kan nu i tv se en amerikansk storkapitalist, vendt tilbage til sin givtige og profitable gesjæft i Nazityskland, men nu fhv. DDR, som frejdigt fortæller os om genbrugen af en koncentrationslejr, hvor russerne hensynsløst indsatte udlændinge og mistænkte. Mon ikke det har været forbenede tyske nazister? SSere og berygtede Kapofangevogtere? Dem var der jo en del af ved krigens slutning.

Det er sandelig et fint selskab, amerikanerne var kommet i, og man forstår hans sympati.

Tv brillerede også nu her ved 50-årsdagen med en tårepersende reportage om stakkels 'danske' soldater fra Frikorps Danmark, som under besættelsen myrdede løs i Sovjetunionen, og som begræder deres faldne kammerater.

Den slags udsendelser sendes selvfølgelig i de bedste sendetider, og ikke som amerikanske krimier sen aften. Jytte Hildens berygtede laserstråle den 4. maj var tænkt som en symbolsk markering af, at fra nu af er der sat lag på historien. Ikke flere ubehagelige facts skal på bordet. Den borgerlige historieskrivning skal stå uanfægtet. . .

Men kendsgerninger er hårde krabater:

Tænk engang at mere en syv millioner civile sovjetborgere blev myrdet i besatte områder – og mere end tre millioner i Tyskland (slavearbejdere). Den Røde Hærs tab oversteg 10 millioner.

Tænk engang: Sovjetunionen repræsenterede et folk, der havde fået mere end fem millioner mennesker myrdet om året under anden verdenskrig. Prøv sammenligningen i krigsindsatsen: Frankrig mistede i døde 600.000, USA 405.000 og England 375.000. Man skal begribe disse tal med følelser og ikke støde dem fra sig med umenneskelige argumenter.

I Sovjetunionen ødelagde nazisterne produktionsmidler og livsvigtige kulminer – total og minutøs ødelæggelse af millioner og atter millioner tønder land med frugtbar landbrugsjord. 700.000 landsbyer blev jævnet med jorden, og byer fra Stalingrad til Leningrad i sovjeteuropæisk område blev smadret til ruindynger. Elendighed, som dårligt kan fattes med hjerne og øjne.

Efter krigens afslutning var hundredetusinder af tilfangetagne fanatiske tyske nazisoldater og SS-officerer, vandaler og misdædere i Den Røde Hærs forvaring – ikke alle vendte hjem – og sammen med dem også tysker-sympatisører, landsforrædere, som samarbejdede og lod sig hverve til krigstjeneste mod deres egne af nationalegoistiske fordomme og interesser. De blev tvunget til at arbejde i kulminerne i Sibirien for genrejsning af den livsvigtige produktion, de selv totalt og hensynsløst havde ødelagt.

Frygteligt utilgiveligt – måske – men mon ikke sovjetborgerne græd

tørre tårer? De byggede Sovjetunionen op igen, og det for anden gang. De havde gjort det engang før, efter invasionskrigene fra 1921 til den 22. juni 1941. . .

Det var afslutningen på anden verdenskrig, det røde flag vejede over rigsdagsbygningen i Berlin, og krigsforbrydere ventede på domsafsigelsen i Nürnberg. Japanerne indvilligede i freds- og kapitulationsforhandlinger. Sovjetunionen gik – efter aftale på Potsdamkonferencen – til sejrrigt angreb på japanerne i Manchuriet og viste sin fantastiske overlegenhed i militær henseende, trods opslidende og heroisk indsats i vest. Japanerne overgav sig i tusindtal. Freden og enden på krigen var forestående i øst med Den Røde Hær som allieret.

Den 6. august 1945 blev Hiroshima ramt af den første atombombe. Nazityskland var allerede besejret af de allierede, og Japan på nippet til sammenbrud. Det var et spørgsmål om dage. Alligevel besluttede USA's præsident Truman at tage nye rædselsvækkende våben i brug og det på civile mål.

Var denne bombning nødvendig – eller var det en uhyggelig styrkedemonstration overfor resten af verden og Sovjetunionen? Tænkte man sådan i Guds eget land: Bolsjevikkerne, hvad med dem? Antikominternpaktens lande var kaput og overvundet, men hvad med Asiens, Kinas, Indokinas uafhængighedshungrende frihedsbevæ-

gelses?

De måtte for enhver pris holdes i ave.

Med atombombens rædsler kunne man måske også få Stalin til at falde til patten, troede man naivt. Selvom nazikoncentrationslejrene i et øjeblik ildglimt kunne blegne, var det da forsøget værd.

Gud velsigne Amerika! *God Bless America!* 180.000 civile, heriblandt kvinder og børn, brændt ihjel i Hiroshima. 260.000 intetanende civile mennesker ligeledes brændt ihjel i Nagasaki, for ikke at tale om de tusinder, som den dag i dag er pinefuldt invaliderede.

Det borgerlige Danmarks NATO-allierede – velbekomme. Med de aktuelle afsløringer om atombomberne i Thule på Grønland har vi netop fået en påmindelse om, hvad det er, atomkrig drejer sig om. Og at skiftende danske regeringer systematisk har skjult sandheden om atomvåben på dansk territorium. . .

Jeg husker fra dengang – da USA havde smidt atombomberne over de japanske byer – en presseomtale af et interview, som en amerikansk journalist og reporter havde med selveste Stalin i Kreml. Reporteren spurgte:

‘Hvad mener Hr. Excellencen om Amerikas overlegenhed med hensyn til atombomben?’

Selvfølgelig beskrev reporteren Stalin som en meget mystisk person, der med ryggen til interviewer og kiggende ud af Kreml-vinduet var særdeles længe om at svare (sådan skal skriverkarlen skrive). Svaret var, at der fandtes intet, der kunne skræmme den socialistiske Sovjetunion. Stalin havde noget at have det i.

Der gik ikke lang tid efter USAs forbryderiske nedkastning af atombomben over uskyldige civile, før Sovjetunionen sprængte sin atombombe med det erklærede mål aldrig i eftertiden at ville være den første til at bruge den. USA stod kvit eller dobbelt.

Selvom præsident Truman, udenrigsminister Byrnes og hele banden fra Pentagon skulle have været stillet for en ekstra og udvidet krigsforbryderdomstol i Nürnberg og dømt for deres afsindige gerning, så kender alle tænkende mennesker USA's forrykte nye verdensorden.

I dag findes der kun én løsning: At alle folk rejser sig mod imperialismens vanvid. Også det danske folk.

De røde vender altid tilbage

Efterskrift 1. maj 1997

Det er ikke lykkedes de herskende at få arbejderne til at glemme deres kampdag. Det er den 1. maj, og over hele verden knalder de røde faner mod himlen, uanset om den er blå eller overtrukket med ildevarslende skyer. Om det regner eller sner eller stormer: Socialismen er målet.

De røde vender altid tilbage.

Jeg blev voksen sammen med Danmarks Kommunistiske Parti, dengang det samlede arbejderklassens bedste kræfter, og de bedste blandt de revolutionært indstillede intellektuelle flokkedes om det. Dengang det var et parti, som var bevidst om sin mission: at gå i spidsen for skabelsen af et socialistisk samfund i Danmark. Vi danske kommunister ville måske ikke stå forrest i rækken af dem, der skabte det ny samfund, men der var heller ingen grund til, at vi skulle være de sidste. Tusinder og atter tusinder af klassebevidste arbejdere har udgjort ryggraden i den kommunistiske bevægelse. Det er dem, der bygger partiet, og som om nødvendigt genopbygger det.

Det er dem, som har påtaget sig det daglige partiarbejdes slid, fordi det er hele sliddet værd. Uden kommunisterne og det kommunistiske parti er arbejderne fortabt – uhjælpeligt overladt til fjenden. Hvad var det, Martin Andersen Nexø sagde under besættelsen, i ansigtet på tyske nazister og danske kollaboratører:

'Kapitalismen er et grådigt væsen, og jo ældre, den bliver, jo grådigere bliver den. Glem ikke, det er vor sag at gøre alt for at lempe den over i evigheden med dens stab af ligrovere, selv om de fornummer sig som folkets venner og førere og fælder tårer over det arme fædreland.'

Kapitalismen er blevet endnu ældre, endnu grådigere – og det er de samme klassekræfter og de samme politiske kræfter, der i dag står overfor hinanden, som det var i 30'erne, under besættelsen, eller under den kolde krig.

Det kommunistiske parti er nødvendigt. Uden det ingen revolution, ingen socialisme. Men et kommunistisk parti, som kun er kommu-

nistisk af navn og ikke af gavn, er en ondartet vanskabning. Mit gamle hæderkronede DKP var i lang tid et ægte kommunistisk parti. Det var et revolutionært parti, den ledende kraft i arbejderklassens kamp. Det har aldrig haft et flertal af arbejderne bag sig ved valgene. Tålmodigheden med Socialdemokratiet har været enorm. Men i de kritiske situationer for de danske arbejdere, ikke mindst under besættelsen, var det kommunisterne og deres politik, som i sidste ende blev fulgt – og ikke socialdemokraternes klassesamarbejdslinje. Der er mange grunde til, at et kommunistisk parti kan degenerere. Det er ikke fordi jeg tror, at det er uafvendeligt på noget tidspunkt. Men klassekampen i samfundet ytrer sig også som et bestandigt pres på det kommunistiske parti. Der foregår også en klassekamp i partiet selv; en kamp for at fastholde den marxistisk-leninistiske kurs, imod både højre- og 'venstre'-afvigelser.

I et land som Danmark, med dets stærke socialdemokratiske traditioner og uden de skarpe historiske brudlinjer, er højrefaren den absolutte hovedfare. Faren for at partiet mister sin revolutionære karakter og overbevisning. Sådan må det være. Det har vist sig igen og igen.

DKP endte i højreopportunismens sump med opløsning til følge. Jeg gik ud af partiet, da det kastede sig ud i denne sump. Slutresultatet kom med dets sammenbrud. Det samme skete med KAP. Til sidst vedtog højreelementerne i dette parti, at Lenins og Stalins Sovjetunion slet ikke var nogen socialistisk stat. Socialismen forvandlede til en utopi – og revolutionen, opgøret om magten i samfundet, blev udskudt til en ubestemt fremtid, langt inde i næste årtusinde. Det var af de samme folk, som få år tidligere havde pralet af at stå allerforrest i den revolutionære kamp.

Men det er allerede historie, og kampen for et stærkt kommunistisk parti går videre.

Fælles for højreopportunister og revisionister af enhver art er deres fjendskab mod marxismen-leninismen. De forkaster, forvrænger og fordrejer den revolutionære teori på talrige måder. Ofte under påskud af nye samfundsmæssige udviklinger, af en ny 'tidsånd'.

De lægger luft til den revolutionære teori og underkender dens betydning. For teori er ikke et spørgsmål om at tygge sig igennem tykke bøger eller slå hinanden i hovedet med skriftsteder, men om at

lære og bruge generationer af arbejderes erfaringer i kampen for socialismen. Det er kun med et planmæssigt skolingsarbejde, at der kan sikres et godt greb om teorien hos alle partiets medlemmer. For sømmes skolingsarbejdet og opsluges partiet helt af dagens begivenheder, er det et sikkert faresignal.

I mit lange liv som kommunist har jeg lært at kæmpe mod højrefaren. På de illegale studiekredse under besættelsen blev jeg hærdet til at stå mod udvandingen i DKP i 1945, hvor skoling blev forsømt, og videre i 1956. Tiden i KFML under inspiration af John Max Pedersen blev også en god skole i, hvad der sker, selv i det kommende ægte revolutionære parti. Klassekampen trænger sig ind i partiet under indflydelse af borgerskabet og dets frynsegoder af den bløde mellemvare: antimonopolistisk demokrati og Enhedslistens sukkergodt.

Højreopportunisterne er også fælles om at angribe det kommunistiske partis organisationsprincip den demokratiske centralisme, der er det eneste, som kan sikre partiets enestående handlekraft. De er en kilde til klike- og fraktionsvæsen og til principløse intriger, som undergraver den enhed og tillid mellem kommunisterne, som er alfa og omega i den revolutionære kamp.

Jeg har set kommunistiske ledere forråde, med stor skade til følge. Vor bevægelse er ikke ukendt med overløberi. Selvfølgelig er presset i retning af udvandning særlig stor på de kommunistiske ledere. Og ikke mindst i det parlamentariske arbejde og indenfor en fagbevægelse, der styres med en hård og svigefuld socialdemokratisk hånd. Men enkelte ledes svigt fjerner ikke nødvendigheden af ledere.

Da Lenin i *Hvad må der gøres?* udbrød: *'Giv os en organisation af revolutionære, og vi skal løfte Rusland (kapitalismen!) af hængslerne'*, definerede han kadrepartiet og kadrerne: Ledende kammerater, som uopholdeligt arbejder for partiet og som er forbundet med en livline til partiets interesser. De er det kommunistiske partis afgørende aktiv.

Enkelte ledes degeneration og forræderi modvirkes bedst med et højt politisk niveau i partiet og med et godt fælles greb om den revolutionære teori. Ved stædig brug af kritik og selvkritik. Og ved aldrig at tillade, at pamperi slår rod i partiet. Kommunisterne bekæmper pampergager i fagbevægelsen, og vender sig imod, at partiets politik dirigeres herfra – og ikke fra partiet selv – som det skete med DKP

Enver Hoxha og DKP/MLs formand Klaus Riis på Albaniens Arbejdets Partis 8. kongres i 1981.

i efterkrigstiden.

Vi står i dag med gode muligheder for at opbygge et stærkt kommunistisk parti i vort land. Der er ingen grund til at græde over småborgerlige elementers flugt til SF eller Enhedslisten. I en artikel i Dagbladet Arbejderen skrev DKP/MLs formand Klaus Riis om perspektiverne:

“Vi mener, at vi senest ved årtusindskiftet kun skal have ét erklæret, ét ægte kommunistisk parti i vort land. Et kommunistisk kampparti, rustet til et nyt århundrede.

Et stærkt kommunistisk parti stiller sig på marxismen-leninismens grund som et demokratisk centralistisk parti, der vejledes af denne levende revolutionære teori og anvender den konkret på alle danske og internationale forhold.

Det stærke kommunistiske parti er et kampparti, et handlingens parti (fortroppen! AH) med en god classesammensætning, et flertal af arbejdere, med unge revolutionære kommunister, med hårdt prøvede 68ere og mange kommunist-

tiske veteraner i. Det afgørende er ikke kommunisternes antal, for det er ikke et valgparti (vælgerforening! AH) – det afgørende er partiets og partimedlemmernes revolutionære kvalitet. Hellere 1000 kæmpende kommunister end 20.000 halv-SFere af Ole Sobn-typen!”

Det er ord, der er som talt ud af mit hjerte.

Arbejderklassen skaber sit revolutionære parti. For at forsvare de daglige interesser, javel, men først og fremmest for at det skal lede frem til det socialistiske samfund.

Ethvert kapitalistisk samfund er et mindretalsdiktatur. Socialismen er også et klassesamfund, men her er det de mange, flertallet, der har magten. Degenerer det kommunistiske parti under socialismen, bliver det til et parti af pampere, opportuniste og karrieremagere, der rider på ryggen af arbejderne, må det også bekæmpes.

Det kommunistiske parti er ikke et mål i sig selv. Det er et redskab. Bliver det til en tom, hul skal uden revolutionær retning, hvor bare fraser og formler er tilbage, med en reformistisk praksis, må det forkastes, og et virkeligt kommunistisk kampparti genskabes.

Det har været en af de vigtigste erfaringer for revolutionære af min generation, som oplevede revisionismens gennembrud i Sovjetunionen og i den internationale kommunistiske bevægelse i 50erne og 60erne.

Det er heller ikke et mål i sig selv i den forstand, at det forestiller sig en evig eksistens. Når dets mål - det kommunistiske samfund - realiseres, opløses partiet. Det er et redskab for en klasse, og forsvinder, når klasserne forsvinder.

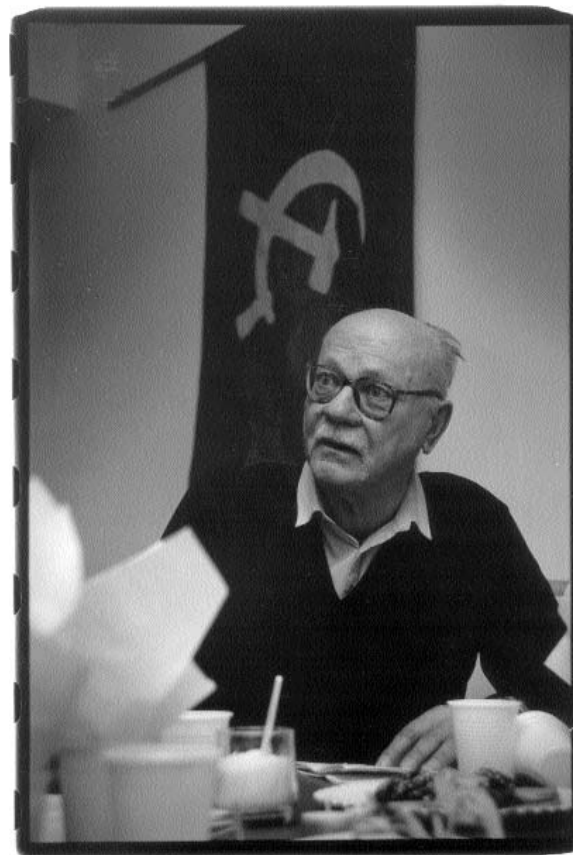
For den, der har levet et langt og revolutionært liv under kapitalismen, er liv og parti flettet uløseligt sammen. Det kommunistiske parti legemliggør alle ens egne, hele ens klasses forhåbninger og bestræbelser. *PARTIET* - det er også mig.

*Anker Holm,
1. maj 1997*

Del 2:

Revolutionære positioner

Status til det 21. århundrede

Klassekamp i partiet

DKP/ML bliver sprængt

Ja - sådan havde jeg tænkt disse erindringer skulle slutte. De var først blevet bragt som en artikelserie i Dagbladet Arbejderen (1994-96), og DKP/MLs sekretariat havde opfordret mig til at bearbejde dem til bog på Nexø Forlag. Nu i 1997 var den færdig. Klaus Riis havde skrevet forord, jeg havde forsynet den med efterskrift, billeder og illustrationsmateriale var udvalgt, mest fra mine egne gemmer. Særligt ønskede jeg, at der i bogen indgik et billede med John Max Pedersen og Klaus Riis - de to personer, der efter min mening har betydet mest for den kommunistiske bevægelse i Danmark efter DKP opgav Lenins vej.

Men midt i maj modtog jeg følgende fra DKP/MLs sekretariat, underskrevet Hanne Rosenvold:

Jeg har læst dele af din bog og må meddele dig, at vi ikke vil udgive den med det efterskrift, du har skrevet. Det er direkte polemisk og insinuerer en række ting, der hurtigt vil kunne vendes direkte mod partiet. Det er logisk, at vi ikke vil udgive den slags.

Det samme gælder for ét enkelt afsnit af forordet, som må slettes. Ligesom forordet ikke skal underskrives Klaus Riis, men simpelthen 'Nexø Forlag'.

Jeg er ikke færdig med at læse hele indholdet, men går ud fra, at resten ligger i tråd med de glimrende artikler, der har været bragt i Dagbladet Arbejderen.

Så altså: vi vil fortsat godt udgive din bog. Men uden efterskrift og med omtalte rettelse i forordet.'

Der blæste nye, kolde vinde i partiet.

Denne censur var selvfølgelig uhørt, og jeg skrev straks til Centralkomiteen bl.a. følgende:

Fra partiets sekretariat har jeg modtaget et brev, underskrevet af Hanne, som meddeler, at man ikke vil udgive bogen med mine efterord og desuden vil have slettet noget i forordet og helt have fjernet Klaus Riis' navn her. Censuren her beklager jeg ikke har kunnet tages under behandling af den kontrolkommission, som ikke blev til noget på kongressen. Jeg står ved hvert ord i mit efterskrift. Det fremgår af bogen som helhed, at der ikke findes et eneste negativt ord om Dan-

marks Kommunistiske Parti ML, men tværtimod gives der udtryk for stor begejstring for partiet og vort røde dagblad, ligesom der intet polemisk er i efterskriften mod den nye partiledelse. Derfor betragter jeg sekretariatets og Hanne Rosenvolds reaktion som udtryk for afsindigt had og kamp mod Klaus Riis, som åbenbart fortsætter efter kongressen. Altså: censuren kan jeg ikke acceptere og beder derfor Centralkomiteen omstøde sekretariatets beslutning. Såfremt partiet ikke ønsker at udgive bogen, som den er, vil jeg søge at få den ud andetsteds.'

Hvad var der sket? Jo - nogle måneder før havde der været partikongres. Desværre en kongres, der trak baglæns.

Det var ellers begyndt så godt. Som vanligt op til en sådan vigtig begivenhed i det kommunistiske partis liv blev et sæt teser til ledelsens beretning om det hidtidige arbejde og den fremtidige kurs fremlagt til partidiskussion. De var forfattet af Klaus Riis, og godkendt af CK - og vidnede om en mestring af marxismen-leninismen både nationalt og internationalt.

Derfor fyldte tesserne mig med begejstring - partiet sikret på rette kurs, både hvad partiholdning og ideologi angik . . .

Min glæde varede kun kort, så væltede det ind i efterfølgende kongresekstra med tyndbenet kritik af tesserne - ikke med partiholdninger, men 'partiudviklinger' og 'partimæssigheder', som et særligt ondsindet indlæg hed.

Udskejelser til højre - jeg kendte det igen fra et langt liv som organiseret kommunist.

Klaus Riis var kommet i mindretal i CK - jeg blev sgu rystet. Og endnu mere, da man efterpå fortalte, at Klaus selv ønskede at trække sig som formand, fordi han var 'træt' og 'nedslidt'.

Selvfølgelig passede det ikke! Duften i bageriet var umiskendelig:

Der var tale om linjekamp - og i en række skriftlige og mundtlige indlæg tog jeg bladet fra munden. Så stærkt jeg kunne opfordrede jeg de kongresdelegerede til at forkaste de revisionistiske lokketoner:

'Klassekamp i partiet - det er god leninistisk latin - men det afhænger af jer, om den ægte kommunistiske organisations- og partiholdning skal sejre eller den vattede 'partimæssige' facon skal gøre partiet blødere og svagt.

For mig at se må tesserne fra Kongresekstra nr. 1 oktober få så kraftig opbakning i partiet og sejre! Og så må tilhængerne af den 'nye'

partimæssighed forrette selvkritik eller træde af på naturens vegne.' Jeg tilføjede: 'I må undskylde jeg virker grov - men jeg er grov, når det gælder kampen for mit kommunistiske parti.'

Her følger så nogle kernepunkter imod 'partiudviklernes' liberale flovser:

'Partimæssighed' - det ord og begreb har jeg aldrig i mit lange partiliv truffet på i kommunistisk ordvalg i partidebatter og diskussion. På mig virkede det som udtryk for 'moralsk oprustning' og ved genlæsning af indlægget blev det udtryk hængende. Det er de leninske (og John Max Pedersenske) teser, som jeg med begejstring læste, som det drejer sig om!

Der er begået '*uklarheder og fejl*', siger det - vi har altså avlet folk, der er klogere end Lenin!

Nuvel, der har i partiets hæsblæsende, men også utroligt resultatrige kamp været mangel på skoling, og det hævner sig nu. Hvis der kunne blive tid for kammeraterne i CK, inden reformationen af 'partimæssigheden', til at studere Lenins *Hvad må der gøres?* i spørgsmålet om kadrer, så kunne et partiskift sikkert undgås, og partiet fortsat stå stærkt som hidtil.

Det andet kunne ellers blive en rar 'partimæssig' diskussionsklub.

Partiets grundvold er den demokratiske centralisme, hvor medlemmerne via grundorganisationer og opefter i distriktskomité og frem til kongressen via flertallet vedtager en fast marxistisk-leninistisk linje, som ubetinget skal følges i alle led. Partiet er ikke en fagforening, men arbejderklassens fortrap.

Selvfølgelig skal vi rekruttere for fuld drøn, men der må være måde med galskaben. Fejlen er slet ikke, at vi er et lille parti - og vil man overbevise sig om det, behøver man blot at se på den respekt partiet nyder på venstrefløjen eller se på vores pragtfulde røde dagblad eller se på vor indsats i RiBus-kampen ...

Så skrives der gud hjælpe mig romantisk at efter Murens fald, Albanien og alt det der, så klarede partiet sig i et rasende politisk hav på en - '*tømmerflåde*'!

Nej, kammerater, partiet klarede sig i kraft af en stærk marxistisk-leninistisk ledelse, som allerede ved dets oprettelse var sig bevidst om, hvilke følger revisionismens overtagelse af magten i Sovjetunio-

nen og alle andre steder ville få. Selv ved partiets start og trods sin lidenhed stod man stærkt, fordi man byggede på Lenins lære om parti og organisation - så det er ikke uventet, at det er blevet til den magtfaktor, det er i dag.'

Det, der for mig var det mest hårrejsende og antileninistiske i oplægget om 'partimæssighed', var følgende: *I klassebevidste arbejder'lag' er den magtfulde ledertype en død og forhadet størrelse. Og den organisationstype, der bygger på lukketthed, på en næsten automatisk forventning om loyalitet (!!!) og disciplin, tilhører i mange arbejderes bevidsthed fortiden.*

Jeg rystede sgu på hovedet - dette kunne jo lige så godt have stået i Jyllands-Posten. En klar forvrængning af den demokratiske centralisme - renegaten Ole Sohn kunne ikke have udtrykt det bedre. Mon det er en tilfældighed jeg kom til at tænke på 'glasnost', som fik hele lortet til at bryde sammen?

Jeg fortsatte mit modangreb:

'I afsnittet 'om at blive organiseret' er man igen gået ravende galt i byen. Der skrives, at 'menneskenes organisatoriske tænkning' forandrer sig, hvad organisering i vort parti angår. Så nu skal der være '*forskellighed og mangfoldighed*' i partiet. Så nu skal vi godtage devisen for rekrutteringen af nye medlemmers opfattelse af '*hvad kan partiet gøre for mig*' (og ikke omvendt!).

Dette antileninistiske skriveri skæres ud i pap, når det hedder - aldeles selvmodsigende - at 'centralismen' skal bygges på '*respekt*' for det enkelte nye medlem og dets meninger, der ikke altid vil være i overensstemmelse med partiets. Der skal '*rummes og leves*' med uenigheder. Om skoling i marxismen-leninismen - som jeg anser for at være livsnerven i partiet - står, at den ikke må behæftes med skolebænk, tavlekridt og *tykke bøger*. Hvilket må siges at være en desavouering af vore klassikere! Der står også om '*åbenhed over for de intellektuelle*' og det ønskelige i at '*hverve*' dem som medlemmer.

Jeg skar det ud i pap:

Partiet er arbejderklassens fortrap, dens bevidste fortrap, med sin egen disciplin, som er bindende for dets medlemmer. Partiet kan kun lede arbejderklassen i praksis og føre den frem mod socialismen, hvis

alle dets medlemmer er organiseret i en fælles front, der er svejset sammen gennem viljens enhed, gennem aktionernes og disciplinens enhed.

Partiets døre må ikke stå vidtåbne for ustabile ikkeproletariske elementer, ethvert knæfald for spontaniteten i arbejderklassen betyder en styrkelse af den borgerlige ideologiske indflydelse på arbejderne. Om partiets organisation mener jeg, at partiets struktur består af to dele: nemlig en snæver kreds af ledende kadrer, professionelle revolutionære, og så vidtforgrædede partiorganisationer, som kæmper bravt og nyder arbejdernes sympati og støtte. Og videre: Centralkomiteen må være sammensat af urokkelige og konsekvente revolutionære. Partiet er den fortrup blandt alle organisationer indenfor arbejderklassen - *'den højeste af alle organisationsformer'* - der er kaldet til at lede alle andre organisationer indenfor klassen.

I det praktiske arbejde må partiet for at bevare enheden i rækkerne gennemføre en ensartet disciplin i lige grad bindende for alle partimedlemmer - såvel lederne som de almindelige partimedlemmer.

At glemme forskellen mellem fortroppen og masserne, som føler sig tiltrukket af den, at glemme fortroppens stadige pligt til at hæve stadig bredere lag til denne fortropps niveau - det ville være det samme som at bedrage sig selv.

Det vil betyde at lukke øjnene for partiets opgaver. Arbejderne er ikke bange for disciplin og organisation, når de har besluttet sig til at blive partimedlemmer. Det er de individualistisk indstillede intellektuelle, som frygter disciplin og organisation. Og de forbliver i virkeligheden også uden for partiets rækker. Men det er kun af det gode, for partiet bliver så sparet for den tilstrømning af ustabile elementer, som bliver særlig kraftig nu, hvor klassekampen uimodståelig bliver skærpet. Jeg husker endnu et DKP-møde i Husum - var det i 37? - hvor pragtfulde Martin Andersen Nexø i en herlig tale udtrykte spørgsmålet på denne måde:

- Enkelte intellektuelle, som vasker sig ren for individualismen til fordel for ægte proletarisk sindelag, kan være og er værdifulde for partiet, men stort set er de faktisk som "ski" i et par lærredsbukser"!

I oplægget om 'partimæssighed' hyles der op om, at det løn- og arbejdsystem, som anføres i oktoberteserne, slet ikke er korrekt, for hvorfor faen skulle 'kommunistiske' fagforeningsfolk ikke have lov til at behol-

de deres fede pampergager, når de nu er valgt ind, eller ansat, som topfolk i masseorganisationer? Næ tak, betale til partiet, vor herre bevares - så lad bare partimedlemmerne betale roven i laser i kontingenter og støttefond og meget andet.

Det kan da ikke være gået i glemmebogen, at det revisionistiske DKP i efterkrigstiden praktiserede den med pampergager i fagbevægelsen og herfra blev politikken dirigeret!

Og jeg konkluderede:

'Op til den 7. kongres er partiformandens beretning revet ud af hænderne på ham. Partiets beretning må ikke aflægges af den partiformand, som har stået i spidsen for det i 18 stormfulde, men også sejr-rige år.

Et flertal af ikkeleninister - men heldigvis ikke alle i CK - stod bag dette attentat. Af dette flertals skrivelser er det godt og grundigt dokumenteret, ***at man satser på et linjeskift til højre, hvilket selvsagt på længere sigt vil svække partiet godt og grundigt. Hvad samlingen af kommunisterne angår, vil det simpelthen være en katastrofe.'***

Sådan kom det til at gå. Indsatsen fra partiaktivisternes side, ja fra hele partiet, for at redde Dagbladet Arbejderen, som tidligere omtalt, havde været så overvældende, at partiets organer for sikkerhed for den rigtige revolutionære politik og ideologi faktisk ikke fungerede korrekt. Nu, hvor partiets stærkeste våben, det røde dagblad, var sikret og perspektiver for ny fremgang en kendsgerning, viste det sig, at muldvarparbejde undergravede partiets marxistisk-leninistiske kræfter, som havde været borgen for hele partiets styrke.

På den sidste sommerlejr før denne kongres lagde jeg pr. intuition mærke til at under formanden Klaus Riis' taler og indlæg, som helt naturligt var præget af nødvendigheden af at fastholde partiets rigtige linje, som havde ført til så enestående en fremgang og helt i overensstemmelse med Lenins partinormer og læresætninger i den fremtidige klassekamp, netop under denne belæring, så jeg maskerne - ansigtsudtrykkene på de sammensvorne ødelæggere af partiet. Svend Tarp, Søren Becker, Jan Mathiessen og deres lille følgesvend Jørgen Petersen viste kun grumme og uinteresserede miner til udlægningen af marxismen-leninismen. Det forekom mig aldeles mærke-

ligt og utidigt - men senere viste det sig jo, at der var en afskyelig forklaring.

Intellektuelle halvstuderte røvere samt bestyrelsesmedlemmer, som åbenbart fandt behag i fagforeningers kontorer med dunst af pamperi, alt i alt karrieremagere, som nu så en fremtid for partiet - men stuerent og arm i arm med revisionistpartiet KPId for at følge en antileninistisk vej ad borgerskabets parlamentariske glidebane.

Det var næsten ikke til at fatte, men en kendsgerning var det, at for at få partiet på revisionismens spor, så intimiderede man Centralkomiteen, hvor et flertal af de håbefulde karrieremagere bragte partiets formand gennem 18 år, som havde været bannerfører for fastholdelsen af marxismen-leninismen, i miskredit og mindretal.

Derefter ødelagde man partisekretariatet som i ethvert ægte kommunistisk parti var dynamoen til sikringen af den korrekte revolutionære linje - man nedlagde det simpelthen, for her var selvfølgelig den stab af kammerater, som var trofaste ret overfor et leninistisk parti. Derefter var man sikre på at kunne kuppe partiet ved dens forestående syvende kongres, hvor højrefløjen - likvidatorerne - bankede sin vilje igennem.

Marxist-leninisterne kæmpede en hård kamp mod råddenskab, men kom i mindretal på kongressen. Næsten halvdelen af den gamle partiledelse, prøvede partikæmpere, blev skiftet ud.

Det kunne dog ikke gå hurtigt nok med højregaloppen. 'Partiudviklerne' havde travlt.

Det stod dog uomtvisteligt klart, at der stod to fløje i partiet - kampen kunne ikke være slut.

Til den ende besluttede den revisionistiske centralkomite et par måneder senere at ekskludere de fremmeste på den marxistisk-leninistiske fløj - Klaus Riis, Dorte Grenaa og veteranen, den hæderkronede modstandsmand Frede Klitgård.

Kuriøst nok blev eksklusionerne - det sidste kup i en hel række - gennemført på det fallerede centralkomitémøde uden det overhovedet var på som punkt på dagsordenen!

Dagen efter udsendte en række partiledere følgende udtalelse (forkortet):

TIL DEN KOMMUNISTISKE BEVÆGELSE I DANMARK!

Disse ubørte eksklusioner er et klimaks i en intern kamp i DKP/ML op til partiets 7. kongres i marts i år og efterfølgende.

Undertegnede tidligere og indtil-nu medlemmer af DKP/MLs centralkomité og andre ledelser erklærer, at dette skridt ikke bare betyder en partisprængning, men også et alvorligt tilbageslag i kampen for at skabe et stærkt kommunistisk parti på marxismen-leninismens grund i vort land.

Disse eksklusioner er et udtryk for den begyndende ændring af DKP/MLs politiske linje og kurs. Den 7. kongres kunne opsummere, at partiet og Dagbladet Arbejderen aldrig havde stået i en stærkere og mere gunstig situation. Denne situation er ved at blive sat overstyr.

I stedet for at anvende de leninistiske normer for opbygningen af det kommunistiske parti søges disse i teori og praksis erstattet med alskens opportunistiske ideer under påberøvelse af 'udvidelse af partidemokratiet'.

I stedet for at sætte skabelsen af ét stærkt kommunistisk parti i centrum er den nuværende CK begyndt at tale om at blive et 'kommunistisk masseparti' og om en 'masseavis' - og det i en situation, hvor de danske kommunister fortsat er splittede og ikke forenet i et fælles parti, og hvor den ideologiske, politiske og organisatoriske forening af de kommunistiske kræfter må være hovedopgaven for alle kommunister.

I stedet for at fremhæve den marxistisk-leninistiske teoris sandhed og styrke, tales der om leninismens såkaldte 'krise' og dens angivelige 'mangler'.

Uoverensstemmelser om opfattelsen af partibygningen er blevet udvidet til uenigheder omkring linje, strategi og taktik i kampen for en socialistisk revolution i vort land.

På felt efter felt er en ny højreopportunistisk kurs ved at blive udkrystalliseret, som bryder med den fremgangsrige linje, DKP/ML har fulgt i kampen for et ægte kommunistisk parti i vort land.

Den opsigtsvækkende eksklusion af kammerat Klaus Riis tre måneder efter kongressen er et dramatisk signal til partiet selv og til den danske og internationale kommunistiske bevægelse om det fremadskridende opgør med partiets hidtidige politik og historie.

Undertegnede tidligere ledere i DKP/ML afviser med vrede og harme alle disse falske anklager og påstande.

Vi har besluttet at forlade Danmarks Kommunistiske Parti ML, fordi partiet ikke længere kan betragtes som den ledende kraft i kampen for et stærkt kom-

munistisk parti og er i færd med at reducere sig selv til en politisk smågruppe. Vi - og en række andre kammerater med os - vil fortsætte kampen for at genskabe et stærkt kommunistisk parti i Danmark og for at styrke kampen mod den kapitalistiske offensiv på alle felter, herunder den øjeblikkelige opgave: at sikre et Nej til de europæiske monopolars Union ved den kommende folkeafstemning”.

30. juni 1997

Erklæringen var underskrevet af 13 tidligere CK-medlemmer, parti- og ungdomsledere - og heriblandt Anker Holm - *“partiveteran, aktiv i DKP og den kommunistiske bevægelse siden 1935”.*

Dermed var partiet sprængt, idet op mod en tredjedel af dets medlemmer meldte sig ud og sluttede op bag de ekskluderede.

Censuren af marxismen-leninismen blev ikke siden ophævet. Det røde dagblads farve faldede. På den næste kongres opgav revisionisterne også den stolte betegnelse for det kommunistiske partis ledelse: Centralkomité, og omdøbte sig selv til en ‘landsledelse’. ‘Halehæng’ til dagskampen ville nu være mere passende.

Så skulle jeg altså opleve det endnu engang - et kommunistisk parti faldt ud af rollen som den faste forsvarer af den videnskabelige socialisme.

Det revolutionære DKP/ML var blevet stærkt, fordi man stod urokkeligt fast på principperne for den rigtige kommunistiske partiopbygning. Kadreerne omkring dette parti var ærlige klassebevidste og skolede arbejdere i tæt samarbejde med partiets formand Klaus Riis og klassekæmperen John Max Pedersen, der senere blev anerkendt og skattet arbejderforfatter. Gennem 18 år og dette kontinuerlige lederskab modstod partiet ideligt og hårdnakket ethvert forsøg på at forvanske marxismen og førte en rigtig leninsk linje i kampen for socialismen.

Resultatet udeblev da heller ikke. Dagbladet Arbejderen var slået igennem som det mest indflydelsesrige kommunistiske organ i Danmark. Ungdomsorganisationen Rød Ungdom blev den største venstreorienterede ungdomsbewægelse i landet. Partiets indflydelse i klassekampen var mere end synlig, det være sig i massebevægelser eller den faglige front. Ingenting tidligere havde den kommunistis-

Dorte Grenaa, Klaus Riis og Frede Klitgård efter den opsigtsvækkende eksklusion og sprængningen af DKP/ML i juni 1997. Henved en tredjedel af partimedlemmerne gik. Samtidig ekskluderedes fra KPiD Eric Skytte, medlem af KPiDs landsledelse. I august 1997 dannede revolutionære kommunister med baggrund i forskellige organisationer den partiforberejede kommunistiske organisation Oktober. Arbejderpartiet Kommunisterne blev stiftet i april 2000.

ke bevægelse i Danmark efter DKPs forfald efter 56 stået tættere på samling i ét stærkt parti end op til denne famøse kongres.

DKP/ML pulveriseredes af opportunisme og karrieremageri. Hele partiets hidtidige succesfyldte linje blev konsekvent afsporet og der blev slået til lyd for en revurdering af Lenins partiopfattelse, begrundet i ‘nye tider’. I mangt og meget lignede denne kongres en vis sovjetisk 20. partikongres i 1956 med dens konspirationer og kupagtige tiltag.

Hvordan kunne det ske, spørges der?

Forklaringen er: Mangelfuld eller slet ingen skoling i marxismen-leninismen.

Fra jeg meldte mig ind i DKP/ML så jeg aldrig virkelige tiltag til skoling, endsigse organiserede studiekredse i de socialistiske klassikeres tykke bøger. Det er klart, sådant giver revisionister lejlighed til at skalte og valte med politik i populistisk stil.

Havde DKP/ML holdt dette princip om marxistisk skoling omkring ideologi og filosofi og politisk økonomi i hævd, så er jeg sikker på, at opportunisterne og kupmagerne ikke havde fået et ben til jorden. Baggrunden for DKP/MLs degeneration lå selvfølgelig også lige for.

'Murens' fald og den såkaldte Sovietunions kollaps og sluttelig, at det socialistiske Albanien blev styrtet af revisionistisk kontrarevolution, båret frem af den fjendtlige kapitalistiske omverden.

Billedet er heller ikke ukendt i Europa - synderne, de tidligere revolutionære 'kommunister' gør afbigt og vil nu gerne spille med i det borgerlige demokratis mummespil og overholde magthavernes spilleregler - helst som et 'masseparti', der giver adgang til de givtige pladser i parlament og folketing.

Men selvfølgelig tager man fejl - udviklingen i 'den nye verdensorden' går lige modsat af, hvad de angrende kapitulanter tænker sig.

Tilbage til rødderne

Partiet til det 21. århundrede

Som bekendt drejer udviklingen og historiens hjul videre og alskens reaktion og revisionisme kan ikke stoppe marxismen-leninismen.

Kampen for partiet til det ny århundrede gik videre. I august samme år - 1997 - blev den partibyggende kommunistiske organisation Oktober dannet. Fjortendagsbladet *Kommunistisk Politik* sikrede, at den revolutionære teori og praksis snart igen havde et talerør.

I 1998 var kampen for at genopbygge *arbejderklassens* kommunistiske parti på ny i fuld gang. I *Kommunistisk Politik* skrev jeg:

"Kommunister er da i DET KOMMUNISTISKE PARTI. Det turde være indlysende rigtigt - men hvor er det kommunistiske parti? Ingen steder eller snart sagt 'alle' steder og opdelt i håbløse smågrupper, som ingen betydning har anden end til borgerskabets og kapitalismens velbehag. Kommunisterne er der da, ja utroligt mange endda - både indenfor og udenfor de intetsigende og selvglade smågrupper som kalder sig 'partier'.

Jeg tror, at hos ærlige kommunister er smertegrænsen ved at være nået over tingenes tilstand. Jamen - så er der intet andet at gøre end at gå tilbage til og finde vores rødder fra dengang Kapitalismen skævede af angst for socialismen og kommunismen."

Hvor er så vores rødder?

I det arbejdende folks kamp mod bourgeoisiet indtager *Pariserkommunen 1871* en ærerig førsteplads i historien, hvor proletariatet sejr rigt gjorde opstand mod undertrykkelsen. **Marx** og **Engels** har analyseret og skrevet om årsagerne til Kommunens nederlag. Her forekommer i hvert fald to årsager: at man ikke bevæbnede almindelige borgere hvor som helst i opstanden, og at man ikke fratog embedsmændene råderet - med andre ord: man knuste ikke det hidtidige statsapparat, som således havde mulighed for at sabotere Pariserkommunens heltmodige proletariat. Dyrekøbte erfaringer for arbejderklassens kamp fremover.

Selvom Kommunen led nederlag, har dens heroiske kamp indskrevet

sig med ildskrift i det store epos om arbejdernes march mod socialismen. Den norske forfatter Nordahl Grieg har i sit skuespil *Nederlaget* gjort sit til at berømme kommunardernes glørværdige kamp. Kommer en kommunist på rejse til Paris, vil et besøg på den berømte *Père Lachaise*-kirkegård, hvor mindesmærket 'Kommunardernes mur' befinder sig, være en pligt. Mindesmærket her sætter relief på massehenrettelserne af de revolutionære, som ofre for bourgeoisiets hævn.

Så blev det 1917: **Oktoberrevolutionen**. 10 dage der rystede verden. Overalt bevæbnede sovjetterne arbejderne og fattigbønderne, og igennem de efterfølgende fire års interventionskrig fra efterkrigstidens kapitalistiske magter og hære sejrede den røde hær endegyldigt. Opbygningen fra uland til fremmeste industri- og landbrugsland kunne begynde på så kort et åremål som ingensinde set i verdenshistorien. Verdens første socialistiske stat - og fra analfabetisme til højteknologi.

Lenin og **Stalin** er det umuligt at komme udenom, fordi med dem blev roden plantet til Sovjetunionen - det første socialistiske samfund. Stadig inspirationskilden for alle kommunister. Enhver kommunist kan vel ved eftertanke begribe, hvorfor alverdens monopol-kapitalistiske medier i litteratur, presse, radio, TV osv. osv. gennem tiderne og også op til år 2000 (og utvivlsomt fortsat langt ind i næste årtusinde) har løjet, tilsvinet og bedraget om virkeligheden historisk omkring disse to af kommunismens giganter.

De kommunistiske partiers mestring af den socialistiske videnskab som anvist af Marx, Engels, Lenin og Stalin - det er fundamentet.

Vel er der begået fejl i Stalins tid, men kunne det være anderledes når det socialistiske Sovjetunionen i sin eksistenskamp var fuldstændig omgivet af fjendtlige kapitalistiske stater til alle sider og under pres herfra måtte være uafsladelig på vagt overfor spioner, diversanter, skadegørere, trotskister og anden undergravende virksomhed?

Er det svært at forstå, at det kapitalistiske samfund, vi lever i, til staidighed betragter det som sin hovedopgave over alt andet at forvanske Historien for fortsat at være ved magten?

Kommunisternes rødder skal for enhver pris søges skjult med alle

midler.

I mit virke i politiske diskussioner med hvermand har jeg ofte hørt, at man troede, at det i anden verdenskrig var amerikanerne, der indtog Berlin -. Jeg husker en disput fra min arbejdsplads først i halvfjerdserne, jeg havde med min 'principal' om Berlins erobring - selvfølgelig var det amerikanerne. Jeg blev så arrig, at jeg på stedet tog telefonen og ringede til en Professor Nørretranders som var Formand for noget såkaldt SSU ('Statens Sikkerhedsudvalg') og spurgte ham om sagens rette sammenhæng. Tro mig eller lad være svaret var: - *"Det kan jeg ikke svare Dem på stående fod - men ring til mig i morgen så skal jeg nok få undersøgt spørgsmålet!"*

Dette er bare et eksempel på, hvordan vor egen tid helst skal se ud. At nazismens middelalderlige barbari ikke fik lov at sejre må endelig ikke tilskrives Stalins røde hær - men skal helst glemmes.

Hvor kan vi finde kommunisternes rødder i Danmark? Vi behøver ikke lede forgæves, selvom de borgerlige medier gør alt for at skjule dem, læse dem igen og derved gøre kommunisterne magtfulde igen. Martin Andersen Nexø, kommunist og verdensberømt proletarforfatter: hans virke og meninger kan afsløre humlen om situationen *i dag* - ja netop i dag - selvom borgerskabet, socialdemokratismen og revisionismen fabler åndløst om, at i dag er tiden en anden. Nej og atter nej! - Andersen Nexøs visioner er lysende klare og afspejler hvorfor kommunisterne skal fortsætte hvor de begyndte - ad Lenins revolutionære vej. Tiden er den samme: Kapitalismen er fortsat ved magten, og efter Sovjetunionens fald står monopolkapitalen endnu mere glubsk efter profit, krige og undertrykkelse og nu i global målestok.

Lenin har slået fast med syvtommersøm, at det først fornødne og højest prioriterede er eet stærkt kommunistisk parti og det gælder selvfølgelig også danske kommunister. Enhver afvigelse fra denne parole fører til enhver tid til nederlag. I den standende diskussion herhjemme mellem kommunister må det stå helt klart, at Lenin kompromisløst betinger Partiet samlet til slag som een næve, der slår hårdt og sikkert med marxismen-leninismens altovervindende vejledning, altså:

Slut med splittelse! Samling i eet stærkt kommunistisk parti, så modspillet bliver målrettet med alle de initiativer som kampens betingelser tilsiger!

Martin Andersen Nexø elskede Danmarks Kommunistiske Parti i hele sin levetid - og her er vi ved vore rødder igen - men tag ikke fejl: det var det **revolutionære** DKP som eksisterede dengang før 1956 - og ikke det **revisionsistiske** DKP, der fulgte Hrusjovs taktstok efter den berygtede antileninistiske 20. kongres i Moskva.

Som partiveteran fra trediveerne har jeg helt inde på huden det rigtige og stærke DKPs indsats og kamp. Den storslåede arbejdsløshedsbevægelse hvor partiet førte an, folketingets talerstol blev brugt til afsløring af den borgerlige parlamentarismes slet skjulte diktatur, og videre - kampen mod Socialdemokratiets eftergivenhed over Nazityskland, DKPs og DKUs tapre kammerater, der som Spaniensfrivillige kæmpede i den spanske krig - mange faldt og ofrede livet for den lovlige demokratiske Republik i kamp mod Francos fascistiske tyranni. De der vendte hjem blev kernen i det revolutionære DKPs helt afgørende indsats i modstandskampen under den tyske besættelse.

Efter krigen stod partiet så stærkt, at det var i stand til at præstere den største demonstration nogensinde i Danmark på Christiansborgs Slotsplads i protest mod Danmarks indlemmelse i NATO. *Den styrke og det parti dengang* - det er alle kommunisters rødder.

Ikke socialismens Sovjet der faldt 1991

Det var ikke et socialistisk dødslys, Gorbatjov gav Erich Honnecker på paraden i Berlin i anledning af DDRs 40-års dag, hvorefter Muren faldt med et brag. Kommunisterne har garanteret spurgt sig selv igen og igen: hvordan kunne det dog gå til? Og hvorfor rejste arbejdere, soldater og bønderne sig ikke og forsvarede og sikrede sig *'sin egen stat'*?

Det herskende borgerskab jublede, og hver eneste dag fortæller medierne, at kommunismen er død og begravet for stedse.

Og så alligevel kommer man til at tænke på *Det kommunistiske Manifests* berømte sætning: *'Et spøgelse går gennem Europa. Kommunismens spøgelse.'* - ja, når man idelig skal have tudet ørene fulde om socialismens fallerede endeligt, og det endda åremål efter jordefærden, så må der sgu være noget om snakken - og man kunne tilføje, at *'spøgelset'* huserer globalt for tiden.

Men tilbage i historien for at forstå nutiden: Der er uigendriveligt og reelt tale om en **ægte** og en **falsk** Sovjetunion. Den ægte Sovjetunion var en kendsgerning i små 40 år, og ved sin blotte eksistens beviste den socialismens overlegenhed ret overfor det undertrykkende kapitalistiske system. Efter Pariserkommunens rystelser af herskerklassens dominans står til stadighed den ægte Sovjetunions sejr og indsats som skriften på væggen for 'Den ny verdensorden'.

Oktoberrevolutionen var med andre ord et banesår for imperialismen, som den aldrig kan forvinde med aldrig så meget globalt balsam på tuber af mediefanfarer og løgnagtig propaganda.

Lenins videnskabelige lære om imperialismen som kapitalismens sidste fase før revolutionen og socialismen står mejslet ind i nutidens virkelighed.

Den uægte Sovjetunion bestod i depraverede 35 år. Af det følgende vil det fremgå, at det ikke var den virkelige socialistiske Sovjetunion, der faldt og brød sammen i 1991, som de hoverende borgerlige medier absolut vil have verdensopinionen til at tro.

Den falske Sovjetunion blev født efter en decideret kontrarevolution

i 1956, der stod i skrigende modsætning til Oktoberrevolutionen. Hrustjov, som i årene forud - dokumentarisk bevist - havde hævet Stalin til skyerne og bombastisk udråbt, at *'den, der hævede hånden mod Stalin og Centralkomiteen, ville blive knust af partiets jernnæve'*, vendte nu på en tallerken. I sin egen kontrarevolutionære magtbrynde erklærede han overfor verden, at Stalin, som havde stået i spidsen for verdenskommunismen i 30 år, bare var en skurk og forbryder. I det hele taget var postulatet om *'persondyrkelse'*, som renegaterne fremturedede med, deres eget værk, som de i ly af kunne konspirere og dække sig indtil Stalins død i 1953. Nye dokumenter sandsynliggør, at han blev myrdet. Trofaste leninistiske ledere i partiet, som havde fulgt med i Sovjetunionens kampe og sejre, blev diabolisk fjernet fra partiets centralkomite, og det revisionistiske slæng af karrieremagere kunne overtage magten - ganske som Stalin havde sagt det i en af sine teser: *'Fæstningen erobres bedst indefra'* i en advarsel om at bekæmpe opportunistens snigende gift i partiet. Således begyndte revisionismen sit beskidte arbejde med at deformere Sovjetunionen med det selvfølgelige resultat af sammenbrud, som vi oplevede i 1991.

Først proklamerede Hrustjov, at *kommunismen* ville være gennemført i Sovjetunionen i år 1980. For et udenforstående klassebevidst øje var dette et ufatteligt bedrageri, og virkeligheden blev da også en hel anden. Fabriksdirektører i industrien fik retten til at afskedige arbejdere efter behag - noget ganske ukendt og uhørt. Hidtil havde det været sovjetfagforeningerne, som tog stilling i sagerne og kunne afskedige direktører, hvis disse efter arbejdernes mening var enten uduelige eller arrogante. Bevidstheden om at arbejderne var herre i eget hus gik fløjten og fratog arbejdernes sikkerhed og gejst i industriproduktionen. Så blev begrebet *profit* rehabiliteret - nu var profit noget nyttigt og produktudviklende for de sovjetiske virksomheder (*las: direktører, ledelser og pampere*). Resultatet blev apati og faldende produktion og de lange køer foran levningsmiddelforretningerne. Der blev oprettet specielle 'dollarshops', hvor ledere i administration og ministerier kunne købe ind til et liv i luksus. Med Hrustjovs virke og ledelse i sovjetisk landbrug gik det lige så elendigt til. Landbrugskolchoserne, kollektivlandbruget, som succes-

rigt havde gjort landet selvforsynende overfor den fjendtlige omverden, blev omstruktureret i egocentrisk kapitalistisk retning. Maskin- og traktorstationerne, som udstationeres til forcering af kollektivbrugenes arbejde, blev afskaffet og *'selvforvaltning'* opelsket. Kollektivtanken desavoueredes, og almindelige bønderns arbejde blev frataget interessen og iveren for at fortsætte og overskride de allerede nåede gode resultater. Dette var stik imod anvisningerne i Stalins sidste værk *Socialismens økonomiske problemer*, hvor han anfører, at kollektivbrugene, kolkhoserne, og statsbrugene skulle smelte sammen til hele folkets ejendom og på længere sigt ophæve forskellen mellem industri og landbrug. Alt under proletariats (*: det arbejdende folks*) diktatur - og dermed kapitalistisk udbytning fjernet for stedse. Hrustjov gjorde sig lystig ved at præke om *'bele folkets stat'* - underforstået: med fravalg af proletariats . . .

Det fik for landbruget katastrofale følger, og for at slippe ud af miseren rejste Hrustjov til USA og tingede om kæmpeleverancer af amerikansk hvede for at undgå den prekære situation, hvad basale madvarer angik. Hvem husker ikke besøget, hvor klovnen iført cowboyhat og arm i arm med USA's præsident bramfrit erklærede: *'Hvis bare 'vi to' holder sammen, kan vi ved blot at løfte pegefingeren standse ethvert krigsarnested på jorden - og dermed sikre verdensfreden.'*

Sovjet var blevet imperialistisk - og sovjetimperialismen og verdensimperialismens centrum USA var blevet tvillinger. Hensigten var klar: enhver opstand og revolution fra undertrykte befolkningers side for at befri sig fra imperialismens åg var det nu i *'fælles'* interesse at forhindre. Magen til forfalskning af de leninske normer for *'fredelig sameksistens'* skal man lede længe efter.

Efter sin herostratiske opførsel i FN - der hvor han tog skoen af og bankede hælen i bordet - blev det hans egen revisionistiske centralkomite alt for pinligt at have Hrustjov som leder, og han blev pludseligt afsat i vanære.

Den efterfølgende topfigur i revisionistklanen blev Bresjnev, og hans periode er kendt overalt som *stagnationsperioden*. Stagnation betyder som bekendt nederlag. Uanset den afkræftende tilbagegang, hvad industri og landbrug angik, var der ét felt, hvor Sovjets revisionister satte uhyre kraftigt ind - ja, man kan sige: ødelæggende kraftigt. Det var på krigsproduktionen, kaprustningen. Men Sovjetunionens for-

vandling til en imperialistisk supermagt og higen efter verdensherredømme, i samarbejde og konkurrence med USA, måtte hele befolkningen bøde for - og førte til sidst til selvdestruktion.

Sovjetunionen - den *ægte*, den *socialistiske* - havde jo allerede mestret det helt afgørende for en krigssituation efter 2 verdenskrig, og det vil for et socialistisk samfund sige *forsvarssituation* - da man brød USA's monopol på atombomben.

Lenins og Stalins sovjetstat sigtede ikke efter verdensherredømme a la eventyrpolitik med raketter med atomsprængladninger til Cuba eller interventionen i Afghanistan. Den socialistiske stat indtil 1956 sigtede udelukkende på forsvar og udvikling af alt det sejrrikt vundne fra Oktoberrevolutionen

Forsvaret mod interventionshærene og opbygningen fra tilbagestående uland til moderne industriland gennem femårsplanerne betød fremgang og lykke for hele det sovjetiske folk. I den heltmodige forsvarskrig mod Nazityskland 1941-45, den største og mest ødelæggende krig i verdenshistorien, beviste den sande socialistiske, leninistiske Sovjetstat sin uovervindelige styrke for hele verden. Følgen blev, at den internationale arbejderklasses kommunistiske partier for alvor fik fremgang i kampen for socialismen. Den røde fane over Berlin og oprettelsen af den socialistiske lejr med de for nazismens og kapitalismens åg befriede lande i Europa havde helt og aldeles været en gevinst for den progressive menneskehed . . .

Det var den kontrarevolutionære revisionisme, der som skadedyr ødelagde den glørværdige, ægte, socialistiske Sovjetunion indefra - og internationalt besmittede de øvrige socialistiske lande og førte såkaldte kommunistiske partier væk fra Marx, Engels, Lenin og Stalins vej.

Hvad der faldt i 89-91, var ikke socialismen. Det var revisionismen, der havde spillet fallit.

Kommunistisk ungdom

Ungdommen er fremtiden - og her må de unge kommunister bevidst stræbe efter *det kommunistiske ungdomsforbund* og lede den revolutionære ungdom ind på Lenins vej fremad.

Det er helt i skoven, at unge kommunister ikke samler sig i een og den samme ungdomsorganisation. Ungdommen er klassekampens fremtid - den kan man ubetinget lide på.

Der er helt oplagt et begyndende opbrud blandt de klassebevidste unge, forårsaget af erkendelsen af, at 'vort' borgerlige kapitalistiske samfund er bundraddent. De unge har set og mærket hvor det bærer hen. At et dundrende nej den 2. juni 92 til monopolkapitalens 'Forenede Europa', som bragte borgerskabet i panik, blev humbugagtigt parlamentarisk manipuleret til et frustrerende ja.

De har oplevet, hvordan vort såkaldte 'demokrati' løser kapitalismens akilleshæl, arbejdsløsheden, ved tvangsudskrivning til 'aktivitetsfremmende' foranstaltninger uden nogen som helst rettigheder hverken til organisering eller fagligt medindflydelse på løn og arbejdsforhold, nej *bare fat på kosten, hækkesaksen, svaberen, gulvspanden eller flytte ting og sager frem og mest tilbage igen!*

Absolut uninspirerende og uden perspektiv til en rigtig arbejdsplads med fagforeningsbogen i behold. Når tvangstiden er udløbet, er det tilbage i arbejdsløhedskøen igen.

Ungdommen er trods mediernes febrilske forsøg på skønmalning af arbejdsløhedskurven fuldstændig bevidst om, hvordan landet virkeligt ligger! Stadig over et par hundred tusinde arbejdsløse plus andre 200.000, som er arbejdsløse i perioder.

Unge på uddannelsesområdet, med bristede forhåbninger om at komme på solsiden i velbjergede job efter egoistisk og benhårdt eksamensræs, vil begynde at spørge sig om, hvad meningen egentlig er. Devisen om at *'enhver er sin egen lykkesmed'* er der slet ikke albuerum for. Man vil indse, at den uddannelse, der skulle være brug for i samfundsmæssig henseende, slet ikke står mål med den kapitalistiske virkelighed. Monopolkapitalens herremænd skalter og valter i det groveste profitøjemed, og de unge presses, stresses og udkonkurre-

res i begæret efter svimlende fortjenester. Menneskelighed og arbejdsglæde er ukendte begreber.

Til gengæld vil klassebevidstheden vokse. Unge i militærtjeneste, indkaldte i den kapitalistiske stats hær, aner muligheden for at blive kanonføde i den såkaldte 'nye verdensordens' ulyksalige navn. Magthaverne prøvede med heroiske lokketoner at indbyde værnepligtige til en såkaldt 'international brigade', som så er forpligtet til at rykke ud hvor som helst i verden. De unge har heldigvis lugtet luntet, og det lykkes kun i ringe grad for de krigsliderlige generaler at få de værnepligtige på limpinden. Alligevel er den socialdemokratiske forsvarsminister med på, at hvor som helst et folkeligt oprør bryder ud i kamp for retfærdighed og uafhængighed, der skal danske soldater indruges for at maltraktere et folks retfærdige kamp. Kosova er et godt eksempel.

Lenin sagde, at imperialismen betyder krig, og Lenins ord får vi snart sagt daglige bekræftelser på. Det betyder så, at i sidste instans vil de unge soldater lære at vende våbnene mod imperialismen.

I kampen mod den fremfusende nazisme spiller de unge en hel central rolle. Selvom regering og politi holder hånden over de nazistiske banditter, ja endog betaler penge til deres infame aktiviteter - radioen i Greve og alskens modbydelig propaganda - både til indenlandsk og udenlands brug. Ungdommen tager denne kamp alvorligt og går bogstaveligt talt på barrikaden for at stoppe den nazistiske fremmarch.

Situationen råber på et ægte revolutionært ungdomsforbund - ikke som eksisterende som *Rød Ungdom* efter DKP/MLs degeneration og *Rebel* uden fast organisationsform og uden revolutionær teori. I sådanne lemmeløse foretagender har man en løs organisering, hvor eneste betingelse for medlemskab er navnet på et stykke papir, uden forpligtelse af nogen art - stik imod indstillingen i den kommunistiske bevægelse med dens krav om ideologisk skoling og forpligtende aktivitet, kontingent, fast organisering.

Jeg selv blev medlem af Danmarks Kommunistiske Ungdom DKU i 1935, og her var der tale om begejstring, handling og masseopbud. Dengang var der også massearbejdsløshed - ligesom i dag - ligesom altid under kapitalismen. *Ungkommunisterne* var aktive her med orga-

Anker Holm ruller det nye kommunistiske ungdomsforbunds fane ud ved en af hans havefester for kammerater og revolutionære venner. Ungdomsforbundet kom til at hedde DKU.

nisering af en arbejdsløshedsbevægelse, som ved uafledelige massedemonstrationer satte borgerskabet en skræk i livet og gennemtvang beskæftigelsesforanstaltninger for at bøde på miseren.

Denne aktivitet betød, at man ikke vovede at skabe beskæftigelsesinitiativer som dem i dag med tvangsudskrivning til uhensigtsmæssigt 'arbejde' med truslen hængende over hovedet med frastjålen dagpenge og bistandshjælp.

I aktiv kamp mod den truende krigsfare - som også eksisterer i dag - men dengang under den spanske borgerkrig, som var optakten til anden verdenskrig organiserede ungkommunisterne demonstrationer og manifestationer til støtte for det spanske folks kamp mod fascismen, og unge her fra Danmark drog den yderste konsekvens og kæmpede med i den sande internationale brigade i Spaniens byer og bjerge.

Dengang - som nu - udtrykte klassekampen sig i arbejdspladsstrejker, kaldet 'ulovlige', både her og der, bl.a. typograferne på det berlingske hus og den store Philipsstrejke (radio). Overalt var ungkommunisterne på stikkerne i form af støtteindsamlinger - på B&W skibsværft

og andre steder - for at samle penge til de strejkende. Forud for Hitlers besættelse af Danmark arrangerede ungtkommunisterne ungdomsstævner rundt om i landet med invitationer af alle progressive unge under parolen *'Enhed mod den nazistiske fare fra Hitlertyskland'*, og sandheden er jo, at starten på den illegale modstandsbevægelse herhjemme var ungtkommunisterne også involverede i. Det allervigtigste, ungtkommunisterne beskæftigede sig med, var studiekredsene i marxismen- leninismen, hvilket som oftest foregik en aften om ugen i bevidstheden om, at studiet af Marx, Engels, Lenin og Stalins værker var en uudtømmelig kilde til styrke og kraft i kampen for revolutionens og socialismens sejr. Udover kravet om rettidig indbetaling af kontingent, og at man skulle deltage aktivt i arbejdet, var det en uomgængelig pligt at være med i studiekredsene, og det var ingenlunde kedeligt. Efter indledning skulle en kammerat aflevere sin 'doktorgrad' fra læsning af et stykke fra værkerne, og dermed fulgte så diskussionerne i herlig kammeratlig atmosfære. Sådan var det i trediverne og fyrrerne, ja, endog under besættelsen forestod man illegale studiekredse som et vigtigt våben. Indtil midten af halvtredserne inspireredes ungtkommunisterne af de socialistiske landvindinger som dækkede over en sjettedel af jordkloden. Efter den tid satte som bekendt monopolkapitalismen og imperialismen sit effektive ødelæggende våben ind, nemlig revisionismen, og også DKU forfaldt .

Kapitalismens sidste stadium, imperialismen, er gået i forrådnelse, hvilket genspejler grovere forarmelse og udbytning af de arbejdende klasser verden over. Der findes kun én vej til arbejderklassens befrielse fra undertrykkelse, og det er at fastholde perspektivet for en socialistisk revolution.

Ungkommunisterne må være de første til at hæve den røde fane med hammer og segl, og til at gøre en ende på splittelsen - at samle alle røde unge i én stærk ungdomsorganisation på marxismen-leninismens grund med de forpligtelser, det medfører.

I kapitalismens dødvande og krisepolitik vedrørende tvangsaktivering, uddannelsessektoren, den imperialistisk militærpolitik og legaliseringen af nazismen, er det netop vigtigt at ungtkommunisterne er

primus motor for den fremtidige sejr.

Ungkommunisterne er ivrige agitatorer blandt arbejderklassens ungdom, og er udstyret med og skolet i den videnskabelige socialisme, som er fundamentet for alle kommende sejre i den revolutionære udviklingsproces. Der vil helt sikkert komme et nyt ungdomsoprør, men denne gang bliver det ikke a la det fallerede ungdomsoprør af 68-slagsen med blændværk af maoisme og café-socialister. Det bliver arbejderungdommen som ledende kerne i kampen mod magthavernes vandalisme og misrøgt. Ungkommunisterne vil være at finde i dette opgør og vise vejen fremad!

Frederik

En kommunist må lære sig at blive både en god propagandist, agitator og organisator. Han eller hun lader sig aldrig pensionere. Som kommunist i al fald.

Der vil altid være nyt at gøre, nyt at lære. Redaktionen af Kommunistisk Politik spurgte, om jeg ikke ville være fast skribent ved bladet. Jeg skulle tilmed have min egen klumme. *'For at give mine erfaringer videre, og profitten og magten en over nakken'*, som de sagde.

Fast medarbejder ved den kommunistiske presse? Selvfølgelig var jeg parat. Jeg underskrev med *'frederik'* - efter min revolutionære far. Det kom rubrikken så til at hedde. Danmark og verden op til årtusindskiftet - set gennem en klassebevidst arbejders briller.

Her følger så nogle 'frederikker'.

Himmelekspressen

De udstødte og fattige danskeres nød er eksplosivt større end tidligere, melder private hjælpeorganisationer - (hvad skulle den kapitalistiske stat da også have med fattiges nød at gøre?). Organisationerne kan ikke opfylde behovet for mere hjælp, og kommunerne må ikke. Der er ingen kommunale juleklokker der ringer, som en kontorchef i Kommunernes Landsforening udtrykker det.

Børnenes Kontor i København havde fået 6000 ansøgninger om julepakker, men kunne kun imødekomme 2500. Samme jammertenens hos øvrige organisationer Frelsens Hær, Kirkens Korshær.

Himmelekspressen for hjemløse var engang hele borgerskabets kæledægge og 'gode samvittighed'. Flere herberger er blevet anskaffet,

FREderik

men er desværre overbelagte og tiden en anden. Radioavisen ser sig nødsaget til at fortælle, at ca. 700 må sove på gaden om natten i København og op mod 10.000 på landsplan.. Det vakte et ramaskrig i pressen men drejedes behændigt hen til lovprisning af mange hjertensgode borgere, hvis hjerter krympedes af medlidenhed. Det kunne aflæses af at aflagt brugt tøj strømmede ind på Sundholm. Der kunne endog konstateres 'politisk indgriben' på institutionen.

'Ved De, hvem jeg er?', spurgte den kvindelige halvdel af et nydeligt par, der dukkede op på dets kontor med en pakke.

Det viste sig at være tidligere folketingsmedlem for Socialdemokratiet, Tove Lindbo Larsen, samt gemal. Triumferende siger det tidligere folketingsmedlem: *'Vi har gået det hele igennem derhjemme - for det er jo forfærdelig synd at fattige folk skal gå og fryse i Danmark'* - og så remser hun op hvad hun og gemalen har givet, og begejstret udbryder gemalen, *'Ja - og mine gamle fodboldstrømper'*.

Denne hændelse afspejler meget godt Socialdemokratiets heroiske indsats for de udstødte i vort totalt afskaffede 'velfærdssamfund'. Fodboldstrømperne blev omgående taget i brug af en indvåner, mens en medhjælper ilede til for at hjælpe manden med at få strømperne på. Fødderne var vablede og miserable efter lange tider uden at eje strømper. . .

Til det behjertede folketingsmedlem blev det sagt: *'De ser flere folk berude uden strømper end med, og deres fødder bliver simpelthen ødelagte'*. Det ærede fhv. folketingsmedlem blev bedt om at 'gøre noget', for at Sundholm kunne bevilges en hårdt tiltrængt fodterapeut!

Det må være et helvede for de mange mennesker at skulle sove på gaden i vinterens kulde og man kan dø af det. Men det kommer der stensikkert ingen efterretninger om. Derimod kunne man i borgerpressen læse denne overskrift: *'Hold varmen, nu ligger de hjemløse lunt i svinget'*: Bløde pakker til hjemløse. Det drejede sig om en happening foran trappen til Christiansborg, hvor der en mørk eftermiddag blev delt soveposer ud til de udstødte.

Det havde vel været for stærkt, hvis folketetinget skulle behandle en så pauver sag - og det var sgu heller ikke derfra, der blev ydet en indsats. Det var såmænd en idealistisk bistandsmodtager, der på auktion havde købt soveposerne for det formidable beløb af 399 kr. Dertil

kom, at et sportsfirma havde øjnet chancen for forretnings-PR og kom med en gratis ladning til uddeling. Hurra! hurra! skriver pressen: *'Udsigt til lune nætter på kolde bænke'*. Problemet synes således at være løst - kapitalismens nederdrægtige kynisme kender ingen grænser.

De hjemløses situation i den kolde vinter har tilsyneladende også vakt interesse hos kirkerne. Man kunne da have 'hjerterum for husrum' i frosten, men kun fra den 20. december, og det sammen med jesusbarnet i julen. Selveste biskoppen erklærer, at det er der ikke noget 'lovbrud' i.

Altså noget fornuftigt kunne de utallige tomme kirker da bruges til. De kunne da også anvendes til permanente natherberger for at afbøde manglen på Himmelekspressen.

Men Vagt i Gevær 'kristen' Menighedsråd afviser tanken om natåbne kirker. Argumentet er frygt for social uro og for at importere sociale problemer fra andre dele af København, planerne må opgives. (Nej for fanden: de hjemløse kunne jo finde på at okkupere kirkerne i barmhjertighedens navn).

Præsten, der stillede forslaget om natåbent, er chokeret og spørger: *'Hvordan kan et menighedsråd afvise folk, der fryser og måske i fare for at miste livet?'*

Ifølge kristen teologi kommer præsten i himlen og menighedsrådet i helvede.

Vore hjemlige medier har altid betragtet USA (Guds eget land) som forbillede til efterligning, og her følger vi altså ganske godt med - også hvad udstødte angår. Men selvfølgelig kommer USA altid først med eksemplets magt.

I pressen kunne man således orientere sig om San Francisco og byens borgmester Willie Brown som nu erklærer *Slut med tolerancen!* Der vil nu blive slået hårdt ned på de hjemløse. Forretningsfolkene må skræve hen over dem, når de vil ind i deres eksklusive hoteller på Nob Hill. De er snart sagt alle steder i byen - siddende, liggende, stående med deres udstrakte papkrus.

16000 lever på byens gader - dobbelt så mange som for en halv snes år siden. Borgmesteren erklærer, at nu skal der skrappere midler til

for at slippe af med dem.

Der tales om det nye begreb *'medlidenhedstræthed'*, og nu skal de udstødte fjernes med magt til nødherberger. Ved modstand - så er det anholdelse.

Fængsler har man nok af, det er faktisk blevet en national givtig industri med fortsat fængselsbyggeri. De hjemløse laver galgenhumoristiske vittigheder om deres taknemmelighed over at kunne komme i fængsel - i stedet for at blive udsat for den perfekte løsning på problemet: at bystyret sender en lejemor der rundt om natten til de sovende i snævre gyder og stræder og under parkbænke.

Reportagebilleder (det var fra den 'åbne', glade - eller ligeglade - glasnost-Gorbatjovtid) om det berømte hus Prospekt Nr. 4 i daværende St. Petersborg 1917 rinder mig i hu:

En fyrstinde var blevet tilbage i begivenhedernes gang - det øvrige af fyrstefamilien var i huj og hast flygtet til Paris med samt deres diademer og kostbarheder.

Men det fyrstelige hus havde et utal af suiter og værelser, og bysovetjetten sørgede for, at alle gemakkerne blev fyldt op med hjemløse. Den aldrende modige fyrstinde fortalte stolt om det myldrende liv i huset med gamle, mænd, kvinder og børn i kollektiv samdrægtighed vask og bespisning i luksuriøse omgivelser.

Selv havde hun fået tildelt et værelse øverst oppe i herligheden. Det forhindrede hende ikke at være behjælpelig i det sociale samvær - en oplevelsesrig og spændende tid som hun ikke ville have været foruden.

Nå - der havde jo også været en socialistisk revolution.

Otto Gelsted lagde i 30'erne i et digt den hjemløse disse ord i munden:

Tag mig af panden, jeg er mor!

På vejene vi går og dør.

Nej, destruer os lissom køer.

Kommunistisk Politik 2, 1999

Kuponklippere

'Kuponklippere' var et godt rammende udtryk, anvendt af kommunister i tredivers benhårde klassekamp for at afsløre kapitalismens væsen og rolle. Profit avler endnu mere profit, aktieejernes kapitalgevinster vælter ud over alle bredder uden at der røres en finger. Den hårdkogte udbytning står arbejderne model til, og det samfundsnyttige og også samfundsmæssige daglige arbejde - kommer slet ikke det - *alene* - værdiskabende arbejdende folk til gode, men forsyner en forsvindende lille snylterklasse - til uhørt overflod.

Endnu hen mod årtusindskiftet er vi ikke sluppet af med den uhumiske overklasse. I fuld offentlighed meddeles det nu, at koncernen A. P. Møller har Den Danske Bank som sit utroligt givtige guldæg. Analysefirmaet Dansk Aktie Analyse anslår bankgevinsten til mere end 2,1 mia. kr. siden 1992. Rollen som storaktionær i banken har tilført A. P. Møller en *skjult* milliardgevinst i kursstigninger, der alene svarer til næsten tre års indtjening fra gruppens samlede olieproduktion i Nordsøen.

Dermed har guldfuglen Den Danske Bank efter alt at dømme været den mest profitable enkeltinvestering i nyere tid. Baggrunden for den skjulte milliardgevinst er, at A. P. Møller har tillagt sig den forsigtige vane *aldrig* at regulere værdien af sine aktieinvesteringer, når kurserne stiger. Derimod bliver værdien *prompte* ned skrevet, hvis aktierne bliver mindre værd, end A. P. Møller har betalt ved købet. Den praksis er ikke noget særsyn i storindustrien. Til gengæld er det yderst sjældent, at 'forsigtigheden' munder ud i et så uhyggeligt skævt billede af det økonomiske 'helbred' som i tilfældet A. P. Møller. Er antagelsen om at rederiet reelt ejer op mod 28 % af Den Danske Bank, direkte og indirekte - ja så vokser den skjulte gevinst på aktieposten til over syv mia. kr.

For at det ikke skal være løgn hvad angår det selvforherligende og 'nationale' danske gigantrederi, så har man også 'bidraget' fra omfattende net af industriselskaber, hvor man rent ud sagt fuser med underdrevene (læs skjulte) regnskabsføringer. Som følge heraf kan afsløres at A. P. Møllergruppens overskud i disse selskaber i 1998 har været 1,3 mia. kr større end de 400 mio. kr., gruppen havde 'ind-

tægtsført' som udbytte. Det er fandme så groft at dermed var udbyttet - rovet - i 1998 reelt næsten 50 % 'bedre' end det svineri af 'overskud' på 2,9 mia. kr., som A. P. Møller-gruppen rapporterede. De begærlige, men mindre kloge kuponklippere (aktionærer) får ikke øje på den smarte, mere kloge . . .

Der knytter sig forresten en pikant forhistorie til 'mastodontrederiet', idet lands- og stamfader statsminister Stauning solgte koncessionerne til Nordsøens undergrund til A. P. Møller for en krone - een krone - naturligvis symbolsk - og det vakte dengang stor beundring hos borgerskabet. Th. Stauning udtalte dengang til offentligheden, at Arnold Peter Møller var en virkelig ærlig dansk mand, som kun havde tanke for samfundets gode fremtid.

Kommunisternes dagblad *Arbejderbladet* skrev selvfølgelig sandheden: at denne 'seance'-handel var et levende udtryk for socialdemokratiets sammenvoksen med Kapitalismen. I den nylige forherligelse af Mærsk McKinney Møller i TV og borgerpressen (*Aktuelt* inklusive) kunne formanden for Aktive Modstandsfolk Frede Klitgård oplyse, at omkring 6000 af de første danske modstandskæmpere, som under besættelsen sejlede med de allieredes skibe på livsfarlige togter i kampen for Danmarks frihed, og hvoraf mange omkom på havet for de tyske ubådes torpedoer - sømandsenkerne herfra har man aldrig hørt om at have modtaget trøsterig erkendtlighed og erstatning som 'nådegave' fra kuponklipperne. Hvorfor egentlig ikke? Sejlede A. P. Møllers skibe da ikke i frihedskampen??

Næ såmænd, for et stort antal af koncernens skibe lå bl. a. i New York, opankrede - og på trods af kraftige henstillinger fra allierede myndigheder om at stille dem til rådighed for krigen mod nazisterne, så fandt Møller-rederiet det mere 'redeligt' at lade skibene komme i beslaglæggelse af amerikanske myndigheder. Tanken (ikke skibstanken) var jo så ligetil: *'der kommer en dag efter denne'* og det lige meget, hvem der vandt krigen - så var det dog bedre at have profitincitamentet intakt - *så op i r. . . med Danmarks Frihedskamp.*

Havde landsfader Stauning ikke ret (for den krone) at Møller var skam en ærlig dansk mand?

Samme stamfader Stauning udtalte under besættelsen, *'da verden var*

slået af beundring over de store tyske sejre, at Danmark under de nye forhold måtte tilpasse sig en fornuftig plads i det nye Europa. Ak ja synderegistret er langt - nu tilpasser Socialdemokratiet sig til EU-monopolkapitalens Europa, som i virkeligheden var Hitlertysklands drøm.. Med denne udvikling in mente findes der en såkaldt venstrefløj - et sammenrend af naivistiske VSere, trotskister og gorbatsjov-'kommunister', som bilder sig ind at kunne 'presse' Nyrups socialdemokrater til at ændre kurs al den stund det ser ud til, at løbet er kørt. Selv Møller-kapitalismen kan man få til at vakle - for sammenrendspartiet Enhedslisten har fået en fidus: man opretter simpelthen en 'Kuponklipperforening' af *'kritiske aktionærer'*. . .

Omgående fik 'kritikerforeningen' foræret en A. P. Møller-aktie - og rederen kunne modtage stående applaus fra de øvrige aktionærer, mens Frank Aaen igen kom i fjernsynet. Det meddeles, at successen gentages næste år.

Der findes nok af *'nyttige idioter'* på venstrefløjen, -kanten eller -randen. Nogle skal levere et revolutionært anstrøg til de reformistiske flovser. Der bliver nok at tage fat på for arbejderklassens kommunistiske parti, som er på vej. Nok at gøre i klassekampen - og nok at gøre med at afsløre den såkaldte 'venstrefløjs' middelmådighed og vrangforestillinger.

Kommunistisk Politik 11, 1999

De tre musketerer

I disse dage er der i by og på land 'udsmykket' med strålende kæmpebilleder af fagbevægelsens - og d.v.s. LOs - koryfæer . Den digre formand for KAD (Kvindeligt Arbejderforbund) Lillian Knudsen, formanden for Metal Max Bæhring og ikke mindst tidligere fagforeningsformand og statsminister Anker Jørgensen designer på billedplakaten følgende slogan:

'Uddannelse i fagforeningen giver adgang til hvad som helst'- underskrevet Fagforeningens interne kursus FIK. Hvad mon det her drejer sig om? Kunne det tænkes, at man skolede tillidsfolk på arbejdspladserne til effektivt at kunne gå i brechen for arbejdskammeraternes krav

og ret overfor arbejdsgiverne? Næppe.

I halvtresserne indførte arbejdsgiverne efter amerikansk mønster tidsstudier med stopur, hvor det gjaldt om at få ødelagt akkorderne så arbejdsgiverne kunne presse citronen og redde mere profit i land. Dengang var arbejderne forbandet over dette åbenlyse spioneri og chikane.

Kom de socialdemokratiske topfolk i fagbevægelsen arbejdernes protest i møde og gjorde indsigelse over svineriet? Nej, ingenlunde - man ilede arbejdsgiverne til undsætning og for at tidsstudie- og stopurssystemet kunne glide smertefrit igennem til kapitalisternes fordel indkaldte man alle tillidsmænd til kursus på Danmarks Teknologiske Institut under parolen: Tidsstudier og stopure kan være til fordel for de ansatte, hvis bare tillidsmændene bliver uddannede til at være med i legen. Forbrødringen mellem arbejdsgiverne og fagpamperne var særdeles åbenlys. At dette kærlighedsforhold helt op til i dag er både stedsegrønt og rosenrødt er der talrige eksempler på.

Kapitalisternes musketerer har sikret et udsalg af retmæssige overenskomstkrav fra arbejderside med arbejdsgivernes ønske om fleksitid, som har betydet uventet længere arbejdstid på forskellige tider af døgnet med dertil hørende stress, forvirring og museskader.

I foråret 1998 indgik man så en overenskomst igen, til fryd for udbytterne - men til stor forskrækkelse for pamperne blev den forkastet af arbejderne. Påfølgende effektive strejke havde alle odds for sig for sejr, men blev med de billedophængte koryfæers fulde billigelse stoppet ved indgreb af regering og Folketing.

Tidligere tiders overenskomster, hvor man vidste besked og indrettede sig derefter for et nogenlunde familiemiljø, er en saga blot - og arbejdsgiverne gnider sig i profitfingrene og erklærer mere af den slags! Hvad arbejderne i de private og offentlige erhverv er ved at opdage er, at muligheden for at kæmpe forbedringer igennem og bruge strejkevåbnet som det afgørende våben, i virkeligheden er blevet afskaffet.

Der er indført EU-harmonisering og ligestilling af arbejdsbetingelser og løn for såvel Portugal som alle andre samhörige i 'Europas Forenede Stater'. Lillian Knudsens 'bedårende' smil på plakaten er skrupelløst infamt, for hun er den mest indædte forkæmper for EU

og dermed prisgivelsen af de arbejdende kvinder til den europæiske monopolkapitalisme.

Det andet kontrafej på plakaten for uddannelsen i fagforeningen, det smukke billede af Max Bæhring med energisk indtrængende øjne, er et udtryk for, hvad man kan drive det til med følgagtighed over for kapitalen. Sit rette sindelag har han vist offentligt ved at erklære, at al den kritik af udliciteringer af snart sagt alt i samfundslivet til privatisering er det rene vrøvl. Toppamperen elsker EUs uhørte muligheder for at forøge allehånde kapitalistiske selskabers profitinteresser, og dertil kommer, at han til fulde har forstået at udnytte fagforeningsuddannelsen til at skaffe sig givtige bestyrelsesposter, der kan tælles på mere end én hånd i såvel administrative som i kommercielle foretagender. Ergo hele ånden i *Fagforeningens interne kursus* er følgagtighed overfor det bestående. Det kan jo *'give adgang til hvad som helst'*. Det er nu kommet så vidt at 'arbejdsmarkedsforskere' erklærer, at klimaet på arbejdspladserne har ændret sig fra kampen mod arbejdsgiverne til et vidtstrakt samarbejde, der gør det mere relevant at sende virksomhedsledere og tillidsmænd på kursus sammen!

Det tredje kontrafej er en håbefuld ungdommelig Anker Jørgensen. For ikke så længe siden brølede han som en løve - via 'Ekstrabladet'-omkring balladen med angrebet på efterlønnen *Hva' faen er meningen?* - åh ja - men er derefter falden til patten som et lam. Regeringsindgreb overfor arbejdernes 'fuldt lovlige strejker' er han heller ikke ubekendt med, skønt tidligere fagforeningsformand for arbejdsmændene.

Fagforeningsposter kan give adgang til hvad som helst - for det meste forræderi mod arbejderklassen. LO's magthierarkis værste skændsel er forræderiet overfor det grå (tredje) arbejdsmarked af udstødte bistandsmodtagere, arbejdsløse dag- og kontanthjælpsmodtagere, som nægtes ret til faglig organisering. På den måde tvangstilbageholder man unge og langtidsledige uden fremtidsudsigter - en moderne form for hvid slavehandel. Nu forestår en udskrivning på 1.6 milliarder til udbygning af svineriet.

I denne situation kunne man spørge med Lenin: *Hvad må der gøres?* Kommunisterne må kæmpe i alle fagforeningerne for solidaritet med

samfundets underste lag Tvangsaktiveringsofrene. Klassebevidste aktive i fagbevægelsen må tage bred kontakt med de retsløse. Overalt fra fagforeningerne og arbejdspladsklubber må der skabes samhørighed med dem på det grå arbejdsmarked - en vældig kamp må rejses af organiserede og dem, der nægtes organisering. Kun på sådan en mobilisering kan kapitalismens vilkårligheder slås i sønder og derved bevidstgøre arbejderklassen om socialismens uundgåelighed for den endelige sejr.

Kommunistisk Politik 18, 1999

Guden til hvem man ofrede børn

I 1965 var man rigtig smarte i LO-toppen og de kommunale arbejdsgivere. Dengang indført man fidusen med *samarbejdsudvalg* i det offentlige, herunder på hospitalerne. På det private arbejdsmarked havde man allerede haft glimrende nytte af denne narresut, hvor man bildte arbejderne ind, at de havde medindflydelse.

På et hæderkronet københavnsk hospital var ansatte socialdemokratiske tillidsmænd i den syvende himmel og bildte sig ind at være nogle helvedes karle, der skulle følge op på hospitalsledelsens intentioner. Planerne var imidlertid, at der skulle spares over en bred bank - for patienternes og samfundsøkonomiens skyld selvfølgelig. Det var pinligt for en enkelt kommunistisk tillidsmand at se repræsentanterne for både de kvindelige og mandlige socialdemokratiske kommunale falde over hinanden i grænseløst snobberi for hospitalsledelsen. Der var ikke den idé, de ikke kom med til, hvor der kunne spares. Også selvom nok så mange af de ansatte i det daglige kunne skære tænder over pressede forhold i den ellers menneskelige arbejdsgang. *Vi er 'medbestemmende' og har betydning - 'det er dejligt at være socialdemokrat'*. Som tiden gik mistede både tillidsmænd og ansatte interessen for narresutten. I dag er samarbejdsudvalg, både i erhvervslivet og i kommunalt regi, noget kun indforståede karriere-magere deltager i.

Omtalte hæderkronede hospital var såmænd Kommunehospitalet,

som nu trods talrige protester fra hele den københavnske befolkning er skammelig lukket og slukket af det åh, så 'demokratiske' borgerrepræsentantskab på Rådhuset. Sparehyklernes forklaring: *'Vi er nødt til at spare'*. Billedet af det ikke eksisterende velfærdssamfund er uhyggelig iøjnefaldende; døende på hospitaler, der er blevet kørt ud på gangen eller i skyllerummet i kolde umenneskelige omgivelser. Eller inde på stuen, blot skærmet fra de andre patienter med et lille forhæng. Den vanvittige spareepidemi raser uformindsket videre uden mindste hæmninger. Ikke engang børnene tager kapitalens politiske håndlangere nogen som helst hensyn til. Skoler forfalder i fugt, svamp og råd og børnene stuves sammen i samme antal som i trediverne, 28-30 elever pr. klasseværelse, og kynisk udsat for at blive syge af allergi, astma eller angreb på lungerne. Også på daginstitutioner for de helt små børn spares der på den mest infame måde - der er ikke penge til kærlig omsorg. Nej, for pengene går et helt andet sted hen - nemlig til monopolkapitalens *Molok*. Fremmedordet *Molok* betyder *Guden til hvem man ofrede børn*.

Sparevineriet ser man fra den socialdemokratisk ledede regering på med forståelse eller ligegyldighed. Pensionisterne kan ved højlys dag se sig bestjålet for tillæg fra en vedtagen pensionsfond, hvis milliarder skulle komme den i forvejen liden folkepension til gode. Fuldstændig ulovligt har man misligholdt fondens vedtægter til folkepensionisternes gavn og på sigt omdirigeret denne kapital til statskassens dispositioner i det *fata morgana*, som man fra folketinget stadig kalder 'vores velfærdsstat'. Der skal spares, *men til hvad?* Medens der kastes milliarder og atter milliarder i grams til EUs brobyggeri for at opfylde den stortyske drøm, forfalder den danske infra struktur med nedslidte veje - så farligt, at den gængse fart for trafikken må sættes betydeligt ned.

Fehmernbroen ligger klar på tegnebrættet, og herhjemme er 200 vejbroer i så dårlig stand, at der kun er rester tilbage af asfalten. Sikkerhed for liv og lemmer indgår ikke i spørgsmålet om udlicitering - det kan de stressede buschauffører tale med om.

I Danmark er klassekampen skærpet ret overfor udlicitering og sparehysteri: lærere nedlægger arbejdet 'overenskomststridigt' - blokader

ved 300 daginstitutioner - pædagoger nedlægger arbejdet - i solidaritet - vrede forældre i hundredtal vil lamme trafikken ved indfaldsvej til København og studerende ved fem seminarier hjælper med - (politiet er parat med kniplerne). Plakater med kontrafej af 'Kræmmer' Mikkelsen sættes op i bybilledet - teksten rammende *legemorder* . . .

De hjemløse skræmmer livet af 'social'-minister Karen Jespersen ved nærgående demonstrationer. Sparehykleriet bliver bekæmpet og klassebevidstheden breder sig, for som Lenin har sagt det: *'Egentlig har arbejderne magten hvis de bare lærer at bruge den.'*

Og så skete der noget, som forskrækkede borgerskabet: *Stormen på Rådhuset*.

Tankerne gik uvilkårligt tilbage til Slaget på fælleden, revolten i Nakskov først i trediverne eller RiBus-konflikten i halvfemserne. Tusindvis af rasende forældre, som fik stænget deres børn til dårligere vilkår i daginstitutionerne, forsamlet i protest på Rådhuspladsen, hørte det gjaldende råb: *'Bryd ind, gå ind, gå ind!'* - Og det gjorde de sgu! Fint. Lige det, der skulle til.

Måbende sad 'demokratiets fortolkere' i de gyldne sale parat til at stemme menigmands utvivlsomme flertal ned. Forargelsen, for ikke at sige rædslen, lyste ud af øjnene på 'de folkevalgte', som måtte se det celebre møde afbrudt med harmfulde skældsord, ja, endog deres talerstol blev erobret af arbejderbørn, medens demonstranternes store skarer blokerede overalt omkring de polstrede lænestole. Dette var et lynglimt af, hvad magthaverne kan vente sig i fremtiden, og til den tid vil der komme magt bag skældsordene.

'Den nye verdensordens' ødelæggen og hærgen, krige, narko og fornedrelse, og monopolkapitalismens krise med spekulationsbørsernes evige tendens til krak og kursfald med arbejdsløshed til følge - også i Danmark selvfølgelig - vil i det nære årtusinde føre til oprørsdemonstrationer, hvor dørene til Christiansborg vil blive slået ind. Det bliver en storm, som hensætter *Stormen på Rådhuset* som et kært minde.

Kommunistisk Politik 21-22, 1999

Kludetæppet

Velmenende mennesker er med på, at verden skal forandres til bedste for menneskene på jorden.

Krige, elendighed og armod skal vi befries for, og det for bestandig. Fri for hungersnød og borgerkrige. Fri for ekstrem undertrykkelse. Der skal være arbejde til alle, for kilden til al rigdom er arbejdet (ikke kapitalisterne). Filosofier og politikere kappes om 'at fortolke' og komme med de rigtige meninger. Men til ingen verdens nytte. Det har vi mere end rigelige beviser for.

Forandre verden kan kun betyde revolution - ikke reformismens og opportunismens lapperier på det beskidte kludetæppe af uretfærdigheder, som vi går rundt og vander på. Det siger *Karl Marx* os klart og tydeligt. Hvad for en revolution, og hvem skal den føre til magten? vil nogen spørge. Magten skal tilhøre alle dem, der i dag undgælder for det herskende rådne monopolkapitalistiske verdensomspændende system. Det betyder magten til de tvangsindkaldte i krig eller dem der trues med indsættelse i krig.

Arbejderklassen - de fattige, de arbejdsløse, de arbejdende - overalt i by og på land skal revolutionen bringe til magten. Det siger *Lenin* os klart og tydeligt. Ja, det er forstået rigtigt - slavebørnearbejderne, alle undertrykte på kloden, vil få magten. Det er socialismen. Det er kommunismen. For stedse vil det ene menneskes udbytning af det andet menneske uigenkaldeligt være en styg og forbandet fortid.

Kludetæppet i det kapitalistiske samfund er fabrikeret og designet af *Kapitalens Diktatur* og samtidigt så genialt og snedigt, at det ser ud som '*demokrati og frihed*'. Mønstrene er mangfoldige, der skal være rigeligt at polemisere om, efter devisen '*mens græsset gror, dør hønemor*'. Et eksempel: '*frie valg*' til Folketinget. Magthavernes monopoltelevision og presse kværner løs om disse og hine politiske partiers fortræffeligheder (valgflæsk). Der er bare det ved det, at de 'forskellige' partier har en nok så vigtig opgave til fælles, nemlig at bevare det kapitalistiske udbyttersystem med den hellige og ukrænkelige ejendomsret til produktionsmidlerne (de produktionsmidler, som alene kun arbejderklassen forestår). Når valget er overstået, griner kapitalisterne og de politiske 'kamphaner', forsoner sig og hygger sig i

Snapsetinget. EU venter, og nedskæringerne kan fortsætte som hidtil. Efterdønningerne hos menigmand er politikerlede.

Om '*den frie fagbevægelse*', som hører sig til i 'demokratiet': Det er slet ikke så underligt, at begrebet pamper er opstået undervejs, og at mange menige medlemmer af fagforeningerne har taget det til sig, belært af bitre erfaringer. Selve strukturen i fagbevægelsen er konsekvent udartet til et magtmonopol af faglige bosser, der kan sabotere ethvert berettiget krav fra arbejderklassen. Uden blusel fører pamperne sig frem på kongresser og forlanger 'løntilbageholdenhed' under applaus fra kongresdelegerede af karrieremagere, som føler sig meget betydningsfulde. I modsætning til arbejderne på gulvet, som er rasende over elendige resultater ved overenskomstforhandlingerne.

Selvfølge fik herskerne sig et gevaldigt chok ved det tordnende NEJ til overenskomstforslaget sidste gang - men hvad har man 'arbejderpartiet' Socialdemokratiet i regeringen til? - Lovindgreb og ulovliggørelse af retfærdige strejker. Mon ikke pingpong-spillet de faglige topfolk, arbejdsgiverne og regeringen imellem drives så vidt, at kommende regeringsindgreb bliver ignoreret af arbejderklassen og strejkerne ført igennem til sejr?

Mønstrene er tydelige i kapitalismens forlorne demokrati. Tvangsaktiverede og permanent arbejdsløshed for at trykke lønnen, uldicitring for profit, fondssnyderiet med lovbundne pensionstillæg, den grinende Karen Jespersens galoperende forringelse af socialforsorgen (nu førtidspensionister), som underminerer Underdanmarks levevilkår. Det mest iøjnefaldende og infame er nemlig beskyttelsen af nazismen i Danmark med naziborge og radioudsendelser, samt anvendelsen af vort land som arnested for denne internationale forbrydervirksomhed.

Øvrige af vore 'demokratiske' hellige køer vil føre for vidt her. Der er imidlertid mønstre i kludetæppet, som er ret så udviskede og gedulgte. Tænk, hvis Hækkerup havde en båndet mikrofon på sig som observatør ved forhandlingerne om den kommende Europahår - så man efterpå kunne høre hans beroligende udtalelser til sine krigsliderlige EU-pappenheimere.

Vel, Hækkerup sværger til NATO, men danske jenser i europæiske krige med EU-stemplet kan ingen være i tvivl om er hjerteblodet.

PET og FET er, med historisk belæg, overstatslige muldvarper, som fører tilsyn og kontrol med arbejderklassens modenhed i revolutionær henseende - der registreres i døgndrift. Alligevel behøver man ikke at være overvismand for at forudse folkenes rejsning anført af arbejderklassen for selvstændighed og uafhængighed i 2000-årene, og i sidste ende den socialistiske revolution. Demonstrationerne i Seattle i USA for nylig mod monopolernes griske opdeling i 'handelsaftaler' om udbytningen af verdens folk var bare et glimt af fremtidens kampe. Også i Danmark skal denne kamp bakkes gevaldigt op før - ikke utænkeligt, at imperialismens krige i desperation eskalere til en tredje verdenskrig.

Lenins lære beviser, at krig og imperialismen hører sammen. Lenins lærer beviser også, at uden det ægte revolutionære parti til at lede massernes kamp er det umuligt at sejre. Derfor må det glæde og begejstre enhver ærlig kommunist, at *arbejderklassens* kommunistiske parti i Danmark står foran sin stiftelse. Hermed forceres ikke alene kampen mod kapitalismen, men også mod dens spydspids, de falske revisionistiske små 'kommunistpartier', som munter sig til det beståendes tilfredshed.

Kludetæppet tilintetgøres til fordel for arbejderklassens røde fane.

Kommunistisk Politik 25, 1999

Kistelåget smækker i

Gravskrift over Socialdemokratiets århundrede

Det var den fjortende juli og min øjenlæge skulle til at skrive dato på min recept- hvad dato har vi så i dag- nå ja, den fjortende, sagde han. Hvortil jeg replicerede: 14. juli, det er jo en revolutionsdag - var det ikke noget med stormen på Tuilleriesne?

Højest overraskende for mig (efter jeg havde ymtet noget om der mon ikke også engang ville komme en revolution herhjemme) fyrede han en salve af, som ikke var til at misforstå:

- Selvfølgelig vil der komme en revolution her, hvis de vidste, hvordan statsmagten allerede nu har uddannet specialkorps i politiet for at imødekomme uro på grund af de asociale forhold, der udvikler sig herhjemme.

Og så opremsede den estimerede øjenlæge en række af de uhyrligheder mod almindelige mennesker, som stadig tager til i omfang i samfundet. Patienterne i venteværelset fik lov at vente en kende mere, medens han forklarede mig dette (hvad jeg som klassebevidst udmærket vidste i forvejen), og selvom vi ikke var klassefæller, frydede det mig i den grad, at jeg alvorligt overvejer at sende *Kommunistisk Politik* til øjenklinikken samt medsende girokort for abonnement.

Jeg skulle til det ydre Nørrebro ('det ydre' er vel en snobbet betegnelse for adskillelse fra arbejdnørrebro). Det var ikke ligetil at komme over til bus-endestationen ved rundkørselen i Tårnby p. gr. a. et uhyggeligt og afskrækkende syn af en øsende militærkonvoj bestående af hen ved fyrretyve militærkøretøjer - fandme med raketmissiler på bagladet. Bagud i spidsen af kæmpemissilerne var anbragt en markering - en glødende rød advarselslampe. Man kunne erindre sig misbruget på Den røde plads i Moskva, hvor daværende ærkerevisionister, socialismens banemænd, stolt kroede sig over deres militære isenkram, mens de gik en ynkelig skæbne i møde. Her på Kongelundsvejen var det Danmark i NATO, som ved højlys dag viste det dræbende isenkram frem.

På besøg hos venner i Solrød - en tidligere arbejdskammerat og hen-

des mand. Det hyggelige samvær fik et skin af råhed over sig ved mandens beretning om sine trængsler i vort *'velfærdsamfund'*. Med sine akutte lidelser på grund af sygdom var han indskrevet til operation på Køges Sygehus og fik så derfra et infamt brev om, at ventetiden var - eet år. Ligeledes havde han herfra søgt om at få høreapparat (Ørelap) - det blev så indskrevet på sygehuset, men samtidig med besked om et års tids venteliste.

Det syntes min gode ven var for groft og ringede op til sygehuset - og fik så to adresser i København, hvor han kunne få sit høreapparat med det samme. Der blev ringet til begge steder. Det ene sted ville det koste 4000 kr., det andet sted 6000 kr.!

Uhørt! men sådan behandles pensionister i dagens Danmark.

Jeg kunne fortælle min oprørte ven om mit grufulde syn af militært opbud af raketter og missiler. Ja, det har de fandme råd til...og så bølgede diskussionen om *det socialdemokratiske Danmark*.

Når den velkendte og stadig tilbagevendende kapitalistiske krise melder sin ankomst får Socialdemokratiet og de borgerlige partier på tinge utroligt travlt med at vælte krisens følger over på arbejderne og de nederste og svageste i samfundet. Angreb på dagpengeordninger, skærpelse af såkaldt aktiveringspligt (d.v.s. underbetalt 'arbejde' uden fagforeningsrettigheder af nogen art, ellers udsmidning til forringet bistandshjælp).

Dette skal nu også gælde for ældre årgange af arbejdsløse - selv om gud og hvermand ved af egen erfaring at arbejdsgiverne ryster på hovedet af enhver kvinde eller mand, der kunne ligne at være i bare nærheden af halvtreds år. Det er fandme ikke skibsreder A. P. Møller (McKinsey) og konsorter eller andre i kleresiet af storkapitalister den kapitalistiske krise skal gå udover. Næ tak, recepten er klar: som sædvanlig skal den tunge ende vendes nedad: lad arbejderklassen betale!

De accelererede nedskæringer skal forberedes omhyggeligt, konsekvent, men også psykologisk.

Da Hitlerdiktaturet blev oprettet hilste Jyllands-Posten det velkommen som en fordel for Europa: *'En fordel, fordi der derved er rejst et stærkt bolværk mod kommunismen, og socialdemokratiet på samme tid er blevet sat*

grundigt på plads' (25.3.1933)

Siden er man blevet klogere. Med et dommerpanel har bladet kåret Socialdemokratiets første statsminister Thorvald Stauning til *århundredets dansker*. Lad os se på bare nogle af årsagerne til udnævnelsen af borgerskabets landsfader til denne berømmelse i den kommunistædende avis:

I begyndelsen af århundredet, hvor 'Anden Socialistiske Internationale', fandtes, og hvor socialdemokratierne fremstod som revolutionære partier, endda med Lenins russiske parti som medlem, fremtræder Stauning som forgrundsfigur for forræderiet mod socialismen. Snedigt og 'folkeligt' fik han manipuleret sit parti over på parlamentariske positioner, hvor endog et vælgerflertal ikke kunne berettiggende en magtovertagelse, nej, kapitalismen skulle bevares. Intet under, at den fuldstændige kastrering af de socialistiske idealer fik gjort Staunings parti så salonfæhigt, at ministrene alle som en kunne deltage i kranskekagefestligheder hos Kongen. Sikken en svir - *'Danmark for folket'!*

Allerede i 1924 erklærede Stauning, at Socialdemokratiets vej til magten afhang af, at man så bort fra industriarbejdernes potentiale. Med andre ord skulle ikke bare arbejderklassens interesser varetages - også borgerskabet skulle føle sig trygge i den politiske udvikling. De politiske vejrhaner konstaterede, at det ikke var nogen dårlig idé at have Stauning ved roret under kapitalismens værste krise fra 1929 og i trediveerne. På det internationale plan støttede han selvfølgelig mensjevikkerne (de russiske socialdemokrater) op til/efter Oktoberrevolutionen og propagerede intenst mod bolsjevikkerne (kommunisterne),

I 1933 stod han fadder til det berygtede Kanslergadeforlig, hvor han solgte sin sjæl for en ret linser og aflivede enhver tanke om socialismen. Arbejdsgiverne havde ret til i al fremtid at eje produktionen og evigt monopol på at *'lede og fordele'* arbejdet. En sen udløber heraf var knægtelsen af RiBus-chaufførerne. I kølvandet herpå kom socialminister Steinckes 'socialreform' som symbol på den mest ydmygende fattighjælp i datidens Danmark. Et så pauvert 'fremskridt' affødte klassekamp, hvor arbejdsløshedsbevægelsen kæmpede sig frem til en massebevægelse under kommunisternes førerskab, hvilket igen førte

til, at Danmarks Kommunistiske Parti blev repræsenteret i folketinget - ikke for at indgå rådne kompromiser a la Enhedslisten, men for at benytte talerstolen til det, der er kommunisternes opgave: at vise vejen til den socialistiske revolution

Borgerskabet klyngede sig til 'alfaderen' i bevidstheden om, at Socialdemokratiets førstemand var den bedst egnede til at klare skærene og redde kapitalismen frelst gennem sin egen krise. *'Stunning eller kaos'*, det var fidusen, underforstået: *fri os fra klassekamp på vejen til socialismen*. Til den ende forestod de 'fagretlige regler' indgået mellem arbejdsgiverne og fagbevægelsen, hvorefter arbejdernes berettigede krav op til overenskomster blev gjort illusoriske, bl.a. ved de berygtede sammenkædningsregler, faglig voldgift osv.

Da den nazistiske fare fra syd voksede med Hitlertysklands sikre kurs mod overfald og krig, og de nordiske lande gjorde forsøg på at nå til enighed om foranstaltninger for imødegå denne trussel, ødelagde Stauning bevidst denne hensigt ved på et nordisk statsministermøde i Lund arrogant at erklære, at Danmark ikke skulle være *'Nordens lænkehund'* mod syd.

Stauning døde i 1942, men allerede to år forinden havde Nazityskland overfaldet Norden og besat Danmark og Norge. Stauningregeringens holdning under den tyske besættelse manifesterede sig i underdanighed ved famøse erklæringer om, at *'de storslåede tyske sejre har slået verden med beundring'*, samt at Danmark måtte *'finde sin naturlige plads i det nye Europa'*. Under 'samlingsregeringens' maske og på forlangende af Nazityskland begik man grundlovsbrud og jagtede og indespærrede kommunisterne i Horserødlejren til nazibødlernes videre befordring og koncentrationslejrene. Helt med rette anså man kommunisterne som de fremmeste i kampen, hvilket også bevistes gennem den vigtigste, kommunistinspirerede modstandsorganisation BOPA samt ved spredningen af den illegale presse, som afslørede 'samarbejdsregeringens' knæfald for de tyske diktater. Af uhyrlighederne her kan nævnes tvangsarbejdet for danske arbejdsløse, som sendtes til Tyskland med truslen om at lukke for understøttelsen.

Når Staunings efterfølger som partiformand og statsminister, Buhl,

i radio og presse opfordrede til stikkeri-angivelse af sabotører fra modstandsbevægelsen, på trods af hans kendskab til henrettelser, tortur og kz, var det kun det moralsk dybeste fald og den yderste konsekvens af udførelsen af alfader Staunings politiske linje over for Nazityskland: I rækken af samarbejds-forbrydelserne oprettedes Frikorps Danmark. Prikken over i'et kom med 'dansk' underskrivelse af Antikominternpagten over bordet side om side med hr. Hitler. Danmark blev således officielt Nazitysklands forbundsfælle i kampen mod kommunismen.

Det danske folk var oprørt over denne nedværdigende politik. Det førte til de første voldsomme antinazistiske demonstrationer, som siden hen under arbejderklassens ledelse førte til de berømte folkestrejker i Odense og København og til sidst, at hele koblet i regeringen blev smidt på porten.

Den Røde Hærs sejr ved Stalingrad blev som bekendt det afgørende vendepunkt i anden verdenskrig og signalet til fuld udfoldelse af folkenes frihedskamp overalt i det undertrykte Europa. Befrielsen kom næsten samtidig med, at den røde fane hejstes over rigsdagsbygningen i Berlin.

Socialdemokratisk sædvane tro: Efter Nazitysklands nederlag kastede man sig i armene på kapitalismens højborg USA, under NATOs beskyttende vinger og helt i Staunings ånd med kampen mod socialismen og kommunisterne. Og nu en hovedløs indsats for at spænde Danmark for imperialismens EU.

Det i trediveerne kendte nazivenlige dagblad, *'Hvis De vil vide mere'*-Jyllands-Posten, har fuldstændigt korrekt efter sin fortids og nutids politiske indstilling gjort det rigtige valg i sin kåring af *årbundredets dansker*.

Borgerskabets nr. 1.

Det er en kendt sag, at socialdemokratiet for flere og flere arbejdere ikke længere står for at være et arbejderparti. Partiets intellektuelle ideologer har da også slået til lyd for Socialdemokratiets indsats for at borgerliggøre dele af de arbejdende ved at bilde dem ind, at fordi de kører i bil til arbejdspladsen, og fordi en del bor i eget parcelhus, ja, så tilhører de ikke længere arbejderklassen, men en slags middel-

Rød 1. maj i Munkemose har igennem en årrække været den største 1. maj manifestation på Fyn. Her i 1999 organiseret af Oktober. De socialdemokratiske klassesamarbejdsparader tiltrækker ingen der ønsker forandring til det bedre.

klasse. Selvfølgelig er det en hul løgn, for denne påståede 'middelklasse' må knogle røven ud af bukserne, hvor både mand og kone fører en stresset arbejdstilværelse for at klare deres påståede standard. Alligevel svinger Socialdemokratiets interessesfære sig væk fra arbejderklassen, og de indrømmer frejdigt, at de skam også er middelklassens parti.

For år tilbage skiltedes der mere med det store arbejderparti, og for at markedsføre den illusion slog man endog ind på kooperationstanken, hvor arbejderinteresser skulle befæstes. Der var mælkeriet Enigheden på Lygten på Nørrebro der skulle være fri af kapitalistinteresser tilgodese arbejderlønninger og tilskud til fagbevægelsen. Der var minsandten også bryggeriet Stjernen på Fasanvej - hvabehar, arbejderklassens egne øller! Enhver god socialdemokrat med respekt for sig selv drak kun Stjernens produkter, og jo flere bajere, der blev drukket, jo nærmere socialismen. God socialdemokratisk latin. Hverken Enigheden eller Stjernen kunne selvfølgelig klare sig i konkurrencen med de kapitalistiske giganter på markedet, og så var den illu-

sion bristet.

Hvad der er tilbage af arbejderforetagender, er let at overse. Arbejdernes Dyrtdidsfond er en speget affære med spekulationer i aktieandele på ærlig kapitalistisk vis, og hvor kun direktør og bestyrelse kan glæde sig over fedmen - arbejdspladsernes folk kender intet til nogen husvalesesret over for dyrtid på snart sagt alting. Men navnet Arbejdernes Dyrtdidsfond, det lyder sgu da godt. Arbejdernes Landsbank - var det noget andet end en vegetering og afventning på, at storbankerne tager over?

En af de allersidste enlige svaner er - symbolsk nok - *Arbejdernes Ligkistemagasin A/S*. Her foregår organiseret svindel i over hundrede begravelser af dødfødte babyer og aborter i København. Det er jo fint nok, for døde babyer sladrer ikke. Samtlige begravelser udløser 5800 kroner i offentlig støtte. Arbejdernes Ligkistemagasin A/S vandt i 1996 licitationen over alle offentlige begravelser i København. Flot socialdemokratisk sejr. Direktør og bedemand sad i borgerrepræsentationen for Socialdemokratiet. Svindelen blev opdaget, ved at et ægtepar, hvis ønskebarn - en lille dreng - blev født død 10 uger for tidligt. De bad Rigshospitalet begrave deres dreng i den særlige fællesgrav for de for tidligt fødte på Bispebjerg Kirkegård og ville have besked, når begravelsen var udført. De hørte aldrig noget, men fik et chok et par måneder senere, da den originale dødsanmeldelsesblanket for parrets lille søn dukkede op. Blanketten var underskrevet i kvindens navn - helt uden parrets viden. Den falske dødsanmeldelse blev en sag for kriminalpolitiet og er på et halvt år vokset til forfalskninger af en serie underskrifter, som medførte sigtelser mod den kære direktør og bedemand fra det socialdemokratiske sæde i borgerepræsentationen. Arbejdernes Ligkistemagasins bestyrelse har set sig nødsaget til at suspendere partikammeraten til trods for deres hidtidige opbakning - og den forstår man godt, pengene i aktieselskabet lugter jo ikke. Det gjorde afsløringerne derimod. Kistelåget er ved at smække i. Det 20. århundrede blev kaldt *'socialdemokratiets århundrede'*.

Det bliver det ny ikke.

Anden runde følger

Status ved årtusindskiftet

Efter dette årsskifte, som der stod megen virak omkring, er vi nu tilbage i den let genkendelige hverdag, og ingen tænker synderligt på, om der skrives 2000 eller 1900-et-eller-andet på henvendelser eller rykkerbreve. Alligevel er der grund til eftertanke om en tid, der ikke ligger længere tilbage end midten af 1900 tallet.

Arbejderklassens århundredårige drøm om socialismens sejr var gået i opfyldelse. Verdens stærkeste magtfaktor strakte sig fra Mellemeuropa til Ishavet i Fjernøsten. Det kapitalistiske verdenssystem - med udbytning af de arbejdende masser som eneste speciale - var på hælene og gik uundgåeligt sin undergang i møde. Inspireret af Socialismens vældige sejre rejste folkene sig i de af imperialismen undertrykte kolonilande og kæmpede for frihed og selvstændighed. Arbejderklassens sejrige røde flag med hammer og segl, som vajede over Lenins og Stalins Kreml i Moskva, var også gået til tops i Rumæniens Bukarest, Ungarns Budapest, Bugariens Sofia, Jugoslaviens Beograd, Albanien Tirana, Polens Warszawa og over rigsdagsbygningen i Berlin.

I 'Resteuropa', hvor man endnu ikke havde fået has på kapitalismen, skærpedes klassekampe overalt, og de kommunistiske partier havde en opslutning, som skræmte borgerskabet fra vid og sans. Så vidt var man nået i arbejderklassens historiske mission, som det er at vinde sejr.

Socialismen var dengang så stærkt befæstet, at end ikke talrige forsøg fra den hidtidige udbytterklasse havde en chance for indefra at kunne erodere socialismen gennem marodørvirksomhed og samarbejde med det kapitalistiske udlands agenter og diversanter. Ethvert forsøg på at undergrave arbejdernes egen statsmagt blev konsekvent afsløret og slået ned med hård hånd. Heller ikke den nazityske krigsmaskine, som betegnedes som verdens stærkeste militærmagt, kunne spærre udviklingens vej mod kommunismen.

I det tyvende århundredes midte åbnede perspektivet sig – udviklingsvejen, som Marx, Engels og Lenin havde påvist gennem den

videnskabelige forskning og programmatisk fra *Det kommunistiske manifest* om arbejderklassens frigørelse.

Hvad i alverden kunne kapitalismen stille op? Englands premierminister Churchill rejste USA - giganten og den håbefulde frelser - mod den onde kommunistiske fare. I Fulton græd han sine modige tårer iført professoratets æreskappe og talte om jerntæppet, der havde sænket sig over Europa. Nu måtte den vestlige civilisation i alliance med åndsfællerne i USA støtte alle kræfter ind og nedkæmpe dette uvæsen. Dette syntes dog at være en umulighed, for socialismens lande og de kommunistiske partier befæstede arbejdermagten på marxismen-leninismens grund.

I marts måned 1953 døde Josef Stalin - den internationale arbejderklassens geniale leder, som principfast holdt Lenins lære højt i hævd. I den nærmest følgende tid opstod en fordærvelig og tilintetgørende virus, uden hvilken verdenskapitalismen med USA i spidsen ikke havde en chance for at overvinde den sejrige socialisme.

Virusens kemiske navn er *revisionisme* og er faktisk aktuelt sammenlignelig med *kogalskab*. Den sunde resistens, marxismen-leninismen, forsvinder ud af hjerneregionerne og gør dermed patienten uden fast grund på benene. Skadevirkningerne er enorme og overført til klassekampens historie ødelæggende.

De revisionistiske kupmagere i Sovjetunionens Kommunistiske Parti i 1956 forrådte alt, hvad marxismens uigendrivelige videnskab stod for. Resultatet var forfærdende, og virusen bredte sig til alle tidligere socialistiske landvindinger og tillige til de tidligere kommunistiske partier i de kapitalistiske lande. Galskabens virkninger i uddrag: Sovjetunionen førte røverkrig i Afghanistan, Polen overgav sig til den sorte Madonna. Bulgarien lod arbejderklassen i stikken til fordel for en partilite. Rumænien slog ind på romanske drømme og forarmede befolkningen, Ungarn fremelskede fascistisk revolte og kapitalistisk markedsøkonomi, Jugoslaviens velkendte forræderi med pyntegenstanden Tito, hvis arv var den blodige ugering på Balkan. Albanien var det land, der var stærkest, og under Enver Hoxha, den betydeligste marxist-leninist efter Stalins død, holdt virusen fra livet.

Også de revolutionære lande udenfor Europa: Kina, Vietnam, Nordkorea, Cuba - slog ind på revisionismens vej. Blandt de kommunistis-

tiske partier i de kapitalistiske og borgerlige 'demokratier' spredte virusen sig lystigt over hele linien og forvandlede partiledelserne til nokkefår, som traskede rundt i antileninistiske begreber om fredelig overgang til socialismen. Italienerne og franskmænd legede 'eurokommunister', i Sverige turde man ikke engang bruge ordet kommunisterne i et såkaldt 'venstre-'partinavn. Resultatet blev selvfølgelig en ørkenvandring og deres drømme om ministersocialisme et fatamorgana.

Efter Karl Marx og Friedrich Engels' *Kommunistiske manifest*, og siden foregangslandet Sovjetunionen blev infiltreret af revisionismen, er den vigtigste lære for kommunisterne den: af al magt at holde marxismen-leninismen i hævd og ikke tillade skinbarlige intellektuelle og bagstræbere - med rod i ønskedrømme om at spille en politisk rolle i kapitalismens borgerlige parlamentarisme - overhovedet at komme til orde i arbejderklassens kommunistiske parti.

Sporene skræmmer. Der findes intet virkeligt socialistisk land i dag, der ledes af marxismen-leninismens principper.

Det tyvende århundredes kampe og sejre i klassekampen endte altså med, at kapitalismen fik overtaget, og imperialismen triumferer globalt. Førerhunden USA, monopolenes EU, det revanchedrømmende Rusland og Japan, det nye socialimperialistiske Kina – nye imperialistkonstellationer dannes, og brydes.

Men set i den socialistiske videnskabs lys er dette kun en pyrrhussejr. *Der venter helt afgjort en anden runde i det 21. århundrede.*

Alene den socialistiske Sovjetunionens eksistens indtil midten af halvtredserne kan få magthavernes magtbrynde til at blegne i angst og mareridt. Hvad er det, man frygter - den socialistiske revolution selvfølgelig.

Man kan som bekendt holde alverdens undertrykte nede *en del af tiden*, men man kan ikke holde alverdens kæmpende arbejderklasse nede *bele tiden*.

Arbejderklassen her og verden over med de ægte kommunistiske partier som vejleder vil i det nye årtusinde gøre en ende på imperialismens råddenskab og bane vejen for freden og socialismen.

I skrivende stund hylér luftværnssirenerne infernalsk for at holdes i beredskab og samtidig symbolisere, at 'den nye verdensorden' betyder utryghed, kriser og krige. Kapitalmagten rustet sig til overlevelse, og i det lys skal man forstå magthavernes hysteriske og krampagtige anstrengelser for skabelsen af 'Europas Forenede Stater', som allerede Lenin betegnedes som enten *umuligt* eller *dybt reaktionært*. Unionsens sigte er entydig: Enhver 'foruroligende' udvikling i klassekampene i Europa, såvel som i andre dele af verden, skal effektivt kunne slås ned med militær magt.

Allerede i det nye årtusinds første år ringer alarmklokkerne. USA har et helvedes besvær med at holde folkeopstande nede i deres baggård i Sydamerika. På børsen i Wall Street viser profitaktierne en ubehagelig tendens og bringer krakket i 1929 i erindring. Børsspekulanter hopper måske ikke lige netop i år ud af vinduerne fra skyskraberne, men nervositeten er der. I Asien raser galopperende kriser - massemorderen Suharto blev jaget væk af rasende folkemasser i Indonesien - ganske vist erstattet med en lige så stor undertrykker - men revolutionen ulmer stadig.

Vi behøver endda ikke at se så langt væk, før klassekampen udvikler sig. Kig bare lige om hjørnet til Norge. 80.000 i strejke for højere løn - arbejdsgiverne har mæsket sig længe nok på oliespekulationen medens arbejderne blev spist af med 3 % i 'lønførhøjelse' og en 'fleksibel' ferieuge. De norske arbejdere vil slås og sætter snart yderligere 80.000 mænd og kvinder ind i opgøret med de umættelige profitmagere.

Arbejderklassen har før vist, at det er socialismen, der rummer fremtiden og fremskridtene.

Efter Lenins og det kommunistiske partis anvisninger opbyggedes socialismen i Rusland og hele Sovjetunionen. I løbet af kun 30 år rejstes et tilbagestående og forarmet uland, dækkende en sjettedel af jordkloden, sig til et gigantisk industri- og landbrugsland uden kapitalistisk udbytning, arbejdsløshed og fattigdom.

Mennesket var den værdifuldeste kapital, lærdomme og uddannelse i top, kulturen blomstrede, og intetsteds i verden var livsglæden større i kraft af stoltheden over at have bevist socialismens overlegenhed for hele verden. Skelsættende i anden verdenskrigs ragnarok kan

Europas, ja hele verdens folk, takke selv samme Sovjetunionen for befrielsen fra Hitler-fascismens middelalderlige og djævelske tyranni. Inden for 10 år, efter krigen var ført sejrrikt til ende, genopbyggedes det socialistiske land efter krigens ødelæggelser. Teknologien fejrede triumfer i de arbejdendes eget land, og vejen mod kommunismen var banet.

Derefter ulykkeligvis tragisk, nej forbryderisk, blev Lenins anvisninger revideret, og gennem 40 års selvdestruktion hærgede revisionismen i sovjetlandet og smadrede og tilintetgjorde de forlods glørværdige indsatser og sejre for hele menneskeheden.

Den borgerlige presse herhjemme skriver hist og pist om økonomisk fremgang i Rusland med henvisning til McDonald's og flere nye biler til de grådige nyrige mafiabosser. Ja, såmænd også om danske pølsevognes succes.

Den frygtelige sandhed kommer kun sporadisk til overfladen i telekommunikationens lette overskuelighed. Følgerne af revisionismens nederdrægtighed kan alligevel umuligt skjules. Det bandede vejen for dagens råkapitalisme.

Russerne bukker under i håbløshed. For dårlig og for lidt mad, stress, tuberkulose, selvmord, vodka og økonomisk krise koster dagligt mange russere livet. Den gennemsnitlige levealder for russiske mænd er faldet til 56 år - lavere end i lande som Egypten, Indien og Bolivia.

Befolkningstallet falder. Alene i fjor gik befolkningstallet ned med 800.000 mennesker eller en halv procent. Og er nu nede på 145 millioner - fire millioner færre end i 1991, da Sovjetunionen blev opløst. forsætter udviklingen - og det gør den - frygter politikere og eksperter, at Ruslands befolkning falder til 138 millioner i år 2015 og ned til 120 millioner år 2050 - i givet fald en demografisk katastrofe.

Det er folkemord af dimensioner upåagtet af klodens vestlige halvkugle. Hele den råkapitalistiske reformproces har været en befolkningsmæssig katastrofe. Folk fik at vide, at de ville få fast arbejde, mere i løn og en bedre dagligdag. Resultatet har været det stik modsatte, konstateres det fra Institutet for Sociologi i Moskva. Dagligdagen er blevet en kamp for at overleve. Det stresser den enkelte, og folk bukker. Statistikkerne underbygger sociologi-insti-

tuttets påstand, og vi ser et rystende billede. Antallet af fødsler er faldet dramatisk. I slutningen af 1980erne blev der født cirka 2,5 millioner børn om året. I fjor blev der født knap 700.000. Folk har ikke råd til at have børn. De har heller ikke tid, da arbejdet med at skaffe mad på bordet, tøj på kroppen og tag over hovedet tager alle kræfter - dokumenteres det.

Russernes almene sundhedstilstand er blevet uhyggelig forringet, og sundhedssektoren er i dyb krise på grund af faldende bevillinger fra det offentlige. Kvaliteten af madvarer er gået ned. Kartofler er snart sagt det eneste vigtige ingrediens på russernes spisebord, mens produktionen i landsbrugssektoren er faldet drastisk. Ærkerevisionisten Hrustjovs ødelæggelse af tidligere socialistiske kollektivbrug har virket, også på langt sigt.

Kommunisme - revisionisme er ikke en strid om ord. Det er forskellen på liv og død.

Glem det aldrig.

Frihedskamp og edderkoppespind

Om EU og euro

Børn skal lære krig at kende . . .

Uden blusel skriver en borgerskabets dame - museumsdirektør for Tøjhuset - i den dertil indrettede presse, at *'krigen kommer tæt på danskerne'*. Danske piloter skal bombe og danske soldater skal i kamp uden for dansk territorium - hvordan skal vi forklare vore børn det? skriver hun. Det var et uhyggeligt og interessant spørgsmål. I denne situation er det vigtigt, at den voksne 'træder i karakter', påstås det . . . vi har pligt til at formidle krigen til børnene! Krig er god underholdning, men kan gøre børn *'bange'*, dog er det også *'spændende'*. Damen mener, at i fortolkningen af krig er der ikke een sandhed, men *'flere fortolkninger'* - og at det dæleme er svært at mene sig ret til at mene noget som helst - udover selvfølgelig at lære børn krigen at kende.

Som kommunist, marxist-leninist, må det nu konstateres, at i den borgerlige presse siger man nu god for og accepterer kapitalismens følgesvend, krigen (men det har man vel altid gjort) - man skal bare derudover ikke mene noget som helst. Man skal ikke være klar over eller mene, at den blodige krig i Jugoslavien var resultat af monopolkapitalismens djævelske intriger for at opsplitte landet i egne profitable og militærpolitiske interessesfærer. Man skal heller ikke være klar over eller mene, at krigen i Golfen var - og er - USA-imperialismens grådige olieinteresser. Ifølge denne kender af børnepsykologi i krigsøjemed skal man frem for alt ikke mene sig ret til at mene, at Kapitalismen er lig med krig - og man må endelig ikke have for øje at krige kan umuliggøres ved Revolutionens afskaffelse af kapitalismen og indførelsen af socialismen.

Krigens ret og vrang er uoverskuelig - hvem skal man holde med? skriver Fru Direktøren fra Tøjhuset i al sin uformåenhed. Så tager hun anden verdenskrig op, hvor sagen selvfølgelig var klar. Eller var den det? Nej, siger Fru Våbendirektøren, *'nyere historieforskning'* har sat spørgsmålstegn ved det, vi anså for givet - og giver dermed mer medvind

til den linde strøm af historieforfalskninger om modstandsbevægelsens selvklaare hovedrolle i krigen om Danmarks befrielse- som for øvrigt kommunisterne var drivkraften i.

Borgerskabets rolle i vor tid er sandelig smudsig og grumset og underlag for imperialismens beskudte krige. Nu skal *'krigen formidles til børnene'*.

Danskerne blev med løfter og trusler i 1972 lokket ind i det, der nu hedder EU. Med såkaldte 'økonomiske argumenter' - uden at oplyse om, at EU skulle med tiden skulle blive en forbundsstat med egen stat, regering, parlament, hær, mønt og grundlov. Hele svindelen og bondefangeriet om afstemninger omkring monopolkapitalisternes folkefjendske 'forenede Europa', hvor ungdommen bliver bundet op og tvangsudskrevet til krigsførelse langt uden for Danmarks grænser for at fremme den nye verdensorden alt efter imperialistisk interessesfære, har pågået uafbrudt lige siden.

Edderkoppespindet væves igen og igen.

'Sylten', alias tidligere venstreminister Henning Christophersen, befinder sig efter 10 år som EU-kommissær nu i Bruxelles-forstaden Woluwe-St Pierre. Fra sin syvende sals pragtøjlighed filosoferer han nu over, hvorfor Danmark ikke er så følgagtig i hans drømme om et 'Storeuropa'. Der må laves en udspekuleret plan for, hvordan Danmark slipper af med de fire EU-undtagelser, som de vantro danskere er behæftet med, selv om han ikke er dummere, end at han ved, at netop de 'forbehold' var indgangsbilletten til hele EU-foretagendet. Om man skulle havde taget folkeafstemning nu om fjernelsen af alle forbehold under ét eller tage Nyrup og Cos fidus med at tage én afstemning først, ja, det spekulerer Christophersen alvorligt, inderligt og europæisk over i sit otium. Mr. Europa er dog ikke i tvivl om, at Danmark *'endegyldigt'* bliver indlemmet. Indimellem er han rasende over, at politikerne i hjemlandet ikke fra første færd helhjertet og konsekvent agiterede for fælles valuta, fælles politi og fælles forsvar som et gode for Danmark. På den anden side var det måske en for stor kamel at sluge på én gang. Men én ting ved Christophersen med sikkerhed, nemlig at Socialdemokratiet vil være afgørende for Danmarks slavebinding til EUs imperialistiske stat - for herregud, siger

Det blev NEJ for anden gang ved en EU-folkeafstemning 28. september 2000.

Anker Holm fik ret - også i at en sort Fogh-regering støttet på Kjærsgaards fremmedhader-parti kom til at afløse den højredrejede Nystrup.

han, EU er jo ikke udtænket for at genere danskerne.

Ekskommisæreren ærgrer sig over, at ved danskernes uvilje er tiden nu forpasset for 'danske' poster i den europæiske Nationalbank. Vi kunne jo endda have haft en vicepræsident her (ham selv?). Underforstået: være med til at skalte og valte med nedskæringer på alle sociale områder for i EUs hellige navn at sikre ekstra superprofitter til den europæiske finanskapital samt forøgede oprustningsudgifter til fryd for dødens købmænd i superstaten. Vedrørende socialdemokratisk taktik med enkeltafstemning af forbeholdene mod ØMU'en eller euroen, så må man endelig passe på, at det *ikke i befolkningen bliver opfattet som et forsøg på at få listet et forbehold igennem i skyggen af et andet*. Den bemærkning må vi til folkeafstemningen være Henning Christophersen taknemmelig for. Sommetider falder der en tanketorsk ud af munden på den mest garvede og erfarne prokapitalistiske parlamentariker.

Christophersen filosoferer videre over Nej'et til Maastricht-traktaten: *-Nåh jo, det var bare, fordi befolkningen hjemme ikke var blevet tilstrækkeligt 'psykologisk' bombarderet*. Hans imperialistiske drømme ligger

ikke helt klare endnu - geografisk altså. Skal grænsen ligge ved Tyrkiet eller ikke? Alene spørgsmålstegnet vidner om, at for ekskommisæreren er Tyrkiet faktisk en 'lækkerbissen'; fascistisk eller ej spiller vel ingen rolle. Dybest set er EU af fascistisk karakter, hvad angår undertrykkelsen af arbejderklassen i et hvilket som helst europæisk land.

Man må lade Henning Christophersen, at han snakker åbenhjertigt. Forbilledet er en europæisk fremtid med et senat efter amerikansk forbillede, hvor kun tre danske medlemmer afgiver 'vore' stemmer, og ikke folketinget i det lille Danmark.

At EU tvinger danskerne til at æde giftigt nitrit i sylten er ikke med i 'tanketanken'. For hvad gør dog det, at maden er dræbende? Det er EUs krige i Jugoslavien jo også.

Hvor er det herligt, at tv bringer serien 'Edderkoppen'. Mon ikke der er mange tænksomme, som aldeles tydeligt drager paralleller lige præcis til nutidens Danmark. Efter besættelsestiden spandt edderkoppen i en atmosfære, som var fyldt med slammet værnemageri og korruption. Det var lige fra højeste instanser i politiet, såvel som ministerier, som var godt kendte med fagets gedulgte transaktioner. Chicogangstermentalitet og skummel erfaring med underhåndsaf-taler med værnemagtens spidser gik i glimrende spænd sammen. Daværende 'Socialdemokraten' får æren for ædruelig indsats. Ingen kunne vel forestille sig Carl Madsen eller Vilhelm Hagens blive kopieret i en tv-serie i kapitalens medier. Disse to kommunister hudflettede og afslørede kapitalstærkt værnemageri med tilknytning til underverdenen samt korruptionsskandaler inden for det danske militærs øverste instanser. Netop på den tid berettes spalte op og spalte ned i det daværende 'Land og Folk'. Edderkoppen omhandler kun delvis forbryderverdenen flettet ind i de afskyelige forhold, som pengemagten gerådige i, plus en sløvende romantik.

Vågner man op til dagens Danmark, hvad korruption, profit og kriminalitet angår, så sættes Edderkoppen helt i skyggen. Lad os begynde med politiet. Hvem husker ikke de unges protestdemonstrationer ved Sankt Hans Torv og Fælledvej på Nørrebro i forbindelse med det bevidst manipulerede 'JA' ved en folkeafstemning om mere

Union?

Politiet skød med skarpe skud ind i folkemængden, og flere blev sårede. Det var således et rent tilfælde, at ingen af de unge blev slået ihjel under skudvekslingen. Hvad skete der så efterfølgende? Jo, der blev nedsat en (politi)kommission, der skulle undersøge skyldsspørgsmål omkring disse sydamerikanske diktaturstatsmetoder. Stor ståhej i presse og tv.

Selvom det stod klart for enhver, at politiet havde begået en forbrydelse, også belyst ved en opsigtsvækkende båndoptagelse: *'Skyd efter benene!*'. Så gik tiden, og overhovedet ingen blev stillet til ansvar. Edderkoppen i stort format.

Sammenspist justitsministerium og politiet. Ligegyldigt hvilke klager der kommer fra almindelige civile mennesker gennem tiderne, klager om overgreb og brutalitet, ja, så 'undersøger' politiet sig selv i den *'rette korpsånd'*.

Kapitaliststaten burer ikke sine vogtere inde ... Det gør man derimod ved RiBus' faglige aktivister i blokadekamp for ordentlige arbejdsforhold. Der forelå beviser for, at politiet købte en agent for ved et falsum at stemple de kæmpende arbejdere som hærværksmænd. En alvorlig forbrydelse - altså fra politiets side. Hvad kom der ud af det, andet end legaliseret korrupsion?

Det er den onde lyne mig ikke bare i ministerier, amter og kommuner samt hos politiet, at der spindes. Det gøres der også i den højt besungne 'demokratiske' fagbevægelse. Fagpamperne i LOs topledelse blev for nylig taget med bukserne nede. I februar var der blevet foretaget en rundspørge blandt LO's medlemmer om JA eller NEJ til euroen, og det viste sig lykkeligvis, at et afgørende flertal af de faglige medlemmer stemmer NEJ. Hvad gjorde man så?

I al gedulghed spandt man et fintmasket net, idet man simpelt hen hemmeligholdt resultatet. Desværre blev edderkoppennettet skyllet væk af forårsregnen, og dér afslørede bagmændene - EU-agenterne - i al deres ynkelighed. Den 'stovte' formand for SiD skynder sig at komme sine betrængte medskyldige til undsætning og anbefaler inderligt et JA. Magen til vatpik! SiDs medlemmer raser over svineriet, og i endnu højere grad end LO tror, vil man stemme NEJ.

Strejkebryderbil med sit indhold under RiBus-kampen mod privatisering, Esbjerg 1995.

Oven over hele det mudrede og kriminelle borgerlige 'demokrati' og den kapitalistiske stat skal solen alligevel stråle forjættende. Een begivenhed for alt folket. Vores herlige Dronnings 60-års fødselsdag. Alt til den store bedøvelse. Fregatterne affyrer æressalutter - 27 skud (uden hovsammissiler til Nordsjællands sommerhuse). Kareten fra attenhundredehvidkål er *shinet* op, så vi alle kan juble og dåne.

Det var en højst besynderlig oplevelse at overvære Enhedslistens landsmøde år 2000 via tv. Selv at have været til stede ville for en kommunist have været for overvældende idiotisk. Bevares, bortset fra dem, der trænger efter at føle betagelsen ved de bonede gulve på Christiansborg, var der skam sikkert ærlige sjæle, der kunne mene, at foretagendet ville kunne gavne arbejderne og endvidere de socialt svage i dronningeriget. Alene begrebet enhed - *tænk, om alle venstreorienterede kunne ... øh ... kæmpe sammen* - er jo en vidunderlig tanke. Fri af opsplitningen mellem alle de små venstreorienterede (*socialistiske?* sågar *kommunistiske?*) partier. Det er sgu da forjættende. Og på den baggrund vil Enhedslisten sikkert kunne suge sig fast i folketingets borgerlige demokrati en tid fremover.

Gejsten på landsmødet fejlede ikke noget. Dog var der en stovt

kvinde, som fra talerstolen omkring et færdigbrygget program måtte give udtryk for, at her var der bestemt ikke noget at råbe hurra for. En reporterende journalist ved landsmødet konstaterede, at programmet var kemisk rensset for begreber som opstand eller revolution og den slags ting.

Her er vi ved humlen i det hele. Godt nok artikulerede mødedeltagerne med store armbevægelser, at Enhedslisten forsvarer de små i samfundet, de arbejdsløse og de udstødte, og kæmper mod alle uretfærdigheder over for de gamle osv. osv.

Desværre har man totalt bind for øjnene og er slet ikke klar over, at man er medspiller i det spil, som Lenin kendetegnede som den stærkeste skal om kapitalismen, nemlig det borgerlige 'demokrati'.

Det har de selvfølgelig også fået offentligt ros for af medspillerne i den borgerlige presse, som udtrykker sig om Enhedslistens folketingsgruppe, at de har vist sig som modne og ansvarlige politikere med sober respekt for demokratiets spilleregler.

Der er en højaktuel sammenligning mellem den politiske udvikling i Italien og Danmark. I begge lande forefindes venstrefløjsammenrend i kapløb på den borgerlige parlamentariske bane op til forestående parlaments- og folketingsvalg. Italiens venstrefløj bestående af tidligere kommunister, som nu kalder sig venstredemokrater, som igen fører an i en samling af venstrekræfter kaldet Centrum-venstre, spås i alle meningsmålinger tilbagegang. En politikerlede er udbredt i Italien med det resultat, at højrekræfter vinder resultatrigt frem, indbefattet fascisterne i Nationalalliancen, hvis leder hylder Mussolini. Mon ikke det kan tænkes, at højrekræfter i Danmark vinder folketingsvalget, og at det SF- og Enhedslistestøttede Socialdemokrati må overgive regeringsmagten til sorte Fogh Rasmussen støttet af Pia Kjærsgaards fremmedhaderparti? Politikerleden omkring folketingscirkuset herhjemme kan tydeligt spores. Selvom Enhedslistens skulde vinde nok et par stakåndede mandater mere, er tendensen klar.

Hvad er så det der gør, at Enhedslisten aldrig kan blive en slagkraftig bevægelse hen imod Socialismen? Svaret hentes hos Lenin, der tordnende gang på gang har forklaret og oplyst arbejderklassen om, at kapitalismens geniale fidus ligger i, at folk hvert fjerde år kan gå

hen og stemme til borgerskabets parlament på folk, som ud- og undertrykker folkets egne meninger. Tag f.eks. Frank Aaens gestikulerende jeremiader på landsmødet, hvor han osede af dårlig samvittighed over Enhedslistens holdning under vedtagelsen af finansloven, som endnu engang bjærgede de kapitalistiske udbyttere for endda øgede svimlende profitter, medens der blev kastet lidt smuler af fra de riges bord. Aldrig mere skal regeringen fredes (så tror man på den og én til): nu skal det udelukkende dreje sig om de svage i samfundet, det er dem, vi skal kæmpe for og sætte fokus på.

Herre jemini, som om det listige borgerlige demokrati ikke har taget højde for det. Hver dag svømmer de borgerlige aviser over med fokus og forsvar for de svage i samfundet. Om de gamles elendige forhold på plejehjem, om sindslidendes martyrium på tvangsinstitutioner, om forholdene på hospitalerne, om de hjemløse osv. Socialdemokratiet og Nyrup (*'kan vi ikke gøre det lidt bedre'*), Venstre og Konservative, 'Dansk' Folkeparti - alle galer de op fra det høje Ting, at dette og hint er aldeles 'uacceptabelt'. Netop det ord er vældigt populært. Hero-verfor virker Enhedslistens *'kamp for de svage'* fra tingets talerstol som en ski i en balje vand. For den omtalte humle ligger jo i, at man ikke siger det, der skal siges: at hele det bedrageriske og udlevede kapitalistiske samfund skal afskaffes til fordel for socialismen.

En glad opstillet og trængende til næste folketingsvalg udtalte på landsmødet, at hun glædede sig til at *'bruge'* folketingets talerstol, og hun så helt salig ud.

Det er de 'venstreorienterede' i dagens Danmark ...

Alligevel har arbejderklassen nu en enestående chance for rive masken af de bedrageriske politikere på Christiansborg.

Endelig kan det nytte at gå til valgurnerne i det parlamentariske spil. Den 28. september skal lyde et overlegent drønende Nej ved afstemningen om euroen, og det skal være signalet til, Danmark helt ud af EU.

Partiers og politikeres indbyrdes forvirring på grund af det alt for indlysende i, at man ønsker Danmark spændt for det tyskinspirerede forenede Europa, gør sagen helt klar.

Danmark er faktisk i frihedskamp igen, og arbejderklassen skal være garanten for sejr.

Revolutionære positioner

Som et endegyldigt overblik frem til 2000 - året af en omtumlet tilværelse i politisk kamp for kommunismen skal her nævnes positioner, hvorfra jeg indædt søgte at holde den røde fane højt trods tåbelige og forræderiske frafald fra Lenins lære.

Kommunistisk Arbejdskreds med sine maoistiske eventyr blev jeg hurtigt færdig med i et opgør ved et medlemsmøde.

Min selvbestaltede Vietnam-komite på Kommunehospital af en håndfuld gode kammerater med effektiv pengeindsamling til Nordvietnam og med komiteen som initiativtager til oprettelsen af Kommunistisk Forbund Marxister-Leninister viste sig at være af betydning i kampen for et ægte kommunistisk parti. Her deltog jeg i en skolingssommerlejr, hvor den herlige John Max Pedersen slog tonen an for at holde KFML på det rette spor i overensstemmelse med Marx, Engels, Lenins og ikke mindst Stalins læresætninger.

Så stiftedes 'Partiet' i Grundtvigs Hus under stor festivitas og klingende sang og spil, og endog med massemøde i Odd Fellow Palæet. Partiets navn var KAP- Kommunistisk Arbejderparti. I talrige indlæg i dets medlemsblad Røde Fane rasede jeg mod KAPs antileninistiske kapitulationslinie, indlæg som aldrig blev besvaret - hvorfor jeg igen var partiløs!

Men denne gang skulle jeg ikke begynde forfra og 'om igen'.

Min forgangne tid i det revolutionære DKP, i dets børneorganisation Unge Pionerer såvelsom DKU, og illegaliteten under besættelsen - men også i KFML-tiden og senere i DKP/ML, før det gemene kup - bragte mig masser af opløftende og stedsevarende inspiration til aldrig at svigte kampen for socialismen og kommunismen.

Passager i erindringer: den ukuelige revolutionære John Max Pedersen, som på en generalforsamling i KFML i Medborgerhuset i Suhmsgade anbefalede mig til hovedbestyrelsen for, som han sagde: på grund af min proletariske holdning . . . eller min glæde over at kunne se billedet af min daværende formand for DKP/ML i gensidig omfavnelser af den strålende albanske leder

Enver Hoxha under et af partiets besøg ved en partikongres i Albanien, den sidste, hvor frihedshelten, revolutionslederen og antirevisionisten Enver Hoxha var i live.

I det hele taget selv på kort åremål at have været medlem af et så ærerigt kommunistisk parti som DKP/ML, som gennem 18 år havde holdt revolutionens fane højt - ja, der forekommer uudslettelige indtryk i ens bevidsthed.

Efter Det kommunistiske Manifest af Marx og Engels havde holdt sit indtog i den kapitalistiske verden med sit utvetydige sprog: at kommunisterne ikke skjuler deres hensigt, men åbent erklærer, at kun revolutionen kan befri arbejderklassen, og at de udbyttede kun har deres lænker at tabe og en verden at vinde - har arbejderne ikke i længere tid i historien stået uden sit revolutionære kommunistiske parti . legalt eller illegalt - heller ikke i Danmark.

I mine erindringer har jeg fortalt om kampen for at genopbygge et ægte kommunistisk parti efter DKPs endelige degeneration i 50'erne og 60'erne, da det overtog renegaten Hrustjovs og hans efterfølgeres rådne ideer. Efter revisionismens gennembrud i DKP/ML tog marxist-leninisterne den opgave på sig.

Der var f.eks. de pragtfulde og klassebevidste arbejdere i Odense, som i forening havde taget hånd om det tidligere DKP/MLs 'hovedkvarter' og bogbutik og drog omsorg for, at dette potentiale blev revet ud af hænderne på revisionisterne, og i København bragte ligeledes kammeraternes offervilje til at hovedkvarteret hér blev til - både bogbutik og trykkeri.

Disse resultater udmøntedes selvfølgelig i forpligtelsen til at slutte sig ubrydeligt sammen og danne den partibyggede organisation *Oktober*.

I sine lærdomme omkring opbygningen af *partiet* har Lenin engang sagt: Hvad den revolutionære presse angår, er den mindste hyppighed for et virkeligt kommunistisk blad, der vil indgå i og påvirke den daglige kamp, et fjortendagsblad - og det var lige præcis det, *Oktober* med det allerførste sørgede for. *Kommunistisk Politik* udkom og vandt flere og flere abonnenter, samtidigt med at det spredtes til orientering om kommunisternes situation i Danmark.

Oktober befæstedes fremover gennem grundorganisationernes

Anker Holm og Frede Klitgård - to af den kommunistiske bevægelses veteraner - under Arbejderpartiet Kommunisternes stiftende kongres april 2000.

regelmæssige møder, hvor man ivrigt diskuterede kommunisternes situation i Danmark og i første hånd analyserede årsagen til, at revisionisterne havde held til at gennemføre deres kup i DKP/ML. Konklusionerne her viste sig at være en glimrende skole i marxismen-leninismen og sigtet på at skabe partiet helt i Lenins ånd, med overvejende medlemskab af arbejdere og fra de fattigste lag, som er mærkede af kapitalismens vilkårligheder i Underdanmark. De alene skulle være det bærende element i partiet. Som det hed på fællesmøder og landskonferencer, som Oktober afholdt, skulle perspektivet under socialismen være kokkepigens, renovationsarbejderens, arbejdsmandens dygtiggørelse til at lede i alle samfundets instanser. Kun og alene derved kunne vejen banes frem mod kommunismen. Med en sådan grundfæstet holdning ville også det parti, som nu lå i støbeskeen i Oktobers smeltedigel gennem marxistisk skoling og årvågenhed, være sikret leninistisk dominans i enhver henseende og til enhver tid - selvom den proletariske bevidsthed indebærer klassekamp i selve partiet mod kapitulanter med rester af borgerskabets ideologi. Der skulle dog ikke gå lang tid med at beskæftige os med renegaterne i DKP/ML - de var i Oktober klædt af til skindet og kunne få lov til at navigere videre ud i sumpen og ende i slammet af

principløshed.

Aktiviteterne i vor partibyggende organisation var formelig at sammenligne med en bikube der summede af travlhed og det både i Odense og hovedcentralen i København. Kontakter på kryds og tværs bredte sig ud over landet. Interessen for det kommende ægte revolutionære parti kom snart fra Jylland eller Nordsjælland. Der etableredes en omfattende brevvæksling og udsendtes stakkevis af materiale til fordeling blandt kommende medlemmer af det nye parti. *Forlaget Oktober* og bugbutikkerne viste sig at være bæredygtige i fremskaffelsen af socialismens klassikere såvel som progressiv skønlitteratur.

Det skatkammer, som forlaget repræsenterede, betød selvsagt det bedste fundament for fremtiden og samtidigt at trække trådene frem fra fortidens revolutionære kommunisters kampe og erfaringer.

I al det politiske arbejde, som foregik i Oktober, var der et forhold, der sprang mig i øjnene og kunne få mig til at føle mig som en gammel knark. Forholdet var nemlig det, at aktivisterne færdedes omkring hinanden i noget nær to generationer: de gamle ottertresere og ganske unge superenergiske mennesker.

Her faldt det mig ind fra min tid i DKU for mere end et halvt hundrede år siden, at ungdommen er banebrydende, og at netop i indeværende situation skulle man så hurtigt som muligt genoprette det forgangne Danmarks Kommunistiske Ungdom og dermed på sigt sikre opbygningen af partiet. Så anmodede jeg om et møde med kammerater fra Oktoberledelsen og enkelte af de fremmeste unge. Her fremlagde jeg min kvide så godt, som jeg nu kunne, om nødvendigheden af at danne DKU nu, og det med egen fane, egne møder, studiekredse og kontingent og allerhelvedes udadvendt agitation. Der blev lyttet alvorligt, for det viste sig kort tid efter, at de unge samlede sig - endda på landsplan - til en konference for forarbejdelse af det kommende DKU. Landsledelsen i Oktober var gået helt og fuldt ind for den udvikling.

1999 var historisk for ungdommisterne i Danmark, da *Danmarks Kommunistiske Ungdomsforbund* blev en realitet på den stiftende og begejstrede landskongres. Med ungdomsbladet *Fremad* (som også var

det tidligere revolutionære DKU-blads navnefælde) markeres den kommunistiske ungdom ret over for de unge, som er dødtrette af det borgerlige samfunds kyniske mummiespil med tvangsaktivering og bevidste forsøg på at pacificere dem ved ødelæggende stofmisbrug. Ved opslutningen om DKU bliver de unge en vældig kraft i klassekampen for et socialistisk Danmark.

Borgerskabet blev så overrasket - for ikke at sige forskrækket - at man i TV halede DKUs formand Troels Larsen og den tidligere formand for det ynkelige rest-DKP, Ole Sohn, ind til en konfrontation. Ole Ål startede med, at det dog var beundringsværdigt med de unges initiativ, men det kunne bare ikke nytte noget (borgerskabet skulle jo beroliges). DKU-formanden fejede renegatens argumenter fuldstændig af bordet og fik på overbevisende måde klargjort ungdommens miserable situation i dag, hvad lærlingeforhold og uddannelsesforhold angik, samt at man fastholdt de unges ret til at organisere sig og kæmpe for sine rettigheder. Troels' overbevisende tro på ungdommen i front mod det kapitalistiske samfund fik TV til hurtigt at afslutte udsendelsen.

Efterhånden var Oktober så stærkt funderet, at man også mestrede den traditionelle revolutionære sommerlejr, som i 1999 foregik på Fyn i et herligt beliggende naturområde. På Københavns Hovedbanegård stod vi så en skare Oktoberfolk med kufferterne og fulde af spændte forventninger, som skulle vise sig at indfris ud over alle grænser. Mødet med vore glørværdige Odensekammerater var hele rejsen værd. Så videre med lokaltog (svarende med den gamle såkaldte *Grisen* fra Slangerupbanen til Brede). På bestemmelsesstedet ved en lille landsbys trinbræt holdt en minibus bag stationsbygningen. Efterhånden blev vi lempet ind og i flere omgange kørt ad snoede skovveje til en kæmpe spejderlejr, som altså nu skulle indtages af folk med en diametralt modsat indstilling end den med borgerlig spejderare. Til den ende blev der på den gevaldige flagstang hejst - ikke 'Dannebrog', men det røde flag, endda i kæmpeformat. Et sympatiserende ægtepar på lejren havde snilde for flaget og kunne lave en anordning ved fanen, så det stod udspilet konstant nat og dag - et stormflag grangiveligt. Jeg kom til at tænke på et digt af Otto Gelsted med linjen: *Slet det grimme kors af flaget, gør det rødt!*

I fælledparken 1. maj 1999.

Anker sælger markater:

STOP NATO's KRIG

Det var USAs krig for at indsætte et hydregime i Jugoslavien, og danske soldater og fly deltog i krigshandlingerne.

Lejrens bebyggelser var med alle tænkelige bekvemmeligheder og lejrlederen var enestående med råd og dåd. Det politiske udbytte af sommerlejren var unikt med foredrag og diskussioner ind imellem hvilepauser og herlige måltider. DKU havde sin egen bygning, og her foregik sikkert debatter med brask og bram om det fremtidige arbejde. Herudover havde DKU inviteret tre tyske ungdkommunister, som via et panel kunne berette om ungdommens situation i Tyskland og deres kamp for at vinde den tyske ungdom for socialismen. Hele lejren lyttede med interesse til de unge tyske kammerater, og der udspandt sig spændende diskussioner om gensidige relationer mellem danske og tyske ungdkommunister.

Selvom Oktober stod ret så isoleret, hvad et 1. maj arrangement i Fælledparken angik i de sidste år af det 21. århundrede - al den stund borgerrepræsentationen ikke kunne drømme om at give råderum for de revolutionære partibyggere - fik hverken klasseforræderne i LO eller revisionisterne lov til at sprede deres gylle uforstyrret. Uden pladsbillet indfandt Oktoberfolkene sig i Fælledparken medbringen-

de røde faner, i 1999 med en kæmpetransparent, der fordømte USA's og dets kumpaners - og heriblandt Danmarks - imperialistiske krig på Balkan og Jugoslavien, hvilket vakte stor opmærksomhed. Mærkater med parolen *STOP NATO's KRIG!* blev solgt en masse blandt folk, der havde slået sig ned på plænerne eller langs fourageringsteltene. Også en interimistisk bogbod med marxistisk-leninistisk litteratur var til stede og vort blad *Kommunistisk Politik* og ungdomsbladet *Fremad* blev præsenteret.

Anderledes overvældende var det i Odense, hvor vores kammerater havde mestret at holde kommunisternes traditioner med Rød 1. maj i hævd. I alliance med klassebevidste folk på den faglige front, krigsmodstandere og EU-modstandere afholdtes det største 1. majmøde overhovedet på Fyn og et af de største i landet. Et godt stykke over titusinde var som sædvanlig mødt op i Munkemose. Manende talere bragte ud over mængden budskabet om kamp mod krigen og forstærket kamp mod alle de overgreb, som borgerskabet med Socialdemokratiet i spidsen fører mod arbejderklassen. Røde faner og orkestre kastede en kampglad stemning ud på majdagen, som lovede fint for det kommende revolutionære arbejde. Socialdemokraternes 1. majmøde her var i tilslutning for intet at regne mod, hvad vore Odensekammerater præsterede. Revisionisterne har intet at skaffe i Odense, men har fuldstændig opgivet ævred.

Det nye århundredes første år - år 2000 - blev skelsættende for kommunisterne i Danmark. Fri af alskens stridigheder forårsaget af lunkne revisionister dannedes det marxistisk-leninistiske parti på en begejstret kongres i København. Som bar præg af indædt grundighed omkring partiets ideologi, arbejdsopgaver, program, resolutioner og vedtægter. Kongressen varede op til fire dage fra morgen til sen eftermiddag. Kammeraterne var øjensynlig optaget af det betydningsfulde og historiske ved denne indsats og udviste en sand kommunistisk pionerånd i fremtidens kamp for et socialistisk Danmark. Kendetegnende i arbejdet på kongressen var den enestående enighed på alle akter af partiets perspektiv, som karakteriserer et ægte bolsjevikisk kommunistparti. Jeg har været aktiv i den kommunistiske bevægelse i mere end 60 år: Aldrig har partiet stået programmatisk så godt rustet som med APK's parti-program *Manifestet for et socialistisk*

Danmark, den platform, det ny samfund vil blive opbygget på i det ny århundrede.

Partiets navn blev udråbt til APK – *ARBEJDERPARTIET KOMMUNISTERNE*. For mig sagde partinavnet nøjagtigt det samme som mit revolutionære partis navn i trediverne, som var Danmarks Kommunistiske Parti. Selvom jeg ikke magtede mere end den første dag på kongressen på grund af min alder, var jeg ovenud lykkelig over at kunne være med til at stemme for Arbejdsudvalgets beretning, som reelt indeholdt det grundlag, partiet bygger på. Hermed havde den partibyggende organisation Oktober gjort sit arbejde færdigt og opnået sit mål og kunne opløses og afløses af dobbelt energi i det fremtidige partiarbejde.

Symbolisk nok: År 2000 brød vi igennem borgerrepræsentationens bureaukrati og fik endelig tildelt en første majplads i Fælledparken. Oktobers landssekretær Franz Krejbjerg havde udvist en så helt utrolig vedholdenhed omkring kravet om mødeplads, at man til sidst gav efter. Bag Frimurerlogen, hvor velmenende kommunister tidligere havde holdt møder i kamp for det kommunistiske parti, men afsporet af intellektuelle pinger, der som ledere legede med i afgudsdyrkelsen af Mao Tse-tungs revisionistiske eventyr - og derfor kun skønne spildte kræfter. Nu var pladsen overtaget af marxister-leninister - og partiet stiftet mindre end ti dage før.

Medens APK's formand Dorte Grenaa talte ved det ny århundredes 1. majarrangement i Munkemose, kunne København for vort blad *Kommunistisk Politik* afholde 'lovligt' 1. majmøde i Fælledparken, og jeg skal love for, det skete med manér. Et kæmpetelt opslået og 'tribune' og talerstol på ladet af en lastbil. Her holdt Lars Grenaa fra DKU sin tale for ungdommen - og viste sig som en strålende oratorisk begavelse, som jeg ikke har hørt siden den for længst afdøde kæmper Thøger Thøgersen. Frede Klitgård talte som sædvanlig med sine fantastiske hukommelse for historiske fakta om kampen mod nazismen og påpegede, at Danmark i år 2000 var nazisternes foretrukne udklækningsanstalt også på internationalt plan. Klaus Riis, redaktør af *Kommunistisk Politik*, som alle klassebevidste og aktive kender fra hans idelige kamp for det kommunistiske partis rigtige marxistiske leninistiske linje, talte, mens der blev lyttet intenst - opti-

Arbejderpartiet Kommunisternes formand Dorte Grenaa taler ved Rød 1. maj i Munkemose 2000.

mismen var helt klar for det nystiftede kommunistiske parti.

På mødet her fik jeg lejlighed til at hilse på den uhyre dygtige og realistiske kunstmaler Jørgen Buch, som udover egne udstillinger har smykket Oktobers bogbutik i København med et pragtfuldt anegalleri af historiens forbilleder af personer, hvis indsats har dannet skole for nutidens kommunister, og det lige fra Frederik Dreier, Harald Brix og Gerson Trier over Martin Andersen Nexø til Carl Madsen, Hans Kirk og mange mange andre af revolutionære kæmpere og forfattere.

Vor premiere-første maj var virkelig en succes og afsluttedes med musik, hvor folk i bar livsglæde dansede rundt på plænen. Man kan roligt forudse og regner slet ikke galt, at de kommunistiske og røde kommende 1. majmøder i henholdsvis Odense og København - og snart også en række andre steder i landet - vil blive de største manifestationer for arbejderklassens internationale kampdag her til lands. Energien kom også til udtryk ved den sommerlejr, som nu kunne afholdes i regi af det nydannede parti år 2000. Det skete på Fyn - og det siger sig selv, at på denne anden sommerlejr var der endnu flere deltagere, og at flere kammerater søgte om optagelse i partiet, og

glædeligvis flere kvinder.

Op til stiftelsen af APK fik jeg givet partiet nogle ord med på vejen i Kommunistisk Politik:

PARTIET KRÆVER FOLK AF EN SÆRLIG STØBNING

Når vi snakker om det ny parti - *Arbejderklassens Kommunistiske Parti* - med lige stærkt tryk på alle ordene - så skal man gøre sig én ting klart: Det parti, vi står foran at stifte, er i pagt med den videnskabelige socialisme. Det bygger på Marx og Lenin. Det er det, der gennemsyrrer principprogrammet. Tråden fra *Det Kommunistiske Partis Manifest* er klar - og programmet er jo faktisk det *danske* kommunistiske manifest - programmet for den socialistiske revolution.

Og fordi partiet er i pagt med den videnskabelige socialisme, vil det blive fortroppen for socialismens sejr. Det er ikke antallet af partimedlemmer, det er ikke partiets størrelse ved stiftelsen, det kommer an på. Det er kvaliteten, der tæller. Og tiden, tingene og udviklingen vil placere netop det parti i centrum, i spidsen for arbejderklassens kamp.

Dette parti repræsenterer noget nyt: et klart grundlag, en klar analyse af verden i dag, et klart greb om revolutionens opgaver og et opgør med fortidens fejl i den kommunistiske bevægelse. Det ruster partiet til det 21. århundrede. Det har tråden tilbage til Oktoberrevolutionen, som stadig er alle tiders eksempel på den vej, arbejderklassen må følge for at skabe et socialistisk samfund - og peger frem mod det ny århundredes 'Oktobre'.

Og det er jo grundigt forberedt, det nye parti. Gennem lang tid, på alle felter. Det repræsenterer mange erfaringer fra den kommunistiske bevægelse i Danmark fra det sidste århundrede, som bruges til at skabe noget nyt. Det er forberedt af seriøse kommunister, som kommer med baggrund i forskellige organisationer, som kalder sig kommunistiske, men som har strøget den røde farve: DKP, KAP, DKP/ML og KPId. De har fået nok af blindgyderne, af minister-socialismen, af karrieremagerne og 'kommunistisk' fagpamperi. Fortiden har været fuld af det pis - og det er altid løbet ud i sandet. Det bliver ikke til noget - og det, vi har allermindst brug for, er at

hænge fast i eller gentage fortidens fejltagelser.

Vi har forenet os om det ny parti og det ny program, fordi det er nødvendigt for at komme videre - væk fra alt det der.

Partiets folk skal være af en særlig støbning. De skal være skolet helt til tops. Jeg har særligt bidt mærke i forslaget til partilove, til vedtægter, der også repræsenterer noget nyt. Som samler mange gamle erfaringer op, også pinlige, også frustrationer, og siger: Nu kan det være nok!

Den snigende revisionismes gift har før i tiden undergravet de kommunistiske fundament - det må ikke ske igen! Nu skal det eddermaneme være slut!

Vedtægterne har ofte bare været et stykke papir, et dokument, der blev vedtaget på en kongres, og så mere eller mindre lagt til side. De nye vedtægter forklarer *principperne* for, hvordan det kommunistiske parti fungerer. De må være levende virkelighed - ellers forfalder det. Og skoling er vigtig. Hvis ikke partiets medlemmer lærer, og gennem partiet får hjælp til at lære at forstå og anvende marxismen-leninismen, vil de ikke selvstændigt kunne løse de problemer, arbejderne og partiet står overfor. Så får man en situation med en partitop, der afgør alt, og medlemmer, der blot bliver aktivister. Der har ikke bare været for mange revisionistiske ledere i den danske kommunistiske bevægelse, der har også været alt for mange 'loyale partimedlemmer', der ikke har vovet eller kunnet tænke og handle selv. Sådan er det i de parlamentariske partier, der har brug for stemmekvæg. Sådan må det aldrig blive hos kommunisterne ...

Det er ikke abnorme krav, der stilles for at blive medlem af det kommunistiske parti. Enhver klassebevidst arbejder vil kunne opfylde dem: at anerkende partiets program og vedtægter og arbejde aktivt i en af dets grundorganisationer. Ikke engang høj alder behøver være en hindring!

* * *

Revolutionen står på dagsordenen i 'den ny verdensorden'. Arbejderklassen ser ingen udsigter til en bedre verden og ruster sig til kamp. Der går ikke en dag på noget kontinent, hvor der ikke er for-

bitrede strejkekampe - opstande som vejvisere for det endelige opgør med monopolkapitalismens uhyrligheder og forarmelse af befolkningerne.

Overalt skyder de nye marxistisk-leninistiske partier op som paddehatte af den af kapitalen mishandlede jord. Kapitalismen skryder om en indbildt 'global sejr', men vil i det nye årtusind komme til at opleve sit globale nederlag. Som altid vil kommunisterne føre an under den berømmelige parole: *Proletarer i alle lande, foren jer.*

Gid jeg kunne blive 100 år og opleve partiets fremgang fra sejr til sejr for den danske arbejderklasse.

Min partikamps omtumlede tilværelse er endelig definitivt slut, og jeg kan glæde mig over, at kampen - selvom langvarig - ikke har været forgæves.

August 2000

Smukke mennesker

Ankers sidste ord

I Anker Holms skrivemaskine fandt man ved hans død et påbegyndt udkast til en 'frederik' - hans faste kommentar i Kommunistisk Politik. Hans sidste tanker gjaldt arbejderne, der har bygget og vil bygge socialismen og skabe det kommunistiske samfund:

En næsten uundgåelig erindringsforskydning trænger sig på ret overfor nutidens ragnarok af katastrofer og lidelser i 'Den ny verdensorden'. Endda så langt tilbage som i trediverne, hvor verdens første socialistiske stat Sovjetunionen skræmte den kapitalistiske omverden fra vid og sans.

Med parti og arbejderklasse som kernepunkt byggede man et vidunder af et bygningsværk - nemlig Europas første underjordiske metro. Den måtte aftvinge respekt og beundring verden over.

Nutidens atomenergi var selvfølgelig ikke i drift - men jernbanedrift var der i den helt store skala. Det var vigtigt at Moskvas arbejdere hurtigt kunne komme vidt omkring til allehånde punkter og forstæder for opbygningen af landet, hvilket indenfor en stor radius gav de stalinske femårsplaner et gevaldigt skub fremad.

Men karakteristisk for socialismen, så drejede det sig ikke bare om tidsforkortelsen frem til arbejdet, men i allerhøjeste grad om kultur, som skulle befæste selvværd, stolthed og arbejdsglæde.

Metroen var i elegance og udsmykning et helt kapitel for sig selv. Selvom europæiske hovedstæder fik travlt med undergrundsbaner var en sammenligning fuldstændig absurd. Hvorhen øjet rakte i Moskvas berømte metro udover marmorbelagte perroner var der kunstværker i relief, inspireret af socialrealismen, som genspejlede arbejderkvinder og mænds aktuelle heroiske indsats i kampen frem mod Kommunismen. Smukke omgivelser til smukke mennesker.

